

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Draft

ΕΤΟΣ ΠΔ' - ΤΕΥΧΟΣ 4 - ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2007
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ίω. Γενναδίου 14 – 115 21 Ἀθήναι
Τηλ.: 210-72.72.253. Fax 210-72.72.251
http://www.ecclesia.gr
e-mail:contact@ecclesia.gr

Ἐκδίδεται

Προνοία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Ἰδιοκτησία τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς
Υπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἐκδότης:

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης,
Ίω. Γενναδίου 14
115 21 Ἀθήναι

Ἀρχισυντάκτης
Κωνσταντῖνος Χολέβας

Τμῆμα Συντάξεως
Ἐπιμέλεια ὕλης, διόρθωσης δοκιμίων
Χρῆστος Γ. Καραγιάννης, Δρ. Θ.

Φωτογραφίες
Χρῆστος Μπόνης

Στοιχειοθεσία - Ἐκτύπωση - Βιβλιοδεσία
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἰασίου 1 – 115 21 Ἀθήναι
Τηλ.: 210-7272.356 – Fax 210-7272.380
http://www.apostoliki-diakonia.gr

Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου:
Νικόλαος Κάλτζιας
Ἰασίου 1, 115 21 Ἀθήναι

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΗΝΥΜΑΤΑ

Ὀίκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, Πατριαρχικὴ Ἀπόδειξις ἐπὶ τῷ Ἁγίῳ Πάσχα.....	251
Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Χριστοδούλου, Μήνυμα Ἀναστάσεως 2007.....	253
Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Χριστοδούλου, Μήνυμα πρὸς τὴν τρίτη Συνάντησις τοῦ Παρατηρητηρίου Κοινωνικῶν Φαινομένων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μὲ θέμα «Θρησκείες καὶ Κοινωνία»	254
Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Χριστοδούλου, Ὁ ρόλος καὶ ὁ λόγος τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας στὴν Ἑλλάδα	256

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Τρόπος διεξαγωγῆς ὑπηρεσιακῆς ἀλληλογραφίας	258
---	-----

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Χριστοδούλου, Εὐχετήριος Ἐπιστολὴ γιὰ τὰ γενέθλια τοῦ Πάπα Βενεδίκτου ΙΣΤ'	260
---	-----

ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Ἀπόψεις τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιὰ τὸ βιβλίον τῆς Ἱστο- ρίας τῆς ΣΤ' Δημοτικῆς	261
Τὸ Ἐνοριακὸ Ποιμαντικὸ ἔργο στὴ σύγχρονη κοινωνία	267

ΟΜΙΛΙΑΙ

Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, Στὴ Συνναλία τοῦ Μίκη Θεοδωράκη.....	269
---	-----

ΤΟ ΑΡΘΡΟΝ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Τὰ ἐλληνόπουλα τῆς Κύπρου καὶ τῆς Εὐρώπης γνωρίζουν τὸν Ἀπόστολο Παῦλο	272
--	-----

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Ἡ ἕκτακτος Σύγκλησις τῆς Ι.Σ.Ι. καὶ ἡ ἐκλογὴ δύο νέων Μητροπολιτῶν.....	274
Βιογραφικὸν Σημείωμα τοῦ νέου Μητροπολίτου Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Χρυσοστόμου	276
Βιογραφικὸν Σημείωμα τοῦ νέου Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου	277
Ἐνθρονιστήριος Ὁμιλία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Χρυσοστόμου	279
Ἐνθρονιστήριος Ὁμιλία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου	286

ΜΕΛΕΤΑΙ

Τῶν Ἀλεξ. Σταυροπούλου καὶ Μαρίας Τρεμοῦλη, Δικαίωμα ἢ Καθῆκον νὰ εἶσαι διαφορετικός;	290
Παναγιώτου Μπούμη, Περὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἐπιτιμίων καὶ τῶν Ποινῶν	297

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ	307
-------------------------------	-----

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ	310
-----------------------------	-----

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ.....	325
-----------------------------	-----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	327
-----------------	-----

**ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ
ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ
ΕΠΙ ΤΩ
ΑΓΙΩ ΠΑΣΧΑ**

Ἀδελφοὶ συλλειτουργοὶ καὶ τέκνα εὐσεβῆ καὶ φιλόθεα τῆς Ἐκκλησίας,

Χριστὸς Ἀνέστη!

Καὶ πάλιν ἀκούεται ὁ χαρμόσυνος αὐτὸς χαιρετισμὸς τῶν χριστιανῶν ἐντὸς τῶν εὐήμερουσῶν κατὰ τὸ πλεῖστον χριστιανικῶν κοινωνιῶν. Ἄλλ' αἱ κοινωνίαι αὗται ἀπωθοῦν τὸ ἐρώτημα καὶ τὸ πραγματικὸν ζήτημα τοῦ θανάτου καὶ ζοῦν ὡς ἐὰν ὁ θάνατος εἶναι ἀνύπαρκτος καὶ ἡ ἀνάστασις περιττή. Ἐν τούτοις, «φοβερώτατον τὸ τοῦ θανάτου μυστήριον», ὡς λέγει ὁ ὕμνογράφος, καὶ καθημερινὴ πραγματικότης. Ὁ φόβος τοῦ θανάτου δέ, φανερὸς εἰς ὅσους ἀντιμετωπίζουν προβλήματα ὑγιείας ἢ μεγάλης ἡλικίας, ἀκόμη καὶ ὅταν ἀπωθῆται μὲ διαφόρους μεθόδους, κατατρώγει τὴν εἰρήνην τῶν καρδιῶν, γεμίζει τὴν ψυχὴν μὲ ἀναιτιολόγητον ἄγχος καὶ πολλὰς φορὰς ὀδηγεῖ εἰς αὐτοχειρίαν, διότι ἡ ἀβεβαιότης παρατεινομένη γίνεται ἀφόρητος.

Εἰς αὐτὴν τὴν ἀβεβαιότητα ἔδωσε τέλος ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ. Ὁ θάνατος δὲν εἶναι πλέον κυρίαρχος τῆς ζωῆς. Δὲν εἶναι τὸ ἀναπόφευκτον τέλος τῆς ὑπάρξεώς μας. Ἡ πλάξ τοῦ τάφου δὲν σκεπάζει αἰωνίως τὴν ὑπαρξίν μας μὲ μία αἰώνιον σιωπὴν. Ὁ λίθος, ὁ ὁποῖος ἔκλειε τὴν θύραν τοῦ τάφου τοῦ Χριστοῦ, ἀποκεκλύσται, μετεκινήθη, καὶ ὁ Χριστὸς ἐξῆλθε θριαμβευτῆς, ἀνώτερος τοῦ θανάτου, ἀνέπαφος ἀπὸ τὸ κέντρον του, πρωτότοκος τῶν νεκρῶν. Ἡ θύρα τοῦ τάφου ἔκτοτε ἔμεινεν ὀπισθὲν Του ἀνοικτὴ δι' ὅλους. Ὁ φόβος τοῦ θανάτου ἐξέλιπε δι' ὅσους θέλουν νὰ ἀκολουθήσουν τὰ ἴχνη Του, τὰ πάντα ἐκπληρώθησαν χαρᾶς καὶ ἐλπίδος. «Ποῦ σου θάνατε τὸ κέντρον, ποῦ σου Ἄδη τὸ νίκος;», ἐρωτᾷ θριαμβευτικῶς ὁ προκάτοχος ἡμῶν Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος.

Βεβαίως, διὰ πολλοὺς ἐξακολουθοῦν νὰ ἠχοῦν «ὡσεὶ λῆρος», (ὡς παραλήρημα), οἱ λόγοι μας. Οἱ Ἀθηναῖοι εἰς τὴν Πνύκα, ἀκούσαντες τὸν Ἀπόστολον Παῦλον νὰ ὁμιλῇ περὶ Ἀναστάσεως νεκρῶν, ἐκάγχασαν καὶ ἀπῆλθον λέγοντες εἰρωνικῶς πρὸς τὸν ὁμιλιτὴν «ἀκουσόμεθά σου καὶ πάλιν». Ἀκόμη καὶ οἱ Ἀπόστολοι, οἱ ὁποῖοι εἶχον ἀκούσει παρὰ τοῦ Κυρίου ὅτι τὴν τρίτην ἡμέραν θὰ ἀναστηθῆ, ἐδυσκολεύθησαν νὰ παραδεχθοῦν τὴν ἀναγγελίαν τῶν Μυροφόρων ὅτι ἀνέστη ὁ Κύριος.

Ἡμεῖς ὁμως, ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, ζῶμεν τὸν ἐπαναλαμβανόμενον θάνατον καὶ τὴν συνεχῆ Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου. Ὅχι μόνον ἐπὶ τοῦ εἰκονίζοντος τὸν Γολγοθᾶν Θυσιαστηρίου ἐν τῷ Ναῶ ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς βίους τῶν Ἁγίων, παλαιῶν τε καὶ συγχρόνων μας Ὁ Κύριος ἀνέστη καὶ ἐχάρισε ζωὴν. Ἀλλὰ καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ἀνίσταται καὶ νὰ χαρίζῃ ζωὴν. Ὁ θάνατος κατέστη πλέον μία θύρα μεταβάσεως εἰς ἄλλην κατάστασιν ζωῆς. Ἐπαυσε νὰ εἶναι φυλακὴ τῶν ψυχῶν, ἀδιέξοδος μάνδρα, ἀπελπιστικὴ κατάσταση. Οἱ φραγμοὶ τοῦ στρατοπέδου τοῦ θανάτου διελύθησαν, αἱ πύλαι συνετρίβησαν, πᾶς ἀκολουθῶν τὸν Χριστὸν δύναται νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ζωὴν μαζί μὲ τὸν Χριστόν. Πιστεύσατε, ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, καὶ ἐλπίσσατε. ἀπαλλαγῆτε ἀπὸ τὸν φόβον τοῦ θανάτου καὶ τὰ ἄγχη τῆς ζωῆς. Διὰ τοὺς πιστοὺς, ὅπως σεῖς, δὲν ὑπάρχει πλέον θάνατος. Μόνον, καθάρισσατε τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα καὶ ἐνταχθῆτε εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Χριστοῦ, ὁ

Ὅποιος εἶναι καὶ ἡ ἰδική σας Ἀνάστασις. Χριστὸς ἀνέστη καὶ σεῖς εἴσθε δυνάμει ἀναστημένοι. Τὸ φαιδρὸν καὶ χαρούμενον τῆς Ἀναστάσεως μήνυμα σᾶς ἀφορᾷ. Δὲν εἶναι κάτι ξένον καὶ ἀδιάφορον διὰ σᾶς. Καὶ πρέπει νὰ εἶναι πλήρες χαρᾶς τὸ στόμα σας ἐν τῷ λέγειν «Ἀνέστη ὁ Κύριος». Διότι «ἀληθῶς ἀνέστη» καὶ ἡμεῖς μετ' Αὐτοῦ συνανέστημεν.

Τούτου ἡ ζωοποιὸς Χάρις, ἡ καὶ θεραπεύουσα τὰ ἀσθενῆ καὶ τὰ ἐλλείποντα ἀναπληροῦσα, εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

Ἅγιον Πάσχα 2007

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ
διάπυρος πρὸς Χριστὸν Ἀναστάνα
εὐχέτης πάντων ὑμῶν

**ΜΗΝΥΜΑ
ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ
2007**

Ἀγαπητά μου Παιδιά. ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

Καθὼς ὁ καθένας μας ἀπὸ σήμερα καὶ γιὰ 40 ἡμέρες ἀνταλλάσσουμε τὸν θριαμβευτικὸ παιάνα ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ, κάπου μέσα στὴν ψυχὴ μας ἐξακολουθεῖ ἴσως νὰ ὑπάρχει μιὰ ἀπορία. Πῶς μπορούμε νὰ γιορτάζουμε τὸ Πάσχα μέσα σ' ἓνα κόσμο ποὺ σπαράσσεται ἀπὸ μίση, μικρότητες καὶ πάθη; Ποιὸ νόημα ἔχει νὰ ψάλλουμε «θανάτῳ θάνατον πατήσας» ὅταν ὁ θάνατος ἐξακολουθῆ νὰ παραμένει μιὰ στερεότυπη βεβαιότης; Εἶναι δυνατὸν αὐτὴ ἡ φωτόλουστη νύχτα τῆς Ἀναστάσεως νὰ διαρκῆ μόνο μιὰ στιγμή, ἔως ὅτου τὴν διαδεχθῆ καὶ πάλιν τὸ σκοτάδι, ἡ ρουτίνα, ἡ ἴδια ἀδυσώπητη ἐναλλαγή τῶν ἡμερῶν, ἡ ἴδια κούρσα πρὸς τὸ θάνατο καὶ τὴν ἀνυπαρξία;

Ὅχι δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἔτσι. Δὲν μπορεῖ ὅλη αὐτὴ ἡ χαρὰ νὰ εἶναι μιὰ οὐτοπία, μιὰ χίμαιρα ποὺ ἀποβλέπει στὴ διάλυση τῆς ἀχλύος ποὺ δημιουργοῦν μέσα μας οἱ ταλαιπωρίες τῆς καθημερινότητος καὶ οἱ ἀβεβαιότητες τῆς ἀνασφάλειάς μας. Δὲν μπορεῖ νὰ πρόκειται γιὰ αὐταπάτη ποὺ συνεχίζεται ἐπὶ αἰῶνες. Βέβαια ἡ πίστη δὲν ἐπιδέχεται ἐπιστημονικὴ τεκμηρίωση. Οὔτε τὰ θαύματα λογικὲς ἐξηγήσεις. Γιὰ νὰ παραδεχθῆς τὴν Ἀνάσταση χρειάζεται νὰ ἐγκαταλείψῃς τὶς λογικὲς τῆς ἐρμηνεῖς καὶ νὰ περιορισθῆς στὴν προσωπικὴ σου ἐμπειρία δηλ. στὴν αἰσθητὴ ψηλάφηση ἑνὸς ἱστορικοῦ γεγονότος. Ὅλα ἀπὸ αὐτὴν ξεκινοῦν καὶ ὅλα μὲ αὐτὴν ὀλοκληρώνονται.

Ἡ Ἐκκλησία δὲν προσάγει «ἀποδείξεις τῆς Ἀναστάσεως» τοῦ Χριστοῦ. Δὲν ἐπιδιώκει νὰ πείσει κανένα. Καλεῖ τὸν κάθε πιστὸ μὲ τὸ «ἔρχου καὶ ἴδε» ἀποβλέπουσα στὴν βίωσή της αὐθεντικά, προσωπικά, ζωντανά. Τὰ ὑπέρογκα γεγονότα προσεγγίζονται μόνο μὲ τὴν πίστη. Ἄλλωστε πῶς μπορεῖ κανεὶς νὰ μιλήσῃ γιὰ τὸ μυστήριό μὲ ὄρους τῆς ἀνθρώπινης λογικῆς, ὅταν τὰ ἴδια τὰ γεγονότα σημαίνουν τὴν ὑπέρβασή της, καὶ καλοῦν σὲ ἀνακάλυψη μιᾶς ἄλλης διάστασης ποὺ ἐκφράζεται μὲ ἀντιθετικούς ὄρους, ὡς λ.χ. «ἀθέατος θέα», «ἄρρητος λόγος», «ἀμέθεκτος μετοχή», «ἀνώνυμον ὄνομα», «νοῦς ἀνόητος», «λόγος ἄρρητος», «ἐν ἀγνωσίᾳ γινώσις»;

Γιὰ τὸν ἄπιστο ἴσως αὐτὸ νὰ μοιάζῃ μὲ αὐταπάτη. Ἀκούει μόνον λόγια, παρακολουθεῖ μόνον ἀκατανόητες τελετὲς καὶ τὶς ἐρμηνεύει μόνον ἐπιφανειακά. Γιὰ τοὺς πιστοὺς ὅμως ὅλα αὐτὰ ἀκτινοβολοῦν ἐκ τῶν ἔσω ὄχι ὡς ἀπόδειξη τῆς πίστεώς των, ἀλλ' ὡς ἀποτέλεσμά της. Ἔτσι τὸ Πάσχα δὲν εἶναι ἓνα γεγονός ποὺ συνέβη κάποτε στὸ παρελθόν. Δὲν εἶναι ἀπλὰ ἀνάμνηση ἑνὸς συμβεβηκότος. Εἶναι ἀληθινὴ συνάντηση μέσα σὲ πνεῦμα χαρᾶς μ' αὐτὸν ποὺ οἱ καρδιές μας συνάντησαν πρὶν ἀπὸ πολὺ καιρὸ καὶ τὸν γνώρισαν ὡς ἀληθινὸ φῶς καὶ ζωὴ. Αὐτὴ τὴν εὐφροσύνη τὴν ἔχουμε ὅλοι σήμερα ἀνάγκη. Γιὰ νὰ ὑπερβοῦμε τὸ σαρκικό μας φρόνημα. Γιὰ νὰ ξαναγίνουμε κλητοὶ Θεοῦ.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ - ΑΛΗΘΩΣ ΑΝΕΣΤΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

**ΜΗΝΥΜΑ
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΡΙΤΗ
ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΤΟΥ
ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΜΕ ΘΕΜΑ
«ΘΡΗΣΚΕΙΕΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ»**

(Βόλος, 21.4.2007)

Ἀγαπητοὶ καὶ ἀγαπητὲς σύνεδροι Χριστὸς Ἀνέστη!

Μὲ χαρὰ χαιρετίζω τὴν τρίτη συνάντηση τοῦ Παρατηρητηρίου Κοινωνικῶν Φαινομένων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία διοργανώνεται στὴν ὁμορφη πόλη τοῦ Βόλου, μὲ θέμα: «*Θρησκείες καὶ Κοινωνία*». Οἱ πρωτοβουλίες αὐτὲς ἀποτελοῦν ἓνα ἐποικοδομητικὸ ἐργαστήρι προβληματισμοῦ, τὸ ὁποῖο στηρίζεται στὶς πανανθρώπινες ἀρχές τοῦ διαλόγου, τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἀλληλοκατανόησης. Τὸ ἀποτέλεσμα καὶ ἡ ἐπιτυχία του βρῖσκεται κυρίως στὴ σύνθεση αὐτοῦ τοῦ διαλόγου καὶ τὰ ἀποτελέσματά του.

Μὲ βάση αὐτὲς τὶς ἀρχές ἄς μοῦ ἐπιτραπεῖ νὰ κάνω μερικὲς σκέψεις γύρω ἀπὸ τὸ πρὸς συζήτηση θέμα. Βρισκόμαστε ἤδη σὲ μιὰ δύσκολη καμπὴ τῆς ἱστορίας μας, ὅπου τὰ ποικίλα προβλήματα δὲν μπορεῖ νὰ ἀφήνουν ἀδιάφορη τὴν Ἐκκλησία. Ἰδιαιτέρως τὸ θέμα «*Θρησκεία καὶ Κοινωνία*» ἔχει ἓνα κοινὸ στόχο συνάντησης, δηλαδὴ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὴν καταξίωσή του.

Κατὰ μιὰ ἐκδοχὴ τῆ θρησκεία τὴν βλέπουν «*ὡς τὴ φυσικὴ ἀνάγκη τοῦ ἀνθρώπου νὰ ὑποθέτει παράγοντες γενεσιουργοὺς τῆς ὑπαρξῆς καὶ τῶν ὑπαρκτῶν...*, νὰ συμπεραίνει ἀπὸ τὴ λογικὴ αὐτὴ ὑπόθεση τρόπους καὶ πρακτικὲς “χειρισμοὺ” τῶν ὑπερφυσικῶν παραγόντων, ὥστε νὰ οἰκοδομεῖ ἐλπίδες δικῆς του σωτηρίας ἀπὸ τὸ κακό, δικῆς του ἀτελεύτητης εὐτυχίας». Τὸ στοιχεῖο ὅμως πὺν μεταβάλλει αὐτὴ τὴν «*ὀρμὴμφυτη, ἐνστικτώδη*» ἀνάγκη τοῦ ἀνθρώπου γιὰ τὴ θρησκεία σὲ δυναμικὸ κοινωνικὸ γεγονός εἶναι τὸ ἐκκλησιαστικὸ γεγονός, δηλαδὴ ἡ δημιουργία ἐνὸς νέου ἤθους, πὺν μετατρέπει τὴ θρησκεία σὲ ἐμπειρία καὶ πράξη.

Τί εἶναι ἐκεῖνο πὺν μετατρέπει τὴν κοινωνία σὲ «κοινωνία προσώπων»; Κατὰ τὴν Ὁρθόδοξη ἀντίληψη μέσα ἀπὸ τὴν ἀγαπητικὴ σχέση τῶν τριῶν προσώπων τῆς Ἀγίας Τριάδος –τὸ κατ’ ἐξοχὴν «κοινωνικὸ δόγμα»–, τὸ ἐκκλησιαστικὸ γεγονός δὲν κόμιζε ἀτομικὲς «πεποιθήσεις», δόγματα καὶ ὑποχρεωτικὲς ἀρχές, ὅπως οἱ θρησκείες. Ἡ εὐχαριστιακὴ κοινότητα δὲν ἀποτελεῖ ἀπλῶς τὸ ἐπίκεντρο τῆς θρησκευτικῆς ὑπόστασης τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας; ἀλλὰ μεταβάλλει καὶ τὸν τρόπο τῆς ὑπαρξῆς τους. Αὐτὴ ἡ προσέγγιση θέτει σημαντικὰ ἐρωτήματα ὡς πρὸς τὴ «*θρησκευιοποίηση τῆς Ἐκκλησίας*» στὶς ἡμέρες μας, ἡ ὁποία μετατρέπει τὴν πίστη σὲ ἀτομικὸ θρησκευτικὸ καθῆκον.

Ἡ θρησκευιοποίηση αὐτὴ «*ἀναιρεῖ τὴ συστατικὴ τῆς Ἐκκλησίας προτεραιότητα τοῦ εὐχαριστιακοῦ σώματος, χωρὶς νὰ καταγράφει τὰ θεσμικὰ - ὀργανωτικὰ σχήματα τῆς ἐκκλησιαστικῆς συλλογικότητας: τὴν ἐπισκοπὴ καὶ τὴν ἐνορία*». Αὐτὴ ἡ προσέγγιση τῆς θρησκευιολογίας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ γεγονότος σημαίνει τὴν αὐτοπαράιτηση τῶν Χριστιανῶν ἀπὸ τὶς κοινωνικὲς τους ὑποχρεώσεις. Ὁ Χριστιανὸς δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἀδιάφορος γιὰ τὰ προβλήματα τῆς Πολιτείας, τῆς ὁποίας εἶναι μέλος, ἀλλὰ ἐφαρμόζει καὶ διδάσκει καὶ τὸν πλησίον του, τὸ «*ζητεῖτε πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ ταῦτα προστεθήσεται ὑμῖν*».

Πῶς ἐπιτυγχάνεται αὐτό; Γιὰ νὰ γίνεῖ αὐτὸς ὁ ἀγιασμός, γράφει ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος στὸν «Περὶ τοῦ κατὰ Θεὸν πολιτεῦσθαι» λόγο του,

χρειάζεται πρώτα ἀπ’ ὅλα νὰ λογικευτοῦμε γιατί μὲ τὴ στάση μας πολλὲς φορές φαινόμαστε «ἀλογώτεροι καὶ ἀγριότεροι καὶ αὐτῶν ἀκόμα τῶν θηρίων». Γράφει χαρακτηριστικὰ ὁ ἅγιος Ἱερόκλητος: «Ὅταν γὰρ τις σκιρτᾷ μὲν ὡς ταῦρος, λακτίζει δὲ ὡς ὄνος, μνησικακῆ δὲ ὡς κάμηλος, καὶ γαστριμαργῆ μὲν ὡς ἄρκτος, ἀρπάζει δὲ ὡς σκορπιός, ὑπουλος δὲ ἢ ὡς ἀλώπηξ... τί οὖν ὀνομάζεσθαι χρὴ τὸν τοιοῦτον; Θηρίον; Ἀλλὰ τὰ θηρία ἐνὶ τούτων τῶν ἐλαττωμάτων κατέχεται. Οὗτος δὲ πάντα συναγαγὼν ἐν ἑαυτῷ καὶ τῆς ἐκείνων ἀλογίας γέγονεν ἀλογώτερος» (P.G., 5:44).

Ἡ ἐπαναδραστηριοποίηση τῆς θρησκείας σήμερα, σὲ πολλαπλὰ ἐπίπεδα, καθιστᾷ ἀναγκαία τὴ συνεργασία μεταξὺ τῶν θρησκειῶν γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν συγχρόνων προβλημάτων πού ἀντιμετωπίζει ἡ κοινωνία παγκοσμίως, ὅπως οἱ τρομοκρατικὲς ἐνέργειες, ὁ ρατσισμός, ἡ ξενοφοβία, κ.ἄ. Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ δὲν πρέπει νὰ ἀγνοήσουμε καὶ τὸ γεγονός ὅτι στὴν ἐποχὴ τῆς νεωτερικότητας ὑπάρχουν δυνάμεις στὴν Ἐκκλησία πού εἶναι ἀνοικτὲς στὸ καινούργιο. Ὁ διάλογος αὐτὸς ἀνάμεσα στὴ Θεολογία καὶ τὴν Κοινωνιολογία μπορεῖ νὰ συμβάλει ὥστε οἱ δυνάμεις αὐτὲς νὰ μπορέσουν νὰ ἐκφραστοῦν. Νὰ ἐκφράσουν, καὶ τὸ ἐκφράζουν συνεχῶς π.χ. τὴν ἀνασφάλεια πού προκαλεῖ στοὺς πιστοὺς ἡ παγκοσμιοποίηση. Δὲν μποροῦμε νὰ δείχνουμε μόνο τὰ ἀρνητικὰ τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ πρόβλημα δὲν εἶναι μονοδιάστατο

καὶ ἡ ὅποια ἐπανάκαμψη τῆς θρησκείας θὰ πρέπει νὰ ἐρευνηθεῖ σωστὰ καὶ σὲ βάθος καὶ ἀπὸ τὶς δύο πλευρὲς.

Ἐν κατακλείδι, μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι, ἡ Ὁρθοδοξία δὲν εἶναι ἀπλῶς μιὰ θρησκεία μὲ ἀφηρημένες σχέσεις μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου. Εἶναι πραγματικὲς καὶ ἄμεσες σχέσεις ἀγάπης μεταξὺ Χριστοῦ καὶ πιστοῦ. Ὁ κόσμος διδάχθηκε –ὑποθέτουμε ὅτι διδάχθηκε– ἀπὸ τὴν πτώση καὶ τὴν ἀποτυχία τῶν κοινωνικῶν συστημάτων, ἐκ τῶν ὁποίων ἀπουσιάζει παντελῶς ὁ σεβασμὸς τῆς ἀνθρώπινης προσωπικότητας. Ἡ Ἐκκλησία καλεῖ τοὺς ἀνθρώπους εἰς κοινωνία ζωῆς καὶ κοινωνία πνεύματος, μὲ ἐπίκεντρον τὴν λατρευτικὴ συνάξη τῶν πιστῶν, καὶ εὐχεται ὑπὲρ πάντων.

Χαιρόμεθα διότι ὅλα αὐτὰ καὶ πολλὰ ἄλλα ἐπιστημονικὰ δρώμενα πραγματοποιοῦνται στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Δημητριάδος, ὑπὸ τὸ ἄγρυπνο βλέμμα τοῦ τοπικοῦ Ἐπισκόπου κ. Ἰγνατίου. Εὐχαριστοῦμε θερμῶς γιὰ τὴν μέχρι σήμερα συμπαράστασή του καὶ τὴν ἀμέριστη βοήθειά του πρὸς τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος. Ἐπίσης εὐχαριστοῦμε τοὺς εἰσηγητὲς αὐτοῦ τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἐργαστηρίου καὶ ἀναμένουμε τὰ συμπεράσματα καὶ τὶς προτάσεις πρὸς μελέτη.

Μετ’ εὐχῶν

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

**Ο ΡΟΛΟΣ
ΚΑΙ Ο ΛΟΓΟΣ
ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

(Διορθόδοξο Κέντρο τῆς
Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,
Πεντέλη, 24 Ἀπριλίου
2007)

Με ιδιαίτερη χαρὰ ἀπευθύνομαι σήμερα στὰ στελέχη τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ συγχαίρω ἐγκαρδίως τὸν Κύριο Κωνσταντῖνο Ζορμπᾶ, Διευθυντὴ τοῦ Παρατηρητηρίου Κοινωνικῶν Φαινομένων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, γιὰ τὴν πρωτοβουλία αὐτῆ τῆς διοργανώσεως τῆς τρίτης ἐπιστημονικῆς Ἡμερίδας με θέμα: «Ὁ δημόσιος ρόλος καὶ λόγος τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας στὴν Ἑλλάδα». Κάθε προσπάθεια, ἡ ὁποία κατατείνει στὴν ἐμβάθυνση τῶν σύγχρονων προβλημάτων πρὸς ἐξαγωγή ὠφελίμων συμπερασμάτων γιὰ τὴν Ἐκκλησία μας εἶναι πολὺ σημαντικὴ καὶ ὅλοι ὀφείλουμε νὰ συμβάλλουμε ὥστε νὰ ἔχουμε ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ποιοτικὴ ἀναβάθμιση τῆς ἐργασίας μας πρὸς ὄφελος τῆς Ἐκκλησίας, τῆς κοινωνίας μας καὶ τοῦ ἐν γένει πολιτισμοῦ μας.

Γνωρίζω ὅτι ὅλοι ἀγωνίζεσθε, ὁ καθεὶς στὸ δικό του χῶρο, γιὰ ἓνα καρποφόρο σήμερα καὶ γιὰ ἓνα ἐλπιδοφόρο καὶ καλύτερο αὔριο. Γνωρίζω ὅτι πολλὰ προσφέρετε με τὴ διακονία σας αὐτῆ στὴν Ἐκκλησία μας. Προετοιμαζόμαστε ὅμως σωστὰ γιὰ τὶς ἐπερχόμενες κοινωνικὲς καὶ πολιτικὲς ἐξελίξεις; Εἴμεθα ἄραγε ἔτοιμοι νὰ ἀντιμετωπίσουμε, με τὸν καλύτερο δυνατὸ τρόπο, τὴ σύγχρονη θεματολογία τῆς νεωτερικότητας;

Ἐπιτρέψατέ μου στὸ σημεῖο αὐτὸ νὰ καταθέσω λίγες σκέψεις ἐπὶ τοῦ ὅλου θέματος τῆς σημερινῆς Ἐπιστημονικῆς Ἡμερίδας.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι τὰ τελευταῖα χρόνια ἀπασχόλησε καὶ ἀπασχολεῖ πολὺ τοὺς εἰδικούς, τόσο στὴν Ἑλλάδα ὅσο καὶ στὸ Ἐξωτερικόν, τὸ ζήτημα τῆς θέσεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς δυνατοῦτος τοῦ δημοσίου λόγου της σὲ μιὰ οὐδετεροθήρησκη κοινωνία. Εἶναι ἐπίσης ἀληθὲς ὅτι στὴ Δύση «ἡ συζήτηση αὐτὴ ἄρχισε πρὶν ἀπὸ καιρὸ καὶ κάτω ἀπὸ τὴν πίεση τῆς ἐκκοσμίκευσης. Σίγουρα ὅμως, αὐτὴ ἡ προβληματικὴ, πού ἀπασχόλησε σχεδὸν ταυτόχρονα πολλὰς εὐρωπαϊκὲς Χῶρες, ἔδωσε μιὰ πλούσια ἐπιστημονικὴ βιβλιογραφία στὸ πρὸς συζήτηση θέμα μας. Σήμερα τὸ θέμα τῆς φύσεως τῆς θρησκείας ἐπανέρχεται καὶ πάλι στὴν ἐπιφάνεια. Ἡ θρησκεία οὐδέποτε ἔπαυσε νὰ ἐπηρεάζει τὶς κοσμοαντιλήψεις τῶν ἀνθρώπων καὶ αὐτῆς ἀκόμη τῆς νεωτερικότητας, τῆς ἐποχῆς δηλαδὴ πού ξεκινᾷ ἀπὸ τὸν 18ο αἰῶνα καὶ φθάνει μέχρι τὶς μέρες μας.

Οἱ περισσότεροι μελετητὲς ἀποδέχονται ὅτι ἡ θρησκεία στὴ σύγχρονη κοινωνία δὲν εἶναι πλέον ἓνα ἀπλὰ ἰδιωτικὸ γεγονός, ἀλλὰ ἀποτελεῖ μιὰ κατεξοχὴν κοινωνικὴ ὑπόθεση (Habermans, Moltmann, Rawls κ.ἄ.). Καὶ στὴν Ἑλλάδα ὁ συνταγματολόγος Ἀντώνης Μανιτάκης σημειώνει χαρακτηριστικὰ ὅτι ἡ Ἐκκλησία νομιμοποιεῖται νὰ παρεμβαίνει στὴ δημόσια σφαῖρα, νὰ ἀναπτύσσει δημόσιο λόγο καὶ ὀφείλει «...νὰ ἐπιδιώκει καὶ νὰ διεκδικεῖ τὴ δημό-

σια ἀναγνώρισή της ἀπὸ τὴν κοινὴ γνώμη καὶ τὴν κοινωνία γενικότερα». Αὐτὰ ἔπραξε καὶ πράττει ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας στὴν Ἑλλάδα τὰ τελευταῖα χρόνια καὶ οὐδέποτε ἐπιχείρησε νὰ διεκδικήσει τὴ συμμετοχὴ της στὴν ἄσκηση τῆς κυβερνητικῆς ἐξουσίας ἢ στὴν λήψη τῶν κρατικῶν ἀποφάσεων.

Οὐδέποτε θεώρησε ὅτι ἡ παρέμβασή της αὐτὴ νομιμοποιεῖ τὴν ταύτισή της μὲ τὰ κέντρα ἐξουσίας ἢ μὲ συγκεκριμένα ἰδεολογικὰ σχήματα.

Ἡ Ἐκκλησία μιλά, δὲν εἶναι βουβή, ἀλλὰ σημασία ἔχει τί λέει καὶ πῶς τὸ λέει. Ἀσφαλῶς καὶ ὁ λόγος της, ὡς πνευματικὸς λόγος, δὲν μπορεῖ νὰ ἔχει τὶς λέξεις, τὸ ὕφος καὶ τὸ περιεχόμενο τῆς ἴδιας τῆς πολιτικῆς. Γιατὶ τότε δημιουργεῖ σύγχυση γιὰ τὶς προθέσεις της. Ὁ λόγος της καὶ ὁ ρόλος της, μέσα στὰ ὅρια πού θέτει τὸ ἴδιο τὸ Σύνταγμα, ἔχει θεολογικὸ ὑπόβαθρο καὶ περιεχόμενο. Ἔχουμε χρέος ὡς Ἐκκλησία νὰ παρεμβαίνουμε σὲ κάθε μορφή κοινωνικῆς ἀδικίας ἀπὸ τὰ πιὸ ἀπλὰ καθημερινὰ πράγματα μέχρι καὶ τὰ πιὸ οὐσιώδη. Κι αὐτὴ ἡ παρέμβαση κατοχυρώνεται θεολογικὰ μέσα ἀπὸ τὴν θυσιαστικὴ προσφορὰ ἀγάπης τοῦ θείου Λόγου πού ἀποκαλύφθηκε μὲ τὸν πιὸ συγκλονιστικὸ τρόπο: Σαρκώθηκε. Ἡ ἀλήθεια αὐτὴ παραμένει ἡ ρίζα τῆς χριστιανικῆς ἀποκαλύψεως, πού τροφοδοτεῖ κάθε ἄλλη χριστιανικὴ ἀξία καὶ πρόταση. «Ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν» (Α΄ Ἰωάν., 4:8-9). Κι αὐτὸ δὲν σημαίνει ἀπλῶς ὁ Θεὸς ἔχει ἀγάπη γιὰ τὸν ἄνθρωπο, ἀλλὰ δηλώνει τὸν τρόπο πού κάνει τὸν Θεὸ νὰ εἶναι αὐτὸ πού εἶναι: ἀγάπη!

Ὅλα αὐτὰ ὅμως αὐξάνουν τὴν εὐθύνη τῆς Ἐκκλησίας μας γιὰ τὰ σημερινὰ δρώμενα καὶ κυρίως τὴ δική σας διακονία. Μέσα στὸν μεταβαλλόμενο κόσμο μας, οἱ ἀλλαγές δὲν εἶναι ἀπλῶς ἐπιφανειακὲς ἀλλὰ οὐσιαστικὲς. Δὲν μποροῦμε νὰ ἐλπίζουμε στὴν ἐπιτυχία ἐὰν δὲν ἐργασθοῦμε. «Κρούεται, καὶ ἀνοιγήσεται» (Ματθ., 7:7). Ὁ Θεὸς ἐνεργεῖ, ὅταν ὁ ἄνθρωπος ζητᾷ! Ἡ ἐργασία μας στὸν ἴδιο καθιερωτικὸ ὄργανισμό τῆς Ἐκκλησίας δὲν δίδει ἀπλῶς κύρος στὴν προσωπικότητά μας, ἀλλὰ καὶ πολλὲς εὐθύνες γιὰ τὸ ἔργο μας. Ἐὰν κοιτάξετε γύρω σας εἶναι εὐκόλο νὰ διαπιστώσετε ὅτι ὑπάρχουν πολλοὶ πού ἐπιτελοῦν τὸ ἴδιο ἔργο μὲ μᾶς – στὴν λεγόμενη Κοινωνία τῶν Πολιτῶν. Δὲν μποροῦμε νὰ μένουμε κλεισμένοι στὴν

ἀσφάλεια τῶν γραφείων μας, ἀλλὰ νὰ ἀναζητήσουμε μέσα ἀπὸ τὴ συνεργασία καλύτερους τρόπους διακονίας τοῦ κόσμου. Εἶναι πολυτέλεια στὶς ἡμέρες μας νὰ μιλάμε γιὰ τὸ «σόν» καὶ τὸ «ἐμόν». «Τοῦτο δὴ τὰ πάντα ἀνατρέπον», τονίζει ὁ ἱερός Χρυσόστομος. Καὶ αὐτὸ εἶναι πρῶτα ἐσωτερικὸ ἀποτέλεσμα. Γνωρίζω ὅτι δὲν ἐπαρκοῦμε. Τοῦτο ὅμως κάνει ἀναγκαία καὶ ὑποχρεωτικὴ τὴν παρακολούθηση τῶν ἐξελίξεων, σὲ τοπικὸ καὶ παγκόσμιο ἐπίπεδο, χρειάζεται συνεχῆς ἐνημέρωση καὶ πρωτίστως συνεργασία μεταξὺ σας.

Βεβαίως στὶς εὐρωπαϊκὲς κοινωνίες συναντᾶται τὸ φαινόμενο τῆς ἀποδέσμευσης κάποιων ομάδων ἀπὸ τὶς θεσμικὲς ἱστορικὲς θρησκευτικὲς ὡς καὶ τῆς ἀδυναμίας προσαρμογῆς τῶν ἱστορικῶν θρησκευτικῶν στὰ νέα δεδομένα τῆς μετα-νεωτερικότητας. Τὸ φαινόμενο τοῦτο ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἐμφάνιση μιᾶς νέας μορφῆς θρησκευτικότητας, μὲ ἐλευθερία ἔναντι τῆς προσωπικῆς αὐθεντίας. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἡ Ἐκκλησία ὡς ἐκκοσμικευμένος ὄργανισμός ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἀτομικότητα καὶ ὄχι ἀπὸ τὴ συνειδητοποίηση τῆς ἐσχατολογικῆς τῆς ταυτότητας, ἡ ὁποία ἔχει πρωτίστως συλλογικὸ καὶ κοινωνικὸ χαρακτήρα πού ἐνισχύει τὴν ἐκκλησιαστικὴ αὐθεντία. Παρὰ ταῦτα ἡ θρησκεία ἀποτελεῖ ἐξόχως σημαντικὸ στοιχεῖο τῆς ἀνθρώπινης ὑπαρξῆς ὥστε νὰ ἀποκλεισθῇ ἀπὸ τὸ δημόσιο διάλογο, τὶς δημόσιες ἠθικὲς, κοινωνικὲς, πολιτισμικὲς, ἀκόμη καὶ οἰκονομικὲς καὶ πολιτικὲς ἀντιπροθέσεις. Καὶ τοῦτο ἰσχύει ὅπωςδήποτε γιὰ τὴν Ἑλλάδα.

Μὲ αὐτὲς τὶς σύντομες σκέψεις ἐπιθυμῶ νὰ εὐχαριστήσω ὅλους ὅσους κοπίασαν γιὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς σημερινῆς ἐπιστημονικῆς ἡμερίδας καὶ κυρίως τοὺς κ.κ. εἰσηγητὲς καὶ τοὺς συμμετέχοντας στὴ συζήτηση ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κ. Ἰγνατίου. Θὰ ἀναμένουμε νὰ μελετήσουμε μὲ προσοχὴ τὶς προτάσεις σας.

Εὐχομαι καλὴ ἐπιτυχία στὶς ἐργασίες σας καὶ ὁ Πανάγαθος Θεὸς νὰ σᾶς εὐλογεῖ καὶ νὰ χαρίζει σ' ὅλους σας ὑγεία καὶ κάθε καλό.

Μετ' εὐχῶν διαπύρων

† Ὁ Ἀθηνῶν Χριστόδουλος

**Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Πρωτ. 1429
Ἀριθμ.
Διεκ. 823

Ἀθήνησι 11η Ἀπριλίου 2007

**ΤΡΟΠΟΣ
ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΗΣ
ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑΣ**

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2856

Πρὸς
Τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐν τῇ ἀνυστάκτῳ καὶ ἀδιαλείπτῳ μερίμνῃ Αὐτῆς, περὶ τῆς ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ διοικήσει εὐταξίας καὶ καταστάσεως, ἐπομένη καὶ τῷ Ἀποστολικῷ παραγγέλματι «πάντα κατὰ τάξιν καὶ εὐσχημόνως γινέσθω» (Α΄ Κορινθ. ΙΔ΄ 40), πολλὴν πάντοτε κατέβαλλε τὴν φροντίδα διὰ τὴν διαφύλαξιν καὶ περιφρούρησιν τῆς Κανονικῆς Τάξεως, πρὸς ἣν ἀείποτε στοιχεῖ μετ' ἀκριβείας καὶ πιστότητος.

Ὅθεν, διασκεψαμένη κατὰ τε τοὺς Θείους καὶ Ἱεροὺς Κανόνας καὶ τὰ Ἐκκλησιαστικά Θεσμίαι, καὶ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὰ ὑπ' ἀριθμ. 163 καὶ ἀπὸ 12.3.2007 Τίμια Γράμματα τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, δι' ὧν αἰτεῖται τὴν τήρησιν τῆς κεκανονισμένης εὐταξίας ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἐπικοινωνίᾳ καὶ ἀλληλογραφίᾳ, πρὸς ἣν καὶ προέτρεψε καὶ τοὺς ὑπὸ τὴν κανονικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου εὐρισκομένους Ἀρχιερεῖς, καὶ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν Συνεδρίαν Αὐτῆς τῆς 27ης μηνὸς Μαρτίου ἐ.ἔ. ἀπεφάνητο ὅτι ἡ ὑπηρεσιακὴ ἀλληλογραφία τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μετὰ τῶν Ἀρχιερέων τοῦ Κλίματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, διεξάγεται διὰ τῆς Ἀνωτάτης αὐτῶν Ἀρχῆς, ἥγουν τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου.

Πρὸς τούτοις, δεδομένης καὶ τῆς ὡς εἴρηται σχετικῆς προτροπῆς τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου πρὸς τοὺς Ἀρχιερεῖς τῆς δικαιοδοσίας αὐτοῦ, ὡσάκις λαμβάνητε ὑπηρεσιακὰς ἐπιστολάς ὑπὸ Ἀρχιερέων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου θὰ γνωρίζητε εἰς αὐτοὺς ὅτι δέον ὅπως ἀπευθύνωσι ταῦτα πρὸς τοὺς παραλήπτας αὐτῶν διὰ τῆς οἰκείας αὐτῶν Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς, ἥτοι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, μέσῳ τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου.

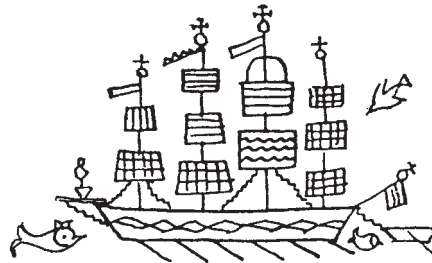
Δι' ὃ, προτρεπόμεθα ὑμᾶς τηρεῖν τὰ ἐν τοῖς ὑπερθεν διαλαμβανόμενα, πρὸς διασφάλισιν τῆς εὐταξίας καὶ τῆς κανονικῆς τάξεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος
Ὁ Λαγκαδᾶ Σπυρίδων

Ὁ Καρυστίας καὶ Σκύρου Σεραφεῖμ
Ὁ Σταγῶν καὶ Μετεώρων Σεραφεῖμ
Ὁ Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου Προκόπιος
Ὁ Παροναξίας Ἀμβρόσιος
Ὁ Περιστερίου Χρυσόστομος
Ὁ Κεφαλληνίας Σπυρίδων
Ὁ Ζακύνθου Χρυσόστομος

Ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως Ἄνθιμος
Ὁ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως Βαρνάβας
Ὁ Δράμας Παῦλος
Ὁ Σισανίου καὶ Σιατίστης Παῦλος

Ὁ Ἀρχιγραμματεῦν
Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης.

Athens, 16 April 2007.

His Holiness,
Pope Benedict XVI,
Vatican City.

Your Holiness,

The celebration of Your eightieth birthday as well as the forthcoming second anniversary of Your election and elevation to the Papal Throne, affords us with the joyous opportunity of communicating with Your Holiness in order to extend to You, in a spirit of sincere Christian love and esteem, our most heartfelt best wishes and prayers that our Lord and Saviour Jesus Christ, grant Your Holiness many years in health, strength and wisdom so that You may ably steer the barque of the Church of Rome through the turbulent seas of present-day life, and ever strength You in all that You undertake for the fruition of the sacred cause of the reunification of our Churches in Truth and Love.

Joyously celebrating with Your Holiness these two important events in Your life we are pleased to remain

With sentiments of deep esteem and fraternal prayers in Christ,

† CHRISTODOULOS

ARCHBISHOP OF ATHENS AND ALL GREECE

**ΕΥΧΕΤΗΡΙΟΣ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ
ΓΙΑ ΤΑ
ΟΓΔΟΗΚΟΣΤΑ
ΓΕΝΕΘΛΙΑ
ΤΟΥ ΠΑΠΑ
ΒΕΝΕΔΙΚΤΟΥ ΙΣΤ΄**

**ΑΠΟΨΕΙΣ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ
ΣΥΝΟΔΟΥ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ
ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΤΗΣ ΣΤ'
ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ***

**Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εὐθύς ὡς ἐκυκλοφόρησε τὸ βιβλίον τῆς Ἱστορίας τῆς ΣΤ' Δημοτικοῦ ἐγένετο δέκτης παραπόνων καὶ ἀντιδράσεων προερχομένων κατ' ἀρχὴν ἀπὸ τὸν ἐκπαιδευτικὸν κόσμον, καθὼς καὶ ἀπὸ γονεῖς παιδιῶν, μὲ ἐπίκεντρο τὸ περιεχόμενον τοῦ ὡς ἄνω βιβλίου. Προκειμένου νὰ ἔχει ὑπεύθυνη εἰσήγησις ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω πληροφοριῶν καὶ διαμαρτυριῶν παρέπεμψε τὸ βιβλίον εἰς τὴν Εἰδικὴν Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν Πολιτιστικῆς Ταυτότητος ἀποτελουμένη ἀπὸ ἐγκρίτους ἐπιστήμονας μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἱστορικοί, προκειμένου νὰ ἔχει ὑπεύθυνη εἰσήγησις. Ἐν τῷ μεταξὺ ἄρχισαν νὰ καταφθάνουν πλῆθος κειμένων προερχομένων ἐκ διαφόρων πλευρῶν, τὰ ὁποῖα ἐξέφραζαν τὴν ἔντονη διαμαρτυρία τους διὰ τὸ περιεχόμενον τοῦ βιβλίου.

Ἡ ἀνωτέρω ἐπιτροπὴ ὑπέβαλε εἰς τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τὸ λίαν ἀξιόλογο πόρισμα τῆς, τὸ ὁποῖον ἐκείνη ἐμελέτησε κατ' ἀρχὴν. Λόγῳ τῆς σοβαρότητος τοῦ θέματος καὶ τοῦ διαρκῶς ἀύξανου κύματος ἀντιδράσεων ἀπὸ ὅλο σχεδὸν τὸ φάσμα τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας ἀνέθεσε εἰς τὸν Συνοδικὸν Μητροπολίτη Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Παῦλο νὰ μελετήσῃ τὸ ἀνωτέρω πόρισμα, καθὼς καὶ πλῆθος κειμένων καὶ δημοσιευμάτων, τὰ ὁποῖα ἐν τῷ μεταξὺ συνέχισαν νὰ φθάνουν εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδο. Μετὰ καὶ τὴν εἰσήγησιν τοῦ ὡς ἄνω Συνοδικοῦ Μητροπολίτη ἢ Ἱερὰ Σύνοδος ἐπιθυμεῖ νὰ ἐπισημάνῃ τὰ κατωτέρω:

Ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς

Δικαιοῦται ἡ Ἐκκλησία νὰ ἔχει ἀποψη γιὰ τὸ βιβλίον τῆς Ἱστορίας τῆς ΣΤ' Δημοτικοῦ; Εἶναι τὸ πρῶτον ἐρώτημα, εἰς τὸ ὁποῖο θεωροῦμε ἀπαραίτητο νὰ ἀπαντήσουμε, καθόσον κάποιον παράγοντες καὶ κύκλοι τῆς πατρίδος μας ἀμφισβητοῦν αὐτὸ τὸ δικαίωμα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἐνοχλοῦνται ὅταν αὐτὴ τὸ ἀσκεῖ. Αὐτὴ ἡ ἀντίληψις ὁμῶς προσκρούει σὲ βασικὰς ἀρχὰς τοῦ Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος, φανερώσει σοβαρὸ ἔλλειμμα δημοκρατικῆς συνειδήσεως. Κάθε ἀπόπειρα φίμωσης τῆς Ἐκκλησίας φανερώσει νοστοροπία ὀλοκληρωτισμοῦ καὶ αὐταρχισμοῦ.

Ἡ Ἐκκλησία καὶ δικαιοῦται καὶ ἐπιβάλλεται νὰ ἔχει λόγον πρῶτον διότι οἱ Ποιμένες Τῆς εἶναι ἐλεύθεροι πολῖτες αὐτοῦ τοῦ τόπου καὶ δύνανται νὰ ἔχουν λόγο, ὅπως ὅλοι οἱ Ἕλληνες πολῖτες· δεύτερον διότι τὸ βιβλίον ἀναφέρεται σὲ θέματα ποὺ ἀφοροῦν τὴν Ἐκκλησίαν, τὴν Ἱστορίαν τῆς καὶ τὴν σχέσιν τῆς μὲ αὐτὸ τὸν τόπον· τρίτον διότι ἡ Ἐκκλησία ἔχει μίαν βαθειὰ καὶ πολύχρονη σχέσιν μὲ τὴν Παιδείαν, τὴν ὁποῖαν δὲν ἔχει τὴν πρόθεσιν νὰ ἀπε-

* Σημ. Τὸ κείμενον αὐτὸ παρεδόθη στὸ Γραφεῖο τῆς Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Μ. Γιαννάκου ἀπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Παῦλον.

μπολήσει καὶ τέταρτον διότι οἱ τρόφιμοι τῆς Παιδείας εἶναι καὶ παιδιὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ εἶναι αὐτονόητο τὸ ἐνδιαφέρον τῆς γιὰ τὴν πνευματικὴ τροφή, ἢ ὅποια προσφέρεται εἰς αὐτά, πολλῶ μᾶλλον καθόσον ἀποτελεῖ ἐπιταγὴ τοῦ Συντάγματος ἢ διαμόρφωση διὰ τῆς παιδείας τῆς ἐθνικῆς καὶ θρησκευτικῆς συνειδήσεως τῶν μαθητῶν.

Τὸ βιβλίον καὶ ἡ ταυτότητά του

Τὸ βασικὸ χαρακτηριστικὸ τοῦ βιβλίου εὐρίσκεται στὴν ἐπιστημονικὴ μεθοδολογία, μὲ τὴν ὅποια ἔχει δομηθεῖ καὶ ἡ ὅποια κατατείνει σὲ μία ἰδεολογικοποιημένη προσέγγιση τῆς Ἱστορίας. Αὐτὸ ἀπὸ μόνο του μετατρέπει τὴν Ἱστορία σὲ προπαγάνδα. Ἡ Ἱστορία παράγει Ἱδεολογία, ἀλλὰ ἡ ἰδεολογία ὅταν ἐπιχειρεῖ νὰ παραγάγει «ἰστορία» τότε τὴ διαστρέφει. Τὸ ὅλο ἐπιχείρημα στηρίζεται στὴν πολιτικὴ ἀντίληψη «διόρθωσης τοῦ κακοῦ» ὥστε νὰ μὴ ἀναπαράγεται ἐκ τῆς ἀναφορᾶς σὲ αὐτὸ τὸ «μῖσος», σὰν νὰ ἐπρόκειτο γιὰ διδασκαλία τοῦ κακοῦ καὶ ὄχι γιὰ ἀποτίμηση καὶ μάλιστα κριτικὴ. Προτείνεται δηλαδὴ ἡ λήθη ἀντὶ τῆς ἀλήθειας. Ὅμως ἡ ἱστορικὴ λήθη μᾶς καταδικάζει σὲ ἐπανάληψη τοῦ ἀποτρόπαιου τόσον, ὅσον ἡ ἐπισημαίνουσα μνήμη μᾶς βοηθεῖ νὰ τὸ ἀποφύγουμε. Στὸ συγκεκριμμένον λοιπὸν βιβλίον τὸ δύσκολο ἐρώτημα γιὰ τὴ σχέση τῆς μνήμης μὲ τὴν ἱστορία ἀντιμετωπίζεται μὲ τὴν προσβολὴ τῆς μνήμης καὶ τὴν παραχάραξη τῆς ἱστορίας. Ἐνα ἐπὶ πλέον μεθοδολογικὸ πρόβλημα τοῦ βιβλίου εἶναι ὅτι ὁλόκληρο διαπερᾶται ἀπὸ τὸ σχῆμα τοῦ πρωθύστερου. Ἡ ἀνάδειξη τῶν ἱστορικῶν γεγονότων ἢ πλευρῶν αὐτῶν γίνεται μὲ βάση τὰ κριτήρια τοῦ σήμερα εἰς ὅ,τι ἀφορᾶ τὴ σημασία τους.

Βάση τοῦ κρινομένου βιβλίου, παρὰ τὶς ὅποιες διαψεύσεις εἶναι ἡ τετράτομη «Κοινὴ Ἱστορία Νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης», ἢ ὅποια προωθείται πρὸς διάθεση εἰς τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα τῆς πρωτοβάθμιας καὶ δευτεροβάθμιας ἐκπαιδεύσεως ὡς «ἐναλλακτικὸ ἐκπαιδευτικὸ ὕλικό», βοήθημα πρὸς τοὺς ἐκπαιδευτικούς, τὴν ὅποια ἐξέδωκε «τὸ Κέντρο γιὰ τὴ Δημοκρατία καὶ τὴ Συμφιλίωση στὴ Νοτιοανατολικὴ Εὐρώπη». Εἶναι χαρακτηριστικὸ ὅτι στὸν πρῶτο τόμο τῆς ἐν λόγω ἱστορίας (σ. 62-64) τὸ παιδομάζωμα

χαρακτηρίζεται «πρωτότυπη ὀθωμανικὴ πρακτικὴ», ἢ ὅποια εὐνοοῦσε τὴν «κοινωνικὴ ἀνέλιξη»

Τὸ βιβλίον

Τὸ βιβλίον ἔχει τὸν τίτλον «*Ἱστορία ΣΤ' Δημοτικοῦ, στὰ νεότερα καὶ σύγχρονα χρόνια*» καὶ ἡ ὕλη του δομεῖται σὲ 5 ἐνότητες μὲ τοὺς κάτωθι τίτλους: α. Ἡ Εὐρώπη στὰ νεότερα χρόνια, β. Οἱ Ἕλληνες κάτω ἀπὸ ξένη κυριαρχία, γ. Ἡ Μεγάλῃ Ἐπανάσταση, δ. Ἡ Ἑλλάδα γίνεται ἀνεξάρτητο κράτος, ε. Ἡ Ἑλλάδα στὸν 20ον αἰῶνα.

Οἱ βασικὲς ἐνστάσεις μας γιὰ τὸ βιβλίον ἀφοροῦν πρῶτον εἰς τὴν διαγραφὴ τῆς ἐθνικῆς προσφορᾶς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῶν κληρικῶν ὄλων τῶν βαθμίδων καὶ δεύτερον εἰς τὴν διαστρέβλωση τῆς ἱστορικῆς πραγματικότητος σὲ μία προσπάθεια νὰ ἐξωραϊσθοῦν καταστάσεις ποὺ πιθανὸν θὰ ἐνοχλοῦσαν τοὺς Τούρκους.

Ὅλοι ὅσοι μὲ σοβαρότητα ἀσχολήθηκαν μὲ τὴν Τουρκοκρατία ἀναγνωρίζουν τὸν πολύτιμον ρόλον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ρόλον ἀφυπνιστικόν, ἐκπαιδευτικόν, ἀγωνιστικόν, κοινωνικόν. Αὐτὴ τὴν ἀλήθεια ὁμολογοῦν συγγραφεῖς μὲ διαφορετικὰς ἰδεολογικὰς ἢ θρησκευτικὰς καταβολὰς ὅπως ὁ φιλεύθερος Ἀπόστολος Βακαλόπουλος, ὁ μαρξιστὴς Νίκος Σβορώνος, ὁ Βρετανὸς Βυζαντινολόγος Στήβεν Ράνσιμαν, ὁ σύγχρονος Ρωμαιοκαθολικὸς πάστορ Γκέρχαρτ Ποντσάλσκι κ.ἄ. Ἐξ ἄλλου οἱ μεγάλοι πρωταγωνιστὲς τοῦ 1821, ὅπως ὁ Κολοκοτρῶνης, ὁ Μακρυγιάννης, ὁ Κασομούλης, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπίσημα κείμενα καὶ τὰ Συντάγματα τοῦ Ἀγῶνα καταγράφουν τὴν Ὁρθόδοξον πίστην ὡς μέγιστον ἰδανικόν τῶν ἐξεγερθέντων καὶ τονίζουν τὴν προσφορὰν τοῦ Ὁρθοδόξου κλήρου.

Εἶναι χαρακτηριστικὲς οἱ τοποθετήσεις τοῦ Νίκου Σβορώνου ὁ ὁποῖος σημειώνει: «*Οἱ ἀξιόλογες προσπάθειες τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας γιὰ τὴν ἐκπαίδευση, ἢ ὅποια στοὺς πρώτους αἰῶνες τῆς Τουρκοκρατίας βρῖσκεται ἀποκλειστικὰ στὰ χέρια τῆς... οἱ ἀγῶνες γιὰ τὴ διαφύλαξιν τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ τὴν καθαρότητα τῆς Ὁρθοδοξίας, τὰ μέτρα γιὰ τὸ σταμάτημα τῶν ἐξισλαμισμῶν, ἀποτελοῦν θεμελιωδὴ συμβολὴν γιὰ τὴ διατήρησιν τῆς ἐθνικῆς συνείδησης τῶν Ἑλλήνων. Οἱ Νεομάρτυρες, συχνὸ φαινόμενον τῆς ἐποχῆς ποὺ δέχονται τὸ μαρτυρικὸ θάνατον γιὰ τὴ*

χριστιανική πίστη, εἶναι συγχρόνως οἱ πρῶτοι ἔθνη-κοὶ ἥρωες τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ... Ἡ ὀρθόδοξη Ἐκκλησία βρῖσκεται ἐπικεφαλῆς τῶν δυνάμεων ποὺ ὀργανώνουν τὴν ἄμυνα τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ἐξασφαλίζουν τὴ διατήρησή του μέσα στὶς δύσκολες συνθήκες τῆς κατάκτησης καὶ συνδέεται ἄρρηκτα μὲ τὸ Ἔθνος» («Τὸ Ἑλληνικὸ Ἔθνος-Γένεση καὶ διαμόρφωση τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ» Ἐκδ. «Πόλις», Ἀθήνα 2004, σελ. 84-85).

Αὐτὴ ἡ ἱστορική πραγματικότητα τὴν ὁποία καταθέτει ἕνας ἐρευνητής, ὁ ὁποῖος δὲν διέκειτο φιλικὰ πρὸς τὴν Ἐκκλησία, ἀποκρύπτεται συστηματικὰ ἀπὸ τοὺς συγγραφεῖς τοῦ κρινομένου βιβλίου. Ἡ φιλοσοφία τους τοὺς ὀδηγεῖ ἀπὸ αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ἱστορική πραγματικότητα καὶ ἀπὸ ὅσους τὴν φανερῶνουν νὰ κρατήσουν μακριὰ τὰ νέα παιδιὰ.

Τὰ ἐπίμαχα σημεῖα

Ὅπως ἔχει ἤδη καταγραφεῖ τὰ σημαντικότερα σημεῖα γιὰ τὰ ὁποῖα τὸ βιβλίο ἔχει ἀποδοκιμασθεῖ εἶναι τὰ κάτωθι:

α. Ἡ πλήρης ὄχι ἀπλῶς ὑποβάθμιση ἀλλὰ ἀπάλειψη τοῦ ρόλου τῆς Ἐκκλησίας καὶ στὰ χρόνια τῆς δουλείας καὶ κατὰ τὴν Ἐπανάσταση. Ἀποσιωπᾶται ἐπίσης ἡ σημασία τῆς Ὄρθόδοξης παράδοσης στὴ διατήρηση τῆς Ἐθνικῆς Συνείδησης τῶν Ἑλλήνων, καθὼς καὶ ἡ παρουσία τῶν Νεομαρτύρων.

β. Ὁ τρόπος ποὺ παρουσιάζεται ἡ ἔξοδος τῶν Ἑλευθέρων πολιορκημένων τοῦ Μεσολογγίου, ποὺ ἀποδομεῖ μία ἀπὸ τὶς ἡρωϊκότερες σελίδες τοῦ ἀγῶνα τῆς Ἐθνεγερείας καὶ δὲν δικαιολογεῖ βεβαίως τὸν τρόπο καὶ τὴν τιμὴ ποὺ ἀποδίδει σήμερα ἡ Πολιτεία στὴν ἡρωϊκὴ ἐκείνη πράξη.

γ. Ἡ πλήρης διαγραφή τῆς θυσίας τῶν Σουλωτισῶν στὸ Ζάλογγο, τὴ στιγμὴ μάλιστα ποὺ τὸ βιβλίο ἐπιχειρεῖ νὰ ἀναβαθμίσει τὴν γυναικεία παρουσία στὸν ἀγῶνα.

δ. Ἡ ὑποβάθμιση τῆς παρουσίας ἡρώων τοῦ 1821, ὅπως ὁ Κολοκοτρώνης καὶ ὁ Καραϊσκάκης, ὁ Ἀθ. Διάκος, ὁ Παπαφλέσσας.

ε. Ἡ πλήρης διαγραφή τῆς μορφῆς καὶ τῆς θυσίας τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε' καὶ ἡ περίπου ἀπαξιωτικὴ ἀναφορὰ στὸν Ἅγιο Κοσμᾶ τὸν Αἰτωλὸ

καὶ στὸ τεράστιο ἱεραποστολικὸ ἔργο του, ἔργο καθοριστικὸ γιὰ τὴ διατήρηση τῆς αὐτοσυνειδησίας τοῦ γένους.

στ. Ἡ ἀπουσία σημαντικῶν ἱστορικῶν γεγονότων, ὅπως ἡ μάχη τῆς Ἀλαμάνας, ἡ ἀπελευθέρωση τῆς Τριπολιτσᾶς, ἡ Γραβιά, τὰ Δερβενάκια, ἡ Ναυμαχία τῆς Ναυπάκτου.

ζ. Γίνεται προσπάθεια ἐξωραϊσμοῦ τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐκρατορίας, ὅπου παρουσιάζονται οἱ Ἕλληνες νὰ ζοῦν ἄρμονικότερα μὲ τοὺς κατακτητές, ἐνῶ οἱ ἀγῶνες τῶν κλεφτῶν παρουσιάζονται μὲ τρόπο ποὺ ὀλίγον ἀπέχει ἀπὸ τὸ νὰ τοὺς ἀποδώσει, μὲ βάση τὰ σημερινὰ δεδομένα, τὴν μομφὴ τοῦ τρομοκράτη.

η. Δὲν γίνεται καμμία ἀναφορὰ σὲ γενοκτονικῆς φύσεως ὀλοκληρωτικὲς σφαγές, ἐγκλήματα, λεηλασίες, ταπεινώσεις, ἐξισλαμισμοὺς καὶ παιδομαζώματα παλαιότερα καὶ νεότερα, ὅπως ἡ γενοκτονία τῶν Ποντίων καὶ τῶν Ἀρμενίων. Δὲν εἶναι τυχαῖο ὅτι ἡ πρώτη ἀντίδραση στὸ συγκεκριμένο βιβλίο ἐκδηλώθηκε τὸν περασμένο Ἰούλιο στὸ πλαίσιο τοῦ 6ου Παγκοσμίου Ποντιακοῦ Συνεδρίου, ὅπου ἐκπρόσωποι 600 Ποντιακῶν ὀργανώσεων ζήτησαν ὁμόφωνα τὴν ἀπόσυρση τοῦ βιβλίου. Ἐχει παρατηρηθεῖ ὅτι ἡ ἀπόκρυψη ποὺ ἐπιχειρεῖται εἶναι ἀντίστοιχη μὲ προσπάθειες συγκάλυψης τοῦ Ὀλοκαυτώματος. Ἐνῶ ὅμως τὸ Ὀλοκαύτωμα δὲν τολμᾷ νὰ τὸ ἀποκρύψει, ἀποκρύπτει τὴν ἄλλη μεγάλη καὶ διεθνῶς ἀναγνωρισμένη γενοκτονία τῶν Ἀρμενίων.

θ. Ἀποτελεῖ πρόκληση ὁ τρόπος ποὺ παρουσιάζεται ἕνα γεγονός τεράστιας σημασίας γιὰ τὸν νέο ἑλληνισμό, ὅπως αὐτὸ τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς, καὶ ὕβριν ἀπέναντι στὴ θυσία καὶ στὴ σφαγὴ τῶν ἀθῶων καὶ τὸν ξερριζωμὸ χιλιάδων ἀνθρώπων. Οὐδεμία ἐπίσης ἀναφορὰ στὸ μαρτυρικὸ θάνατο τοῦ Ἐθνοἱερομάρτυρος Ἀγίου Χρυσοστόμου Σμύρνης καὶ στὴν ἐθελούσια θυσία του ὑπὲρ τοῦ λαοῦ του, ἐνῶ ἡ ἀπελευθέρωση ἑλληνικῶν ἐδαφῶν παρουσιάζεται «ὡς κατάληψη». Τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖο προκύπτει εἶναι ἐὰν στὴν ἐκπαιδευτικὴ διαδικασία τὰ παιδιὰ πρέπει νὰ μαθαίνουν τὴν ἑλληνικὴ ἱστορία ἢ τὴν ἱστορία τοῦ κράτους τῆς Ἑλλάδος.

ι. Ἐξιδανικεύεται ὁ ἱστορικὸς ρόλος τοῦ Κεμάλ Ἀτατούρκ καὶ παρουσιάζεται «ὡς ἡγέτης τοῦ ἀπε-

λευθερωτικοῦ ἀγῶνος τῶν Τούρκων καὶ μετέπειτα Πρόεδρος τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας»!!!

ια. Ἀποσιωπᾶται τὸ ἱστορικὸ ΟΧΙ τῶν Ἑλλήνων τὸ 1940 καὶ ἡ ἥρωϊκὴ ἀντίσταση τοῦ λαοῦ μας. Τὸ ἔπος τοῦ 40 συντρίβεται στὴν ψυχρὴ ἔκφραση «Οἱ Ἕλληνες ἀπομακρύνουν τὰ ἰταλικά στρατεύματα». Οὐδεμία ἐπίσης ἀναφορὰ γίνεται γιὰ τὴν Ἐθνικὴ Ἀντίσταση τοῦ λαοῦ μας στὰ χρόνια τῆς κατοχῆς. Τὰ παιδιὰ προφανῶς δὲν θὰ καταλάβουν ἀπὸ τὴν ἱστορία τους γιατί νὰ ἐορτάζουν τὴν Ἐθνικὴ Ἐορτὴ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940, ἀφοῦ τίποτα σπουδαῖο δὲν ἔγινε, ὅπως ἐπίσης δὲν θὰ μάθουν γιατί ἐορτάζουν τὴν Ἐθνικὴ Ἐπέτειο τῆς 25ης Μαρτίου, ἀφοῦ ἀκόμα καὶ τὴν ἡμερομηνία, ἡ ἱστορία ποὺ διδάσκονται δὲν τὴν ἀναφέρει καθόλου.

ιβ. Ἡ σύγχρονη Κυπριακὴ Ἱστορία παρουσιάζεται μὲ τρόπο ποὺ προκάλεσε ἤδη τὴν Παγκύπρια ἀντίδραση.

Οἱ ἀντιδράσεις

Δὲν γνωρίζομε ἂν ὑπάρχει ἄλλο βιβλίο, τὸ ὁποῖο νὰ προκάλεσε τόσες πολλὲς ἀντιδράσεις ἀπὸ τόσο διαφορετικούς χώρους, σὲ σημεῖο μάλιστα ποὺ ἡ Κύπρος νὰ θεωρεῖ ὅτι τὸ ἐν λόγῳ βιβλίο ὑπονομεύει τὸν Ἐθνικὸ τῆς ἀγῶνα. Ἡ ἐπίσημη παρέμβαση τοῦ Κυπρίου Ὑπουργοῦ Παιδείας, ὡς ἐκφραστοῦ τῆς πανδήμου Κυπριακῆς ἀντιδράσεως, πρὸς τὴν Ὑπουργὸ Παιδείας τῆς χώρας μας εἶναι ἐνδεικτικὴ τοῦ κλίματος ποὺ δημιουργήθηκε. Παράλληλα τὸ βιβλίο ξεσήκωσε τὰ Ποντιακὰ σωματεῖα, τὶς Μικρασιατικὲς ὀργανώσεις καὶ τὴν Ἀρμενικὴ Κοινότητα στὴν Ἑλλάδα, ἀφοῦ στὴν οὐσία διαγράφει καὶ ἀμφισβητεῖ τὴν Ἱστορία τους, αὐτὰ ποὺ γι' αὐτοὺς εἶναι τὰ Ἱερά καὶ τὰ Ὅσια τους, ἡ ψυχὴ τους καὶ ἡ συνειδήσή τους.

Ἄνθρωποι ἀπὸ διαφορετικούς χώρους, ἀκαδημαϊκοί, ἐκπαιδευτικοί, ἐπιστήμονες, βουλευτές, πανεπιστημιακοὶ καθηγητές, μὲ τεκμηριωμένο λόγο καὶ ἐπιχειρήματα ἐξέφρασαν τὴν πλήρη ἀντίθεσή τους εἰς τὸ βιβλίο καὶ προσῆψαν εἰς αὐτὸ τὴν κατηγορία «ὅτι διαστρέφει τὴν ἑλληνικὴ ἱστορία».

Ἔχει βαρύνουσα σημασία ἡ γνωμάτευση τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ἡ ὁποία ἐζητήθη ὑπὸ τῆς Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ὡς κατ'

ἐξοχὴν ἀρμοδίου ὀργάνου πρὸς ἔκφραση γνώμης ἐπὶ τοῦ θέματος. Ἡ Ἀκαδημία σὲ μία ἀναλυτικὴ ἔρευνα ἐπισημαίνει ὅτι τὸ βιβλίο «πάσχει ἀπὸ πολλὲς ἀπόψεις». Εἰδικότερα θεωρεῖ ὅτι δὲν εἶναι ἐπιμελημένο ὡς κείμενο, ὅτι ἔχει ἀποκλίσεις ἀπὸ τοὺς ἱστοριογραφικούς κανόνες καὶ δὲν εἶναι ἀρκούντως ἐλκυστικὸ εἰς τοὺς μαθητές. Ἐπίσης θεωρεῖ ὅτι οἱ ἀδυναμίες του «ὡς βιβλίου ἱστορίας» ἀποκαλύπτουν ὅτι οἱ συγγραφεῖς δὲν ἔχουν ἐπαρκεῖς ἱστορικὲς γνώσεις, καθόλου ἱστορικὴ σκέψη, οὔτε ἐμπειρία συγγραφῆς βιβλίων. Παρατηρεῖ ἐπίσης ὅτι στὸ βιβλίο διαπιστώνονται πολλὲς παραλείψεις γεγονότων καὶ ἀοριστίες οἱ ὁποῖες «ἀπισχναίνουν τὴν ἱστορία», διερωτᾶται δὲ ἂν δοκιμάσθηκε πειραματικὰ ἡ διδασκαλία του πρὶν διδαχθεῖ σὲ ὅλα τὰ σχολεῖα. Κρίνει ἐπίσης ὡς ἀπογοητευτικὴ καὶ αὐτὴ τὴν ἐμφάνιση τοῦ βιβλίου, συγκρινομένη μὲ ξένα σχολικὰ ἐγχειρίδια καὶ διατυπώνει τὸ ἐρώτημα ἂν σχεδιάσθηκε ἀπὸ εἰδικό.

Σὲ πρόσφατη ἀνακοίνωσή της «ἡ Ἐταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν» ἔπειτα ἀπὸ ἐνδελεχῆ ἐπιστημονικὴ μελέτη, εἰς τὴν ὁποία προέβησαν ἐντεταλμένοι Ἐταῖροι τῆς, διακεκριμένοι Καθηγητὲς τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας εἰς τὰ Πανεπιστήμια, ἀπεφάνθη ὅτι τὸ κρινόμενο διδακτικὸ βιβλίο παραποιεῖ τὴν ἑλληνικὴ ἱστορία μὲ συγκεκριμένους ἀναφορὰς καὶ ἰδίως μὲ ἀσύγνωστες παρασιωπήσεις γεγονότων ὅπως ἡ μεγάλη σφαγὴ τῶν ἀμάχων στὴ Σμύρνη τὸν Αὐγούστο τοῦ 1922 καὶ ἡ ἀποφασιστικὴ συμβολὴ τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας στὴν Ἐθνικὴ Παλιγγενεσία.

Ἀντίδραση ἔμμεσος πλὴν σαφῆς διευτυπώθη ἐπίσης καὶ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας, ὁ ὁποῖος εἰς δηλώσεις του τὴν 21η Φεβρουαρίου 2007 εἰς τὰ Ἰωάννινα ἐτόνισε: «Στὶς μέρες μας ἡ ἱστορία δὲν εἶναι ἰδιαίτερα δημοφιλῆς. Ἔχουμε ὅλοι μας εὐθύνη νὰ ἐνθαρρύνουμε τοὺς νέους ἀνθρώπους νὰ ἐντρυφήσουν στὴν ἑλληνικὴ ἱστορία. Χωρὶς προκαταλήψεις, χωρὶς στερεότυπα καὶ ἔτοιμες σκέψεις νὰ ἀναζητήσουν τὴν ἀλήθεια τῶν γεγονότων γιὰ νὰ μπόρουν νὰ δοῦν μπροστά. Ἡ γνώση τῆς ἱστορίας εἶναι ἀναγκαῖα γιὰ τὴν ἑθνικὴ αὐτογνωσία, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐθνικούς σχεδιασμούς, γιὰ τὴν προβολὴ στὸ μέλλον. Ἄν κάτι εἶναι ἀναμφισβήτητο στὴν ἑλληνικὴ ἱστορία, αὐτὸ εἶναι τὸ ἠθικὸ μεγαλεῖο ἀνθρώπων ποὺ

κέρδισαν ἢ δὲν κέρδισαν ὑστεροφημία γιὰ τὸν πατριωτισμὸ καὶ γιὰ τὸν ἡρωϊσμὸ τους...»

Τὰ ἐπιχειρήματα

Ἐνα βασικὸ ἐπιχείρημα τῆς συγγραφέως ὡς καὶ τῶν ὑπολοίπων ἀπολογητῶν τοῦ ἐγχειρήματος εἶναι ὅτι διὰ τοῦ κρινομένου βιβλίου ἐπιχειρεῖται «μὴ πολιτικὰ ἤπια ἱστορία χωρὶς τὴ λατρεία τοῦ αἵματος». Τὸ ἐπιχείρημα γεννᾷ ἓνα καίριο ἐρώτημα: Οἱ ἀγῶνες λοιπὸν τοῦ λαοῦ μας γιὰ τὴν ἐλευθερία καὶ τὴν ἐθνικὴ ἀξιοπρέπεια, ἡ ἡρωϊκὴ ἔξοδος τοῦ Μεσσολλογγίου, ὁ ξεσηκωμὸς τοῦ 1821, ἡ μικρασιατικὴ τραγωδία, ἡ ἀντίσταση τὸ 1940 συνιστοῦν «λατρεία τοῦ αἵματος»; Λάτρης τοῦ αἵματος καὶ ὁ Κωστὴς Παλαμᾶς ποῦ καλοῦσε σὲ ἀντίσταση γράφοντας: «*τοῦτο τὸ λόγος θὰ σᾶς πῶ, δὲν ἔχω ἄλλο κανένα, μεθῦστε μὲ τὸ ἀθάνατο κρασί τοῦ 21*»; Μήπως ἓνας τέτοιος ἰσχυρισμὸς ἐγγίζει τὰ ὄρια τῆς ὑβρεως ἀπέναντι εἰς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι θυσιάστησαν καὶ δὲν συμβιβάστηκαν; Θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ διανοηθοῦμε τοὺς Γάλλους νὰ διαγράψουν ἀπὸ τὴν ἱστορία τους τὴν Γαλλικὴ Ἐπανάσταση μὲ ἀνάλογο ἐπιχείρημα;

Ἄς σημειωθεῖ ὅτι ὁ ἐν λόγῳ ἰσχυρισμὸς προκάλεσε τὴν ἀντίδραση πολλῶν ἀξιόλογων ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι ἀμφισβήτησαν καὶ τὴν λογικὴ καὶ τὴν ἱστορικὴ καὶ τὴν πρακτικὴ του ὀρθότητα.

Ἐνα ἐπίσης ἀπὸ τὰ βασικὰ ἐπιχειρήματα, εἴτε διὰ τὴν παράλειψιν σημαντικῶν γεγονότων τῆς ἐθνικῆς μας ἱστορίας εἴτε διὰ τὴν συνοπτικὴν παρουσίαν ἐτέρων, εἶναι ὅτι αὐτὰ θὰ διδαχθοῦν ἐκτενέστερα εἰς τὶς ὑπόλοιπες βαθμίδες τῆς ἐκπαίδευσης. Ἐκ τῆς γενομένης ἐρεύνης διαπιστώνεται ὅτι τοῦτο εἶναι ἀληθές. Εἰδικότερα:

α. Εἰς τὴν Ἱστορία τῆς Γ' Γυμνασίου γίνεται ἐκτενέστατη ἀναφορὰ στὴ περίοδο 1821-1831, μὲ ἔμφαση σὲ μάχες καὶ μὲ φωτογραφίες ἡρώων. Παρατίθενται φωτογραφίες τῆς σημαίας τῆς φιλικῆς Ἐταιρείας καὶ τῆς διακήρυξης τῆς Ἀνεξαρτησίας ἀπὸ τὴν πρώτη Ἐθνοσυνέλευση.

Ἐπάρχει ἐπίσης ἐκτενὴς ἀναφορὰ στὸν Μικρασιατικὸ Ἑλληνισμό, τοὺς πρόσφυγες καὶ τὴ Μικρασιατικὴ καταστροφή καὶ στὴν πυρπόληση τῆς Σμύρνης, μὲ πολλὰς φωτογραφίες.

β. Εἰς τὴν Β' Ἐνιαίου Λυκείου, εἰς τὴν Ἱστορία ἐπιλογῆς, γίνεται ἀναφορὰ εἰς τὴν Μικρασιατικὴ καταστροφή, εἰς τὰ Σεπτεμβριανὰ τοῦ 1955, εἰς τὴν καταπίεση ἐκ μέρους τῶν Τούρκων τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριαρχείου, εἰς τοὺς Κρυπτοχριστιανούς τοῦ Πόντου καὶ εἰς τὴν Γενοκτονία τοῦ Ποντιακοῦ Ἑλληνισμοῦ.

γ. Εἰς τὴν Γ' Ἐνιαίου Λυκείου («ΘΕΜΑΤΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ») ὑπάρχουν ἐκτενεῖς ἀναφορὲς στὴ Μικρασιατικὴ καταστροφή καὶ στὸ προσφυγικὸ ζήτημα, μὲ φωτογραφίες προσφύγων τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς, καθὼς καὶ μὲ ἀφηγήσεις Μικρασιατῶν γιὰ τὴν καταστροφή.

Ἐπίσης εἰς τὴν Γ' Λυκείου («ΙΣΤΟΡΙΑ ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ» Α' καὶ Β' τεύχη) γίνεται ἐκτενὴς ἀναφορὰ στοὺς ἀγωνιστὲς τῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1821 μὲ ἐκτενὴ παράθεση κειμένων καὶ φωτογραφίες ἡρώων (Α' τεύχος σελ. 81-132) καὶ εἰς τὸν προσφυγικὸ ἑλληνισμό καὶ τὴν μικρασιατικὴ καταστροφή μὲ ἐκτενέστατη παράθεση κειμένων καὶ μὲ ἀναφορὰ σὲ ἀριθμούς θυμάτων καὶ προσφύγων (τεύχος Β' σελ. 88-110).

* * *

Ἡ αἴσθησις ποῦ δημιουργεῖται ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσις τοῦ βιβλίου τῆς ΣΤ' Δημοτικοῦ καὶ τῶν ἀνωτέρω βιβλίων εἶναι ὅτι πρόκειται γιὰ δυὸ διαφορετικοὺς κόσμους, γιὰ δυὸ τελείως διαφορετικὰς προσεγγίσεις. Ὁ προβληματισμὸς ποῦ γεννιέται εἶναι ποιὸς ἀπὸ τοὺς δυὸ θὰ ὑπερισχύσει. Μήπως ἡ ἀλλαγὴ ποῦ παρατηρεῖται, δηλαδὴ ἡ ἀντιμετώπιση τῆς Ἱστορίας μέσα ἀπὸ τὸ πρῶμα τῆς ἰδεολογίας, παρασύρει ἀργότερα καὶ τὰ ἀνωτέρω βιβλία;

Εἰς τὸ ἐρώτημα γιὰ τὴ μὴ ἀναφορὰ τῆς προσφορᾶς τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν Τουρκοκρατία καὶ εἰς τὴν ἐθνικὴ ἐπανάσταση ἡ ἀπάντησις τῆς συγγραφέως εἶναι ἀποκαλυπτικὴ: «ἐὰν γινόταν ἀναφορὰ, αὐτὴ θὰ ἦταν ἀρνητικὴ». Αὐτὴ ὅμως ἡ ἀπάντησις, αὐτὸς ὁ ἀπόλυτος ἀφορισμὸς, δὲν προέρχεται ἀπὸ τὴν ἱστορία, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἰδεολογία τῆς συγγραφέως, ἡ ὁποία ἐν τέλει φανερῶνει ὅτι τὸ κρινόμενον βιβλίον δὲν ἀποτελεῖ βιβλίον ἱστορίας, ἀλλὰ ἐγχειρίδιον ἰδεολογικῆς προπαγάνδας, μὲ τὸ ὅποιο ἐπιχειρεῖται ἡ χειραγώγησις τῆς συνειδήσεως τῶν μικρῶν μαθητῶν.

Ἐπίλογος

Τὸ καίριο ἐρώτημα εἶναι ἐὰν τὸ βιβλίο Ἱστορίας τῆς ΣΤ' Δημοτικοῦ ἀποτελεῖ τὸ πρόγραμμα γιὰ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο στὸ μέλλον καὶ στὶς ἐπόμενες βαθμίδες τῆς ἐκπαίδευσης θὰ προσεγγίζεται ἡ ἱστορία ἢ εἶναι ἓνα μεμονωμένο περιστατικό. Ἄς θυμόμαστε τὴν ἐκτίμηση τοῦ Μ. Κούντερα ὅτι «γιὰ νὰ ἐξαφανίσει κανεὶς ἓνα λαὸ θὰ πρέπει νὰ τοῦ ἀφαι-

ρέσει πρῶτα τὴ μνήμη, νὰ τοῦ καταστρέψει τὴν παιδεία καὶ τὴν ἱστορία του. Μετὰ τὰ ὑπόλοιπα εἶναι εὐκόλα». Τὸ γεγονός ὅτι τὸ βιβλίο προκάλεσε καθολικὴ ἀντίδραση εἰς τὸν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς Ἑλλάδος Ἑλληνισμό ἐλπίζομε ὅτι θὰ προβληματίσει τοὺς ἀρμοδίους γιὰ τὴν ἀνάγκη τὰ παιδιά σὲ ὅλες τὶς βαθμίδες τῆς ἐκπαίδευσης νὰ διδάσκονται τὴν ἱστορία τῆς Ἑλλάδος καὶ ὄχι τὴν ἱστορία κάποιων ἱστορικῶν.

**ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

**ΤΟ ΕΝΟΡΙΑΚΟ
ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΟ
ΕΡΓΟ
ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ
ΚΟΙΝΩΝΙΑ**

Ἡ Ἱερά Σύνοδος στή συνεδρία της στίς 28 Μαρτίου ἐ.ἔ. ἀποφάσισε τήν σύγκληση Ἡμερίδας Στελεχῶν Ποιμαντικοῦ Ἔργου Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μέ γενικό θέμα προβληματισμοῦ: «**ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΓΚΡΙΘΕΝΤΟΣ ΥΠΟ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΥ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΩΣ, “ΤΟ ΕΝΟΡΙΑΚΟ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ”**».

Ἡ Ἡμερίδα θά διοργανωθῆ στίς 7 Ἰουνίου ἔ.ἔ. στό Διορθόδοξο Κέντρο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος παρᾶ τῆ Ἱερᾶ Μονῆ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Πεντέλης, μέ εὐθύνη τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Θείας Λατρείας καί Ποιμαντικοῦ Ἔργου, σύμφωνα μέ τὸ συνημμένο πρόγραμμα.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

8.30: Προσέλευση Συνέδρων.

09.00-09.30 Προσευχή - Ἐναρξη - Προσφωνήσεις.

Χαιρετισμός τῶν κ.κ. Συνέδρων τῆς Ἡμερίδας ὑπὸ τοῦ Μακαριωπάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ.

Α΄ Συνεδρία

Θέμα: «Ἀξιοποίηση τοῦ ἐγχειριδίου ὀργάνωσης καί δράσης»
«**Τὸ Ἐνοριακὸ Ποιμαντικὸ Ἔργο στὴ σύγχρονη κοινωνία**»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης
Παραμυθίας, Φιλιατῶν, καί Γηρομερίου κ. Τίτος.

09.30-09.40: Εἰσαγωγικὸ Σχόλιο

Θέμα: «Ἱστορικὸ τῆς διαμόρφωσης καί ὑλοποίησης τοῦ Ποιμαντικοῦ Ἐγχειριδίου»

Εἰσηγητής: Ὁ Πανοσολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Σεραφεὶμ Καλογερόπουλος, Γραμματεὺς τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς.

09.40-10.00: Εἰσήγηση.

Θέμα: «*Ποιμαντικὴ τῆς σύγχρονης Κοινωνίας - Ποιμαντικὸ Ἔργο σὲ ἀστική, ἡμιαστική καὶ ἀγροτική κοινωνία*».

Εἰσηγητής: Ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Ἀχελώου κ. Εὐθύμιος.

10.00-11.00: Δεκάλεπτα σχόλια ἐπὶ τοῦ περιεχομένου τῶν ἐνοτήτων τοῦ ἐγχειριδίου.

α) «Ἡ λειτουργικὴ ζωὴ τῆς ἐνορίας»

Εἰσηγητής: Ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Κωνσταντῖνος Καραϊσαρίδης.

β) «Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ στὴν ἐνορία σήμερα»

Εἰσηγητής: Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Κορωνείας κ. Παντελεήμων.

γ) «Συμβουλευτικὴ Ποιμαντικὴ καὶ καθοδήγηση στὴν Ἱερὰ Ἐξομολόγηση καὶ τὸν ποιμαντικὸ διάλογο»

Εἰσηγητής: Ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Βασίλειος Θερμός.

δ) «Τὸ κοινωνικὸ ἔργο τῆς ἐνορίας καὶ ἡ ἀξιοποίηση τοῦ ἐθελοντισμοῦ»

Εἰσηγητές: Ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Βασίλειος Καλλιμακάνης καὶ ἡ Ἑλλογιμωτάτη κ. Χριστίνα Βάγια

ε) «Οἱ Νέοι στὴν Ἱενορία»

Εἰσηγητής: Ὁ Πανοσολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης Δρ. κ. Γεώργιος Χρυσόστομος, Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βεροίας καὶ Ναούσης.

11.00-11.30: Συζήτηση.

11.30-12.00: Διάλειμμα

Β' Συνεδρία

Θέμα: «Ἐμπειρικὲς ἔρευνες στὸ Ποιμαντικὸ Ἔργο τῆς Ἐκκλησίας»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ὁ Ἑλλογιμώτατος κ. Ἀλέξανδρος Σταυρόπουλος, Ὁμότιμος Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

12.00-12.20: Α' Εἰσήγηση.

Θέμα: «Ἡ ἀξιοποίηση στὴν διαποίμανση ἀποτελεσμάτων ἐμπειρικῶν ἐρευνῶν»

Εἰσηγητής: Ὁ Ἑλλογιμώτατος Δρ. κ. Στέφανος Κουμαρόπουλος Θεολόγος Καθηγητὴς, Προϊστάμενος Συμβουλευτικοῦ Σταθμοῦ Νέων Β/θμιας Ἐκπαίδευσης.

12.20-12.40: Β' Εἰσήγηση.

Θέμα: «Παρουσίαση τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἔρευνας τοῦ Ἐρωτηματολογίου ποιμαντικοῦ προβληματισμοῦ» (*Κριτικὲς παρατηρήσεις καὶ ὑποδείξεις ἐφαρμογῆς*).

Εἰσηγητής: Ὁ κ. Στέφανος Μπολτέτσος Mr. Theology Ὑπεύθυνος Κέντρου Ποιμαντικῆς Γάμου καὶ Οἰκογενείας - Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φθιώτιδος.

12.40-13.30: Συζήτηση.

13.30-14.30: Γεῦμα

Γ' Καταληκτικὴ Συνεδρία

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ

α) Πρόεδρος: Ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Ἀχελώου κ. Εὐθύμιος.

β) Μέλη: Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ καὶ ὁ Ἑλλογιμώτατος κ. Ἀλέξανδρος Σταυρόπουλος, Ὁμότιμος Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

14.30-15.30: «Γενικὰ Συμπεράσματα ἀξιοποίησης τοῦ Ἐγχειριδίου Ὁργάνωσης καὶ Δράσης καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς Ἐρευνας»

15.30: Λήξη τῆς Ἡμερίδος

ΟΜΙΛΙΑ
ΣΤΗΝ ΣΥΝΑΥΛΙΑ
ΤΟΥ ΜΙΚΗ
ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ

(Μητροπολιτικός Ναός
Ἀθηνῶν, 30.3.07)

«Ἡ ἀποψινὴ κατανυκτικὴ μουσικὴ πανδαισία ποὺ ἀπολαύσαμε μέσα στὸν πρῶτο αὐτὸ Ναὸ τῆς χώρας, εἶναι καρπὸς μιᾶς πρωτοβουλίας ποὺ σηματοδοτεῖ μιὰ πολὺ σημαντικὴ καὶ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἀξιόλογη προοπτικὴ. Ἡ ἀπόφαση τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀθηνῶν νὰ διοργανώσει γιὰ πρώτη φορὰ μέσα στὸν Καθεδρικό Ναὸ τῶν Ἀθηνῶν μιὰ συναυλία μὲ ἔργο θρησκευτικῆς ἔμπνευσης καὶ μὲ συνθέτη τὸν Μίκη Θεοδωράκη ἔχει πολλὲς σημειολογικὲς καὶ συμβολικὲς ἐξηγήσεις. Ὑστερα ἀπὸ μιὰ μακρὰ περίοδο ὄχι μόνο ἀμοιβαίας πολεμικῆς μεταξὺ δυὸ ἰσχυρῶν κοινωνικῶν πόλων, Ἐκκλησίας δηλαδὴ καὶ Ἀριστερῶς στὴν πατρίδα μας, ἀλλὰ καὶ σκληρῆς ἀντιπαράθεσης στὰ πλαίσια τῆς ιδεολογικῆς διαμάχης μεταξὺ Πίστεως καὶ ἱστορικοῦ Ὑλισμοῦ, ἡ πρωτοβουλία γιὰ ὑπέρβαση τῆς πόλωσης, ὀδήγησε στὴν ἀποψινὴ μεγαλειώδη ἐκδήλωση, κάτω ἀπὸ τὴ σκέπη τῆς Ἐκκλησίας. Ἀποδεικνύοντας γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ ὅτι τῆς Ἐκκλησίας ἀποστολὴ εἶναι ἡ κατανόηση καὶ συγκατάβαση στὴν ἀνθρώπινη ἐλευθερία καὶ κυρίως στὴν ἀγωνιώδη ἀναζήτησή τῆς ἀλήθειας, ἡ συνένωση τῶν διεστῶτων καὶ ἡ κατάφαση στὴν πολιτισμικὴ προσφορά.

Παράλληλα ἡ Ἐκκλησία μὲ τὴν πρωτοβουλία της αὐτὴ ἀγκάλιασε μιὰ λαμπρὴ θρησκευτικὴ καλλιτεχνικὴ δημιουργία ἑνὸς ἐκ παραδόσεως Ἀριστεροῦ καλλιτέχνη διεθοῦς φήμης καὶ ἀκτινοβολίας, ποῦ, ἀπηλλαγμένος ἀπὸ δογματισμοὺς καὶ ἐσωτερικὲς ἀγκυλώσεις, ὡς γνήσιος Ἕλληνας, εἶχε τὸ θάρρος νὰ ἀντλήσει ἔμπνευση ἀπὸ τὴν ἀκένωτη πηγὴ τῆς Ὁρθοδοξίας, νὰ ὑπηρετήσῃ τὴ συμπαντικὴ ἁρμονία καὶ νὰ ὑπερασπισθῇ τὸ δικαίωμά του ὡς Ἕλληνορθόδοξο νὰ ἐκφράζει μέσα καὶ ἀπὸ τὴν παράδοση τῆς Ἐκκλησίας τοῦ τὸν ἴμερο τῆς δημιουργικῆς του παρέμβασης, μελοποιώντας ἕνα θρησκευτικὸ –καλύτερα– ἐκκλησιαστικὸ προσευχητικὸ ποίημα τοῦ ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Δαμασκηνοῦ. Ἔτσι γιὰ πρώτη ἴσως φορὰ ἡ ἀμοιβαιότητα στὶς προθέσεις ἄσκησε πίεση γιὰ σύγκλιση στὸν ἀνοικτὸ πιά χῶρο τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὸν μεγάλο μας συμφωνικὸ συνθέτη τὸν ἀειθαλῆ Μίκη Θεοδωράκη.

Βέβαια ὁ Μίκης εἶναι περισσότερο γνωστὸς στὸν ἑλληνικὸ λαὸ γιὰ τὶς ἐπιτυχίες του στὸ λαϊκὸ τραγούδι, ποῦ στὰ χεῖλη τῶν νεοελλήνων ἔχει βρῆ τὴν ἔκφραση τῆς καρδιάς τους. Δὲν εἶναι ὡστόσο εὐρύτερα γνωστοὶ οἱ βαθύτεροι ἐσωτερικοὶ προβληματισμοὶ του καὶ οἱ ἐκτιμήσεις του γιὰ τὴν ὀρθόδοξη πνευματικότητα τὴν ὁποία ἐκφράζει ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας. Πράγματι στὴν πρόσφατη ἀφηγηματικὴ ἐξιστόρηση τῆς ζωῆς του ποὺ κυκλοφόρησε σὲ τόμο μὲ τίτλο “Ἄξιός ἐστίν” ὁ Μίκης ἀποκαλύπτει τὶς πρῶτες ἐπαφές του μὲ τὸν Χριστιανισμό. Ὁμολογεῖ γιὰ τὰ αἴτια τῆς σύνθεσης τῆς Συμφωνίας του ὑπ’ ἀριθμ. 1 ποὺ δὲν παίχθηκε ποτέ. *“Μνοῦμαι στὴν ἀρχὴ στὸν Χριστιανισμό, δηλ. ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους ἔπαιρνα τὸ τραγικὸ στοιχεῖο, τὸ μῦθο καὶ λοιπά, ἀλλὰ ἐκεῖνο ποὺ μὲ συγκλόνησε ὡς νέο παιδί εἶναι ἡ διδασκαλία τοῦ ‘ἀγαπᾶτε ἀλλήλους’. Εἶναι ἡ διδασκαλία τοῦ ‘ὁ ἔχων δύο χιτῶνας νὰ δώσει τὸν ἕνα στὸ συνάνθρωπό του’. Ἦταν ἡ Μεγάλὴ Ἑβδομάδα μὲ τὴ θυσία γιὰ τὴν Ἀνάσταση, θυσία τοῦ ἑνὸς γιὰ τοὺς ἄλλους. Ὅλα αὐτὰ τὰ σύμβολα τοῦ Χριστιανισμοῦ μὲ θεμελίωσαν, δηλ. μὲ ἔκαμαν αὐτὸν ποὺ ἔπρεπε νὰ εἶμαι. Ἔπρεπε νὰ εἶμαι ἕνας ἄνθρωπος ποὺ ἀγαπάει, δηλ. ἔγινα χριστιανὸς ὄχι με-*

ταφυσικά ἀλλὰ κοινωνικά”. (σ. 98). Τὰ ἴδια ἐπανελάβε καὶ χθὲς ὁ Μίκης στὴ συνέντευξή του γιὰ τὴν ἀποψινὴ βραδιά, ὅταν διακήρυξε θαρραλέα ὅτι “*συνάντησα τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ τὸ βυζαντινὸ μέλος στὰ κηρύγματα τοῦ Χριστιανισμοῦ πὺν περιεῖχαν μὴνύματα ἀγάπης, ἀλληλεγγύης ἀλλὰ καὶ θυσίας, σὲ μιὰ ἐποχὴ πὺν ζούσαμε κάτω ἀπὸ τὸ ζυγὸ τῆς Κατοχῆς*”.

Στὴ συνέχεια ὁ Μίκης ἀφηγεῖται πὺς ἔγινε μαρξιστὴς ἀπογοητευμένος ἀπὸ τὸ κατεστημένο τῆς ἀδικίας. Πίστεψε ὅτι ὁ μαρξισμὸς εἶναι ἐφηρμοσμένος χριστιανισμὸς. Γι’ αὐτὸ καὶ δὲν ἀποδέχθηκε ποτὲ τὴν ἄσκηση βίας πὺν ὁ ὑπαρκτὸς σοσιαλισμὸς ἐχρησιμοποίησε σὲ βάρος κάθε ἀντιφρονοῦντος. “*Ἡμουν –λέγει– ἀντιστασιακὸς κομμουνιστὴς καὶ παράλληλα Χριστιανὸς ἄνθρωπος πὺν πίστευε στὴν Ὁρθοδοξία*”. Πιστὸς στὴ λαϊκὴ ἔκφραση τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ ὁ Μίκης Θεοδωράκης πίστεψε ὅτι τὸ ἀληθινὰ λαϊκὸ στοιχεῖο τῆς ζωῆς μας ταυτίζεται μὲ τὸ ἀληθινὰ διανοουμένιστικο ἀντίστοιχό του. Γι’ αὐτὸ καὶ δὲν δίστασε νὰ διακηρύξει ὅτι “*ὅλα ὅσα ὑπῆρξαν στὴ νεότερη Ἑλλάδα γόνιμα καὶ προοδευτικὰ ὑπῆρξαν ταυτόχρονα λαϊκά. Δηλαδή πατοῦσαν γερὰ πάνω στὸ χῶμα τοῦ λαοῦ, τῆς πραγματικότητας ἀλλὰ καὶ τῆς παράδοσης πὺν μᾶς πηγαίνει πολὺ μακρὰ στὸ βάθος τοῦ χρόνου μὲ τὰ ὀχήματα τῆς δημιουργικῆς ποίησης καὶ μουσικῆς, τῆς δημοκρατικῆς παράδοσης μὲ κέντρο τὸ κύτταρο τῆς ἐλλαδικῆς κοινότητας, τοῦ βυζαντινοῦ μέλους καὶ τῆς ἑλληνικῆς γραμματείας κυρίως τῆς γλώσσας*” (“Καθημερινή” 18.3.07), ἀποδυναμώνοντας ἔτσι τὴν ψευδοκουλτουριάρικη ἀδολεσχία, πὺν σὲ ἀντίθεση μὲ τὴ λαϊκὴ ψυχὴ ἐπιχειρεῖ καὶ στίς ἡμέρες μας νὰ τραυματίσει ὄχι μόνον τὶς πνευματικὲς καταβολὲς τῶν νεοελλήνων ἀλλὰ καὶ τὰ ἐσώψυχα μυστικά τους πιστεύματα. Ἀπορεῖ κανεὶς μὲ τὴ δογματικὴ στάση πὺν τηροῦν ἀπέναντι σὲ θέματα ζωῆς κάποιιοι Ἀριστεροὶ σήμερα στὴν Ἑλλάδα, πὺν σὲ πείσμα τῆς λαϊκῆς ψυχῆς ἐπιμένουν νὰ ἀρνοῦνται αὐταπόδεικτες ἱστορικὲς ἀλήθειες, πὺν ἔθρεψαν πνευματικὰ τὸ λαὸ μας καὶ τοῦ ἐξασφάλισαν τὴν οὐσιαστικὴ του ἐπιβίωση. Μπορεῖ κανεὶς διαπιστώνοντας ὅτι οἱ αὐτοαποκαλούμενοι προοδευτικοὶ αὐτοαναιροῦνται, καθὼς χλευάζουν μὲ ἀναίδεια καὶ προπέτεια τὴν ἐμμονὴ μας στίς πατροπαράδοτες ἀξίες τοῦ πολιτισμοῦ μας καὶ ἐπιζητοῦν νὰ ἀλλοτριώ-

σουν τὶς συνειδήσεις μας ἀρνούμενοι τὴ θρησκεία, τὴν ἱστορία, τὴν παράδοση, τὴ γλῶσσα καὶ ὅλα τὰ στοιχεῖα πὺν προσδιορίζουν τὸ πνευματικὸ μας στίγμα μέσα στὴν οἰκουμένη.

Ἡ παρούσα συμφωνία δὲν εἶναι τὸ πρῶτο ἔργο τοῦ Θεοδωράκη πὺν ἔχει ἀφετηρία τὴν ἐκκλησιαστικὴν πράξη. Ὁ ἴδιος ἔχει ὁμολογήσει ὅτι ὡς παιδί ἄρχισε νὰ συντροφεύει τὶς νότες μὲ τὴ βυζαντινὴ μουσικὴ τῆς Ἐκκλησίας στὸν Ἅγ. Βασίλειο Τριπόλεως. Ἀλλὰ τῆς σημερινῆς συμφωνίας ἔχει προηγηθῆ ἡ μελοποίηση τῆς θ. Λειτουργίας. Γι’ αὐτὴν στίς 27-3-83 ὁ συνθέτης ἐδήλωσε τὰ ἐξῆς σημαντικὰ. “*Ἡ συνεργασία μὲ τὴν Ἐκκλησία εἶναι ὅπωςδήποτε ἓνα μεγάλο πρόβλημα γιὰ ἓνα μαρξιστὴ... Θυμᾶμαι ὅταν εἶχα γράψει μουσικὴ γιὰ τὸ γνωστὸ τραγούδι ‘Καὶ δόξα τῷ Θεῷ...’ κάποιος ἀπὸ τοὺς ἱεροφάντες τοῦ ἀγνοῦ μαρξισμοῦ μὲ κατηγοροῦσε ὅτι μ’ αὐτὸ τὸ τραγούδι προπαγανδίζω τὴ θρησκεία, τὸ ‘ὄπιον τοῦ λαοῦ’...Σ’ αὐτὰ τὰ 40 χρόνια πὺν πέρασαν ἔχω καταλήξει σὲ ὠρισμένα βασικὰ συμπεράσματα... Ἡ Ἐκκλησία ἀποτελεῖ γιὰ μᾶς τοὺς Ἕλληνες ἓνα χῶρο πάνω κι ἔξω ἀπὸ ὅποιεσδήποτε πολιτικοἰδεολογικὲς πεποιθήσεις καὶ προκαταλήψεις. Θὰ ἔλεγα εἶναι τὸ λίκνο τοῦ Ἔθνους... τὸ λίκνο τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Μέσα ἐκεῖ βαφτίζουμε τὰ παιδιά μας, ἀφοῦ πρῶτα βαφτισθοῦμε ἐμεῖς οἱ ἴδιοι, ἐκεῖ παντρευόμαστε, ἐκεῖ ἀποχαιρετᾶμε τοὺς ἀγαπημένους μας. Εἶτε τὸ θέλουμε εἶτε ὄχι τὶς πιὸ σημαντικὲς στιγμὲς τῆς ζωῆς μας τὶς ἔχουμε περάσει στὴν Ἐκκλησία... Θὰ ἦταν λοιπὸν ἀφέλεια νὰ ξαναγυρίσουμε στὸ δόγμα ‘ἡ θρησκεία εἶναι τὸ ὄπιο τοῦ λαοῦ’. Ἔτσι στὴν πράξη ἀποφάσισα νὰ κάνω αὐτὴ τὴ Λειτουργία μὲ τὴ φιλοδοξία νὰ ἀνανεώσω τοὺς ἐκκλησιαστικούς ἤχους...”.*

Μὲ τὴν ἴδια λογικὴ μᾶς ἐχάρισε ἤδη ἀπὸ τὴν περίοδο 1983-1984 τὴν ἀποψινὴν συμφωνία τοῦ “Ρέκβιεμ” δηλ. τὴ νεκρῶσιμη Ἀκολουθία τῆς Ἐκκλησίας πὺν συνοδεύει μὲ τὶς προσευχὲς τῆς Ἐκκλησίας κάθε ἐξερχόμενο τοῦ κύκλου τῆς παρούσης ζωῆς πιστὸ ἄνθρωπο. Σὲ ἐμπνευσμένο κείμενο τοῦ ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Δαμασκηνοῦ μουσικὰ ἐπενδεδυμένο μὲ τὴν ἔμπνευση τοῦ καλλιτέχνη, εἶχαμε τὴν εὐκαιρία νὰ ἀποθαυμάσουμε τὴ θρησκευτικὴν ποίηση καὶ τὴν καλλιτεχνικὴν μελοδραμικὴν δημιουργία σὰν πρελούδιο στὴ Μ. Ἑβδομάδα τοῦ Πάθους. Τὰ νεκρῶσιμα κείμενα

τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἀληθινὲς μῆσεις στὴ ματαιότη-
τα τῆς ζωῆς, καὶ πρόδρομοι ἀθανασίας.

Ὁ Μίκης Θεοδωράκης ἀπόψε μονοπωλεῖ τὸ ἐνδια-
φέρον μας καὶ τὴν καρδιά μας. Καὶ μαζί του οἱ ἄξιοι
συνεργάτες του, πὺν ἐρμήνευσαν τὴ συμφωνική του
μελωδία γιὰ χάρη μας. Τοὺς εὐχαριστοῦμε ὅλους.
Καὶ κατὰ πρῶτο λόγο τὸν διευθυντὴ τῆς χορωδίας κ.
Ἄντ. Καραγεωργίου πὺν μᾶς ἐντυπωσίασε μὲ τὴν
εὐαισθησία καὶ τὴν τεχνική του. Τοὺς σολιστ κυρίες
Μάτα Κατσούλη, Βικτώρια Μαιφάτοβα καὶ Μαρία
Βλαχοπούλου καὶ τοὺς κυρίους Χριστόφορο Μπα-
μπόγλη καὶ Λουκᾶ Πανουργιᾶ. Ὅλα τὰ μέλη τῆς χο-
ρωδίας τοῦ Γ΄ Προγράμματος.

Ὅλοι τους μᾶς κατέθελξαν μὲ τίς θαυμάσιες ἐπιδό-
σεις τους καὶ μᾶς ἔκαναν νὰ αισθανθοῦμε ἐντονότερα
στὶς καρδιές μας τόσο τοὺς ἐξαιρετοὺς ὕμνους τοῦ
ἐμπνευσμένου ποιητῆ τῆς Νεκρώσιμης Ἀκολουθίας,
ὅσο καὶ τὸ μουσικὸ τονισμό τοὺς ἀπὸ τὸν συνθέτη.

Παράλληλα αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκη νὰ εὐχαριστή-
σω θεομὰ καὶ ὅσους συνέβαλαν ἀποφασιστικὰ μὲ τίς
γενναῖες χορηγίες τους στὴν ἀπρόσκοπη καὶ ὄντως
ἐπιβλητικὴ πραγματοποίηση τῆς ἀποψινῆς ἐκδήλω-
σης. Ἀπέδειξαν ὅτι βρίσκονται οὐσιαστικὰ καὶ
ἔμπρακτα στὸ πλευρὸ τῆς Ἐκκλησίας, ὅταν αὐτὴ ἀνα-
πτύσσει πρωτοβουλίες πὺν ἀγκαλιάζουν εἴτε τὸν
ἄνθρωπο, εἴτε τὸν πολιτισμὸ του. Ἄς εἶναι βέβαιοι ὅτι

ἡ Ἐκκλησία μας ἐκτιμᾷ εἰλικρινὰ καὶ ἀναγνωρίζει
μετ' εὐγνωμοσύνης τὴν προσφορὰν τους. Εἶναι οἱ κ.κ.
Λαυρέντης Λαυρεντιάδης, ἐπικεφαλῆς τοῦ ὁμωνύμου
Ὁμίλου Ἐταιρειῶν, ὁ κ. Πέτρος Κυριακίδης ἰδιοκτή-
της ὁμωνύμου ἐκδοτικοῦ Οἴκου καὶ ἀλυσίδας κατα-
στημάτων βιολογικῶν προϊόντων καὶ ὁ κ. Πελισσὶ
Πρόεδρος τῆς Ἐταιρείας “Γέφυρα Α.Ε.”. Εὐχαρι-
στιές ἀνήκουν καὶ στὸν χορηγὸ ἐπικοινωνίας, τὴν
ΕΡΤ καὶ τὸ Δεύτερο καὶ Τρίτο Πρόγραμμα πὺν μὲ
τὴν εὐγενική καὶ ὀλοπρόθυμη συμβολὴ τοῦ Προέδρου
κ. Χρ. Παναγοπούλου ἢ ἀποψινὴ ἐκδήλωση θὰ μετα-
δοθῆ στὴν πατρίδα μας καὶ στὸν κόσμον ὅλο.

Ἀκόμη εὐχαριστίες ὀφείλονται καὶ στοὺς ἄλλους
χορηγοὺς ἐπικοινωνίας ἥτοι τὸ μηνιαῖο περιοδικὸ τῆς
Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς μας “Τόλμη”, καὶ τὸν Ρ.Σ. τῆς
Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καθὼς καὶ πρὸς ὅλους τοὺς
ἀνθρώπους τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς μας πὺν ὡς ἀρμό-
διοι ἐκοπίασαν γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ ἐγχειρήματος.
Τέλος εὐχαριστοῦμε καὶ ὅλους ἐσᾶς πὺν ἐσπεύσατε
ἀπόψε νὰ κατακλύσετε τὸν περικαλλῆ αὐτὸ Καθεδρι-
κό μας Ναὸ καὶ μὲ τὴν παρουσία σας νὰ τιμήσετε καὶ
τὴν πρωτοβουλία μας, ἀλλὰ καὶ τὸν πρωταγωνιστὴ
τοῦ Ρέκβιेम μὲ τοὺς ἄξιους ἐρμηνευτές του. Σᾶς εἴμε-
θα εὐγνωμόνες καὶ σᾶς τιμοῦμε ἀνταποδίδοντες τὴν
εὐγενὴ σας διάθεση.

Καλὸ Πάσχα καὶ καλὴ Ἀνάσταση».

**ΤΑ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΑ
ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ
ΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟ
ΠΑΥΛΟ**

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν συνεδρίασή της ἀπὸ 18 ἕως καὶ 20 Ἀπριλίου 2007 ἀπεφάσισε τὴν τροποποίηση τοῦ ἀρχικοῦ προγράμματος ὑλοποιήσεως τῶν ἐορταστικῶν ἐκδηλώσεων τοῦ Πανευρωπαϊκοῦ Μαθητικοῦ Διαγωνισμοῦ μὲ θέμα τὸν Ἀπόστολο Παῦλο. Ἡ ἀπόφαση ἐλήφθη λόγῳ τοῦ μεγάλου κόστους, τὸ ὁποῖο θὰ εἶχε ὁ ἀρχικῶς προγραμματισμένος Προσκυνηματικὸς Διάπλους. Ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀξιολογήσεως τοῦ Διαγωνισμοῦ θὰ εἰσηγηθεῖ στὴν Ἱερά Σύνοδο ἐναλλακτικὰς μεθόδους φιλοξενίας καὶ θρησκευτικῆς περιηγήσεως τῶν 400 μαθητῶν ποὺ προβλέπεται νὰ βραβευθοῦν. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ στελέχη τῆς Ἱεράς Συνόδου καὶ τῶν Ὑπουργείων καὶ Ὄργανισμῶν ποὺ συνδιοργανώνουν τὸν Μαθητικὸ Διαγωνισμὸ (Ἐξωτερικῶν, Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, Τουριστικῆς Ἀνάπτυξης τῆς Ἑλλάδος, Ὑπουργεῖο Παιδείας καὶ Πολιτισμοῦ τῆς Κύπρου, Κυπριακὸς Ὄργανισμὸς Τουρισμοῦ, Γραφεῖα τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου στὴν Ἑλλάδα καὶ στὴν Κύπρο) καθὼς καὶ ἀπὸ ἐκπαιδευτικὸς διαφόρων εἰδικοτήτων.

* * *

Λυπούμεθα διότι κατὰ τὴν σχετικὴ συζήτηση ἀπὸ ὀρισμένα Μέσα τοῦ γραπτοῦ καὶ ἠλεκτρονικοῦ Τύπου δὲν προεβλήθη ἡ οὐσία τοῦ Διαγωνισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἔχει τίτλο: «Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος-Ἀπόστολος τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Κύπρου-Ἀπόστολος τῆς Εὐρώπης». Μὲ κύριο σκοπὸ τὴν βίωση καὶ τὴν ἀνάδειξη τῶν ἀξιῶν τῆς Χριστιανικῆς καὶ πολιτιστικῆς κληρονομιάς τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Κύπρου, ὅπως διαμορφώθηκε μὲ τὴν πορεία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου στὸν Ἑλληνικὸ χῶρο, ὁ Πανευρωπαϊκὸς Διαγωνισμὸς μελετήθηκε καὶ ὀργανώθηκε τόσο ἀπὸ Ὑπουργεῖα καὶ Ὄργανισμοὺς τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Κύπρου, ὅσο καὶ ἀπὸ τὰ ἀντίστοιχα Γραφεῖα Ἀντιπροσωπειῶν τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου καὶ ὑλοποιεῖται ἀπὸ τὴν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀπὸ ἄλλους φορεῖς. Στὸν Διαγωνισμὸ δῆλωσαν συμμετοχὴ 1750 μαθητὲς καὶ μαθήτριες ὄλων τῶν βαθμίδων ἐκπαιδεύσεως ἀπὸ 17 (δεκαεπτὰ) χῶρες ὑπαγόμενες σὲ 8 ἐκκλησιαστικὰ κλίματα: Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας, Πατριαρχεῖα Ρωσίας, Βουλγαρίας, Ρουμανίας καὶ Ἐκκλησίαις Κύπρου, Ἑλλάδος καὶ Ἀλβανίας.

* * *

Ὁ Διαγωνισμὸς ὑλοποιεῖται σὲ σχολεῖα εὐθύνης τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ Πολιτισμοῦ τῆς Κύπρου. Ἀποσκοπεῖ δὲ στὴν εὐαισθητοποίηση καὶ προσέγγιση τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ὁμογένειας στὸ πολύπτυχο ἔργο καὶ τὴν ἀνεπανάληπτη προσφορὰ τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου, ἀλλὰ καὶ στὴν ἰχνηλάτηση τῆς ἐλληνικῆς καὶ εὐρωπαϊκῆς Ἱστορίας καὶ στὴ μελέτη τῶν ριζῶν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ. Οἱ συμμετέχοντες καλοῦνται νὰ συντάξουν γραπτὸ δοκίμιο, ποίημα, μυθιστόρημα, ἀφήγηση ἢ νὰ παρουσιάσουν μουσικὴ ἢ εἰκαστικὴ ἔκφραση-δημιουργία, ἀγιογραφία, ψηφιακὸ δίσκο, βίντεο, ἀφίσσα, φωτογραφία κ.ἄ. Γίνονται δε-

κτὰ ἀτομικὰ καὶ ὁμαδικὰ ἔργα ποὺ προβάλλουν τὴ νεανικὴ δημιουργία μὲ σεβασμὸ στὴν ἐκπαιδευτικὴ πραγματικότητα τῆς χώρας ἢ τοῦ τόπου διαμονῆς τοῦ διαγωνιζομένου.

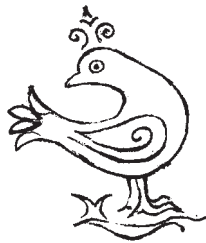
* * *

Ἔτσι θὰ δοθεῖ ἡ εὐκαιρία στοὺς μαθητὲς καὶ τὶς μαθήτριες ὅλων τῶν ἐπιπέδων τῆς ἐκπαιδύσεως ποὺ συμμετέχουν νὰ συνειδητοποιήσουν μὲ αἴσθημα τιμῆς καὶ ὑπερηφανείας τὴν ἱστορία τῆς χώρας τῶν προγόνων τους, νὰ γνωρίσουν ἀπὸ κοντὰ μνημεῖα καὶ ἱστορικοὺς χώρους ποὺ συνδέονται μὲ τὴν πορεία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου καὶ νὰ βεβαιωθοῦν ὅτι ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα, στὴν ὁποία ἔγραψε καὶ δίδαξε ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, εἶναι γλῶσσα ἐπικοινωνίας μὲ τὴν Καινὴ Διαθήκη καὶ ἐπομένως γλῶσσα εὐρωπαϊκὴ καὶ διεθνῆς. Μὲ τὴν εὐκαιρία τοῦ Διαγωνισμοῦ θὰ γίνῃ μία ἀναστροφή καὶ πνευματικὴ συνάντηση τῶν διαγωνιζομένων πρὸς τὶς ἀξίες τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τὰ Ἑλληνόπουλα τῆς Κύπρου καὶ τῆς Εὐρώπης θὰ βιώσουν τὸ πνεῦμα καὶ τὶς ἀναζητή-

σεις τῶν προγόνων τους ὀδηγούμενα στὴν δική τους αὐτογνωσία.

* * *

Αὐτὴ ἡ ἀνθρώπινη καὶ ἐκπαιδευτικὴ πτυχὴ τοῦ Διαγωνισμοῦ δὲν ἔγινε γνωστὴ στὸ εὐρύτερο κοινό. Καὶ τὸ γεγονὸς αὐτὸ προκαλεῖ τὴ πικρία ἑκατοντάδων Ἑλληνοπαίδων σὲ ὅλα τὰ μῆκη καὶ τὰ πλάτη τῆς Εὐρώπης. Σὲ ἐκείνους δὲ ποὺ δυσφοροῦν γιὰ τὴν συμμετοχὴ Ὑπουργείων καὶ κρατικῶν φορέων στὴν διοργάνωση τοῦ Πανευρωπαϊκοῦ Διαγωνισμοῦ ὑπενθυμίζουμε τὸ ἄρθρο 108 τοῦ Συντάγματος τῆς Ἑλλάδος. Ἐκεῖ ὀρίζεται σαφῶς ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία καὶ τὰ ὄργανά της ὀφείλουν νὰ μεριμνοῦν γιὰ τὸν Ἀπόδημο Ἑλληνισμό, γιὰ τὴν παιδεία του καὶ γιὰ τὴν διατήρηση τῶν δεσμῶν του μὲ τὴν Ἑλλάδα. Πρόκειται γιὰ σοβαρὰ ζητήματα, τὰ ὁποῖα δυστυχῶς δὲν προεβλήθησαν, ὅπως θὰ ἔπρεπε, κατὰ τὶς πρόσφατες τηλεοπτικὲς συζητήσεις. Ἄς εὐχηθοῦμε οἱ 1750 Ὁμογενεῖς νέοι καὶ νέες μαζί μὲ τοὺς καθηγητὲς τους νὰ ἐργασθοῦν μὲ ἠρεμία καὶ ὑπευθυνότητα καὶ νὰ προσεγγίσουν μὲ εὐλάβεια τὴν μεγάλη μορφή τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

**Η ΕΚΤΑΚΤΟΣ
ΣΥΓΚΛΗΣΙΣ
ΤΗΣ Ι.Σ.Ι.
ΚΑΙ Η ΕΚΛΟΓΗ
ΔΥΟ ΝΕΩΝ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ**

(15.3.2007)

Οἱ Ἔργασίες τῆς Ι.Σ.Ι.

Συνήλθε τὴν Πέμπτη, 15η Μαρτίου 2007, σὲ μόνη ἔκτακτη Συνεδρία ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου στὴν Αἴθουσα Συνεδριῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας.

Πρὸ τῆς Συνεδρίας ἐτελέσθη Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων Δώρων στὸ Καθολικὸ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πετράκη, ἱερουργοῦντος τοῦ νεωτέρου τῆ τάξει Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κορίνθου κ. Διονυσίου. Μετὰ τὸ πέρας τῆς Θείας Λειτουργίας τελέσθη Τρισάγιο ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ Μακαριστοῦ Μητροπολίτου Μεσσηνίας κυροῦ Χρυσοστόμου.

Περὶ τὴν 9η πρωινῆ, στὴ μεγάλη Αἴθουσα τῶν Συνεδριῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐψάλη ἡ Ἀκολουθία γιὰ τὴν ἔναρξη τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας. Ἀναγνωσθέντος τοῦ Καταλόγου τῶν συμμετεχόντων Ἱεραρχῶν, διεπιστώθη ἡ ἀπουσία τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Λευκάδος κ. Νικηφόρου, Μαρωνείας κ. Δαμασκηνοῦ, Παροναξίας κ. Ἀμβροσίου, Ἱερισσοῦ κ. Νικοδήμου καὶ Λήμνου κ. Ἱεροθέου, οἱ ὅποιοι ἀπουσίασαν ἠτιολογημένα.

Ἀκολούθως, συνεκροτήθη ἡ Ἐπιτροπὴ Τύπου ἀπὸ τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες Σύρου κ. Δωρόθεο, Πατρῶν κ. Χρυσόστομο καὶ Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἄνθιμο.

Στὴ συνέχεια ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος προσεφώνησε τὰ Μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας καὶ ἀναφέρθηκε στὸ σκοπὸ τῆς Συγκλήσεως Αὐτῆς.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λαγκαδᾶ κ. Σπυρίδων ὡς Ἀντιπρόεδρος τοῦ Σώματος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας ἀντιφώνησε ἐκ μέρους τῶν Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν καὶ ἐπεσήμανε τὸν σεβασμὸ ὄλων στὸ Συνοδικὸ Θεσμὸ τῆς Ἐκκλησίας.

Κατόπιν ἄρχισε ἡ ψηφοφορία περὶ τοῦ τρόπου πληρώσεως τῶν δύο κενῶν Μητροπολιτικῶν Ἑδρῶν, μὲ τὰ ἐξῆς ἀποτελέσματα:

α) Γιὰ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας, ἐπὶ ψηφισάντων 73 ἡ πρόταση δι' ἐκλογῆς ἔλαβε 63 ψήφους καὶ ἡ πρόταση διὰ καταστάσεως 9 ψήφους. Ἐπίσης εὐρέθη καὶ 1 λευκὴ ψῆφος. Ἔτσι ἡ Ἱεραρχία ἀπεφάνθη ὑπὲρ τῆς πληρώσεως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας δι' ἐκλογῆς.

β) Γιὰ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Μεσσηνίας ἐπὶ ψηφισάντων 73 ἡ πρόταση δι' ἐκλογῆς ἔλαβε 57 ψήφους καὶ ἡ πρόταση διὰ καταστάσεως 14 ψήφους. Εὐρέθησαν ἀκόμη 2 λευκὲς ψῆφοι. Ἔτσι ἡ Ἱεραρχία ἀπεφάνθη ὑπὲρ τῆς πληρώσεως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσσηνίας δι' ἐκλογῆς.

Ἐπειτα ἀπὸ τίς ὡς ἄνω ψηφοφορίες, ἀπεχώρησε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἰωαννίνων κ. Θεόκλητος.

Ἀκολούθησε ἡ διαδικασία τῆς πληρώσεως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας δι' ἐκλογῆς. Γιὰ τὴν κατάρτιση τοῦ τριπροσώπου ἐπὶ συνόλου 72 ψηφισάντων ἔλαβαν:

- 1) Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Σταυρόπουλος ψήφους 62,
- 2) Ἀρχιμ. Ἀθανάσιος Μπαχὸς ψήφους 32,
- 3) Ἀρχιμ. Γεώργιος Ζαχαρόπουλος ψήφους 10.

Ἐπὶ τῆς δευτέρας ψηφοφορίας, καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς τῶν ψήφων, ἀνεδείχθη Μητροπολίτης Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Χρυσόστομος Σταυρόπουλος, μὲ 62 ψήφους, ἐπὶ συνόλου 72 ψηφισάντων, ἐνῶ ἔλαβε 7 ψήφους ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἀθανάσιος Μπαχὸς καὶ 2 ψήφους ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Γεώργιος Ζαχαρόπουλος. Ἐπίσης εὐρέθη 1 λευκὴ ψήφος.

Στὴ συνέχεια ἄρχισε ἡ διαδικασία πληρώσεως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσσηνίας δι' ἐκλογῆς. Γιὰ τὴν κατάρτιση τοῦ τριπροσώπου ἐπὶ συνόλου 72 ψηφισάντων ἔλαβαν:

- 1) Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Σαββάτος ψήφους 45,
- 2) Ἀρχιμ. Θεόκλητος Λαμπρινάκος ψήφους 34,
- 3) Ἀρχιμ. Βαρνάβας Λαμπρόπουλος ψήφους 16.

Ἐπὶ τῆς δευτέρας ψηφοφορίας, καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς τῶν ψήφων, ἀνεδείχθη Μητροπολίτης Μεσσηνίας ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Χρυσόστομος

Σαββάτος, μὲ 42 ψήφους, ἐπὶ συνόλου 72 ψηφισάντων, ἐνῶ ἔλαβαν 10 ψήφους ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Βαρνάβας Λαμπρόπουλος καὶ 9 ψήφους ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Θεόκλητος Λαμπρινάκος. Εὐρέθησαν ἀκόμη 11 λευκὲς ψήφοι.

Μετὰ τὴν ὀλοκλήρωση τῆς Ψηφοφορίας ἀκολούθησε τὸ Μικρὸ Μήνυμα τῶν δύο νεοεκλεγέντων Μητροπολιτῶν.

Ἔπειτα καὶ κατὰ τὴν κρατοῦσα Ἐκκλησιαστικὴ Τάξη, οἱ ἐψηφισμένοι Μητροπολίτες Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Χρυσόστομος καὶ Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος ἔδωσαν τὸ Μέγα Μήνυμα ἐντὸς τοῦ Καθολικοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πετράκη, χοροστατοῦντος τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου, Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδοῦλου, ἐπὶ παρουσία πολλῶν Ἱεραρχῶν, Κληρικῶν καὶ Λαϊκῶν Χριστιανῶν.

Οἱ χειροτονίες τῶν νέων ἐψηφισμένων Μητροπολιτῶν Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Χρυσόστομου καὶ Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομου ἐτελέσθησαν τὸ Σάββατο 17 Μαρτίου 2007 καὶ τὴν Κυριακὴν 18 Μαρτίου 2007 ἀντιστοίχως, στὸν Ἱερὸ Καθεδρικό Ναὸ τῶν Ἀθηνῶν.

(Ἡ Ἐπιτροπὴ Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας)

**ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ
ΣΗΜΕΙΩΜΑ
ΤΟΥ ΝΕΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΛΥΜΠΙΑΣ
κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ**

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Χρυσόστομος (κατὰ κόσμον Ἀλέξανδρος) Σταυρόπουλος ἐγεννήθη εἰς τὸν Βλαχιώτην Λακωνίας τὸ σωτήριο ἐτος 1959.

Ἐπεράτωσεν τὰς Ἐγκυκλίους τοῦ Σπουδᾶς εἰς τὴν γενέτειράν του, ἀπεφοίτησεν ἐκ τῆς Ἀθωνιάδος Ἐκκλησιαστικῆς Ἀκαδημίας καὶ ἐκ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Εἶναι Ἀδελφὸς τῆς Ἱ. Μ. Ἀγ. Τεσσαράκοντα, τῆς ὁποίας τυγχάνει καὶ Ἡγουμενοσύμβουλος καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἐκάρη Μοναχὸς τὴν 9ην Μαρτίου 1982.

Διάκονος ἐχειροτονήθη τὴν 20ὴν Σεπτεμβρίου 1982. Ὑπηρετήσεν ὡς Ἀρχιδιάκονος παρὰ τῷ Μακαριστῷ Ἀρχιεπισκόπῳ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφείμ, ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ἱ. Ναῷ Ἀθηνῶν.

Πρεσβύτερος ἐχειροτονήθη τὴν 7ην Ἰουνίου 1987 καὶ διωρίσθη Πρωτοσύγγελλος ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐσταθίου εἰς τὴν οἰκίαν Ἱ. Μητρόπολιν.

Ὑπηρετεῖ ὡς Ἐφημέριος καὶ προϊστάμενος τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ «Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ» Σπάρτης, ὡς Ἱεροκήρυκας, ὑπεύθυνος τοῦ Κατηχητικοῦ ἔργου καὶ ἐπόπτης τῶν Ἱ. Μονῶν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης. Διατελεῖ δὲ καὶ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἱ. Μ. Ἰβήρων Ἀγ. Ὁρους ἐν τῷ Μετοχίῳ Αὐτῆς «ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΠΟΡΤΑΪΤΙΣΣΑ», παρὰ τῷ Ἀγ. Ἰωάννῃ Σπάρτης.

**ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ
ΣΗΜΕΙΩΜΑ
ΤΟΥ ΣΕΒ.
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ**

Ὁ νέος Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος (Σαββάτος) γεννήθηκε στὸ Περιστέρι Ἀττικῆς, τὸ ἔτος 1961, ὅπου καὶ περάτωσε τὶς ἐγκύκλιες σπουδές του. Εἶναι πτυχιούχος τῆς Ἀνωτέρας Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν (1980-1983) καὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν - Τμῆμα Θεολογίας (1983-1987).

Τὸ ἔτος 1988 χειροτονήθηκε Διάκος καὶ τὸν Νοέμβριο τοῦ ἔτους 1990 χειροτονήθηκε Πρεσβύτερος. Ἔτυχε ὑποτροφίας (1988-1991) ἀπὸ τὴ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία (Comite Catholique pour la collaboration Culturelle), γιὰ Μεταπτυχιακὴς σπουδὲς στὴ Ρώμη (Pontificio Instituto Orientale καὶ Pontificio Universita Gregoriana). Τὸ ἔτος 1990 ἔλαβε τὸ Μεταπτυχιακὸ δίπλωμα εἰδίκευσης (Master), μὲ βαθμὸ «Ἄριστα» (Summa cum Laude), στὴν Πατερικὴ Θεολογία καὶ στὴν Οἰκουμενικὴ Κίνηση. Παράλληλα παρακολούθησε μαθήματα Ἑλληνικῆς Παλαιογραφίας καὶ Διπλωματικῆς στὴν ἀντίστοιχη «Scuola di Paleografia Diplomatica e Archivistica» τοῦ Κράτους τοῦ Βατικανοῦ.

Κατὰ τὰ ἔτη 1990-1991, ὡς ὑπότροφος καὶ πάλιν τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, παρακολούθησε τὸν τρίτο κύκλο μεταπτυχιακῶν σπουδῶν (διδακτορικὸ διπλῶμα) στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Στρασβούργου (Faculté de Theologie Catholique).

Τὸ ἔτος 1995 ἀναγορεύθηκε Διδάκτορας τῆς Θεολογίας, τοῦ Τμήματος Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ τὸν Ἰούνιο τοῦ ἔτους 1999 ἐκλέγεται Λέκτορας τοῦ Τμήματος Θεολογίας, τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, στὸν Τομέα Πατερικῶν Σπουδῶν, Ἱστορίας Δογμάτων καὶ Συμβολικῆς. Τὸν Ἰούνιο τοῦ ἔτους 2002 Ἐπίκουρος Καθηγητὴς τοῦ αὐτοῦ Τμήματος.

Κατὰ τὰ ἔτη 1995-1998 ὑπηρέτησε ὡς Γραμματέας στὴ «Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Γραφείου Σχέσεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως» καὶ στὴν «Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Παρακολουθήσεως Εὐρωπαϊκῶν Θεμάτων», τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (1998-1999).

Ὡς Ἐφημέριος καὶ Τακτικὸς Ἱεροκήρυκας διηκόνησε στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Περιστερίου (1988-1995) καὶ στὴν Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν, ἀπὸ τὸ 1995 ὡς σήμερα (2007).

Κατόπιν προτάσεως τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου ὀρίστηκε ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τακτικὸ μέλος, γιὰ τὴν τετραετία 2003-2007:

α) Τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Δογματικῶν καὶ Νομοκανονικῶν Ζητημάτων.

β) Τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Παρακολουθήσεως Εὐρωπαϊκῶν Θεμάτων, τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

γ) Τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Διορθοδόξου Κέντρου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

δ) Τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὴ διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν, καὶ μὲ συνοδικὴ ἀπόφαση ὀρίστηκε μέλος τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὸν Ἐπίσημο Θεολογικὸν Διάλογο με-

ταξὺ τῆς Ὁρθοδόξου καὶ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς τριμελοῦς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, στή Διαρκῆ καὶ στήν ἐν Ὁλομελείᾳ Ἐπιτροπὴ τοῦ Τμήματος «Πίστεως καὶ Τάξεως» τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν (ΠΣΕ).

Μὲ ἀπόφαση τῆς Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων διορίστηκε μέλος τοῦ Ἀνωτάτου Ἐπιστημονικοῦ Συμβουλίου, τῶν Ἀνωτάτων Ἐκκλησιαστικῶν Ἀκαδημιῶν (ΦΕΚ Β΄ 463/13 Ἀπριλίου 2006).

Συνέγραψε πλῆθος ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν καὶ ἄρθρων, τὰ ὅποια ἀφοροῦν τὸ χῶρο τῆς Πατρολογίας, τῆς Ἱστορίας Δογμάτων καὶ τῆς Οἰκουμενικῆς Κίνησης.

Ἐξεπροσώπησε τόσον τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ὅσον καὶ τὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας σὲ Διορθόδοξες Συνδιασκέψεις, Διεκκλησιαστικὲς ἀποστολὲς καὶ σὲ ἐπιστημονικὰ Συνέδρια.

Ὅμιλεῖ τὴν Γαλλικὴ καὶ τὴν Ἰταλικὴ γλῶσσα καὶ εἶναι γνώστης τῆς Ἀγγλικῆς.

**ΕΝΘΡΟΝΙΣΤΗΡΙΟΣ
ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΣΕΒ.
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΛΥΜΠΙΑΣ
κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ**

(Κυπαρισσία, 31.3.2007)

«Εὐλογημένη ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν».

Μακαριώτατε πάτερ καὶ Δέσποτα,
σεπτὲ Προκαθήμενε τῆς καθ' Ἑλλάδα Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας κ. Χριστόδουλε,

Σεβασμιώτατε ἅγιε Τοποτηρητὰ τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μητροπόλεως,

Σεβασμιώτατοι ἅγιοι ἀρχιερεῖς,

Ἐντιμώτατοι ἀρχοντες,

Εὐλαβέστατοι πρεσβύτεροι καὶ διάκονοι,

Εὐλογημένε λαὸ τῆς Τριφυλίας καὶ τῆς Ὀλυμπίας,

Ἀγαπητοὶ μοι φίλοι καὶ ἀδελφοί,

Μὲ δοξολογία στὸν Τριαδικὸ Θεὸ κηρύσσεται ἡ ἔναρξη τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας Λειτουργίας, σημαίνεται ἡ ἀπαρχὴ τῶν ἐσχάτων, ἐγκαινιάζεται ἡ εἴσοδος στὴν ὑπέρχρονον καὶ ἄκτιστον βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Μὲ δοξολογία διηνεκὴ στὸν Τρισυπόστατο ἕνα Θεὸ καὶ ἐγὼ τὴν ἔναρξη τοῦ μυστηρίου τῆς ποιμαντικῆς μου λειτουργίας, σημαίνω τὴν ἀρχὴ τῆς μέχρι τέλους ἀφοσιώσεώς μου στὸ ἐμπιστευθέν μοι ποιμνιο, ἐγκαινιάζω τὴν εἴσοδό μου στὸ ἱερὸ τῆς θεοσώστου αὐτῆς ἐπαρχίας.

Εἰσῆλθα πρὸ δύο μόλις ἑβδομάδων στὸ ἱερὸ τῆς ἀρχιερωσύνης, στὴν σεβαστὴ χορεία τῶν ἱεραρχῶν τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Δὲν ὑπάρχει μεγαλύτερη τιμὴ γιὰ τὸν θνητὸ καὶ φθαρτὸ ἄνθρωπο ἀπὸ αὐτὴ τοῦ Ἐπισκόπου, ὑψηλότερη ἀποστολὴ καὶ εὐθύνη ἀπὸ τὴν διαποίμανση τῶν λογικῶν προβάτων. «Τέχνην τεχνῶν καὶ ἐπιστήμην ἐπιστημῶν» τὴν χαρακτηρίζει ὁ δεύτερος Θεολόγος τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἡ ἀνάθεση εἰς ἐμὲ τῆς ὑψίστης αὐτῆς διακονίας τοῦ σώματος τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας σαρκώθηκε διὰ τῆς ἱεροσυνδικτικῆς ἐκλογῆς μου, τελεσιουργήθηκε διὰ χειρῶν σας, Μακαριώτατε, καὶ ἐπισφραγίζεται σήμερα διὰ τῆς τελετῆς τοποθετήσεώς μου «εἰς τύπον καὶ τόπον τοῦ ἐπὶ πῶλου ὄνου καθημένου Χριστοῦ». Ἡ ἐσπευσμένη δὲ περάτωση τῆς σχετικῆς διαδικασίας μὲ εὐρίσκει «πρὸ ἕξ ἡμερῶν τοῦ Πάσχα», ἐρχόμενο εἰς Τριφυλίαν καὶ Ὀλυμπίαν, διὰ νὰ φάγω τὸ Πάσχα μαζί μὲ τὸν κληρωθέντα μοι λαὸ τοῦ Θεοῦ.

Εἰσέρχομαι λοιπὸν σήμερα, θριαμβευτικῶς στὰ Ἱεροσόλυμα τῆς ἐκκλησιαστικῆς μου ἀποστολῆς, κατακλυζόμενος ἀπὸ πλημμυρίδα αἰσθημάτων συγκίνησης, ἀλλὰ παραλλήλως βιώνοντας καὶ τὸ τεράστιο μέγεθος τῆς συνακολουθούσης τὸ ἀρχιερατικὸ ἀξίωμα ποιμαντικῆς εὐθύνης καὶ ἀνέρχομαι τὸ πρῶτον τὶς βαθμίδες τοῦ ἱστορικοῦ καὶ ἀγιοδόξαστου τούτου θρόνου, τὸν ὁποῖο ἐκλαμβάνω ὡς ἀκοίμητη ἔπαλξη διακονίας καὶ ὡς σαγήνη πνευματικὴ καταλλήλως προσφερομένη γιὰ τὴν ἀνέλκυση στὸ σωστικὸ σκάφος τῆς Ἐκκλησίας ἀθάνατων ψυχῶν. Ἀναλαμβάνω νὰ ἱερούργησω τὰ ἄχραντα πάθη στὸ ἔμψυχο θυσιαστήριο τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἐμπιστεύεται ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ βούληση τῆς Ἐκκλησίας. Ἔχω συνειδητοποιήσει ὅτι ἡ λειτουργία τοῦ Ἐπισκόπου ἔχει ἀρχή, ἀλλὰ δὲν ἔχει τέλος οὔτε τελειωμό. Διαρκὲς τέλος τῆς εἶναι ὁ Χριστός, ἀέναος στόχος τῆς εἶναι ἡ τελείωση τῶν πάντων

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Τριφυλίας κ. Χρυσόστομος κατά τὴν ἡμέρα τῆς ἐνθρονίσεώς του μαζί με τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο, καὶ τοὺς Σεβ. Μητροπολίτες Ἡλίας κ. Γερμανό, Σπάρτης κ. Εὐστάθιο, τὸν κληρο καὶ τὸ λαὸ τῆς Μητροπολιτικῆς περιφερείας.

ἐν Χριστῷ. Ἡ διακονία τοῦ ἀρχιερέως δὲν ἔχει παύση, ἀνάπαυση ἢ διακοπές. Εἶναι διαρκῆς ὑπόυργηση τοῦ μυστηρίου τῆς σωτηρίας. Ἡ ἄσκηση τοῦ λειτουργήματός του δὲν ἔχει ὠράριο οὔτε ὅρους καὶ ὅρια. Προσκομίζεται ὀλόκληρος, προσφέρεται «κατὰ πάντα καὶ διὰ πάντα».

Μιά τέτοια ὅμως λειτουργία δὲν μπορεῖ νὰ εὐδοθεῖ χωρὶς τὴν παρουσία, τὴν συμμετοχὴ καὶ τὴν κατάφαση τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, χωρὶς τὸ ἐνσυνείδητο «Ἀμήν» τοῦ αὐτεξοουσίου του. Ὑπάρχω ὡς ἀρχιερεὺς, γιατί ὑπάρχετε ἐσεῖς. Ὑπάρχω γιὰ σᾶς. Ἡ λειτουργία μου ὡς ἐπισκόπου ἀνάμεσά σας μόνο ὡς πρωτεῖο διακονίας μπορεῖ νὰ δικαιολογηθεῖ. Ἔρχομαι, γιὰ νὰ ὑπηρετήσω με χαρὰ ἐσᾶς, τοὺς ἀδελφούς τοῦ Κυρίου καὶ ἀδελφούς μου. Δὲν ἀνήκω στὸν ἑαυτό μου ἀλλὰ σὲ ἐσᾶς, τὶς ἔμψυχες εἰκόνες τοῦ Θεοῦ.

Ἀποδίδω ἑμαυτὸν στοὺς ἀπλούς καὶ ἐναρέτους χριστιανούς μας πού με εὐαίσθητοποιοῦν καὶ με ἐντυπωσιάζουν, καθὼς ἀναβαπτίζονται καθημερινὰ στὰ διαισθητικὰ ρεῖθρα τῆς παραδοσιακῆς εὐσεβείας μας καὶ συντηροῦν ἐπιμελῶς τὰ ἄσβεστα ζώπυρα τῆς μαρτυρικῆς καὶ δοξασμένης φυλῆς μας. Εἶναι καλὸς ὁ

λαὸς μας, με ἔντονες καταβολές ἀγιοτόκου πίστεως καὶ ἐμφανέστατα δείγματα ἀκραιφνοῦς ἐκκλησιαστικῆς αὐτοσυνειδησίας.

Μὲ συγκλονίζουν ἡ μάνα πού λιώνει σὰν μελισσόκερι, γιὰ νὰ φωταγωγεῖ τὴν οἰκογενειακὴ τῆς ἐστία, ὁ πατέρας πού πραγματώνει κοπιαστικῶς τὸ ἀπαιτούμενο ἐπίταγμα τῆς βιολογικῆς συντηρήσεως μέσα στὸ ἀντίξοο κλίμα τοῦ καθημερινοῦ μόχθου καὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς βιοπάλης, ὁ ἀσθενὴς πού ὀδυνάται ὑπομονητικῶς στὸ κρεβάτι τοῦ πόνου, οἱ λευκασμένοι ξωμάχοι πού κρατοῦν στὰ γεροντικά τους ροζιασμένα χέρια τὴν εὐπρέπεια τοῦ κοινωνικοῦ μεγαλείου μας. Μὲ συναρπάζουν ὁ ἐμπερίστατος πού στερεῖται τὸν ἐπιούσιο ἄρτο γιὰ τὴν σωματικὴ του αὐτοσυντήρηση, ὁ μετανάστης πού ζητάει τὴν θαλπωρὴ τῆς ἑλληνορθόδοξης ἀρχοντιάς μας, ὁ ἁμαρτωλὸς πού δροσίζει τὴν φλογῶσα ψυχὴ του στὰ ζεῖδωρα νάματα τῆς ἀνακαινιστικῆς εὐλάβειάς μας. Πῶς μπορῶ ἐξάλλου νὰ λησμονήσω τὸ νέο πού ψάχνει καταξιομένα πρότυπα, γιὰ νὰ δωροφορήσει ἰδανικὰ κίνητρα στὴν ἐνθουσιώδη ψυχὴ του, πρὶν ξανοιχθῶν τὰ φτερά της στοὺς ὀρίζοντες τῆς μελλοντικῆς σταδιοδρομίας καὶ τῆς γνωσιολογικῆς

κατάκτησης; Τί ἄλλο θὰ ἀποτελέσει γιὰ αὐτοὺς τὸ ὁμοφόριο τοῦ Ἐπισκόπου τους παρὰ μόνο διαχρο- νική σκέπη καταφυγῆς καὶ ἀναζωογόνησης.

Καὶ καθὼς ἀποκτῶ σήμερα μὲ αὐτὸ τὸ χριστεπώνυ- μο πλήθος τῆς λαχούσης μοι Ἐπαρχίας, τὴν πρώτη ὀπτική ἐπαφή διάτορη ἀκούω τὴν φωνὴ τοῦ Ἀρχιεπί- μενος νὰ πιστώνει τὴν ἀνάθεσιν τῶν λογικῶν Του προβάτων στὴν ταπεινότητά μου καὶ νὰ διαζωγραφί- ζει ἐναργῶς τὸ ὄντολογικὸ νόημα τῆς συγκεκριμένης ἀποστολῆς: «Βόσκει τὰ ἀρνία μου.... ποιμαίνε τὰ πρό- βατά μου...» (Ἰωάν. 21, 15-16).

Στρέφω, ἀκολούθως τὸ βλέμμα μου στὰ ἐνδότερα τοῦ παραπετάσματος, στὸ ἐπέκεινα τοῦ Ἰ. Θυσιαστη- ρίου χῶρο καὶ ἐντοπίζω τὴν εἰκόνα τοῦ καλοῦ ποιμέ- νος μὲ ἀνοιχτὰ καὶ καρφωμένα τὰ χέρια ἐπὶ τοῦ σταυ- ροῦ καὶ λαμβάνω τὸν καταστατικὸ χάριτη τῆς ἀναντι- κατάστατης πνευματικῆς μου ὀριοθεσίας, ὅτι δηλαδή ὁ κάθε ποιμὴν εἶναι γνήσιος καὶ αὐθεντικός, ὅταν εἶναι «ἐσταυρωμένος», ἐφ' ὅσον τὶς ἐνηλικιώσεις τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ καλεῖται νὰ ἐπαναλάβει στὴ ζωὴ του, ὄχι ἐξωτερικὰ καὶ ἠθικολογικά, ἀλλὰ χαρισμα- τικά καὶ βιωματικά, κορυφωμένης αὐτῆς τῆς ἐμπει- ρικῆς προσεγγίσεως στὸ θεουργικὸ ἐγγείρημα τῆς ἀφάτου σωτηρίας διὰ τῆς ὄντολογικῆς γεύσεως τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς Ἀναστάσεως.

Εἶναι βεβαίως ὁ Ἐπίσκοπος «εἰς τύπον καὶ τόπον Χριστοῦ» κατὰ τὴν γνωστὴ ἐπισήμανση τοῦ θεοφό- ρου Ἀγίου Ἰγνατίου.

Ἄλλ' αὐτό, ἀρξαμένης τῆς ποιμαντικῆς του διακο- νίας, ἀποτελεῖ τεράστια πρόκληση ἐσωτερικοῦ ἀνα- καινισμού καὶ ἰσόβια πρόσκληση μετοχῆς στὸ κενω- τικὸ φρόνημα τῆς αὐτοθυσιαστικῆς ἀγάπης.

Μόνο ἔτσι, ἀποκτώντας δηλαδή ἦθος Χριστοειδὲς διὰ συντόνου ἡσυχαστικῆς μεθοδολογίας καὶ καλ- λιεργώντας σταυρικὸ βίωμα διὰ τῆς ὑπαρξιακῆς προ- σεγγίσεως τῆς ἀπολυτρωτικῆς θείας Οἰκονομίας, ἀναδεικνύεται καλὸς ποιμὴν, ἀφοῦ μόνο οἱ ἀναγεν- νημένοι ἄνθρωποι διαθέτουν πνευματικὴ εὐαισθησία καὶ συλλαμβάνουν ἐναργῶς τὴν τραγικότητα τῆς ἀνθρώπινης ἀποτυχίας, γιὰ νὰ ἐπιληφθοῦν ἀκολου- θῶς θεραπευτικὰ αὐτῆς τῆς ὀδυνηρᾶς ἀγγυλώσεως μὲ τὴν παγιωμένη ἐξυγιαντικὴ μεθοδολογία, πού ἁγιο- γραφικῶς καὶ ἁγιοπατερικῶς κληροδοτήθηκε στὴν Ἁγία μας Ἐκκλησία.

Ὡς πρῶτο ἔργο, λοιπόν, τῆς ἐνταῦθα θεόθεν δοθεί- σης διακονίας μου καὶ βασικώτατο μέλημα τῆς ἀρχιε- ρατικῆς μου ζωῆς καὶ πνευματικῆς συλλογιστικῆς θὰ προσπαθῆσω νὰ εἶμαι «τύπος Χριστοῦ» καὶ νὰ εὐρί- σκομαι διαρκῶς στὸν «τόπον Αὐτοῦ». Τὸ ἀρχέτυπο τῆς ἀρετῆς καὶ ἀγιότητος, αὐτὸς ὁ Κύριός μας θέλω νὰ ἐμπνέει διαρκῶς τὴν ζωὴ μου.

Καὶ ὁ τόπος τοῦ Χριστοῦ, ὁ Σταυρὸς τῆς ἀγάπης νὰ ἀποτελεῖ τὸν ἀσίγητο ἄμβωνα τόσο τῆς εὐλαλῆς σιωπῆς ὅσο καὶ τῆς ὅποιας ἐποικοδομητικῆς λεκτικῆς μαρτυρίας μου.

Θὰ προσπαθῆσω, λοιπόν, νὰ μὴν εἶμαι στυγνὸς κυ- βερνήτης, οὔτε ὁ ἀλαζονικὸς φορέας κοσμικῆς δύνα- μης. Φιλοδοξῶ νὰ εἶμαι πατέρας. Πατέρας καὶ ἀδελ- φὸς τῶν πρεσβυτέρων, τῶν διακόνων καὶ ὄλων τῶν μελῶν τῆς Οἰκογένειας τοῦ Θεοῦ. Καὶ νὰ ὀδηγῶ μὲ τὴν ἄοκη ἐνεργοποίηση τῆς φροντίδας τὴν μαγνη- τικὴ ἔλξη τῆς θυσιαζομένης ἀγάπης καὶ τὴν εὐθυνό- τροπη διαχείριση τῆς Ἀγιοπατερικῆς κληρονομί- ας τὸν κληρὸ καὶ τὸν λαὸ μου στὸ ἓνα καὶ μοναδικὸ ση- μεῖο ἀναφορᾶς, στὴν θεανθρώπινη ὑπόσταση τοῦ Κυ- ρίου μας καὶ στὴν αὐθεντικὴ πράξη τῆς Ἐκκλησίας, τὴν θεία Εὐχαριστία, πού ἀποτελώντας τὸ μυστήρι- ο τῶν μυστηρίων, ἐντὸς ἀσκητικῶν καὶ ἡσυχαστικῶν προϋποθέσεων τεχνουργεῖ τὴν φωτισμένη καὶ ἀδιά- σπαστη ἐνότητα τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐξα- σφαλίζει προϋποθέσεις μετοχῆς στὸ ἀπερίληπτο μυ- στήριό τῆς ἀένας καὶ ἀδιαλείπτου παρουσίας τοῦ Κυρίου κοντά μας.

«Ὅθεν πρέπει ὑμῖν συντρέχειν τῇ τοῦ ἐπισκόπου γνώμῃ, ὅπερ καὶ ποιεῖτε. Τὸ γὰρ ἀξιονόμαστον ὑμῶν πρεσβυτέριον, τοῦ Θεοῦ ἄξιον οὕτως συνήρμωσαι τῷ ἐπισκόπῳ, ὡς χορδαὶ κιθάρα. Διὰ τοῦτο ἐν τῇ ὁμο- νοίᾳ ὑμῶν καὶ συμφώνῳ ἀγάπῃ Ἰησοῦς Χριστὸς ἄδε- ται» (Ἰγνατίου, Πρὸς Ἐφεσίους, 4).

Μιὰ τέτοια ζεστὴ οἰκογενειακὴ σχέση καὶ ἀδιάσπα- στη ἀρμονία ἐνότητος εὐελπιστῶ καὶ θέλω νὰ σφυρη- λατήσω. Μιὰ σύσφιγξη πνευματικὴ πού θὰ ἐκπορεύ- εται ἀπὸ τὸ ἀσκητικὸ μέλημα τῆς ὑπερβάσεως τῶν παθῶν καὶ θὰ βρῖσκει τὴν ὀλοκλήρωσή του στὴν γνη- σιότερη ἔκφραση τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας πού εἶναι ἡ θεία Εὐχαριστία καὶ ἡ δι' αὐτῆς μετοχὴ στὸ μυστή- ριο τοῦ Χριστοῦ.

Μέσα σ' αὐτὴ τὴν εὐχαριστιακὴ ἀτμόσφαιρα ἡ ἀγρυπνὴ τοποθέτηση τοῦ Ἐπισκόπου πατέρα μεριμνᾷ γιὰ τὴν ἀπόλυτη διαφύλαξη καὶ ἀνόθευτη μεταβίβαση τῆς ὑπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πατέρων παραδεδωμένης πίστεως, ἐφ' ὅσον ἡ ὀρθόδοξη μαρτυρία δὲν εἶναι στεῖρο ἰδεολόγημα ἢ ἀποκύημα νοσησιαρχικῆς διαδικασίας, ἀλλὰ ἡ ἀποκεκαλυμμένη γνώση τοῦ Κυριακοῦ Σώματος πού κάτω ἀπὸ τὴν ζωηφόρο πνοὴ τῆς παντοδυνάμου χάριτος τοῦ Παρακλήτου ὀδηγεῖ σταθερὰ τὸν ἄνθρωπο στὴν ἐμπειρικὴ θεοκοινωνία καὶ καταξιώνει τὸν ὄντολογικὸ του προορισμὸ πού δὲν εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὴν ἐπάνοδο στὸ ἀρχαῖο κάλλος καὶ ἔτι περισσότερο τὴν μέθεξι τῆς θεοποιουῦ ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ.

Ἄν ἡ Ὄρθοδοξία εἶναι ἡ ἀληθινὴ πίστις Ἐκκλησίας καὶ ἡ εὐχαριστία ἡ αὐθεντικὴ πράξις αὐτῆς, ὁ Ἐπίσκοπος ὀφείλει νὰ ἐγγυᾶται τὴν ἀπρόσκοπτη ἀπὸ ξένες προσιμίξεις πραγμάτωση αὐτοῦ τοῦ ἔργου ἀλλὰ καὶ τῆς θεοπαράδοτης κληρονομιάς πού πλαισιώνει τὴν λειτουργικὴ ἐκτέλεση, βάζοντας ἀνασχετικὸ φραγμὸ τὴν ὁμολογία καὶ τὸ αἷμα τοῦ στὸν ἀφηνιασμένο καλπασμὸ τῆς σχισματικῆς ὑπεροψίας ἢ τῆς αἰρετικῆς παραχάραξης. Καὶ τὸ ἔργο αὐτὸ ἔχει εὐρύτερες οἰκουμενικὲς προεκτάσεις σύμφωνα μὲ τὴν ἐπισήμανση Χρυσορρήμονος Ἀγίου: «Τὸν ἐκκλησίας προεστῶτα οὐκ ἐκείνης μόνης κήδεσθαι τῆς παρὰ τοῦ Πνεύματος ἐγχειρισθείσης αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ πάσης τῆς κατὰ τὴν οἰκουμένην κειμένης» (ΕΠΕ 37,140).

Μὲ συγκλονίζει ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἡ πνευματόδοτη ἐπισήμανση τοῦ Ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ πού ταυτίζει ἀπόλυτα τὴν ἀλήθεια μὲ τὴν Ἐκκλησία καὶ καταγράφει τὶς ἀναπλαστικὲς διαστάσεις τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου ὀρθοδόξως προσφερομένου καὶ μαρτυρουμένου. «Ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία τῆς ἀληθείας ἐστὶ καὶ οἱ μὴ τῆς ἀληθείας ὄντες, οὐδὲ τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας εἰσί».

Στέργουμε, λοιπὸν πάσας τὰς ἐκκλησιαστικὰς παραδόσεις ἐγγράφους τε καὶ ἀγράφους καὶ πρὸ πάντων τὴν μυστικωτάτη τε καὶ πανίερον τελετὴ καὶ κοινωνία καὶ σύναξι, δηλ. τὴν θεία εὐχαριστία καὶ κατὰ προέκταση τὴν θεία λατρεία, διὰ τῆς ὁποίας εὐελπιστῶ βίωμα χριστοκοινωνίας νὰ προσδώσει στὸ ἀγαπημένο μου ποίμνιο.

Ἡ συνεχὴς καὶ ἀνεκοσμίκευτη τέλεση ὅλων τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν θὰ εἶναι ἐπιτακτικὸ μου χρέος καὶ βασικὸ μέλημα καὶ ἡ παραδεδωμένη μορφή λατρείας καὶ ἀσκήσεως καθημερινὴ ὑπόδειξη καὶ διαρκῆς στοχοθεσία. Ὁ Ἐπίσκοπος εἶναι πρωτίστως ὁ προεστῶς τῆς εὐχαριστιακῆς συνάξεως ὁ διάτορος ἐξαγγελεὺς τῶν ρημάτων τῆς αἰωνίου ζωῆς. Ὁ ἀδιαμφισβήτητος διδάσκαλος τοῦ λαοῦ του.

Λατρεία, λοιπὸν, διδασκαλία καὶ παραδεδωμένη ἀσκητικὴ μεθοδολογία θὰ ἀποτελέσουν τὸ βασικὸ τρίπτυχο τῆς ἐνταῦθα διακονίας μου καὶ ἐκ παραλλήλου ἢ μέχρι κεραίας προσήλωσις στὴν ὀρθόδοξη πίστι.

Συνεργοὺς ἐπ' αὐτοῦ θὰ ἔχω τοὺς ἐκλεκτοὺς κληρικούς καὶ συμποιμένες τῆς ἐπαρχίας ταύτης. Ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος ὁ θεοφόρος ὀνομάζει τοὺς ἱερεῖς «ἀξιόνομαστον πρεσβυτέριον τοῦ Θεοῦ ἄξιον» καὶ λέγει ὅτι συνδέονται μὲ τὸν Ἐπίσκοπο «ὡς χορδαὶ καθάρα». Μόνον μὲ τὴν ὁμονοοῦσα ἀγαπητικὴ ταύτιση μεταξὺ Ἐπισκόπου καὶ πρεσβυτερίου ἄδεται τὸ καινὸ καὶ πανευφρόσυνο ἄσμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Φιλοδοξῶ αὐτὴν τὴν ἐνότητα ἐπιμελῶς νὰ καλλιεργήσω, ὑποδεικνύοντας ταυτόχρονα ἄλλοτε συμβουλευτικὰ καὶ κατὰ τὴν περίπτωσι παιδαγωγικά, τὶς διαστάσεις τῆς μυστηριακῆς ἱερωσύνης καὶ τὸ συνακόλουθο βάρος τῆς ἐνασκουμένης ποιμαντικῆς.

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἅς ἐγκολπωθοῦμε βιωματικὰ τὸν Χριστὸ χωρὶς ἀπαράδεκτες ἐκκοσμικεύσεις καὶ ἀμοραλιστικὲς διολισθήσεις.

Καὶ αὐτὸς θὰ ὑποδεικνύει τὸ δέον γενέσθαι σὲ κάθε περίστασι, γενόμενος ἀρωγὸς καὶ προφυλακὴ στὴν καθημερινὴ ἐκτύλιξι τῆς ἐπίπονης ἱερατικῆς διακονίας μας.

Παράλληλα εὐλογῶ καὶ ταυτόχρονα ταπεινῶς ἐξαιτοῦμαι τὶς εὐχὲς τῶν εἰς τὰ ἱερὰ μοναστικὰ καθιδρύματα διαβιούντων καὶ ἐνασκουμένων μοναχῶν καὶ μοναζουσῶν.

Ἡ ἀδιάλειπτη προσευχὴ τους καὶ ἡ ἀπαρασάλευτη χριστοκεντρικὴ τους προσήλωσις θὰ ἀποτελοῦν γιὰ μένα πηγὴ ἐμπνεύσεως καὶ ρήτρα ψυχικοῦ ἀνακαινισμού. Τοὺς παρακαλῶ μόνον ταπεινὰ νὰ καθιστοῦν τὶς ὑπάρξεις τους σκευὴ χάριτος καὶ ἐνδαιτήματα θεϊκῆς ἐπαναπαύσεως ἀποδιοποπούμενοι καινόφωνες γιὰ

τὸ μοναχισμό εἰσηγήσεις καὶ ξενότροπες πρὸς τὴ γνησιότητα τοῦ ἡθους του τακτικές. Ὡς μοναχὸς καὶ ὁ Ἐπίσκοπος θὰ βρίσκεται πάντοτε πλησίον τους ἀρωγὸς καὶ ἀντιλήπτωρ σὲ κάθε κατὰ Θεὸν μέλημά τους καὶ πνευματικὴ ἐπιδίωξη.

Οἱ εὐσεβεῖς μου Χριστιανοί, τὰ λαϊκὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας ἔχουν τὸ χάρισμα νὰ εἶναι οἱ ἀποδέκτες τῆς δικῆς μας ποιμαντικῆς ἐπαγρύπνησης καὶ ἐνεργοῦ διακονίας. Θὰ εἶναι ἡ ἀσίγητη μέριμνα, ἡ χαρὰ καὶ ὁ στέφανός μου, ἂν τοὺς βλέπω νὰ τροφοδοτοῦνται ἀπὸ τὴν ἀμάραντη χλόη τῶν θείων μυστηρίων, ἂν ἀναπνέουν προσευχητικὰ τὸ ζεῖδωρο ὀξυγόνο τῆς χάριτος καὶ ἂν ἀναπτύσσονται πνευματικά. Ἄν ἐμεῖς οἱ κληρικοὶ ἐκφράζουμε τὴν ὀρθόδοξη συνείδηση τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας, οἱ λαϊκοὶ ἀδελφοί μας πρέπει νὰ δέχονται τὴν πνευματικὴ διαδικασία πὺν ἐνεργοποιεῖ καὶ καλλιεργεῖ αὐτὴ τὴν γρηγοροῦσα συνείδηση. Χωρὶς τὸν λαὸν κάθε ἐκκλησιαστικὴ κοινότητα εἶναι ἀσταθὴς καὶ ἀνυπόστατη. Σὰς παρακαλῶ, λοιπόν, ἀδελφοί μου, νὰ θέσετε σὲ ἐνέργεια τὸ χάρισμά σας νὰ διαποιμαίνεσθε καὶ νὰ τροφοδοτεῖτε τὸν ζῆλο τοῦ Ἐπισκόπου σας πὺν ἐπιθυμεῖ νὰ ἐργάζεται θυσιαστικῶς καὶ νὰ δαπανᾶται συνεχῶς γιὰ τὴν ἀπρόσκοπτη κατὰ Θεὸν αὐξηση καὶ προκοπή σας. Φυσικὰ ἡ ποιμαντικὴ πρωτίστως ἐννοεῖται καὶ εἶναι προσφορὰ τοῦ γνησίου καὶ αὐθεντικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ λόγου καὶ ἀποθεραπεία τῶν ψυχικῶν τραυμάτων τοῦ πεπρωκότος ἀνθρώπου, ἀλλὰ ἡ Ἐκκλησία δὲν παύει νὰ μεριμνᾷ καὶ γιὰ τὴν ὑλικῆς μορφῆς φιλανθρωπία συμπεριλαμβάνουσα στὸ ποιμαντικὸ τῆς ἔργου καὶ τὶς σωματικὲς ἀνάγκες τῶν ἐκασταχοῦ ἀνθρώπων τῆς. Καὶ στὸν τομέα αὐτὸ μεθ' ἐπιμελείας καὶ διακρίσεως καὶ τὸ δυνάμενο θὰ ἀγωνιστοῦμε νὰ πράξουμε μὴ παραθεωρώντας καὶ τὸ γήινο μέρος τῆς ἀνθρωπίνης ὑποστάσεως.

Ἡ συνεργασία μὲ τὶς ἐκάστοτε ἀρχές, λοιποὺς ἐντοπίους ἀρχόντες καὶ μορφῆς θεσμικὸ παράγοντα, ἐπιθυμοῦμε διακαῶς νὰ εἶναι ἀρμονικὴ καὶ ἐπικοινωνητικὴ, ἐφ' ὅσον τὸν ἴδιο λαὸν διακονοῦμε καὶ γιὰ τὴν προαγωγή τῆς τοπικῆς μας κοινωνίας μοχθοῦμε καὶ ἀγωνιζόμαστε.

Ὡς ἐπίσκοπος ὑπόσχομαι νὰ εἶμαι ἐγγυητὴς τῆς ἐνότητος, ἐφ' ὅσον ἡ Ἐκκλησία εἶναι τὸ αἰώνιο καθεστὼς τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ὅπου οἱ πιστοὶ ἐνώνο-

νται σὲ ἓνα σῶμα μακριὰ ἀπὸ πολιτικὲς διαιρέσεις καὶ ἰδεολογικὲς κατατομές. Καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ λοιπὲς πολιτειακὲς ἀρχές, ὅταν ἔχουν ὀρθόδοξο ἡθος καὶ φρόνημα, συμβάλλουν πρωτοστατικὰ στὴν φιλοπρόοδη τροχιοδρόμηση τοῦ ὀχήματος τῆς κοινωνίας.

Ἡ χρυσὴ μας νεότητα εἶναι τὸ τιμαλφέστερο τμήμα κάθε ἐκκλησιαστικῆς παροικίας καὶ κοινότητος. Διψοῦν τὴν γνησιότητα τὰ παιδιὰ μας, θέλουν νὰ δοῦν ἐμβιωμένη θεοσέβεια στοὺς ποιμένες γιὰ νὰ τοὺς ἐμπιστευθοῦν καὶ μὲ μεράκι καὶ ἐνθουσιασμό νὰ τοὺς ἀκολουθήσουν. Ὁ Ἐπίσκοπος, γιὰ νὰ μπορέσει νὰ ἀποτελέσει ἀκένωτη πηγὴ ἐμπνεύσεως πὺν θὰ διαποτίσει τὸ φρόνημά τους, πρέπει νὰ εἶναι ἀκηλίδωτο κάτοπτρο πὺν θὰ ἀποκαλύπτει διαρκῶς στὴν κρυστάλλινη ἐπιφάνειά του τὸ πρόσωπο τοῦ Νυμφίου τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄλλωστε κατὰ τὸν Ἅγιο Γρηγόριο τὸν Θεολόγο «ἡ εὐγλωττότερη ρητορεία ἐστὶ ἡ σιωπῶσα παραινέσις». Χρειάζεται νὰ ἔχουμε ἀνέγκλητο βίον, γιὰ νὰ ἔχουμε ἀποτελεσματικὸν λόγο.

Ὅταν καλλιεργήσουμε τὴν γνησιότητα, εὐδοκίμως προάγεται καὶ κάθε εἶδους ἱεραποστολικὴ δραστηριότητα, πὺν ἔχει ἄμεση ἀπήχηση καὶ πνευματικὸν ἀντίκρουσμα στὴν ἐξέλιξη τῶν παιδιῶν μας.

Καὶ τώρα, ἐπιτρέψτε μου νὰ εὐχαριστήσω τὸν σοφὸν οἰακοστρόφο τῆς καθ' Ἑλλάδα ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας καὶ σεπτὸν ἡμῶν Προκαθήμενον κ.κ. Χριστόδουλου γιὰ τὴν ἐπιδειχθεῖσα πρὸς τὴν ἐλαχιστότητά μου ἀγάπη καὶ ἐμπιστοσύνη του.

Τὸ τετιμημένον Σας πρόσωπο, Μακαριώτατε, ἡ χαρὰ Σας γιὰ τὴν προαγωγή μου, ἡ ἐπαινετικὴ προσφώνησή Σας κατὰ τὴν χειροτονία μου, ἡ πανθομολογούμενη εὐγένειά Σας, οἱ πατρικὲς Σας συμβουλές, οἱ καθοδηγητικὲς Σας νουθεσίαι καὶ ὁ ἐξαντλητικὸς πολλὰς φορὲς κάματος τῆς ἐργώδους προσφορᾶς Σας τὰ μέγιστα μὲ διδάσκουν καὶ εἰλικρινῶς μὲ ἐμπνέουν. Σὰς εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα. Ὑπόσχομαι τὸν πηγαῖον σεβασμό, τὴν πολλὴ μου υἱικὴ ἀγάπη, τὴν ἀγόγγυστη μεθ' Ὑμῶν συμπλοήγηση τοῦ ἀποστολικοῦ σκάφους τῆς καθ' Ἑλλάδα Ἐκκλησίας.

Ταπεινῶς, δέ, προσεύχομαι νὰ μακροημερεύετε μὲ ἀδιατάρακτη εὐρωστία καὶ νὰ ἔχετε πάντοτε χαλκέντερες ἐπιδόσεις, γιὰ νὰ δοξάζετε «ἔργοις, λόγοις καὶ συγγραφαῖς» τὸ πανάγιον ὄνομα τοῦ Κυρίου μας.

Ὅ,τι καὶ νὰ εἶπω δὲν θὰ ἐξαντλήσω τὸ περιεχόμενο τῆς καρδιάς μου γιὰ τὸν λευκοπολιὸ καὶ σεπτὸ μου προκάτοχο Σεβ. Μητροπολίτη Χριστιανουπόλεως, Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ.κ. Στέφανο. Κατασπάζομαι, Σεβασμιώτατε, τὴ σεπτὴ σας δεξιὰ μὲ τὴν ὁποία ὀτρηνῶς καλλιεργήσατε, ἐπὶ ἡμῖς περιίπου αἰῶνος τὸ πνευματικὸ γεώργιο τῆς τοπικῆς Ἐκκλησιαστικῆς ὀλκάδος καὶ ταπεινῶς ζητῶ τὴν εὐχὴ Σας τώρα ποὺ μοῦ παραδίδετε τὴν σκυτάλη τῆς εὐθύνης καὶ τὸ ποιμαντικὸ ἄροτρο καὶ σᾶς ὑπόσχομαι τὸν ἀνυπόκριτο σεβασμὸ μου. Ἀπὸ τὴν πλευρὰ μου θὰ εἶμαι ὁ ὑποστηρικτὸς τῆς σωματικῆς σας ἀδυναμίας καὶ ἡ ἀνύστακτη μέριμνα τῶν ἐπιφορῶν τοῦ γήρατος. Εὐχομαι δὲ νὰ πληρώσετε αἰῶνος ἡμέρες καὶ νὰ καμαρώνετε τῶν ἐγγόνων σας τίς ἐπιτυχίες.

Εὐχαριστῶ ἐκ τῶν μυχιωτάτων τῆς ψυχῆς μου καὶ Ἐσᾶς Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐστάθιε, τὸν πολυχαρισματικὸ μου Γέροντα. Πλησίον σας γνώρισα ἐπὶ σειρὰ μακρὰ ἐτῶν τὸ ἐκτύπωμα τοῦ καλοῦ ποιμένα καὶ τὴν διαρκῆ ἀγωνία σας γιὰ τὴν δόξα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν προώθηση τοῦ ἔργου αὐτῆς. Ἡ πανθομολογούμενη ἄριστη καθοδήγηση τοῦ σκάφους τῆς τοπικῆς Σας Ἐκκλησίας ἐπὶ 27 καὶ πλέον ἔτη, ὡς καὶ ἡ πολυσχιδῆς σας συνεισφορὰ στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος θὰ ἀποτελοῦν δι' ἐμὲ τὸ φαινὸ ἰδανικὸ παράδειγμα καὶ τὴν ἀστείρευτη πηγὴ ἐμπνεύσεως στὴν ἀσκηση τοῦ ἀρχιερατικοῦ μου ὑπουργήματος.

Στὸν Σεβ. Μητροπολίτη Ἡλείας κ. Γερμανό, Τοποτηρητὴ μέχρι τοῦδε τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μητροπόλεως ἐκφράζω τίς βαθύτατες εὐχαριστίες μου καὶ τὴν ἀνεξάντλητη εὐγνωμοσύνη μου γιὰ τὴν ὑποδειγματικὴ του παρουσία στὴν Ἐπαρχία μας καὶ προσβλέπω στὴν συνεργασία ποὺ μᾶς προσφέρει καὶ ἡ γειννίαση τῶν Μητροπόλεων μας καὶ τὰ κοινὰ προβλήματα τοῦ τόπου μας.

Εὐχαριστῶ ἀσφαλῶς καὶ τοὺς ἀγίους Ἀδελφοὺς Ἀρχιερεῖς γιὰ τὰ δείγματα ἐμπιστοσύνης στὸ ταπεινὸ μου πρόσωπο καὶ τὴν μεγιστοποιημένη ἀπὸ πλευρὰ τους ἀποτίμησι τῆς ἄχρι τοῦδε πενιχρᾶς κληρικῆς διακονίας μου.

Περαίνοντας αὐτὸ τὸν σύντομο λόγο μου, αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκη νὰ ἐπαναλάβω τὸν λόγο τοῦ ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου: «Πόθεν οὖν ἄρξομαι κα-

ταρτίζειν ὑμᾶς ἀδελφοί; Τί πρῶτον εἶπω ἢ τί μέγιστον; Τί μάλιστα συμφέρον ταῖς ὑμετέραις ψυχαῖς ἢ τί τῷ παρόντι καιρῷ χρησιμώτατον;... Τί τοῦ ἡμετέρου λόγου τὸ κάλλιστον; Ἡ εἰρήνη. Προσθήσω δὲ ὅτι καὶ τὸ λυσιτελέστερον. Τί δὲ τὸ αἰσχιστον τε καὶ βλαβερώτατον; Ἡ διχόνοια».

Ἐπικαλοῦμαι τὴν βοήθεια τοῦ ἀγίου μας Τριαδικοῦ Θεοῦ σ' αὐτὸ τὸ μεγάλο καὶ ἀναντικατάστατο ἔργο τῆς εἰρήνης. Εἶναι ἀνθομολόγητες δὲ οἱ εὐχαριστίες μου γιὰ τὴν ἀνάθεση στὴν ταπεινότητά μου τοῦ εὐθυνοφόρου ἔργου αὐτῆς τῆς λεπτῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀποστολῆς.

Ζητῶ τίς πρεσβεῖες τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ποὺ εἶναι ἡ πυρφλεγῆς παιδικὴ μου ἀγάπη καὶ τὴν εὐχαριστῶ μυχιοκαρδίως γιὰ τὸν γλυκερὸ ποταμὸ τοῦ ἐλέους της.

Κάνω μιὰ στάση στὸ πρόσωπο τοῦ ἐν Ἁγίοις προκατόχου μου Ἀθανασίου Χριστιανουπόλεως τοῦ θαυματουργοῦ.

Ἄγιέ μου, μὲ συγκλονίζει καὶ μὲ συνέχει τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ μικρὸς καὶ ἐλάχιστος ἐγὼ ἀξιῶνομαι νὰ διαποιμάνω τὴν Ἱερὰ μάνδρα ποὺ ἐσὺ ἐδόξασες καὶ μὲ τὴν ὀσιότροπη καὶ χριστομίμητη διαγωγή Σου δαφιλωῶς ἐξέθρεψες. Γνωρίζεις Ἐσὺ καλύτερα παντὸς ἄλλου, ὅτι οἱ βαθμίδες τοῦ ἀρχιερατικοῦ θρόνου ὀδηγοῦν στὸ Γολγοθᾶ καὶ ὅτι τὸ μαργαριτοστόλιστο διάδημα τῆς κεφαλῆς τοῦ Ἐπισκόπου, ἂν καὶ καλύπτεται ἀπὸ χρηστῆς ἀλουργίδος, ὅμως δὲν παύει νὰ συμβολίζει καὶ νὰ αἰσθητοποιεῖ τὸν ἀκάνθινο στέφανο.

* * *

Προσβλέπω στὴν ἀσίγητη καὶ διάπυρη ἱκετευτικὴ πρεσβεία Σου. Ἔχεις τὴν ἀπαιτούμενη παρηγορία ὡς εὐάρεστος καὶ ἠγαπημένος στὸν Ἀρχιποίμενα. Ἀπὸ τὰ θεωρεῖα τῆς αἰωνιότητος σὲ παρακαλῶ νὰ μὲ παρακολουθεῖς. Καὶ ἀπὸ τὸ ἀχειροποίητο θυσιαστήριο, ὅπου παρεδρεύεις στέλνε μου καθημερινὰ μιὰ ἀχτίνα χάριτος, γιὰ νὰ φωταγωγῶ τὴν ζωὴ μου καὶ ἀκολούθως νὰ διαλύω τὸ σκότος τῆς ἁμαρτίας ποὺ ἀπειλεῖ καὶ τὸν φαινὸ ὀρίζοντα τῆς θεόλεκτης ποιμνῆς μου.

Φέτος συμπληρώνονται 400 χρόνια ἀπὸ τὴν μακάρια τελευτὴ καὶ τὴν ἐν Ἁγίοις συναριθμησὴ Σου. Σταθμὸς ποὺ ἀποτελεῖ ὀρόσημο ἱστορικῆς πορείας καὶ μελλοντικῆς κατὰ Θεὸν δραστηριοποιήσεως τῆς

παλαιφάτου Μητροπόλεώς μας. Ὁ περίβλεπτος Ναός σου πὸν κοσμεῖ τὴν πόλη καὶ τὴν ἐπαρχία μας ἦταν, εἶναι καὶ θὰ εἶναι φάρος ἀειφεγγῆς πὸν ἐξακτινώνει τὴν χάρη τῆς εὐλογίας Σου καὶ κολυμβήθρα Σιλωάμ πὸν θεραπεύει τὰ ὅποια δείγματα τῆς πνευματικῆς ἀναπηρίας μας.

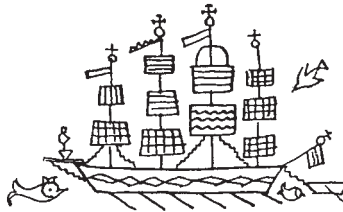
Αἰτοῦμαι ὅμως καὶ τὶς ἀποτελεσματικὲς ἰκεσίες τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Χαραλάμπους τοῦ προστάτου καὶ ἐφόρου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας, τοῦ ὑπεραιωνοβίου καὶ θαυμαστοῦ Ἱερέως τῆς ἀρχέγονης Ἐκκλησίας μας ὡς καὶ τοῦ Χρυσορρήμονος Ἰωάννου

τοῦ ἐπωνύμου Ἁγίου μου καὶ πάντων ὅσων ἔπλυναν καὶ ἐλαύκαναν τὶς ψυχές τους ἐν τῷ αἵματι τοῦ Ἀρνίου (Ἀποκ. 3-14).

Ἀδελφοί μου,

Σᾶς προσφέρω τὸν ἑαυτό μου. Δώστε μου τὶς ψυχές σας, γιὰ νὰ τὶς προσαγάγω στὸν Χριστό.

«Εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ χάρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν ἀφθαρσίᾳ. Ἀμήν». (Ἐφεσ. στ' 23-24).

**ΕΝΘΡΟΝΙΣΤΗΡΙΟΣ
ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΣΕΒ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ**

(Καλαμάτα, 31.3.2007)

Μακαριώτατε Προκαθήμενε τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,
Ἐξοχώτατε Κύριε Ὑπουργέ,
Ἐντιμότατοι Κύριοι Βουλευτές.

Σεβασμιώτατε Ἅγιε Τοποτηρητά,
Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,
Κύριε Νομάρχα,

Ἐντιμότατοι Διοικητὲς τῶν Στρατιωτικῶν Μονάδων καὶ τῶν Σωμάτων
Ἀσφαλείας,

Κύριε Δήμαρχε,

Σεβαστοὶ Ἀδελφοὶ καὶ Πατέρες,

Λαὲ τῆς Μεσσηνίας εὐλογημένε,

Μὲ ἔντονα αἰσθήματα ἀγάπης, συγκίνησης καὶ συστολῆς ἀλλὰ καὶ ὑπευ-
θυνότητος τῇ στιγμῇ αὐτῇ ἀπευθύνομαι πρὸς τὰ πνευματικὰ τέκνα τῆς Ἱερᾶς
Μητροπόλεως Μεσσηνίας, τὰ ὅποια συγχρόνως ἀποτελοῦν καὶ τὸν εὐσεβῆ,
δημιουργικὸ, εὐφυῆ, ἀγωνιστικὸ καὶ ἡρωϊκὸ λαὸ τῆς μεσσηνιακῆς γῆς, ὁ
ὁποῖος χαρακτηρίζεται γιὰ τὴν ἐργατικότητά του καὶ τὴν δυναμικὴ του συμ-
μετοχὴ σὲ κάθε ἐθνικὴ καὶ κοινωνικὴ πρωτοβουλία.

Γνωρίζω ὅτι στὴ πορεία τοῦ χρόνου ὀλόκληρης τῆς Ἑλλάδος, ἡ Μεσσηνία
ἔχει νὰ ὑποδείξει μεγάλες καὶ ἰσχυρὲς προσωπικότητες, οἱ ὁποῖες ἔδρασαν
ἀποτελεσματικὰ καὶ προσέφεραν δυναμικὰ καὶ οὐσιαστικὰ σὲ ὅλους τοὺς
τομεῖς τῆς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς γιὰ τὴν ἀνάπτυξη καὶ τὴν πρόοδο
τοῦ ἔθνους μας, ἐνῶ ὡς λαὸς, ἀκόμη καὶ στὶς δοκιμασίαις του, γνωρίζει νὰ
βγαίνει δυνατὸς καὶ νὰ ἀποδεικνύεται ἀνώτερος τῶν περιστάσεων.

Αἰσθάνομαι τὴν ἀγάπη σας γιὰ τὸν τόπο τῆς Μεσσηνίας, ἡ ὁποία σᾶς ἔχει
καταστήσει δημιουργικοὺς παράγοντες ἀνάπτυξης καὶ προόδου ἀκόμη καὶ
γιὰ τὴν εὐρύτερη περιοχὴ τῆς Πελοποννήσου, ἡ ὁποία σύντομα θὰ καταστῆ
διακομιστικὸς ἄξονας πολιτιστικῶν, οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν ἀγαθῶν
καὶ σύνδεσμος τῆς νότιας Εὐρώπης μὲ τὰ Βαλκάνια, τοὺς δυτικούς καὶ τοὺς
ἀνατολικούς γείτονές μας.

Ἀναγνωρίζω ὅτι ὁ μεσσηνιακὸς αὐτὸς λαὸς, χωρὶς νὰ ἀπορρίπτει τὸ ἱστο-
ρικὸ καὶ ἔνδοξο παρελθόν του, ἀτενίζει μὲ αἰσιοδοξία τὸ μέλλον καὶ μὲ ὀδη-
γούς τοὺς ἡρωϊκούς καὶ ἐνδόξους προγόνους του οἰκοδομεῖ τὸ αὐριο τῶν
παιδιῶν του, δι' αὐτὸν τὸν ἀγώνα του θὰ πρέπει νὰ γνωρίζει ὅτι ἡ τοπικὴ του
Ἐκκλησία θὰ βρίσκει δίπλα του συναγωνίστρια καὶ συνοδοιπόρος.

Ἀποδέχομαι ὅτι κληρονομῶ μία Μητρόπολη καὶ ἐπισκοπὴ ἱστορικὴ καὶ
σημαντικὴ, τὴν ὁποίαν τίμησαν ὡς ποιμένες καὶ πηδαλιούχοι ἐξέχουσες καὶ
δυναμικὲς προσωπικότητες ἱεραρχῶν, ἡ δράση καὶ ἡ παρουσία τῶν ὁποίων
κοσμεῖ τὸ χῶρο τῆς ἐθνικῆς προσφορᾶς, τῆς θεολογικῆς ἐπιστήμης, τῆς κοι-
νωνικῆς διακονίας. Ποτὲ δὲν θὰ λησμονηθεῖ ὁ Ἀνδρούσης Ἰωσήφ ὁ ἀγωνι-
στῆς ἐπίσκοπος τῆς ἐθνικῆς παλιγγενεσίας καὶ πρῶτος Μινίστρος τῆς θρη-
σκείας στὴν ἐλεύθερη τότε Ἑλλάδα. Ὁ δυναμικὸς Προκόπιος Γεωργιάδης,
μετέπειτα Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν. Ὁ μελετητὴς καὶ δάσκαλος τῶν Πατέ-
ρων τῆς Ἐκκλησίας ὑφηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, Πανάρετος

Κωνσταντινίδης. Ὁ ἐργατικός καὶ φιλόπρονος Μελέτιος Σακελλαρόπουλος. Ὁ ἀπὸ Γόρτυνος καὶ Μεγαλουπόλεως Πολύκαρπος Συνοδινός. Ὁ κοινωνικός ἐργάτης καὶ φιλόανθρωπος Χρυσόστομος Δασκαλάκης, ὁ ἀπὸ Γυθείου καὶ Οἰτύλου, καὶ τέλος ὁ ἀείμνηστος Χρυσόστομος Θέμελης, ὁ ἱεράρχης τοῦ τύπου, τοῦ ἥθους, τῆς σύνεσης καὶ τῆς αὐστηρότητος.

Αὐτῆς τῆς παρατάξεως καὶ τῆς διαδοχῆς καθίσταμαι καὶ ἐγὼ μέτοχος καὶ συγκληρονόμος ὑποσχόμενος ὅτι μὲ κάθε μέσο θὰ ἀγωνισθῶ ὥστε νὰ αὐξήσω ὅ,τι μοῦ παρέδωσαν, γιὰ νὰ γίνει ἡ τοπικὴ Ἐκκλησία μας πρωτοπόρος καὶ ἐλευθερώτρια, προσγειωμένη καὶ δημιουργικὴ στοὺς σύγχρονους καιροὺς τῶν ἀπαιτήσεων, τῶν γενναίων ἀποφάσεων καὶ τῶν ριζοσπαστικῶν ἀναθεωρήσεων.

Ἀναλαμβάνω τὴν διαποίμανση τῆς Ἱεραῶς Μητροπόλεως σὲ καιροὺς δύσκολους, ὄχι μόνο γιὰ τὴν ταυτότητα τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἐθνικὴ αὐτοσυνειδησία μας, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸ γενικότερο κοινωνικὸ γίγνεσθαι τῆς Εὐρώπης, τὸ ὁποῖο ἐμφανίζεται ὡς μία δυναμικὴ ιδεολογικῆς καὶ πολιτισμικῆς ἀμφισβήτησης καὶ κοινωνικῆς ἀνισότητος. Θεωροῦμε ὅτι, σὲ ὁλόκληρο αὐτὸ τὸ τοπίο, ἡ Ἐκκλησία ἀποδεικνύεται ὡς ὁ μοναδικὸς παράγοντας διατήρησης καὶ ἔκφρασης τῆς κοινωνικῆς συνοχῆς, γι' αὐτὸ καὶ στὸν χῶρο τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας τῆς Μεσσηνίας τὸ ψεῦδος, ἡ ἀνεπιληκτικότητα καὶ ἡ λασπολογία δὲν ἔχουν θέση, ἐὰν πιστεύουμε ὅτι, ὡς ἐκκλησιαστικοὶ ταγοί, θὰ πρέπει νὰ ἀγωνιστοῦμε γιὰ μία ἐνότητα δημιουργικῆ.

Ἡ τοπικὴ Ἐκκλησία, χωρὶς νὰ μετακινηθεῖ ἀπὸ τὴν παράδοση καὶ τὴν πίστη τῶν Πατέρων τῆς ἐπαναπροσδιορίζει τὸ ρόλο τῆς, κάτω ἀπὸ μία σταθερὴ στάση ποιμαντικῆς εὐθύνης «μετ' ἐπιστήμης», υἱοθετώντας ἀρχὲς τέτοιες, μὲ τίς ὁποῖες θὰ μπορέσει νὰ ἀντισταθεῖ δυναμικὰ καὶ ὄχι στατικὰ στὴ μαζικοποίηση, στὸν ἀπρόσωπο ἀνθρωπισμὸ καὶ στοὺς ἀναπτυξιακοὺς προσανατολισμοὺς τῶν συγχρόνων τεχνολογιῶν αἰχμῆς, οἱ ὁποῖες ἀντιμετωπίζουν τὸ ἀνθρώπινο πρόσωπο ὡς ἓνα ἄμορφο κυτταρικὸ καὶ μόνον ἀντικείμενο ἐπιστημονικῆς ἐκμετάλλευσης.

Πρέπει ἐπίσης νὰ κατανοήσουμε ὅτι, γιὰ νὰ πετύχουμε τὸ ἔργο μας, ἀπαιτεῖται ἡ ἀπόρριψη τῆς παραπληροφόρησης ἀπὸ τίς σειριῆνες τῆς ιδιοτέλειας καὶ ἡ ἀποφυγὴ τοῦ στρουθοκαμηλισμοῦ τῆς ὑποκρισίας, σὲ

καιροὺς μάλιστα οὐ μενετούς, γιὰτὶ δὲν ὠφελεῖ κανέναν. Πρέπει νὰ υἱοθετήσουμε τὴν ἀγάπη, ὡς μέτρο ἔκφρασης τῆς προσφορᾶς μας πρὸς τὸν ἄλλον καὶ τὴν ἐλευθερία ὡς περιεχόμενο τῆς εὐθύνης μας ἔναντι τοῦ ἄλλου, ἀφοῦ τὸ βασικὸ ὄριο τῆς ἐλευθερίας εἶναι ὁ σεβασμὸς τοῦ ἄλλου, πρῶτιστα δὲ τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ τοῦ ἀνθρώπου τῆς πώσης. Στὴ γλῶσσα τῶν Πατέρων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας αὐτὸ μεταφράζεται ὡς διάκριση καὶ συνετὴ ἐκκλησιαστικότητα, ἀντίθετα οἱ ἀκρότητες δροῦν πάντοτε διασπαστικά, ἀλλοτριώνουν τὸ ἐκκλησιαστικὸ μας ἦθος καὶ ἀποπροσανατολίζουν ἀπὸ τὸν σωτηριολογικὸ σκοπὸ τὴν Ἐκκλησία ὡς σώματος Χριστοῦ, ὅπου ὁ ἄνθρωπος σώζεται ὄχι γιὰ τὴν ἐπάρεξιά του, ἀλλὰ γιὰ τὴν ἀνεπάρεξιά του καὶ τὴν ἀδυναμία του καὶ καταξιώνεται μὲ βάση τὸν ἀγῶνα του, ἄλλως ὁ ἀναμάρτητος πρῶτος τὸν λίθον βαλέτω.

Μὲ τίς ἀρχὲς αὐτὲς μποροῦμε νὰ συμβάλουμε οὐσιαστικά στὰ διάφορα ἐπίπεδα συνεργασίας μὲ τοὺς τοπικοὺς κοινωνικοὺς φορεῖς καὶ μὲ τίς μὴ κυβερνητικὲς ὀργανώσεις, προκειμένου νὰ ξεπεράσουμε τὸν ἰδρυματισμὸ καὶ νὰ ἀπορρίψουμε τὴν ἀσυλοποίησιν ἀναπτύσσοντας δράσεις ἐνεργοῦ κοινωνικῆς ἐπανάταξης. Ὅλοι μαζί θὰ πρέπει νὰ μετατρέψουμε τοὺς χώρους τοῦ πόνου καὶ τῆς δοκιμασίας ἀπὸ προθαλάμους θανάτου σὲ χώρους φιλοξενίας γιὰ μία καλύτερη ζωὴ, ἀνοίγωντας ἓνα παράθυρο ἐλπίδας πρὸς τὸ μέλλον, γιὰ κάθε δοκιμαζόμενο πολίτη μας.

Αὐτὴ ἡ συστράτευση καὶ συνεργασία θεωρῶ ὅτι θὰ ἀποτελέσει ἓνα κίνητρο δραστηριοποίησης καὶ ἀνάπτυξης, τὸ ὁποῖο θὰ μᾶς βγάλει ἀπὸ τὸ τέλμα τῆς ἀπλῆς δημοσιοῦπαλληλικῆς νοστοροπίας καὶ τῆς διεκπεραίωσης μόνον λατρευτικῶν καὶ διοικητικῶν ὑποχρεώσεων, γιὰτὶ ἀντίθετα ἀλλότριοι χῶροι καὶ ἀλλογενεῖς θὰ ἀναλάβουν αὐτὸ πὸ ἐμεῖς ἀρνούμαστε ἢ δὲν μποροῦμε νὰ δώσουμε. Ἡ δράση μας αὐτὴ δὲν θὰ πρέπει νὰ ἐρμηνευτεῖ μὲ τὸ σύνθημα ὅτι ἡ Ἐκκλησία μετατρέπεται ἀποκλειστικά καὶ μόνον σὲ ὑπηρεσία κοινωνικῆς πρόνοιας καὶ παροχῆς, ἀλλὰ ἀντίθετα νὰ κατανοηθῆ ὅτι καὶ σὲ ἓνα ἄλλο ἐπίπεδο καλεῖται νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὸ περιεχόμενο τῆς σωτηριολογικῆς τῆς προοπτικῆς.

Τὴ στιγμὴ αὐτὴ θέλω νὰ ἀπευθυνθῶ ἰδιαίτερα πρὸς τοὺς νέους τῆς Μεσσηνίας καὶ ἀφ' ἑνὸς νὰ ζητήσω συ-

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς ἐνθρονίσεώς του μαζί με τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο, τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Περιστερίου κ. Χρυσόστομο, τὸν κληρο καὶ τὸ λαὸ τῆς Μητροπολιτικῆς περιφερείας.

γνώμη γιὰ κάποια ἐνδεχόμενη ἀδιαφορία ἢ ἀπογοήτευση καὶ ἀφ' ἑτέρου γιὰ νὰ τοὺς διαβεβαιώσω ὅτι θὰ καταβάλουμε κάθε προσπάθεια ὥστε νὰ διορθώσουμε τὰ λάθη μας καὶ τὶς ἀστοχίες μας.

Σὲ ὅλη αὐτὴ τὴν ποιμαντικὴ μας μέριμνα ἄμεσους συνεργάτες μου θεωρῶ τοὺς ἀδελφούς κληρικούς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, οἱ ὁποῖοι θὰ πρέπει νὰ γνωρίζουν ὅτι γι' αὐτοὺς θὰ εἶμαι ἀδελφός καὶ πατέρας, γνήσιος καὶ καλόκαρδος. Σεβαστοὶ πατέρες θὰ ἔχετε τὴν ἀμέριστη καὶ ἀνειδιτελῆ συμπαράστασή μου ἐσεῖς καὶ οἱ οἰκογένειές Σας. Δὲν θὰ ἐπιτρέψω σὲ κανέναν παράγοντα ἢ πρόσωπο νὰ ἀλλοιώσει ἢ νὰ ἀμαυρώσει τὴν αὐθεντικὴ καὶ γνήσια σχέση, τὴν ὁποῖαν ἐπιθυμῶ νὰ ἀναπτύξουμε. Τὴν ἀλήθεια αὐτὴ τῶν λόγων μου θὰ ἤθελα νὰ κατανοήσουν πρῶτιστα οἱ ἄγαμοι κληρικοί, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ζητῶ νὰ σταθοῦν δίπλα μου, ὡς ἀληθινοὶ ἀδελφοί, γιὰτὶ ἀδελφός ὑπὸ ἀδελφοῦ στηριζόμενος ὡς πόλις ὄχυρά. Ἡ ὁμόνοια, ἡ συμπαράσταση, ἡ ἀδελφότητα πρέπει νὰ ἀποκτήσουν τὴν ἐπικαιρότητά τους, ὁ καιρὸς τῆς ἀπομό-

νωσης τῆς ἐξατομίκευσης καὶ τῆς ἀποξένωσης ἀποτελοῦν παρελθὸν μάλιστα στοὺς χρόνους αὐτοὺς τῆς ἐπικοινωνίας καὶ τοῦ διαλόγου. Ὅλοι μαζί θὰ ἀγωνιστοῦμε γιὰ νὰ παραμείνουμε ἐπιεικεῖς πρὸς τοὺς ἁμαρτωλούς, γιὰ νὰ κατανοήσουμε μὲ διάκριση τὰ προβλήματα τῶν ἀνθρώπων, γιὰ νὰ ἱκανοποιήσουμε τὶς πνευματικὲς τοὺς ἀναζητήσεις. Μὲ σιωπὴ καὶ ἀγάπη θὰ ἀκοῦμε τοὺς προβληματισμούς τους καὶ τὶς ἀπορίες τους. Μὲ ἀλήθεια καὶ ἐντιμότητα θὰ διαλεγόμεθα μαζί τους.

Μὲ ἰδιαίτερη ἀγάπη καὶ στοργὴ θὰ σταθῶ στοὺς πατέρες, τοὺς ὀσιώτατους μοναχούς, τὶς ὀσιώτατες μοναχές τῶν Ἱερῶν Μονῶν μας, γιὰτὶ πιστεύω ὅτι στὸν σύγχρονο ἀπρόσωπο τρόπο ἐπιβίωσης, ἀποτελοῦν μαζί με τὶς ἐνορίες μας τοὺς δύο πνεύμονες τῆς γνήσιας ζωῆς, τῆς παράδοσης, τῆς ἐν Χριστῷ κοινωσίας, μὲ τοὺς ὁποίους μποροῦμε νὰ ξεπεράσουμε κάθε νοσηρὸ ἀτομισμὸ καὶ φιλαντο ἐγωϊσμὸ, ὡς τρόπους κατανόησης τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀνθρώπινης ὕπαρξης.

Ὁ ἐνοριακὸς πνεύμονας, πρέπει νὰ γίνει τὸ κέντρο καὶ τὸ σημεῖο ἀναφορᾶς ὁλόκληρης τῆς ἐκκλησιαστικῆς, ποιμαντικῆς, καὶ κηρυγματικῆς ζωῆς, προκειμένου ὁ ἐνοριακὸς τρόπος ζωῆς νὰ ἀποτελέσει τὸ κύτταρο ὁλόκληρης τῆς πνευματικῆς μας κίνησης καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς διακονίας μας. Ὁ οὐσιαστικὸς αὐτὸς ἐπαναπροσδιορισμὸς τῆς ἐνοριακῆς ζωῆς βέβαια δὲν μπορεῖ νὰ ἐπιτευχθεῖ χωρὶς τὸ μυστήριό τῆς θείας Εὐχαριστίας.

Οἱ σύγχρονες ἀπαιτήσεις τῶν καιρῶν ἀπαιτοῦν τὴν συνεχῆ κατάρτιση καὶ ἐπιμόρφωση, ἰδίως ἀπὸ τοὺς νέους κληρικούς, οἱ ὁποῖοι πρέπει νὰ βλέπουν τὰ τῆς Ἐκκλησίας πράγματα μὲ τὴν προοπτικὴ τοῦ μέλλοντος, γιατί διαφορετικὰ κατὰ τὸν Μ. Βασίλειο, «οἱ τὸ παρὸν διώκοντες καὶ οὐ πρὸς τὸ μέλλον ἀπενίζοντες, μισθωτοὶ καὶ οὐ ποιμένες εἰσὶ». Ἔτσι λοιπὸν τὰ νέα δεδομένα τῆς ἐκπαιδευτικῆς διαδικασίας ζητοῦν τὸν ἐπαναπροσδιορισμὸν τοῦ σκοποῦ καὶ τῶν μεθόδων παιδείας. Ἀπὸ αὐτὸν δὲν μποροῦν νὰ ἐξαιρεθοῦν οἱ μελλοντικοὶ προσανατολισμοὶ καὶ τῆς δευτεροβάθμιας ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαίδευσης, προκειμένου οἱ ἱεροσπουδαστὲς μας καὶ οἱ μελλοντικοὶ κληρικοὶ μας νὰ σταθοῦν ἀντάξιοι τῶν προσδοκιῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀπαιτήσεων τῆς κοινωνίας μας.

Θὰ τοὺς προσφέρουμε ὅτι κι ἂν χρειαστοῦν, ἀρκεῖ νὰ ὑπάρχει καὶ ἡ ἀνάλογη ἀνταπόκριση. Μία σωστὴ ἐκπαιδευτικὴ διαδικασία κατάρτισης καὶ ἐπιμόρφωσης ἀποτελεῖ τὸ θεμέλιο τῆς αὐριανῆς ἐκκλησιαστικῆς ποιμαντικῆς. Σ' αὐτὴν μας τὴν προσπάθεια προσβλέπουμε στὴν πολύτιμη προσφορὰ καὶ συμβολὴ τῶν μελῶν Δ.Ε.Π. τοῦ Πανεπιστημίου Πελοποννήσου καὶ τῶν λοιπῶν Θεολογικῶν Σχολῶν τῆς χώρας μας, ἡ διδακτικὴ καὶ ἐκπαιδευτικὴ ἐμπειρία τῶν ὁποίων εἶναι πολύτιμη καὶ οὐσιαστικὴ.

Μακαριώτατε, νομίζω ὅτι θὰ ἀποτελεῖ κοινοτυπία νὰ ἐπαναλάβω ὅσα εἶπα στὸν χειροτονητήριο λόγο μου γιὰ πιστότητα, συνεργασία, ἀρωγὴ καὶ συμπαράσταση πρὸς τὸ πρόσωπό Σας καὶ τὰ ἔργα Σας, θέλω μόνο νὰ γνωρίζετε ὅτι «Σὺ ἔση ἐπὶ τῷ οἴκῳ μου καὶ ἐπὶ τῷ στόματί σου ὑπακούσεται πᾶς ὁ λαὸς μου».

Σεβασμιώτατοι καὶ Θεοφιλέστατοι Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς, Σᾶς εὐχαριστῶ γιὰ τὴν παρουσία Σας. Εὐχηθεῖτε ὁ Κύριος νὰ μὲ ἀναδείξει ἀντάξιο τῶν προσδοκιῶν τῆς Ἐκκλησίας μας.

Σεβασμιώτατε Ἅγιε τοποτηρητά, θέλω τὴν ὥρα αὐτὴ νὰ Σᾶς εὐχαριστήσω γιὰ ὅ,τι κάνατε μέχρι σήμερα, ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῆς κοιμήσεως τοῦ μακαριστοῦ γέροντα μητροπολίτη κυροῦ Χρυσοστόμου.

Γιὰ τὸν κόπο καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τοὺς εὐχαριστῶ τὸν Πρωτοσύγκελλο τῆς Ἱεραῶν μας Μητροπόλεως, τοὺς κληρικούς καὶ λαϊκοὺς ὑπαλλήλους τῶν διοικητικῶν ὑπηρεσιῶν, τοὺς τοπικοὺς ἄρχοντες, τὰ Μέσα Μαζικῆς Ἐνημέρωσης, τὸν ἠλεκτρονικὸ καὶ ἔντυπο τύπο, τὰ στρατιωτικὰ ἀγήματα, τοὺς ἄνδρες τῶν σωμάτων ἀσφαλείας καὶ τέλος ὅλους ὅσους συνέβαλαν στὴν πραγματοποίησιν τῆς παρούσας τελετῆς.

Ἰδιαιτέρως εὐχαριστίες ἀπευθύνω σὲ ὅλους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἦλθαν ἀπὸ τὴν Ἀθήνα καὶ ἀπὸ ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος, τοὺς ἐλλογιμωτάτους Καθηγητὲς τῶν δύο Θεολογικῶν Σχολῶν, Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, τοὺς κληρικούς καὶ τοὺς λαϊκοὺς, ὡς καὶ τοὺς ἀγαπητοὺς φοιτητὲς μου, οἱ ὁποῖοι τίμησαν μὲ τὴν παρουσία τους τὴν ἐγκαθίδρυσή μου στὸν θρόνο τῆς Μεσσηνίας.

Τέλος εὐχαριστίες καὶ χάριτας ὀφείλω στὸν εὐλογημένο, ἐργατικὸ, ὑπερήφανο καὶ τιμημένο λαὸ τῆς Μεσσηνίας, τὸ ποίμνιον τὸ ὁποῖον μοῦ ἐνεπιστεύθη ἡ Ἐκκλησία μου γιὰ τὶς ἐκδηλώσεις ἀγάπης καὶ ἀποδοχῆς, ἃς εἶναι γιὰ ὅλους μας, ὅπως καὶ ἡ Ἐκκλησία μας ὑμνωδεῖ, τὸ σημερινὸ Σάββατο καὶ ἡ αὐριανὴ ἡμέρα Κυρίου, μία συνεχῆς προτύπωση τοῦ Μεγάλου Σαββάτου καὶ τῆς Κυριακῆς τῆς λαμπροφόρου Ἀναστάσεως, ὥστε μαζί μας καὶ ἀνάμεσά μας νὰ παραμείνει ἄσβεστο τὸ ἀνέσπερο φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῆς ὀρθοπραξίας, ὡς ἡ ἐλπίδα καὶ προσδοκία τῶν Ἐθνῶν.

«Ἀδελφοί, χαίρετε ἐν Κυρίῳ· πάλιν ἐρῶ, χαίρετε. Τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις. Μηδὲν μερμνᾶτε, ἀλλ' ἐν παντί τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει μετὰ εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωρίζεσθω πρὸς τὸν Θεόν. Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν φρουρήσει τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Τὸ λοιπὸν ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἀγνά, ὅσα προσφιλή, ὅσα εὐφημα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε. Ἄ καὶ ἐμάθατε καὶ παρελάβετε καὶ ἠκούσατε καὶ εἶδετε ἐν ἐμοὶ ταῦτα πράσσετε· καὶ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν». Ἀμήν!!!

**ΔΙΚΑΙΩΜΑ
Ἡ ΚΑΘΗΚΟΝ
ΝΑ ΕΙΣΑΙ
ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΣ;
Ὁρθόδοξη
θεολογική
προσέγγιση
καὶ προοπτική**

Τὸ κείμενο ποὺ ἀκολουθεῖ ἀνακοινώθηκε στὸ 12ο συνέδριο τοῦ Διεθοῦς Συνδέσμου Ἱατροψυχολογικῶν καὶ Θεραπευτικῶν μελετῶν (A.I.E.M.P.R.) ποὺ ἔγινε στὸ Bossey τῆς Ἑλβετίας 21-25 Ἰουλίου 1993. Τὸ τελικὸ ἐρώτημα τοῦ συνεδρίου ἦταν κατὰ πόσον ἡ ἑτερότητα προκαλεῖ τὴ φανατικὴ ἀντίδραση τοῦ ἄλλου, τὴ ναρκισσιστικὴ ἀποδοχὴ καὶ ἐπιβεβαίωση τοῦ ἑαυτοῦ μας ἢ τὴν ἄρνηση κάθε ἀλλαγῆς καὶ προόδου καὶ τὴν πεισματικὴ ἐμμονὴ σὲ σχήματα τοῦ παρελθόντος. Ἡ ἑλληνικὴ ομάδα ἀντιμετώπισε τὸ θέμα, ὅπως αὐτὸ ἐτίθετο στὴν ἑλληνικὴ κοινωνία καὶ ὑπὸ τὸ πρῶτομα τῆς ἑλληνορθόδοξου παραδόσεως. Οἱ σημερινὲς ἐξελίξεις στὴν Ἑλλάδα καὶ τὸν κόσμον δείχνουν τὴν ἐπικαιρότητα ἑνὸς τέτοιου θέματος καὶ τὴ σκοπιμότητα ἐμβαθύνσεως στὶς προϋποθέσεις τῶν δυσκολιῶν. Σχετικὲς ἀπόψεις ἔχει διατυπώσει ὁ ἐκ τῶν εἰσηγητῶν Ἀ. Μ. Σταυρόπουλος στὰ ἄρθρα του «Περιπέτειες σὲ δύο κόσμους» καὶ «Ἀπὸ τὴν ξενοφοβία στὴ φιλοξενία» στὸν «Ἐφημέριο» τοῦ 1993, σ. 168-169, 184-185 καὶ τοῦ 1997, σ. 256-258. Ὁ Παγκρήτιος Σύνδεσμος Θεολόγων συνεκάλεσε στὴν Κρήτη συνέδριο 14-16 Νοεμβρίου 2002 μὲ τὸ πολὺ ἐνδιαφέρον θέμα «Θεολογία καὶ ποιμαντικὴ τῆς ἑτερότητας». Ἀνάλογες συζητήσεις γίνονται καὶ μὲ τὴν εὐκαιρία τῶν προβλημάτων ποὺ προκύπτουν στὴ χώρα μας καὶ στὸ ἐξωτερικὸ μὲ τοὺς οἰκονομικοὺς μετανάστες καὶ ἄλλες κατηγορίες μετακινούμενων πληθυσμῶν.

Εἰσαγωγικά

Στὴν ἀρχὴ τῆς προσπάθειάς μας νὰ ἐντοπίσουμε στὴν ἑλληνικὴ κοινωνία συμπτώματα τῶν φαινομένων ποὺ περιέχονται στὴ θεματικὴ τοῦ συνεδρίου κρίναμε χρήσιμη μία παρακολούθηση καὶ ἀνάγνωση τοῦ περιοδικοῦ καὶ καθημερινοῦ τύπου ἐπειδὴ πιστεύουμε ὅτι σ' ἓνα μεγάλο μέρος του ὁ τύπος ἀποτυπώνει αὐτὴ τὴν πραγματικότητα. Αὐτὸ δὲν μᾶς ἐμπόδισε ν' ἀνατρέξουμε καὶ σὲ τίτλους τῆς βιβλιογραφίας ἱκανοὺς νὰ μᾶς διαφωτίσουν στὰ ἀνακύπτοντα ζητήματα. Πιστέψαμε ὅτι σ' ἓναν πρῶτο καιρὸ ἦταν ἀναγκαῖο νὰ διαπιστωθεῖ, ἐὰν καὶ κατὰ πόσον ἡ νεοελληνικὴ ζωὴ χαρακτηρίζεται ἀπὸ φαινόμενα φανατισμοῦ, ὀλοκληρωτισμοῦ, ἄρνησης τοῦ ἄλλου, ναρκισσισμοῦ. Ὅπωςδήποτε παρουσίαζε ἐνδιαφέρον νὰ καταγράψουμε τὶς μορφές ὑπὸ τίς ὁποῖες ἐμφανίστηκαν τὰ φαινόμενα αὐτὰ εἴτε σὲ μία ἱστορικὴ ἐπισκόπηση εἴτε σὲ μία περιγραφή τῆς καθημερινῆς ζωῆς. Ἐνα βῆμα παρὰ κάτω θὰ ἦταν νὰ ἐρευνηθεῖ ἡ παθολογία τῆς ἀρνήσεως τοῦ ἄλλου, ἡ ὑπέρβασή της καὶ θεραπεία της.

Τὰ προβλήματα ποὺ συναντήσαμε μᾶς ὀδηγοῦσαν σιγὰ σιγὰ νὰ διατυπώσουμε ἓνα καίριο ἐρώτημα: Τί περιθώρια ἄφηνε ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία σὲ μεμονωμένα ἄτομα ἢ σὲ συγκεκριμένους ομάδες νὰ διατηροῦν τὴν ταυτότητά τους καὶ νὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ εἶναι διαφορετικοὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους; Αὐτὸ τὸ ἐρώτημα δὲν ἀφορᾷ κατὰ τρόπο γενικὸ μόνο τὴν ἑλληνικὴ κοινωνία, ἀλλὰ μᾶς ὠθεῖ νὰ διερωτηθοῦμε κατὰ πόσο ὁ μέσος Ἕλληνας πολίτης ἐπιτρέπει στὸν ἄλλον νὰ ὑπάρχει στὴν ἰδιαιτερότητά του; Ἄν δὲν συμβαίνει αὐτό, ποῦ ὀφείλεται αὐτὴ ἡ ἄρνηση τοῦ ἄλλου; Ποιὲς νὰ ἦταν ἄραγε οἱ προϋποθέσεις γιὰ τὴν ἀποδοχὴ ἢ τὴν ἄρνηση τοῦ ἄλλου; Ὅπως διαπιστώνετε τὸ θέμα τοῦ

Τῶν

Ἀλεξ. Μ. Σταυρόπουλου

Ὁμοσ. Καθηγ. Πανεπιστημίου
καὶ Μαρίας Τρεμούλη

συνεδρίου «Τὸ δικαίωμα νὰ εἶσαι διαφορετικός;» («être autre?») στάθηκε ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή καθοριστικὸ γιὰ τὴν πορεία πὺν θὰ ἔπαιρνε ἡ ἔρευνά μας.

Θηλήσαμε λοιπὸν νὰ δοῦμε τίς *θεωρητικὲς προϋποθέσεις* τῆς ἀποδοχῆς τοῦ ἄλλου· νὰ εἶναι ἄλλος χωρὶς νὰ εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ συμμορφωθεῖ σύμφωνα πρὸς ἕνα ὀρισμένο τύπο καὶ ἂν θέλετε αὐτὸ τὸ δικαίωμα νὰ εἶναι διαφορετικός, νὰ μπορεῖ νὰ ἐκφράζεται καὶ ὡς καθῆκον του νὰ παραμένει διαφορετικός.

Οἱ ἐξελίξεις στὴν Εὐρώπη

Βεβαίως, ὅταν μελετᾶμε φαινόμενα πὺν συμβαίνουν στὴν Ἑλλάδα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ τὰ ἀπομονώσουμε τελείως ἀπὸ αὐτὰ πὺν συμβαίνουν στὸν κοντινὸ μας χῶρο τῶν Βαλκανίων, στὸν γενικότερο εὐρωπαϊκὸ χῶρο ἄλλα καὶ διεθνῶς, καὶ νὰ μὴν δοῦμε πόσο αὐτὰ τὰ συμβαίνοντα εἶναι δυνατόν νὰ ἐπηρεάσουν τὴν κατάσταση στὴν ἑλληνικὴ κοινωνία καὶ τίς στάσεις τῆς ἔναντι τῶν ξένων καὶ τῶν ἄλλων, τῶν ὁποιοδήποτε ἄλλων, ἀνεξαρτήτως προελεύσεως.

Οἱ συνταρακτικὲς ἀλλαγὲς πὺν συντελοῦνται στὸ χῶρο τῆς Εὐρώπης ἦταν καθοριστικὲς γιὰ τὴ δημιουργία ἑνὸς εὐρύτερου κλίματος ξενοφοβίας. Οἱ αἰτίες αὐτῆς τῆς ἔξαρσης διαφόρων μορφῶν ἐθνικισμοῦ καὶ κοινωνικοῦ ρατσισμοῦ, θεωροῦνται λίγο-πολὺ γνωστὲς καὶ ἐντοπίζεται ἡ ἀρχὴ τους στὴν κατάρρευση τῶν ὀλοκληρωτικῶν καθεστώτων τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης. Μὲ αὐτὴν τὴν κατάρρευση, κατέρρευσαν καὶ τὰ ἐμπόδια γιὰ τὴν μεγάλη ἔξοδο καταπιεσμένων δυνάμεων στὴν ἀναζήτηση τρόπου ὑπαρξῆς σὲ μία ἰδιαίτερη ταυτότητα (ἐθνικὴ, κρατικὴ κ.λπ.) ἢ στὴν ἀναζήτηση τόπου πραγματοποίησης τοῦ ἀτομικοῦ ὀνείρου γιὰ τὸν ὀικονομικὸ παράδεισο.

Ἡ ἀναζήτηση τρόπου ὑπαρξῆς σὲ μία ἰδιαίτερη ταυτότητα, ὀδηγεῖ στὸν πολυκερματισμὸ τῶν λαῶν καὶ τῶν διοικητικῶν ἐνοτήτων. Ἡ διαδικασία αὐτὴ εἶναι εὐκόλη, ὅσο εὐκόλο εἶναι νὰ βρεθεῖ ἢ καὶ νὰ ἐφευρεθεῖ τὸ «ἄλλο» στοιχεῖο, στὸν συγκεκριμένο λαὸ πὺν θὰ θεωρηθεῖ καθοριστικὸ γιὰ τὴν διάκριση, τὴν ἀπόσταση καὶ τὴν ἀπόσπαση κάποιων πληθυσμῶν καὶ τὴν διαμόρφωση μιᾶς νέας ταυτότητας πὺν θὰ κλιμακώσει τὴν ἰδιαιτερότητά τῆς σὲ μοναδικότητα καὶ ἀποκλειστικότητα στὴ συνέχεια. Ἡ διαδικασία

γέννησης ἐθνικιστικῶν διεκδικήσεων εἶναι εὐκόλη, ἄλλα εἶναι βίαιη καὶ οἱ ἐπιδράσεις τῆς ἀντανακλοῦν σὲ πολλὰ ἐπίπεδα καὶ οἱ συνέπειές τῆς ἔχουν ἱστορικὰ ἀποδειχθεῖ καταστροφικὲς στὴν πλειοψηφία τους.

Οἱ ἀλλαγὲς αὐτὲς στὸν χῶρο τῆς Εὐρώπης ἦρθαν σὲ μία ἐποχὴ στὴν ὀποία ἐξήρητο ἡ ἰδέα τῆς Ἐνωμένης Εὐρώπης, ὅπου ἰδέες καὶ πολιτισμικὲς ἀξίες θὰ κυκλοφοροῦσαν ἐλεύθερα. Ὅποιαδήποτε, ὀμως, ἐπικοινωνία ἀπαιτεῖ εἰρήνη, σύνεση καὶ φρονιμάδα. Ἀντίθετα οἱ βίαιες ἐκρήξεις ὀδηγοῦν σὲ διακοπὴ τῆς ἐπικοινωνίας, σύγχυση καὶ ἀντίδραση σ' ὀτιδήποτε ἄλλο. Στὴν προοδευτικὰ ἀξαναὀμένη εἰσροὴ πληθυσμῶν, πὺν εἶχαν ἄμεση ἀνάγκη ἀσύλου, ἐργασίας, ὀικονομικῆς βοήθειας, ἀρχικὰ οἱ λαοὶ τῆς Εὐρώπης ἔδειξαν συμπάθεια καὶ συμπαράσταση μέχρις ὀτου διαφάνηκαν οἱ πρῶτοι φόβοι, γιὰ τὴν ἀνατροπὴ τῆς ὀικονομικῆς τους ἀσφάλειας. Οἱ ἀδιαμόρφωτοι αὐτοὶ ἀρχικὰ φόβοι, σταδιακὰ καὶ ἔντεχνα καλλιεργημένοι ἀπὸ πολιτικὲς καὶ κοινωνικὲς ὀμάδες ἀντίθετες μὲ τὴν ἰδέα τῆς ὀικουμενικότητας, ἀπέκτησαν πολιτικὴ ἢ κοινωνικὴ ὑπόσταση καὶ ἀπειλητικὴ μορφή (φαινόμενα ρατσισμοῦ, ἐθνικισμοῦ, ἀναβίωσης τοῦ ναζισμοῦ).

Ἱστορικὴ ἐπισκόπηση στὴν Ἑλλάδα

Οἱ Ἑλληνες γνώρισαν καλὰ τὴ βία καὶ τὴν ἀγριότητα τοῦ φανατισμοῦ, τὴν τραγικότητα τοῦ διαχωρισμοῦ τῶν ἀνθρώπων σ' αὐτοὺς καὶ τοὺς «ἄλλους», στὴν περίοδο τοῦ ἐμφυλίου (1944-1949). Σ' αὐτὴ τὴν μαύρη γιὰ τὴν ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια περίοδο, κάθε ὀμάδα φανατισμένη μὲ τοὺς πολιτικούς τῆς στόχους καὶ βαθειὰ ναρκισσεύομένη μὲ τὴν ταυτότητά τῆς, ἔδειξε τίς πιὸ ἀκραῖες μορφὲς βίας, τὴν ἄρνηση ὀποιοδήποτε προερχόταν ἀπὸ ἄλλη πολιτικὴ ταυτότητα. Μορφὲς φανατισμοῦ καὶ διαίρεσης συνεχίστηκαν, πολιτικὰ ἀναζωογονήθηκαν στὴν περίοδο τῆς δικτατορίας τῶν συνταγματαρχῶν (1967-1974) καὶ ἐκφράστηκαν μέσα ἀπὸ τὴν μεταπολεμικὴ λογοτεχνία. Οἱ κοινωνικὲς, πολιτικὲς, ἰδεολογικὲς, πολιτισμικὲς συνέπειες αὐτοῦ τοῦ ἐμφυλίου ξεπέρασαν τὰ ἱστορικὰ του ὄρια καὶ τοποθετοῦν τὸ τέλος του στὸ 1974, ἔτος καταλύσεως τῆς δικτατορίας.

Ἐδῶ πρέπει νὰ σημειώσουμε, κάνοντας μία μικρὴ παρένθεση, ὅτι οἱ περιγραφεῖσες τελευταῖες πολιτικὲς ἀντιθέσεις συνέχιζαν μία μακρὰ πολιτικὴ ἀντι-

παλότητα τῶν δύο βασικῶν κομμάτων πού πάλαιψαν καὶ ἐναλλάχτηκαν στὴν ἐξουσία γιὰ πάνω ἀπὸ 50 χρόνια ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ 20οῦ αἰῶνος, καὶ πιὸ συγκεκριμένα τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων καὶ τοῦ Λαϊκοῦ συντηρητικοῦ κόμματος. Αὐτὰ τὰ δύο ἐθνικὰ κόμματα ἀντιτάχτηκαν στὴν κομμουνιστικὴ ἐπέκταση κατὰ τὴν περίοδο τοῦ ἐμφυλίου.

Δὲν θὰ πρέπει ἐπίσης νὰ λησμονήσουμε ὅτι στὶς μεγάλες γραμμὲς τῶν ἀντιθέσεων ὀφείλουμε νὰ διακρίνουμε τὴ θρησκευτικὴ διάσταση πού ἦταν παρούσα ὑπὸ τὴν μορφή συγκρούσεων μεταξὺ ὀπαδῶν τοῦ παλαιοῦ καὶ τοῦ νέου ἡμερολογίου· ἀντιθέσεων ἀνάμεσα στὴν ἐπίσημη Ἐκκλησία καὶ κάποιες πνευματικὲς κινήσεις· ἀντιπαραθέσεων μεταξὺ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ προσηλυτιστικῶν ἐνεργειῶν ὁμάδων πού ἦλθαν ἀπὸ τὸ ἐξωτερικό.

Οἱ διαλυτικὲς κινήσεις στὴν Εὐρώπη τὰ δύο τελευταῖα χρόνια καὶ μάλιστα κοντὰ στὰ σύνορα τῆς Ἑλλάδας, βρῆκαν τὴ χώρα στὴ μεγάλη στιγμή τῆς συναίνεσης, ὅπου ὅλες οἱ κομματικὲς παρατάξεις ἀποφάσισαν νὰ κλείσουν οἱ παλιὲς πληγὲς καὶ νὰ οἰκοδομήσουν μαζὶ καὶ μὲ τὴν ἀρωγὴ τῆς Εὐρώπης ἕνα μέλλον εἰρηνικό, δημοκρατικό, ἀνθρώπινο. Ἡ ἱστορικὴ συγκυρία ἀποκαλύπτεται τραγικὴ, γιὰ τὴ στιγμή αὐτὴ ἡ ἔκρηξη τοῦ ἐθνικισμοῦ, ἡ εἰσροὴ τῶν προσφύγων, ἡ ἀμφισβήτηση συνόρων καὶ ἱστορίας ἀπὸ τοὺς γείτονές μας ἔρχονται νὰ δοκιμάσουν τὴν ἀντοχὴ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἔναντι κάθε ἄλλης διεκδίκησης.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι μετὰ τὴν περίοδο τοῦ ἐμφυλίου καὶ τῶν συνεπειῶν του μέσα στὴν ἑλληνικὴ κοινωνία, δὲν παρουσιάστηκαν φαινόμενα ἐθνικισμοῦ ἢ ρατσισμοῦ εὐρείας μορφῆς. Μαζὶ μὲ κάθε προσπάθεια ἐκσυγχρονισμοῦ τῆς χώρας, ὑπῆρξε καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς ἔκφρασης τῶν μειονοτήτων καὶ ὁ σεβασμὸς τῶν δικαιωμάτων τους ὡς ἑλλήνων πολιτῶν. Τὸ κοινὸ αἶσθημα βοήθησε γιὰ τὴν ἐξάλειψη κάθε διάκρισης, παράλειψης, μείωσης τῶν μειονοτικῶν πληθυσμῶν.

Ἀσφαλῶς δὲν ἔλειψαν ποτὲ τὰ μεμονωμένα φαινόμενα ἄρνησης τοῦ ἄλλου, πού ὅμως ἀντιμετώπιζαν τὴν καταδίκη τῆς κοινῆς γνώμης. Οἱ παραδοσιακὲς ἀξίες τῆς φιλοξενίας καὶ ἡ χριστιανικὴ ἀρχὴ τῆς ἀγάπης συντελοῦσαν ὄχι ἀπλὰ στὴν ἀποδοχὴ ἀλλὰ καὶ στὴν συμπάθεια πρὸς τὸν ξένο. Τὸ γεγονός ὅτι ἡ

Ἑλλάδα, λόγῳ ἔλλειψης θέσεων ἐργασίας δὲν γνώρισε τόσο καλὰ τὴν ἐξωτερικὴ μετανάστευση, εἶχε σὰν ἀποτέλεσμα, νὰ μὴν ἀναπτυχθοῦν αἰσθήματα ξενοφοβίας ἢ μισοξενίας, ἀντίθετα μάλιστα συντέλεσε στὸ νὰ δημιουργηθεῖ μία λαϊκὴ, δημοτικὴ καὶ λόγια φιλολογία γύρω ἀπὸ τὸ αἶσθημα τοῦ νὰ εἶναι κανεὶς ξένος, διαφορετικὸς, ἄλλος.

Καθημερινότητα καὶ διεθνῆς συγκυρία

Ἡ ἄρνηση, ὅμως, τοῦ ἄλλου, δὲν συναντᾶται μόνον σὲ μορφὲς ἀποκρυσταλλωμένες, πού ἄλλωστε, δὲν ἔχουν καὶ τὴν πλατιά στήριξη τοῦ κόσμου. Συναντᾶται κατὰ κύριο λόγο στὴν καθημερινὴ πραγματικότητα, ὅπου καθένας διαπράττει, χωρὶς συνείδηση καὶ χωρὶς τύψεις μικρὲς καὶ μεγάλες ἀρνήσεις τοῦ ἄλλου. Ὁ καθημερινὸς ἀτομικισμὸς εἶναι ἀνελέητος καὶ μπορεῖ νὰ ἐκφρασθεῖ μόνον μὲ τὸ ἐκφραστικὸ σχῆμα: «Ὑπάρχω ἄρα δὲν ὑπάρχεις».

Ἴσως καὶ νὰ μὴν φαίνονται ἀπειλητικὰ τὰ καθημερινὰ φαινόμενα ἄρνησης τοῦ ἄλλου, ἐν τούτοις, ἡ σημασία τους ἔγκειται στὴ διαμόρφωση ἑνὸς κοινωνικοῦ ἤθους, μὲ ἀμβλυμμένη εὐαισθησία ἀπέναντι σὲ φαινόμενα ρατσισμοῦ, ξενοφοβίας, κ.λπ. Τὸν ἄλλο, σὲ μία κοινωνία χωρὶς ρατσιστικὰ ξεσπάσματα, τὸν συναντᾶμε στὸ πρόσωπο τοῦ πολιτικοῦ ἀντιπάλου, τοῦ ὀπαδοῦ τῆς ἄλλης ἀθλητικῆς ὁμάδας, τοῦ διεκδικητῆ μίας θέσης ἐργασίας, ἢ ἀπλῶς μίας θέσης στὰ μέσα συγκοινωνίας, τοῦ διαδηλωτῆ πού ταράζει τὴν ἡρεμία τῆς καθημερινότητάς μας. Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο ὀφείλουμε νὰ ὑπενθυμίσουμε τὸν ἀδιαμφισβήτητο ρόλο πού μπορεῖ νὰ διαδραματίσει ἡ οἰκογένεια στὴ διαμόρφωση στάσεων καὶ στὴν ποιότητα τῶν διαπροσωπικῶν σχέσεων. Ἡ παιδεία συνιστᾶ ἐπίσης ἕναν σημαντικὸ παράγοντα πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση. Ἀντίθετα δὲν μποροῦμε νὰ ἀγνοήσουμε τὴν ἐπίδραση τῆς τηλεοράσεως, ἡ ὁποία κυρίως εὐθύνεται γιὰ τὴν προβολὴ προτύπων ἐριστικότητας.

Γενικὰ ὁ κάθε ἄνθρωπος στὴν καθημερινὴ πραγματικότητα, μπορεῖ νὰ γίνεῖ ἄλλος κάτω ἀπὸ ὀρισμένες περιστάσεις. Ὅταν ὅμως λάβουμε ὑπόψη ὅτι τὸ παγκόσμιο κλίμα εἶναι φορτισμένο ἀπὸ μία τέτοια ἔκρηξη ἐθνικισμοῦ ἢ ρατσισμοῦ, τότε ὁ ἄλλος προσλαμβάνει ἀπειλητικὲς διαστάσεις. Ἀντιπροσωπεύει ἄλλη ὁμάδα ἐτερότητας, διαθέτει μεγαλύτερη ἰσχὺ καὶ γι'

αὐτὸ ἢ ἀντιμετώπισή του δὲν ἀπαιτεῖ προσωπικὴ στάση, ἀλλὰ τὴν ἐνίσχυση τῆς ομάδας ταυτότητας, πού θὰ ὀχυρωθεῖ γύρω ἀπὸ τὰ στεγανὰ τῆς ιδιαιτερότητάς της, τὴν ὁποία θὰ ἀποκρυσταλλώσῃ ὡς μοναδικότητα, ὥστε ν' ἀπομακρύνει, ν' ἀντιμετωπίζει, νὰ ἐξουθενώνει ἴσως καὶ νὰ ἐξαφανίζει τὴν ἐπίβουλη ομάδα ἑτερότητας.

Ἀναφερθήκαμε ἔστω καὶ σύντομα σὲ κάποιες φάσεις κλιμάκωσης τῶν ἀντιδράσεων κοινωνικοῦ ἥθους ἀπέναντι στὸν ἄλλο κάτω ἀπὸ τὶς βαριές συνέπειες τοῦ ἀρνητικοῦ διεθνοῦς κλίματος. Μοιάζει ὀρισμένες ἱστορικές στιγμὲς νὰ ἐνεργοῦμε ἀναζητώντας στὸν ἄλλο τὸν ξεχωριστὸ τρόπο ὑπαρξῆς του, τὸν ιδιαίτερο χῶρο δράσης του πού τὸν παρουσιάζει τόσο διαφορετικὸ ἀπὸ ἐμᾶς. Αὐτὸ ἐπιτρέπει ν' ἀποδυναμώνονται ἢ νὰ λησμονοῦνται ὀρισμένες ἀρχές πού ἐκφράζουν καὶ συγχρόνως προστατεύουν τὴν ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια.

Οἱ ραγδαῖες καὶ βίαιες διεθνεῖς ἐξελίξεις πολλαπλασιάζουν τὰ φαινόμενα ἀρνήσεως τοῦ ἄλλου. Ἄς ἐλπίσουμε, ὅμως, πὼς ὁ ἔλεγχός τους θὰ εἶναι ἀποτελεσματικὸς καὶ συγχρόνως θὰ καταστρεῖ δυνατὴ ἢ προώθηση μιᾶς κοινωνικῆς στάσεως καὶ ἢ στερέωση κατάλληλου ἥθους ἰκανῶν νὰ τὶς ἀντιμετωπίσουν.

Ἐλπίδα ὑπέρβασης: τὸ ὀρθόδοξο ἥθος

Ἡ ἐλπίδα μας αὐτὴ μπορεῖ νὰ θεμελιωθεῖ στὴν περιπέτωση τῆς Ἑλλάδας στὸ γεγονός ὅτι σὶς περισσότερες περιπτώσεις τῶν ἀντιθέσεων ὁ ἑλληνικὸς λαὸς δὲν ἔφτασε σὲ ἀκρότητες. Αὐτὸ μπορεῖ νὰ ἐρμηνευτεῖ σ' ἓνα μεγάλο μέρος ὡς ὀφειλόμενο στὴ θέση πού εἶχε καταλάβει στὸ παρελθόν –καὶ παρὰ τὸν σημερινὸ πλουραλισμὸ ἀκόμα καὶ σήμερα– ἢ χριστιανικὴ ὀρθόδοξη διδασκαλία, ἢ ὁποία διαπότισε τὴν ἑλληνικὴ κοινωνία καὶ διαμόρφωσε ἓναν τρόπο καὶ ἓνα ἥθος κοινωνικῆς ζωῆς. Τὸ ἑλληνικὸ κράτος μὲ τὸ Σύνταγμά του δέχεται καὶ προστατεύει τὴν διδασκαλία τῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας. Πολλὲς ἐκφάνσεις τῆς κοινωνικῆς ζωῆς διακρίνονται γιὰ τὶς σχέσεις ἀγάπης πού ἐπικρατοῦν. Αὐτὲς οἱ σχέσεις προϋποθέτουν μιὰ ὀρθόδοξη ἀνθρωπολογία περὶ ἄλλου.

Σύμφων μὲ αὐτὴν τὴν Ἀνθρωπολογία ὁ ἄλλος δὲν εἶναι ἀποκλεισμένος. Ὁ ἐχθρὸς ἀκόμα μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ ὡς πλησίον ἀφοῦ καὶ αὐτόν, κυρίως αὐτόν,

ἐντέλλεται ὁ Κύριος νὰ ἀγαπᾶμε. Ἄς θυμίσουμε ὅτι γιὰ τὸν Χριστιανὸ δὲν ὑπάρχει ὁ ἄλλος σὰν κάτι τὸ τελείως ξένο, χωρὶς δυνατότητα εἰσχωρήσεως στὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας. Ἀκόμα καὶ ὁ αἰρετικὸς ἀναμένεται νὰ ἐπιστρέψῃ καὶ ἔχει τὴ θέση του στὴν Ἐκκλησία, ἀφοῦ ἔχει τὴ θέση του σὶς προσευχές της. Ἄν ἓνας μπορεῖ νὰ θεωρεῖται ὡς ἄλλος, ὡς ξένος, ὡς ὁ ἐχθρὸς, αὐτὸς μπορεῖ νὰ εἶναι ὁ Πονηρὸς ὁ ὁποῖος χαρακτηρίζεται καὶ ὡς ἀλλότριος. Καὶ αὐτὸς ὅμως ὁ Διάβολος, ὁ ὁποῖος ἐξέπεσε ἔχει τὴ θέση του στὴ χριστιανικὴ ἐλπίδα, ἀφοῦ ὅπως διδάσκει ὁ Ἅγιος Ἰσαὰκ ὁ Σῦρος ἢ ἐλεήμων καρδιά τοῦ χριστιανοῦ εἶναι μία καρδιά πού καίει ὑπὲρ πάσης τῆς κτίσεως ἀκόμη καὶ ὑπὲρ τῶν δαιμόνων (Λόγος ΠΑ' σ. 270, Στιγμιότυπα 3, σ. 55).

Ἡ ἀποδοχὴ τοῦ ἄλλου ὡς πλησίον δὲν σημαίνει μιὰ κατάργηση τῶν διαφορῶν. Οἱ διαφορὲς δὲν καταργοῦνται, σταματοῦν ὅμως νὰ εἶναι διαχωριστικὲς (πρβλ. Γαλάτας 3, 28). Ὁ ἄλλος γίνεται σεβαστός. Τὸ γεγονός ὅτι τὰ πρόσωπα εἶναι διαφορετικά, διαφέρουν, τὸ γεγονός ὅτι διακρίνονται τὸ ἓνα ἀπὸ τὸ ἄλλο, δὲν σημαίνει ὅτι αὐτὴ ἢ ἑτερότητα εἶναι μειωτικὴ γιὰ τὸ ἓνα ἢ τὸ ἄλλο πρόσωπο. Ἡ διαφορὰ σὰν τέτοια δὲν ἐγκαθιστᾷ μιὰ ποιοτικὴ διαφορὰ· δὲν εἶναι φορτισμένη ἀρνητικὰ καὶ δὲν δημιουργεῖ ἓναν ὄρο ὑπεροχῆς ἢ ἐπάρσεως τοῦ ἑνός. Μία γλωσσολογικὴ ἄλλωστε ἀνάλυση τοῦ ὄρου «ἄλλος», μπορεῖ νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ στὰ ἴδια ἀποτελέσματα.

Ἡ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας περὶ Ἁγίας Τριάδος καὶ εἰδικότερα περὶ τῆς διαφοροποιήσεως τῶν Προσώπων στοὺς κόλπους Τῆς μπορεῖ νὰ βοηθήσῃ νὰ κατανοήσουμε καλύτερα αὐτὴ τὴν ἀποψη. Ἡ διαφοροποίηση δὲν καταργεῖ τὴν ἐνότητα· ἀλλὰ δὲν ὑποβαθμίζει τὶς ἀμοιβαῖες σχέσεις μεταξὺ τοῦ Θεοῦ Πατέρα, τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὁ κατ' εἰκόνα Θεοῦ δημιουργηθεὶς ἄνθρωπος εἶναι πρόσωπο μοναδικό, ἀνόμοιο καὶ ἀνεπανάληπτο πρόσωπο· μιὰ ὑπαρκτικὴ ἑτερότητα μὲ προορισμὸ νὰ μοιάσῃ στὸν Ἐνα καὶ Τριαδικὸ Θεό.

Μία τέτοια ἀντίληψη τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ ἄλλου διαφαίνεται καὶ κατὰ τὴν ἀσκηση τῆς Ἱεραποστολῆς, ὅπου ἢ ἐντόπια γλῶσσα, ὄργανο συνήθως κατ' ἐξοχὴν διαιρέσεως καὶ χωρισμοῦ λαῶν, γίνεται ἀποδεκτὴ καὶ υἱοθετεῖται ὡς ὄργανο ἐπικοινωνίας καὶ μεταδόσεως

τοῦ μηνύματος τῆς σωτηρίας. Διὰ τῆς γλώσσης καὶ μὲ τῆ γλώσσα του γίνεται ὁ ἄλλος ἀποδεκτὸς στὸ σύνολο τῆς πολιτιστικῆς του παραδόσεως καὶ τὴν ἰδιομορφία του.

Γιὰ τὴν ὀρθόδοξη ἀνθρωπολογία ὁ ἄλλος στὴν περίπτωση αὐτὴ λειτουργεῖ ὡς πρόσωπο ἀνοικτὸ στοὺς ἄλλους καὶ ὄχι ὡς ἄτομο, ἓνα ὄλον πὺν δὲν μπορεῖ νὰ κοπεῖ, κλεισμὲνο στὸν ἑαυτὸ του. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι πρόσωπο καὶ πρόσωπο σύμφωνα μὲ τὴν ἐτυμολογία του (πρόσ-ωπον) σημαίνει κάποιον πὺν εἶναι ἀπέναντι καὶ ἀντικρίζει τὸν ἄλλον πρόσωπο πρὸς πρόσωπο καὶ δὲν ἀποστρέφει τὸ πρόσωπό του ἀπὸ αὐτόν, ἀλλὰ τὸν κοιτάζει «μὲ τὴν ψυχὴ στὸ βλέμμα», σύμφωνα μὲ τὴν ἔκφραση τῆς ποιήτριας Μαρίας Πολυδούρη, μὲ καίουσα καρδιά ὅπως θὰ ἔλεγε ὁ ἄββᾶς Ἰσαὰκ ὁ Σῦρος. Ἡ ἀδυναμία ν' ἀντικρίσεις τὸν ἄλλο ὡς πρόσωπο καταστρέφει τὴ σχέση καὶ δημιουργεῖ τὴν κόλαση.

Ἐπ' αὐτὴν τὴν προοπτικὴ εἶναι πολὺ διαφωτιστικὸ τὸ ἐπεισόδιο πὺν διηγεῖται ὁ ἄββᾶς Μακάριος ὁ Αἰγύπτιος γιὰ τὴν κατάσταση τῶν ἀνθρώπων στὴν κόλαση. Ὁ ἄββᾶς Μακάριος συνομιλεῖ μὲ ἓνα κρᾶνίο πὺν ἀνήκει σ' ἓναν ἱερέα τῶν εἰδώλων.

– «Ποιὸς εἶσαι ἐσύ;» ρωτᾷ ὁ ἄββᾶς.

– «Ἦμουνα ἱερέας τῶν εἰδώλων καὶ τώρα βρίσκομαι στὴν κόλαση. Ἐσύ, ὁμως, προσεύχεσαι συχνὰ καὶ γιὰ ἐμᾶς».

– «Καὶ βρίσκεις κάποια ἀνακούφιση μὲ τὴν προσευχὴ μου»; ρώτησε πάλι ὁ ἄββᾶς.

– «Πολὺ μεγάλη» ἀπάντησε τὸ κρᾶνίο.

– «Πῶς εἶναι ἡ κόλαση καὶ τί εἶδους ἀνακούφιση εἶναι αὐτὴ πὺν βρίσκεις;» ἐπιμένει ὁ ἄββᾶς.

– «Ἡ κόλαση εἶναι φοβερὴ. Στεκόμαστε ἀνάμεσα σὲ τεράστιες φλόγες. Αὐτὸ ὁμως δὲν εἶναι τίποτε μπροστὰ στὸ ἄλλο μαρτύριο. Εἴμαστε δεμένοι πλάτη μὲ πλάτη πὺν νὰ μὴ μπορεῖ ὁ ἓνας νὰ δεῖ τὸ πρόσωπο τοῦ ἄλλου. Ὅταν λοιπὸν ἐσύ προσεύχεσαι γιὰ ἐμᾶς, τότε μᾶς λασκάρουν λίγο τὰ σκοινιά καὶ κοιταζόμεστε. Αὐτὸ εἶναι ἡ πιὸ μεγάλη μας ἀνακούφιση». (Γεροντικόν, Ἀποφθέγματα τῶν πατέρων τῆς ἐρήμου, ἄββᾶς Μακάριος 26).

Δὲν εἶναι ἀναγκαῖο νὰ ἐπιμείνουμε στὰ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα τῆς θεωρίας τοῦ προσώπου. Εἶναι γνωστὲς αὐτὲς οἱ καταστάσεις. Τὸ βλέμμα ἀναπαύε-

ται στὸ πρόσωπο τοῦ πνευματικοῦ πατέρα καὶ αὐτὸ εἶναι ἀρκετὸ γιὰ τὸν μαθητὴ.

Ὁ ἄββᾶς Ἀντώνιος διηγεῖται τὴν ἱστορία κάποιου πὺν ἐρχόταν νὰ τὸν ἐπισκεφθεῖ μία φορὰ τὸ χρόνο. Δὲν τοῦ ζήτηγε οὔτε συμβουλὲς οὔτε λόγο. Τοῦ ἔλεγε ὅτι «τοῦ ἀρκοῦσε μόνο νὰ τὸν βλέπει» (Γεροντικόν, Ἀποφθέγματα τῶν πατέρων τῆς ἐρήμου, ἄββᾶς Ἀντώνιος, 26).

Ἴσως σ' αὐτὸ τὸ πέρασμα ἀπὸ τὴν ἔννοια τοῦ ἀτόμου πὺν δὲν κοιτάει πουθενὰ στὴν ἔννοια τῶν προσώπων πὺν κοιτάζονται πρόσωπο μὲ πρόσωπο μὲ ὅλες τὶς συνέπειες αὐτοῦ τοῦ βλέμματος, νὰ μπορεῖ νὰ πραγματοποιηθεῖ καὶ ἡ ὑπέρβαση τοῦ ἀτομικισμοῦ στὸν ὅποιο ὀφείλεται ἡ ἄρνηση τῆς ἑτερότητας, ἡ ὑποτίμηση τοῦ ἄλλου.

Εἰκονογραφικὴ προσέγγιση

Ἡ πιὸ πάνω ὀρθόδοξη περὶ ἀνθρώπου διδασκαλία θὰ μποροῦσε νὰ ἐξηγηθεῖ σαφέστερα μὲ μία εἰκονογραφικὴ προσέγγιση.

• Σ' ἓνα πρῶτο ἐπίπεδο τοποθετοῦμε τὴν περιφημὴ εἰκόνα τὴν ἐπονομαζόμενὴ «Φιλοξενία τοῦ Ἀβραάμ»

καὶ τῆς Σάρρας, πὺν ὑποδέχονται παρὰ τὴν δρῦν Μαμβρῆ (Γένεση 18, 1-15) τὴν Ἁγία Τριάδα, ἔτσι ὅπως ἡ παράδοση ἐρμηνεύει τὴν ἐπίσκεψη τῶν τριῶν ἀγγέλων. Ἡ ὑποδοχὴ εἶναι ἀμοιβαία. Ἐδῶ βρίσκουμε τὴ διαθεσιμότητα τοῦ διδόναι καὶ λαμβάνειν. Ἡ φιλοξενία τοῦ Ἀβραάμ, 14ος αἰώνας. Μουσεῖο Μπενάκη, 2973, Ἀθήνα.

• Ἐνα δευτέρου ἐπίπεδο ὑποδοχῆς παρουσιάζεται στὴ συνάντηση τοῦ Ἰησοῦ μὲ τὴ Σαμαρείτιδα (Ἰωάννου 4, 1-42). Ὁ Ἰησοῦς εἰσέρχεται σὲ σχέση μὲ τοὺς Σαμαρείτες πὺν οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς ἀπέφευγαν καὶ κυ-

ρίως μὲ μία γυναίκα. *Ὁ Κύριος καὶ ἡ Σαμαρεΐτιδα*, 1970. Ἔργο τοῦ Π. Βαμπούλη, ἔκδ. «Ἀστήρ», Ἀλ. καὶ Ε. Παπαδημητρίου.

• Μία τρίτη συνάντηση φανερώνει τὴ δυνατότητα ἐπιστροφῆς ἀκόμα καὶ μετὰ ἀπὸ ἐκούσια ἀποχώρησιν. Ἡ θερμὴ ὑποδοχὴ καὶ ἡ ἀφθονία τῶν προσφορῶν

ὀξύνει τὴ χαρὰ τῆς ἐπανέυρεσης. Πρόκειται γιὰ τὴν ἱστορία τοῦ ἀσώτου υἱοῦ ἢ τοῦ στοργικοῦ πατέρα (Λουκᾶ 15, 11-32). *Ἡ ἐπιστροφή τοῦ ἀσώτου υἱοῦ*, 1993, *Εἰκόνα ἐπὶ γύψου τοῦ Δ. Ἀντωνόπουλου*.

• Ἡ τέταρτη παράσταση διαζωγραφεῖ τὴν κατάστασιν τῶν ἀνθρώπων στὴν κόλαση μετὰ τὴν καταδίκη

τους. Ἀκόμη καὶ αὐτοὶ οἱ ἄλλοι εἶναι οἱ πλησίον μας μὲ τοὺς ὁποίους συνδεόμαστε διὰ τῶν προσευχῶν μας· μοναδικὴ ἐλπίδα νὰ λυθοῦν ἀπὸ τὰ δεσμὰ πού τοὺς ἐμποδίζουν νὰ βλέπουν οἱ μὲν τοὺς δέ. *Ἐνώπιον*, 1984. Πίνακας τῆς Ρούλας Κανέλλη-Κανάκη, Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης.

• Ἡ μέλλουσα κρίση, πὺν δὲν εἶναι παρὰ μία ἐπανάληψη τῆς καθημερινῆς κρίσεως, μᾶς θέτει ἐνώπιον

αὐτῆς τῆς παραδόξου ταυτοποιήσεως τοῦ Ἰησοῦ μὲ τὸν ὁποιοδήποτε ξένο πὺν ὑποδεχόμαστε: «δεῦτε πρὸς με οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρὸς μου» (Ματθαίου 25, 31-46). *Ἡ μέλλουσα κρίσις*, 1566. Μονὴ Βαυλαῦμ. Μετέωρα.

Ἕνας ἀνθρωπισμὸς τῆς εἰρήνης

Ὅλη αὐτὴ ἡ εἰκαστικὴ παραμυθία μᾶς φέρνει στὸ νοῦ ἓνα ἄλλο σπουδαῖο μήνυμα τοῦ οἰκουμενικοῦ ἑλληνισμοῦ πὺν ἀποδίδεται στὸν Μ. Ἀλέξανδρο, τὸν ὄρκο πὺν ἔδωσε στὴν Ὠπὴ (βόρεια τῆς Βαγδάτης) τὸ 324 π.Χ.

«Σᾶς εὐχόμαι, τώρα πὺν τελειώνουν οἱ πόλεμοι, νὰ εὐτυχῆσετε μὲ τὴν εἰρήνην Ὅλοι οἱ θνητοὶ ἀπὸ δῶ καὶ πέρα νὰ ζήσουν σὰν ἓνας λαός, μονοιασμένοι γιὰ τὴν κοινὴ προκοπή. Θεωρήστε τὴν οἰκουμένη πατρίδα σας, μὲ κοινούς τοὺς νόμους, ὅπου θὰ κυβερνοῦν οἱ ἄριστοι, ἀνεξαρτήτως φυλῆς. Δὲν ξεχωρίζω τοὺς ἀνθρώπους, ὅπως κάνουν οἱ στενοκέφαλοι, σὲ Ἕλληνες καὶ βαρβάρους. Δὲν μὲ ἐνδιαφέρει ἡ καταγωγὴ τῶν πολιτῶν, οὔτε ἡ ράτσα πὺν γεννήθηκαν. Τοὺς καταμερίζω μὲ ἓνα μόνο κριτήριον, τὴν ἀρετὴν. Γιὰ μένα κάθε κακὸς Ἕλληνας εἶναι χειρότερος ἀπὸ βάρβαρος. Ἄν ποτὲ σᾶς παρουσιαστοῦν εἰρηνικά. Στὴν ἀνάγκη θὰ σταθῶ ἐγὼ διαιτητῆς σας. Τὸ Θεὸν δὲν πρέπει νὰ τὸν νομίζετε σὰν αὐταρχικὸν κυβερνήτην, ἀλλὰ σὰν κοινὸν πατέρα ὄλων, ὥστε ἡ διαγωγὴ σας νὰ μοιάζει μὲ τὴν ζωὴν, πὺν κάνουν τὰ ἀδέλφια στὴν οἰκογένεια. Ἀπὸ μέρους μου, σᾶς θεωρῶ ὅλους ἴσους, λευκοὺς ἢ μελαμψοὺς, καὶ θὰ ἤθελα νὰ μὴν εἶστε μόνον ὑπήκοοι τῆς κοινοπολιτείας μου, ἀλλὰ μέτοχοι,

ὄλοι συνέταιροι. Ὅσο περνάει ἀπὸ τὸ χέρι μου, θὰ προσπαθήσω νὰ συντελεσθοῦν αὐτὰ πού ὑπόσχομαι. Τὸν ὄρκο πού δώσαμε μὲ τὴν σπονδὴ ἀπόψε, κρατήστε τον σὰν συμβόλαιο ἀγάπης».

Τὸ κείμενο αὐτὸ προανάκρουσμα μιᾶς ἀνθρωπολογίας τῆς ἑτερότητας καὶ τῆς εἰρήνης μεταξὺ τῶν λαῶν στέκεται στὸ ὕψος τῆς ἐντυπωσιαστικῆς τοῦ ἀποστόλου Παύλου πρὸς τοὺς Γαλάτες (3,28) καὶ τοῦ Ἀποστόλου Ἰακώβου (2,1):

- «οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλληνας, οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστέ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ».
- «μὴ ἐν προσωποληψίαις ἔχετε τὴν πίστιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς δόξης».

Μαζὶ μὲ τὴν ἔννοια τοῦ Ξένου Δία καὶ τὴν πρακτικὴ τῆς παραδοσιακῆς ἑλληνικῆς φιλοξενείας μπορεῖ νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν ὑπέρβαση τῆς σημερινῆς κρίσεως καὶ ταυτόχρονα νὰ εἶναι ἕνας ὑπομνηματισμὸς στὸν τίτλο τοῦ συνεδρίου μας γιὰ τὸ τί νὰ σημαίνει ἄραγε «Τὸ δικαίωμα νὰ εἶσαι διαφορετικός;» Τὸ ἐρωτηματικὸ τότε μετατρέπεται σὲ θαυμαστικὸ. «Τὸ νὰ εἶσαι διαφορετικός!» ἀποκτᾷ μεγάλη σημασία, ὄχι μόνον ὡς δικαίωμα ἀλλὰ ἐπίσης ὡς καθῆκον, ἕνα καθῆκον πού ἐγγράφεται πέραν τῆς ἠθικῆς, ἕνα καθῆκον πού ἐγγράφεται στὴν καρδιά τοῦ ἀνθρώπινου ἦθους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ΑΓΟΥΡΙΔΗ Σάββα, *Ἀνοχή καὶ ἀνεξιθρησκεία στὸ δυτικὸ κόσμο* (Πότε καὶ πῶς παρουσιάσθηκαν), Ἐκδ. «Ἄρτος Ζωῆς», Ἀθήνα 1998, 16 σ.
- ΑΛΕΞΙΟΥ Λίνας, - Στ. ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ - Β. ΚΑΡΑΠΟΣΤΟΛΗ Β - Θ. ΛΙΠΟΒΑΤΣ, *Ρατσιστὲς δὲν εἶναι μόνο οἱ ἄλλοι*, Ἐκπαιδευτήρια «Κωστέα Γείτονα», Ἀθήνα 1994, 72 σ.
- ΒΕΪΚΟΥ Θεοφίλου, *Ὁ κόσμος σὲ διασπορά*. Ἔθνη καὶ Οἰκουμένη, Ἐκδ. Ἑλληνικὰ Γράμματα, Ἀθήνα 1995, 72 σ.
- COUNCIL OF EUROPE, *Action to combat intolerance and xenophobia*, Strasbourg 1985, 44 σ.
- DE SAURRURE Thierry κ.ἄ. (ἐπιμέλεια), *Les miroirs du fanatisme*. Intérisme, narcissisme et altérité, Labor et Fides, Genève 1996, 204 σ. (Πρακτικὰ τοῦ 12ου συνεδρίου τῆς Α.Ι.Ε.Μ.Ρ. τό 1993).
- NEUEN Christiane (ἐπιμ.), *Einander anerkennen*, Eine neue Beziehungskultur. Walter/Patmos Verlag, Düsseldorf/Zürich 2005, 224 σ.
- ΠΑΠΑΔΕΡΟΥ Ἀλεξάνδρου Κ., *Πρόσωπον πρὸς πρόσωπον*, Ἐτερότητα καὶ κοινωνία. Εἰσήγηση στὸ Παγκοσμίου Θεολογικὸ Συνέδριο μὲ θέμα: Θεολογία καὶ ποιμαντικὴ τῆς ἑτερότητας (Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης, 14-16 Νοεμβρίου 2002). Ἀνάτυπον ἀπὸ τὸν τιμητικὸ τόμο στὸν Καθηγητὴ Γεώργιο Ἰ. Μαντζαρίδη, Ἐκδ. «Π. Πουρνάρα», Θεσσαλονίκη 2004, σ. 445-460.
- ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Θανάση Ν., *Ὁ Θεὸς μου ὁ Ἀλλοδαπός*. Ἐκδ. Παρουσία, Ἀθήνα 1995, 38 σ.
- ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗ Χριστοδούλου Κ. (Μητροπολίτου Δημητριάδος, νῦν Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν), *Ρατσισμός: Λεηλασία τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς* (ὁμιλία πρὸς τοὺς νομικούς), Ἀθήνα 1985, 19 σ.
- *Τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἐθνικῶν μειονοτήτων ὁ ἀγώνας κρατῶν καὶ ἐκκλησιῶν πρὸς κατοχύρωσή των* (ὁμιλία πρὸς νομικούς), Ἀθήνα 1992, 24 σ.
- *Ἡ συνθήκη Σένγκεν ἐν σχέσει μὲ τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα καὶ τὴν θρησκευτικὴ ἐλευθερία* (ὁμιλία πρὸς νομικούς), Ἀθήνα 1997, 24 σ.
- ΡΗΓΟΥ Μυρτώ, *Ἡ ἑτερότητα τοῦ ἄλλου*. Δοκίμιο γιὰ μιὰ τρέχουσα μεταθητικὴ. Ἐκδ. Πλέθρον «Θεωρία καὶ κοινωνία», Ἀθήνα 1995, 126 σ.
- ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ Ἀλεξάνδρου Μ., «Περιπέτειες σὲ δύο κόσμους», περ. «Ἐφημέριος» 1993, σ. 168-169, 184-185.
- «Ἀπὸ τὴν ξενοφοβία στὴ φιλοξενία», περ. «Ἐφημέριος» 1997, σ. 256-258.
- *Ἡ ποιμαντικὴ εὐθύνη τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τοὺς μετανάστες*, (Εἰσήγηση Νοέμβριος 2004). Ὑπὸ δημοσίευση στὸ περ. «Ἐφημέριος» Νοεμβρίου, Δεκεμβρίου 2005.
- *Συμφωνία (Ἡ) τοῦ Σένγκεν*, Ἐκδ. «Τὸ Ποντίκι», Σειρά: Χρῆσιμα βιβλία, Ἀθήνα 1995, 166 σ.
- ΤΣΑΝΑΝΑ Γεωργίου Α., *Ἡ παραβολὴ τοῦ σπλαχνικοῦ πατέρα* (τοῦ «Ἀσώτου»), Μιὰ νεώτερη προσέγγισή της γιὰ τὴν διδακτικὴ πρᾶξι στὸ σχολεῖο, Ἐκδ. Παρατηρητῆς, Θεσ/νίκη 1993, 32 σ.
- ΤΣΙΡΟΠΟΥΛΟΥ Κώστα Ε., *Ἡ ἑτερότητα*. Δοκίμιο γιὰ τὸν ἄλλο καὶ τὸν ξένο, Ἐκδ. Ἀστρολάβος/Εὐθύνη, Ἀθήνα 1998, 80 σ.
- VERNANT Jean-Pierre, *La mort dans les yeux*. Figure de l'Autre en Grèce ancienne, Artémis, Gorgô. Ed. Hachette: Littératures, 1998, 120 σ.
- ΧΑΡΑΜΑΝΤΙΔΗ Ἀγαθαγγέλου Κ. (Ἀρχιμανδρίτου, νῦν Ἐπισκόπου Φαναρίου), *Τὰ Μ.Μ.Ε. καὶ ἡ ἀξιοποίησή τους γιὰ τὴν καταπολέμηση τοῦ ρατσισμοῦ καὶ τῆς ξενοφοβίας*, Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ περ. «Ἐκκλησία», Ἀθήνα 2001, 32 σ.
- ZUNDEL Maurice, *JE est un autre*, Ed. Anne Sigier, 1991⁴ (1986).

**ΠΕΡΙ ΤΩΝ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ
ΕΠΙΤΙΜΙΩΝ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΟΙΝΩΝ
(Οί ι. κανόνες βάση
της εκκλησιαστικής
δικαιοσύνης)**

Προεισαγωγικά

Προτού ασχοληθοῦμε μὲ τὸ θέμα ἢ ἀκόμη καὶ πρόβλημα τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐπιτιμιῶν ἢ ποινῶν καὶ τῆς διακρίσεως αὐτῶν θεωροῦμε σκόπιμο, ἂν ὄχι ἀπαραίτητο, νὰ παραθέσουμε ὠρισμένα χωρία τῆς Ἁγ. Γραφῆς, τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται στὴ δικαιοσύνη καὶ τὴν ἀντίθετη αὐτῆς ἔννοια, στὴν ἀδικία.

Τέτοια χωρία εἶναι καὶ τὰ ἐξῆς σημαντικά:

1. «Δικαίως τὸ δίκαιον διώξη, ἵνα ζῆτε» (Δευτ. 16,20).
2. «Δικαιοσύνη ὑποῖ ἔθνος, ἔλασσοιοῦσι δὲ φυλὰς ἁμαρτία» (Παροιμ. 14,34).
3. «Ὁ δὲ μισῶν ἀδικίαν μακρὸν χρόνον ζήσεται» (Παροιμ. 28,16).
4. «Γενεᾶς ἀδίκου χαλεπά (= ἄσχημα) τὰ τέλη» (Σοφ. Σολ. 3,19).
5. «Ἐξελοῦ (= γλύτωσε) ἀδικούμενον ἐκ χειρὸς ἀδικούντος καὶ μὴ ὀλιγοψυχῆσης ἐν τῷ κρίνειν σε (= ὅταν δικάζεις)» (Σοφ. Σειρ. 4,9).
6. «Δικαιοσύνην μάθετε οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς - πᾶς ὃς οὐ μὴ μάθῃ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλήθειαν οὐ μὴ ποιήσει» (Ἦσ. 26, 9-10).
7. «Καὶ ἔσται τὰ ἔργα τῆς δικαιοσύνης εἰρήνη, καὶ κρατήσῃ ἡ δικαιοσύνη ἀνάπαυσιν» (Ἦσ. 32,17).
8. «Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην...» (Ματθ. 5,6).
9. «Ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν» (Ματθ. 6,33).
10. «Ἄλλ' εἰ καὶ πάσχοιτε διὰ δικαιοσύνην, μακάριοι (ἐστέ)» (Α' Πέτρ. 3,14).
11. «Πᾶς ὁ μὴ ποιῶν δικαιοσύνην οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ Θεοῦ» (Α' Ἰω. 3,10).

Μετὰ τὴν παράθεση τῶν βασικῶν αὐτῶν ἀγιογραφικῶν χωρίων ἐρχόμαστε νὰ ἐξετάσουμε τὸ μέτρο ἢ τὸ θεσμὸ τῶν ποινῶν ἢ τῶν ἐπιτιμιῶν, καθὼς καὶ τῆς διακρίσεως αὐτῶν. Περιττόν, νομίζουμε, εἶναι νὰ τονίσουμε, ὅτι καὶ στὴν προσπάθεια αὐτὴ θὰ ἔχουμε ὡς γνώμονα καὶ ὁδηγὸ καὶ πάλι τὴν ἀγιογραφικὴ καὶ κανονικὴ παράδοση τῆς Ἐκκλησίας τῶν ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων, καθὼς καὶ τῶν σχετικῶν ἐρμηνειῶν σ' αὐτὴν μεγάλων θεολόγων καὶ κανονολόγων.

Ἀφορμὴ γιὰ τὴν ἐνασχόληση αὐτὴ μᾶς δόθηκε καὶ ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι στὸ Σχέδιο Νόμου ποὺ καταρτίσθηκε ἀπὸ Ἐπιτροπὴ ποὺ συγκρότησε προσφάτως τὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας ἀντικατεστάθηκε ὁ ὅρος *ποινὴ* ποὺ ὑπῆρχε στὸ νόμο 5383/1932 ἀπὸ τὴ λέξη *κύρωση*, ἢ ὁποῖα μᾶλλον συσκοτίζει καὶ συγχέει τὰ πράγματα¹ καὶ ὄχι ἀπὸ τὴ λέξη - ὅρο *ἐπιτίμιο* ἢ *ἐπιτίμια* ποὺ εἶναι ἐκκλησιαστικὴ, ἀγιογραφικῶς καὶ κανονικῶς (ἀπὸ τοὺς ἰ. κανόνες) κατοχυρωμένη.

1. Ἀκόμη ὁ ὅρος *κύρωση* ἐν ἀντιδιαστολῇ πρὸς τὸν ὅρο *ποινὴ* κυριολεκτεῖται περισσότερο στὸ διεθνὲς δίκαιο, καὶ σημαίνει κάθε μέτρο καταναγκασμοῦ αὐτοῦ ποὺ ἠτήθηκε στὸ νὰ ἐκτελεῖ τις ὑποχρεώσεις ποὺ ἐπιβλήθηκαν σ' αὐτὸν μὲ τὴ συνθήκη εἰρήνης.

Τοῦ

κ. Παναγιώτου Μπούμη
Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ
τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

1. Ἡ ἀγιογραφικὴ καθιέρωση τοῦ ὄρου ἐπιτίμια καὶ ὁ σκοπὸς τους

Καὶ ναὶ μὲν εἶχαμε γράψει ὀλίγα τινὰ καὶ παλαιότερα γιὰ τὴ χρησιμοποίηση - καθιέρωση τοῦ ἐν λόγῳ ὄρου ἀπὸ τοὺς ἐκκλησιαστικὸς συγγραφεῖς, ἀλλὰ νομίζουμε ὅτι δὲν εἶναι ἄσκοπο, ἢ ἄκαιρο ἀλλὰ ἀντιθέτως ἴσως καὶ ἐπιβεβλημένο, καὶ σήμερα νὰ καταφύγουμε στὴ μαρτυρία τῆς Ἀγ. Γραφῆς κατ' ἀρχάς, γιὰ νὰ κατοχυρώσουμε καὶ ἐπικυρώσουμε τὰ ἀνωτέρω ἐναργέστερα καὶ λεπτομερέστερα.

Μερικὰ χαρακτηριστικὰ περιστατικὰ καὶ παραστατικὰ ἐπὶ τοῦ ἐπίμαχου θέματος ἔχουν ὡς ἐξῆς: Ὅταν ὁ Ἄπ. Παῦλος πληροφορήθηκε, ὅτι στὴν Κόρινθο ὑπῆρχε κάποιος βαπτισμένος Χριστιανός, ὁ ὁποῖος εἶχε ὡς γυναίκα του, τὴ μητρική του, τὴ γυναίκα τοῦ πατέρα του, ὁ ὁποῖος προφανῶς εἶχε πεθάνει, ἐξανέστη καὶ διαμαρτυρήθηκε ἐντόνως (Α' Κορ. 5,1). Καὶ ὄχι μόνον αὐτό, ἀλλὰ ὅταν διαπίστωσε ὅτι οἱ ἄλλοι Χριστιανοὶ τῆς Κορίνθου ἀδιαφόρησαν, δὲν ἀντέδρασαν καὶ δὲν ἔλαβαν κανένα μέτρο γιὰ τὸ παράπτωμα αὐτό, ἀλλὰ τὸν ἀνεχόντουσαν μεταξύ τους, ἀναγκάστηκε στὴν πρώτη του πρὸς αὐτοὺς ἐπιστολὴ νὰ τοὺς γράψει μὲ ἀυστηρότητα: «Καὶ ὑμεῖς πεφυσιωμένοι ἐστέ, καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπενθήσατε, ἵνα ἐξαρθῆ ἐκ μέσου ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον τοῦτο ποιήσας!» (Α' Κορ. 5,2). Καὶ προσθέτει προτρέποντάς τους: «Ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος σὺν τῇ δυνάμει τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ σατανᾷ» (Α' Κορ. 5, 4-5) μὲ τὸ νὰ τὸν ἀποβάλουν καὶ νὰ τὸν ἀποκόψουν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, ὅπως φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸν ἐν συνεχείᾳ στίχο: «ἐξάρκατε τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν» (Α' Κορ. 5,13).

Κατόπιν τούτου ἡ Ἐκκλησία τῆς Κορίνθου φαίνεται συμμορφώθηκε πρὸς τὴν ὑπόδειξη τοῦ Ἄπ. Παύλου καὶ ἀπέκοψε τὸν ἐν λόγῳ αἰμομίκτην, δηλ. τὸν ἀφορίσε, ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴ κοινότητα καὶ κοινωνία.

Μετὰ ἀπὸ κάποιο χρονικὸ διάστημα καὶ μετὰ τὴν ἐπιβολὴ τοῦ μέτρου αὐτοῦ εὐτυχῶς συνήλθε, συντίσθη καὶ μετανόησε ὁ παρεκτραπεῖς. Τοῦτο συμπεραίνουμε ἀπὸ τὰ ἀκόλουθα, τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται στὴ δευτέρῃ ἐπιστολῇ τοῦ Ἄπ. Παύλου πρὸς τοὺς Κο-

ρινθίους. Φαίνεται δηλαδὴ ὅτι παρὰ τὴ μετάνοιά του αὐτὴ οἱ Κορίνθιοι συνέχιζαν νὰ τὸν ἀντιμετωπίζουν μὲ κάποια σκληρότητα καὶ νὰ τὸν ἔχουν σὲ ἀπόσταση, ἴσως καὶ γιατί ἔτσι νόμιζαν (ἢ εἶχαν συνηθίσει ἀπὸ τὰ κοσμικὰ πράγματα), ὅτι πρέπει νὰ συμβαίνει, ὅταν ἐπιβληθεῖ σὲ κάποιον κάποια «ποινή».

Ὅποτε ὁ Ἄπ. Παῦλος στὴν ἐν λόγῳ Β' Ἐπιστολῇ του γράφει πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Κορίνθου ὡς «στοργικὸς πατέρας» (Α' Κορ. 4,15): «Ἰκανὸν τῷ τοιοῦτῳ ἢ ἐπιτιμία αὐτῆ ἢ ὑπὸ τῶν πλειόνων ὥστε τουναντίον μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι καὶ παρακαλέσαι, μήπως τῇ περισσοτέρᾳ λύπῃ καταποθῆ ὁ τοιοῦτος. Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι εἰς αὐτὸν ἀγάπην» (Β' Κορ. 2, 6-8).

Ἀπὸ ὅλα αὐτὰ βγαίνουν ἀβιάστως τὰ ἐξῆς συμπεράσματα:

α) Ὅτι ὁ ὄρος ἐπιτιμία - ἐπιτίμιο χρησιμοποιεῖται - κυριολεκτεῖται ἀκόμη καὶ γιὰ τὴν περίπτωση πού ἐπιβάλλει ἡ Ἐκκλησία ἀφορισμὸ σὲ ἓνα παρεκτραπὲν μέλος τῆς. Ἄλλωστε καὶ τοῦτο πράττει, γιὰ νὰ τὸ βοηθήσει στὴ θεραπεία του ἀπὸ τὴ σχετικὴ ἀδυναμία καὶ στὴν κληρονομία τῆς Οὐρανίου τοῦ Θεοῦ βασιλείας καὶ νὰ μὴν «καταποθεῖ» αὐτὸ ἀπὸ τὸ διάβολο. Δὲν χρησιμοποιεῖ τὸν ὄρο ποινή ἢ κύρωση.

β) Ἀντιθέτως ὁ ὄρος - ῥῆμα κυρῶ, ἀπὸ τὸ ὁποῖο παράγεται καὶ τὸ ἀφηρημένο οὐσιαστικὸ - ὄρος κύρωση βλέπουμε, ὅτι χρησιμοποιεῖται ἀπὸ τὸν Ἄπ. Παῦλο στὰ ἀνωτέρω χωρία γιὰ τὴν ἐπίδειξη ἀγάπης καὶ ἐπεικείας σὲ περίπτωση μετανοίας τοῦ παρεκτραπέντος καὶ ἄρση τοῦ ἐπιτιμίου. Τὸ χρησιμοποιεῖ γιὰ τὴν ἐπίσημη καὶ δημόσια ἐπανασύνδεσή του μὲ τὴν Ἐκκλησιαστικὴ κοινότητα καὶ κοινωνία².

Τὰ ἐπιτίμια, λοιπόν, τὰ ὁποῖα ἐπιβάλλει ἡ Ἐκκλησία δὲν ἀποβλέπουν στὴν ἐκδίκηση καὶ τὴν ἱκανοποίηση τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, ἢ τὴν ἱκανοποίηση τοῦ αἰσθήματος δικαιοσύνης τῆς κοινωνίας, ἢ ἀκόμη καὶ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ἀποσκοποῦν στὴ σωτηρία καὶ στὴ λύτρωση τοῦ Χριστιανοῦ ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ διαβόλου καὶ τὴν αἰώνια καταδίκη του. Αὐτὸ διαπιστώνουμε στὴ σχετικὴ ὡς ἄνω Α' ἐπιστολῇ, ὅπου ὁ Ἄπ. Παῦλος προτρέπει τὴν Ἐκκλησία νὰ λάβει τὰ κατάλληλα μέ-

2. Πρὸβλ. Παν. Τρεμπέλα, Ἐπόμνημα εἰς τὰς ἐπιστολάς τῆς Καινῆς Διαθήκης, τόμ. Α', Ἔκδ. Β', Ἀθήνα 1956, σελ. 448.

τρα κατὰ τοῦ ἁμαρτήσαντος «ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῆ ἔν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ» (Α΄ Κορ. 5,5), τ.ἔ. τὴν ἡμέρᾳ «τῆς καθολικῆς κρίσεως» (Πρβλ. Α΄ Κορ. 1, 8, Β΄ Κορ. 1, 14, Α΄ Θέσσ. 5,2)³. Τὰ ἐπιτίμια προβλέπονται καὶ ἐπιβάλλονται μὲ τὴν προοπτικὴ τῆς αἰωνιότητος («sub specie aeternitatis»), τῆς αἰώνιας ζωῆς καὶ σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου.

2. Ἡ κανονικὴ μαρτυρία τοῦ ὅρου ἐπιτίμια καὶ ὁ παιδαγωγικὸς χαρακτήρας τους

Ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι ἱεροεξεταστήριο, ἀλλὰ ἰατρεῖο καὶ θεραπευτήριο. Ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι δικαστήριο, ἀλλὰ εἶναι κριτήριο⁴: Κρίνει καὶ μάλιστα μετὰ διακρίσεως, ἄλλοτε μὲ ἀυστηρότητα καὶ ἄλλοτε μὲ συγκρατατικότητα. Πρβλ. τὸ τοῦ Ἀπ. Παύλου: «Κέκρικα ὡς παρὼν τὸν οὕτως τοῦτο κατεργασάμενον πόρνον» (Α΄ Κορ. 5,3). Πρβλ. καὶ τοὺς στίχους Α΄ Κορ. 5, 12-13 καὶ Α΄ Κορ. 6,1 ἔξ., καθὼς καὶ Β΄ Κορ. 2, 5-11, καὶ ια΄ καν. τῆς Α΄ Οἰκουμ. Συνόδου καὶ β΄ καν. τῆς Ἀγκύρας κ.ἄ.

Καὶ τὰ μέτρα ποὺ λαμβάνει δὲν εἶναι ποινές, ἀλλὰ ἐπιτίμια. Ὁ Καθηγητὴς Δημ. Μωραΐτης γράφει ὅτι ὁ χαρακτήρας τῶν ἐπιτιμίων «δὲν εἶναι ἡ κύρωσις, ἢ ἡ ἱκανοποίησις, ἀλλ’ εἶναι θεραπευτικὸς καὶ παιδαγωγικὸς κατὰ τὴν ὀρθόδοξον ἐκδοχὴν, ἀντιθέτως πρὸς τὴν κυριαρχοῦσαν ἐν τῇ Ρωμαιοκαθολικῇ Ἐκκλησίᾳ ἀντίληψιν»⁵.

Ἰσως μερικοὶ νὰ ἀμφιβάλουν γιὰ τὸν παιδαγωγικὸ καὶ θεραπευτικὸ χαρακτήρα τῶν ἐπιτιμίων. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ θὰ παραμείνουμε καὶ θὰ ἐπιμείνουμε λίγο στὸ σημεῖο αὐτό, μεταφέροντας καὶ κανονικὲς μαρτυρίες.

Ἔτσι ὁ νη΄ καν. τῆς Πενθέκτης Οἰκουμ. Συνόδου ὀρίζει: «Μηδεὶς τῶν ἐν Λαϊκοῖς τεταγμένων ἑαυτῶ τῶν θείων Μυστηρίων μεταδιδότω, παρόντος Ἐπισκόπου, ἢ Πρεσβυτέρου, ἢ διακόνου. Ὁ δέ τι τοιοῦτο τολμῶν, ὡς παρὰ τὰ διατεταγμένα ποιῶν, ἐπὶ ἑβδο-

μάδα μίαν ἀφοριζέσθω· ἐντεῦθεν παιδαγωγούμενος, “μὴ φρονεῖν παρ’ ὁ δεῖ φρονεῖν” Ρωμ. ιβ΄ 3»⁶.

Ἐπίσης ὁ ἵστ’ τῆς ἴδιας Συνόδου διακηρύσσει καὶ λέει: «Τοὺς οὖν... δέλεαρ προτιθέντες ἐντεῦθεν ταῖς ἀστηρίκοις ψυχαῖς, ἐπιτιμίῳ προσφόρῳ πατρικῶς θεραπεύομεν, παιδαγωγοῦντες αὐτούς, καὶ σωφρόνως βιοῦν ἐκδιδάσκοντες...»⁷.

Εἰδικώτερα τὰ ἐπιτίμια στοχεύουν σύμφωνα μὲ τὸν ἴδιο πάλι ἵστ’ καν. τῆς Πενθέκτης Οἰκουμ. Συνόδου στὰ ἑξῆς:

1. «Πρὸς τὸ ἀφέντας τὴν ἐκ τῆς ὕλης ἀπάτην καὶ ματαιότητα,
2. πρὸς τὴν ἀνώλεθρον καὶ μακαρίαν ζωὴν τὸν νοῦν μετάγειν διηνεκῶς,
3. καὶ ἐν φόβῳ ἀγνήν ἔχειν ἀναστροφὴν,
4. καὶ Θεῷ πλησιάζειν... διὰ τῆς ἐν βίῳ καθάρσεως,
5. καὶ τὸν ἔνδον, ἢ τὸν ἔξω ἄνθρωπον μᾶλλον κοσμεῖν ἀρεταῖς,
6. καὶ χρηστοῖς καὶ ἀμώμοις τοῖς ἤθεσιν·
7. ὥστε μηδὲν λείψανον φέρειν ἐν ἑαυτοῖς τῆς τοῦ ἐναντίου σκαιότητος».

Ἡ τελευταία αὐτὴ παράγραφος μᾶς δίνει τὴν ἀφορμὴ νὰ σημειώσουμε καὶ τὰ ἑξῆς: Διὰ τοῦ ἐπιτιμίου, ἢ μᾶλλον διὰ τῆς παρελεύσεως χρόνου μὲ τὴν ἐπιβολὴ τοῦ ἐπιτιμίου ἐκτὸς τῶν ἄλλων θετικῶν ἀποτελεσμάτων ἐπιτυγχάνεται καὶ ἡ λήθη τοῦ ἁμαρτήματος, ἢ μᾶλλον τῆς κακῆς συνηθείας καὶ ἕξεως. Ἀποκαθαίρονται τὰ ἴχνη, τὰ ὁποῖα ἔχουν ἀποτυπωθεῖ ὄχι μόνο στὴν ψυχὴ καὶ στὸ νοῦ, ἀλλὰ καὶ στὸ σῶμα, στὰ κύτταρα τοῦ ἀνθρώπινου ὀργανισμοῦ.

Ὁ χρόνος, βεβαίως ὄχι μόνος του, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴ βοήθεια τῶν ἐπιτιμίων καὶ ἰδίως τῶν ἱερῶν μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας ἐξαλείφει τὰ ἴχνη τῆς κακῆς συνηθείας, ἢ τὰ ἀμβλύνει, δὲν τὰ κάνει τόσο καταπιεστικὰ στὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ἄνθρωπος ἀπελευθερῶνεται ἀπὸ αὐτὲς τίς κακὲς ἕξεις, πάθη κ.τ.π.

Ὅτι ὁ χρόνος ἔχει μίᾳ τέτοια εὐεργετικὴ ἐνέργεια δέχεται καὶ ὁ η΄ καν. τοῦ Ἀγ. Γρηγορίου Νύσσης, λέγοντας: «Πανταχοῦ δὲ ἐν πλημμελήματος εἶδει καθορᾶν τοῦτο προσήκει πρὸ πάντων, οἷα ἐστὶν ἡ τοῦ

3. Παν. Τρεμπέλα, ὄπ. π., σελ. 281.

4. Πρβλ. Ἀγαπίου, ἱερομ.— Νικοδήμου, μοναχοῦ, *Πηδάλιον*, Ἐκδ. «Ἀστήρ», Ἀθήναι 1982, σελ. 409 καὶ 471.

5. Δημ. Μωραΐτη, Ἐπιτίμιον, Ὁρθοπευτικὴ καὶ Ἠθικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία, τόμ. Ε (1964), στ. 796.

6. Γ. Ράλλη - Μ. Ποτλῆ, *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τόμ. Β΄, Ἐν Ἀθήναις, σελ. 437.

7. Γ. Ράλλη - Μ. Ποτλῆ, τόμ. Β΄, σελ. 533.

θεραπευομένου διάθεσις, καὶ μὴ τὸν χρόνον οἶεσθαι πρὸς θεραπείαν ἀρκεῖν»⁸. Δὲν ἀρκεῖ βέβαια ὁ χρόνος, ἀλλὰ ἀσκεῖ κάποια εὐεργετικὴ ἐπιρροή.

Τοῦτο γίνεται περισσότερο κατανοητὸ καὶ ἀπὸ τὰ ἐξῆς ἐπιστημονικὰ δεδομένα: «Τὸ ἀνθρώπινο σῶμα εἶναι καμωμένο ἀπὸ κύτταρα. Τὰ κύτταρα αὐτὰ πεθαίνουν, ἀποβάλλονται καὶ ἀντικαθίστανται ἀπὸ ἄλλα. Ἡ ζωὴ εἶναι μία διαδοχικὴ ἀποσύνθεση καὶ ἀνασύνθεση. Ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ ἐπωφεληθεῖ ἀπ' αὐτὲς τὶς ἀδιάλειπτες μεταβολές, γιὰ νὰ καλλιτερέψει ὅλα τὰ μέρη τοῦ σώματος καὶ ξεχωριστὰ τὸν ἐγκέφαλό του. Μπορεῖ ν' ἀλλάξει τὴν πορεία τῶν σκέψεών του, τῶν αἰσθημάτων του, ν' ἀναπτύξει μερικὰ ἐγκεφαλικά κέντρα καὶ νὰ κατορθώσει νὰ τὰ τροποποιήσει»⁹.

Μετὰ ἀπὸ ὅλες αὐτὲς τὶς μαρτυρίες, νομίζουμε ὀρθῶς ὁ μέγας βυζαντινὸς κανονολόγος Ἰω. Ζωναράς, ἐρμηνεύοντας τὸν ε' καν. τῆς Ἀντιοχείας καταλήγει: «Ὡστε σημειωτέον καὶ ἐκ τοῦ ἐ. τούτου κανόνος, ὅτι ἀπαγορεύεται τοῖς ἐπισκόποις κολάζειν ὄλως τινάς· ἐπιτιμίους δὲ μόνοις σωφρονίζειν αὐτούς, καί, εἰ μὴ πείθονται, παραδιδόναι αὐτοὺς τῇ ἐξουσίᾳ»¹⁰.

Παρομοίως καὶ ὁ ἕτερος μέγας βυζαντινὸς κανονολόγος Θεόδωρος Βαλσαμῶν παρατηρεῖ: «Ὡστε σημειῶσαι καὶ ἀπὸ τοῦ παρόντος κανόνος, ὡσπερ καὶ ἀπὸ τοῦ θ' κανόνος τῆς ἐν τῷ ναῶ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων συστάσης συνόδου, ὅτι ἐπιτιμᾶν, οὐ μὴν βασιανίζειν οἱ ἐπίσκοποι τοὺς πταίοντας ὀφείλουσι· μὴ πειθομένους γὰρ παραδώσουσι τοῖς ἄρχουσι»¹¹.

Ὁ ἴδιος δὲ ἐπιγραμματικὰ συμπεραίνει ἄλλοῦ χαρακτηριστικά: «Τὰ ἐκκλησιαστικά ἐπιτίμια οὐκ εἰσὶ κολαστικά, ἀλλὰ ἁγιαστικά καὶ ἰατρικὰ... Ὁ δὲ πολιτικὸς νόμος κολάζει, οὐ θεραπεύει»¹².

3. Ἡ καθάριση ἑνὸς κληρικῶν ὡς ἐπιτίμιο

Μετὰ ταῦτα θὰ ἀντέτεινε κάποιος, καλὰ ὅλα αὐτὰ γιὰ τοὺς λαϊκοὺς. Πράγματι οἱ «τιμωρίες», τὰ σωφρο-

νιστικά ἢ παιδαγωγικά ἢ θεραπευτικά μέσα ἢ μέτρα ποὺ παίρνει ἡ Ἐκκλησία καὶ τὰ ἐπιβάλλει στοὺς πιστοὺς δὲν εἶναι, οὔτε λέγονται ποινές, ἀλλὰ εἶναι ἐπιτίμια. Ὅπωςδήποτε ἡ διάκριση αὐτὴ μεταξὺ ποινῶν ἢ τιμωριῶν καὶ ἐπιτιμιῶν (στέρηση τῆς θ. Κοινωνίας, προσευχῆ, γονυκλισία, ἐλεημοσύνη κ.τ.λ.) γίνεται γιὰ τοὺς λαϊκοὺς εὐχερῶς καὶ εὐμενῶς δεκτὴ. Ἐκεῖ ὅμως ποὺ παρουσιάζονται δυσχέρειες, προκειμένου νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ μία ἀνάλογη διάκριση εἶναι στοὺς κληρικούς. Γιατί δὲν εἶναι καὶ τόσο ἀπλό νὰ γίνῃ δεκτό, ὅτι μία π.χ. καθάριση ἢ μία ἀργία ἐνὸς κληρικῶν λογίζεται μόνο ἐπιτίμιο, τῇ στιγμῇ μάλιστα κατὰ τὴν ὁποία ὄχι μόνο στερεῖται τῆς δυνατότητας νὰ ἱεουργεῖ, ἀλλὰ ἐπὶ πλέον καὶ τῇ θέσῃ του πολλὰ φορὲς χάνει καὶ ὁ μισθὸς του περικόπτεται ἢ καὶ «κόβεται» τελείως, πράγμα τὸ ὁποῖο τὸν κάνει νὰ «πονᾷ» καὶ σωματικῶς.

Ἀσφαλῶς ἐκ πρώτης ὄψεως οἱ ἐνστάσεις - παρατηρήσεις αὐτὲς φαίνονται λογικὲς καὶ ὀρθές. Πρέπει ὡστόσο νὰ ἀναλογισθοῦμε, ὅτι ἡ Ἐκκλησία, γιὰ νὰ χειροτονήσει καὶ νὰ θέσει σὲ κάποια ὑπεύθυνη θέση ἓνα μέλος τῆς θέτει κάποιες προϋποθέσεις. Οἱ προϋποθέσεις αὐτὲς εἶναι ἀπαραίτητες, γιὰ νὰ μπορεῖ ὁ κληρικὸς νὰ ἀσκεῖ *θεαρέστως* τὰ καθήκοντά του καὶ νὰ μὴν τὸν βδελύσσεται ὁ Κύριος. Νὰ μπορεῖ νὰ ἱεουργεῖ μὲ παρηγορία στὸ θυσιαστήριον, νὰ τελεῖ τὴ θεία Εὐχαριστία καὶ τὰ ἄλλα μυστήρια τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας. Αὐτὲς τὶς προϋποθέσεις ἄλλωστε, ὑποτίθεται, ὅτι τὶς ἐγνώριζε προτοῦ χειροτονηθεῖ ὁ κληρικὸς καὶ αὐτὲς τὶς δέχθηκε. Ἔτσι κατέλαβε τὴν εἰδικὴ ἱερατικὴ θέση καὶ ἐξουσία μέσα στὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ποὺ εἶναι ἡ Ἐκκλησία. Δὲν τὸν ἀνάγκασε κανεὶς.

Μετὰ τὰ ἀνωτέρω, λοιπόν, μποροῦμε νὰ προχωρήσουμε καὶ νὰ παρατηρήσουμε, ὅτι καὶ ἡ καθάριση ἑνὸς κληρικῶν δὲν εἶναι ποινὴ. Ἀπλούστατα ὁ κληρικὸς μὲ τὴν καθάριση χάνει λόγῳ κάποιου κωλύματος - ἐμποδίου ἐξασκήσεως τῆς ἱερωσύνης μία εἰδικὴ - προνομακὴ θέση μέσα στὴν κοινωνία τῆς Ἐκκλησίας. Μήπως καὶ ὁ ἀκρωτηριασθεὶς σ' ἓνα δύ-στυχημα κληρικὸς δὲν χάνει τὴν ἱκανότητα νὰ ἱεουργεῖ; Ἡ κάτι ἀνάλογο δὲν συμβαίνει καὶ μὲ τὸν ὅποιονδήποτε ὁδηγὸ ἢ πλότο, ὅταν χάνει τὴν ἱκανότητα νὰ ὁδηγεῖ; Καὶ αὐτὸ γίνεται καὶ γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ ἰδί-

8. Γ. Ράλλη - Μ. Ποτλῆ, τόμ. Δ', σελ. 328.

9 Victor Pauchet - Μετάφρ. Νικ. Σημηριώτη, Ὁ δρόμος τῆς εὐτυχίας, Ἔκδ. Κακουλίδη, Ἀθήναι, α.χ., σελ. 47-48.

10. Γ. Ράλλη - Μ. Ποτλῆ, τόμ. Γ', σελ. 137.

11. Γ. Ράλλη - Μ. Ποτλῆ, τόμ. Γ' σελ. 137.

12. Γ. Ράλλη - Μ. Ποτλῆ, τόμ. Δ' σελ. 190.

ου και ἐκείνων πού μεταφέρει καθημερινῶς. Καί ἡ ἐπιτιμία τῆς καθαιρέσεως ἑνὸς κληρικοῦ αὐτὸ τὸ σκοπὸ ἔχει: Πρῶτα τῆ σωτηρία τοῦ ἰδίου μὲ τὸ νὰ μὴν παροργίζει τὸν Θεὸ καὶ ἀκολούθως τῆ σωτηρία τῶν πιστῶν μὲ τὸ νὰ μὴν τοὺς σκανδαλίζει.

Τὰ ἀνωτέρω περὶ τῆς καθαιρέσεως ὡς ἐπιτιμίου καὶ ὄχι ὡς «ποινῆς» ἴσως γίνονται πιὸ κατανοητὰ καὶ ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι καὶ ὁ βαρέως παρεκτραπεὺς κληρικός καὶ μετὰ τὴν καθαιρέσή του μπορεῖ νὰ γίνῃ ἅγιος. Καὶ ὄχι μόνο αὐτό, ἀλλὰ, ἂν ἡ Ἐκκλησία διαπιστώσει τὴν ἀγιότητά του, μπορεῖ νὰ τὸν κατατάξῃ μετὰ τῶν ἁγίων. Δὲν εἶναι ὁμοῦς ἱκανὸς καὶ ἄξιος, δὲν ἔχει τὴν προϋπόθεση νὰ προσφέρει τὴν φορικτὴ καὶ ἀναίμακτη θυσία τοῦ Ἰ. Χριστοῦ.

Ὁρθῶς καὶ δικαίως γι' αὐτοὺς τοὺς λόγους καὶ ὁ Ἅγ. Νικόδημος ὁ Ἄγιορείτης συγκαταλέγει καὶ τὴν καθαιρέση στὰ ἐπιτίμια, λέγοντας: «Πρέπει νὰ ἡξεύρωμεν, ὅτι τὰ ἐπιτίμια ὅπου διορίζουν οἱ Κανόνες, ἡγουν τὸ καθερεῖσθω, τὸ ἀφοριζέσθω, καί...»¹³.

4. Ὁ κληρικός ὡς λειτουργὸς καὶ ὡς πολίτης

Στὴν προκειμένη περίπτωση καὶ γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ συμφωνήσουμε στὴ διάκριση καὶ στὴ χρησιμοποίηση τοῦ ὄρου *ἐπιτίμιο* καὶ γιὰ τίς «τιμωρίες» τῶν κληρικῶν, νομίζουμε ὅτι πρέπει νὰ προβοῦμε καὶ σὲ μία ἄλλη διάκριση. Νὰ διακρίνουμε τὸν κληρικὸ ὡς λειτουργὸ - ἱερέα - ἐκπρόσωπο τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὡς πολίτη, ὡς μέλος τῆς Πολιτείας, τῆς κοσμικῆς κοινωνίας. Καὶ ἐπὶ πλέον εἶναι ἀπαραίτητο ἡ ἐκκλησιαστικὴ «τιμωρία», γιὰ νὰ λογίζεται ὡς ἐπιτίμιο, νὰ θίγει μόνο τὴν ἱερατικὴ ὑπόσταση τοῦ κληρικοῦ, τὴν ἐκκλησιαστικὴ του ιδιότητα, καὶ ὄχι τὴν πολιτικὴ του ιδιότητα ἢ τὴ μισθοδοτικὴ του κατάσταση καὶ τὸ δικαίωμα στὴ ζωὴ (διατροφή, διαμονὴ κ.τ.τ.).

Κατόπιν τούτων εἶναι δυνατὸ μὲ μία καθαιρέση ἢ ἀργία ὁ κληρικός νὰ χάνῃ τὴν *προνομιακὴ* του θέση μέσα στὴν Ἐκκλησία καὶ νὰ μὴν μπορεῖ νὰ ἱεροπρακεῖ ἢ νὰ ποιμαίνει τὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ προφανῶς δὲν εἶναι ὀρθὸ νὰ χάνῃ καὶ τὸ μισθὸ του, τουλάχιστον μὲ ἀπόφαση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὀργάνου (ἐπισκόπου, συνόδου ἢ ἐπισκοπικοῦ ἢ συνοδικοῦ δικαστηρίου).

Ἡ στέρηση τοῦ μισθοῦ ἴσως θὰ πρέπει, ὅταν κρίνεται ἀναγκαία, νὰ ἐπιβάλλεται ἀπὸ ἓνα πολιτειακὸ ὄργανο, τὸ ὁποῖο θὰ ἐπιλαμβάνεται τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς μετὰ τὴν ὀριστικὴ ἀπόφαση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὀργάνου. Ἄλλωστε τὸ μισθὸ τὸν χορηγεῖ καὶ τὸν κληρικὸ σήμερα τὸ κράτος καὶ ὄχι ἡ Ἐκκλησία. Πρέπει πάντως καὶ ἡ πλευρὰ τῆς Ἐκκλησίας νὰ κατανοήσῃ καὶ τὴ θέση τοῦ κληρικοῦ μέσα στὴν Πολιτεία καὶ τὴν κοινωνία, ὅπως ἐπίσης καὶ τίς ἀνάγκες τοῦ κληρικοῦ ὡς ἀτόμου καὶ ὡς οἰκογενεάρχου (πολυμελοῦς πολλάκις οἰκογένειας, τὰ μέλη τῆς ὁποίας εἶναι ἐνδεχόμενα νὰ καταστοῦν ἐχθροὶ τῆς Ἐκκλησίας).

Σημειώνουμε αὐτὸ τὸ τελευταῖο στηριζόμενοι κατ' ἀντίστροφο τρόπο στὰ ὅσα προβάλλονται ἐκ μέρους ἐκκλησιαστικῶν ὀργάνων¹⁴ –καὶ ὀρθῶς– ὅτι καὶ ὁ συ-

14. Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 500
Ἀριθμ.
Διεκτ. 575

Ἀθήνησι τῆ 16ῃ Μαΐου 1997

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2632

Πρὸς

Τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

«Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὴν Συνεδριαν Αὐτῆς 8ης ὁδεύοντος μηνὸς Μαΐου ἐ.ἔ. καὶ ἐξ ἀφορμῆς ἐγγράφου τοῦ Ἱεροῦ Συνδέσμου Κληρικῶν Ἑλλάδος (Ι.Σ.Κ.Ε.), περὶ τῆς διοικητικῆς καὶ δικαστικῆς ἐξουσίας τῶν Ἐπισκόπων ἐπὶ τῶν συνταξιοῦχων κληρικῶν, ἀποδεξαμένη σχετικὴν εἰσήγησιν τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Δογματικῶν καὶ Νομοκανονικῶν Ζητημάτων καὶ πρὸς πληρεστέραν ἐνημέρωσιν ἡμῖν ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέματος λόγῳ τῆς ἐπ' ἐσχάτων παρατηρουμένης ἀταξίας, ἐξ ἀφορμῆς τῆς συμπεριφορᾶς μεμονωμένων, εὐτυχῶς, περιπτώσεων συνταξιοῦχων κληρικῶν, τίθησι ὑπ' ὄψιν ἡμῶν σχετικῶς τὰ ὡς κάτωθι:

1. Οἱ ἐφημέριοι κληρικοί, καίτοι μισθοδοτούμενοι ὑπὸ τοῦ Δημοσίου δὲν κέκτηνται τὴν ιδιότητα τοῦ Δημοσίου Ὑπαλλήλου ἢ τοῦ ὑπαλλήλου Ν.Π.Δ.Δ.. Ἐνεκεν τῆς θρησκευτικῆς φύσεως τῶν καθηκόντων καὶ τῶν ἀρμοδιοτήτων των, κατὰ κύριον λόγον τυγχάνουσι θρησκευτικοὶ λειτουργοὶ καὶ ὡς τοιοῦτοι ἀναγνωρίζονται, καὶ τὸ ὑπηρεσιακὸν αὐτῶν καθεστῶς διέπεται ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Κανονιστικῶν διατάξεων τῆς Ἐκκλησίας καὶ οὐδόλως ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τὰς ἀφορώσας εἰς τοὺς Δημοσίου Ὑπαλλήλους καὶ τοὺς ὑπαλλήλους Ν.Π.Δ.Δ.. Συνεπεία τούτου ἡ *συνταξιοδότησις αὐτῶν λόγῳ ἡλικίας τυγχάνει γεγονός ἀνεξάρτητον* τῆς ὑπὸ τῶν Θεῶν καὶ Ἱερῶν Κανόνων διεπομένης Ἱερωσύνης των, ἥτις ἀπορρέει ἐκ τοῦ μυστηρίου τῆς χειροτονίας καὶ ἡ διακονία τοῦ Ἱεροῦ Θυσιαστηρίου τυγχάνει ἀνεξάντλητος, οὐδὲ ὁ *συνταξιοῦχος κληρικός θεωρεῖται «ἀδέσποτος...»*.

13. Πηδάλιον, σελ. 4, ὑποσ. 2.

νταξιοδοτηθεὶς κληρικὸς ὡς κληρικὸς - λειτουργὸς καὶ ὄχι ὡς συνταξιούχος ἔχει τὴν ἀναφορά του στὴν Ἐκκλησία καὶ στὸν ἐπίσκοπο, στὸν ὁποῖο ἀνῆκε, ὅταν ἔλαβε τὴ σύνταξή του, καὶ δὲν εἶναι «ἀπολελυμένος», ἔχοντας ἄκρη ἱερωσύνη.

Καὶ παραθέτουμε αὐτά, γιατί εἰδικώτερα ἐδῶ καὶ στὸ σημεῖο αὐτό, γιὰ νὰ γίνουν τὰ πράγματα περισσότερο κατανοητὰ καὶ ἀποδεκτὰ, σημειώνουμε καὶ τὰ ἑξῆς: Ὁ συνταξιούχος κληρικὸς μπορεῖ νὰ καθαιρεθεῖ, ὅμως δὲν μπορεῖ νὰ στερηθεῖ, νὰ χάσει τὴ σύνταξή του. Ἄλλωστε αὐτὸ ἀντίκειται καὶ στὸ 21ο ἄρθρο τοῦ Συντάγματος¹⁵, τὸ ὁποῖο μεταξὺ ἄλλων στὴν πα-

2. Οἱ Ἱεροὶ Κανόνες οὐδεμίαν ποιοῦνται διάκρισιν, μεταξὺ «ἐν ἐνεργείᾳ... ἢ ἐν συντάξει... κληρικῶν. Ἄπαντες ἀνεξαίρετως προκειμένου ἵνα ἀπέλθωσι ἐν ἐτέρᾳ πόλει δέον ὅπως ὡσι ἐφοδιασμένοι διὰ συστατικῶν γραμμάτων τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου κατὰ τὸν IB' Κανόνα τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τὴν συναφῆ ἐρμηνείαν τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου (βλ. ὑποσημειώσιν εἰς τὸν IB' Ἀποστολικόν. Πηδάλιον σ. 14-15). Τὸ δὲ λαμβανόμενον Κανονικὸν ἀπολυτήριον ἀποδεικνύει ὅτι οὗτοι ἔχουσιν ἀκώλυτον τὴν Ἱερωσύνην, ἱεροπρακτοῦντες τῇ ἀδείᾳ «πάντοτε τοῦ Ἐπισκόπου... τοῦ τόπου ἐνθα ἂν ἀπέρχωνται κατὰ τοὺς Ζ' καὶ Η' τῆς Ἀντιοχείας, ΙΖ' τῆς ΣΤ' καὶ ΛΑ' Καρθαγένης Ἱεροῦς Κανόνας.

3. Ἡ ἄποψις ὅτι ὁ ἐφημέριος συνταξιοδοτεῖται ἔχων τὸ ἀκώλυτον τῆς Ἱερωσύνης δὲν ἔχει ἀπόλυτον ἰσχύν, ὡς ἐν τῇ περιπτώσει καθαιρεθέντος κληρικοῦ, συνταξιοδοτουμένου ἀσχέτως πρὸς τὸ ἀκώλυτον ἢ μὴ τῆς Ἱερωσύνης, ἐφ' ὅσον ἔχει προσκομίσει ἅπαντα τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν συνταξιοδότησιν δικαιολογητικὰ καὶ ἐν ἣ περιπτώσει ὁ συνταξιοδοτηθεὶς ἐφημέριος εὐρίσκεται ἐν ἀργίᾳ δι' οἰονδήποτε λόγον. Τὸ ἀκώλυτον τῆς Ἱερωσύνης βεβαίως ὁ Ἀρχιερεὺς ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν οὐτίνος ἐτέλει πρὸς τῆς συνταξιοδοτήσεως ὁ ἐφημέριος, καθ' ὅσον ὁ σύνδεσμος οὗτος μεταξὺ Ἐπισκόπου καὶ Πρεσβυτέρου ἢ Διακόνου τυγχάνει ἀδιάσπαστος καὶ μετὰ τὴν συνταξιοδότησιν, ὡς συνέπεια τῆς χειροτονίας.

Ἐπὶ δὲ τῆς περιπτώσεως τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου 5383/1932 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸς Αὐτῶν διαδικασίας», καὶ ἐπὶ τῶν συνταξιούχων ἐφημερίων, σημειοῦται ὅτι ἡ δικαστικὴ ἐξουσία τοῦ ἐπισκόπου ἐπὶ τῶν κληρικῶν οὐδόλως παύει ἰσχύουσα καὶ μετὰ τὴν συνταξιοδότησιν τοῦ ἐφημερίου. Ὁ Ἐπίσκοπος κέκτηται δικαστικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ παντός κληρικοῦ διαπράττοντος ἐκκλησιαστικὸν ἀδίκημα ἐν τῇ περιοχῇ τῆς δικαιοδοσίας του, ἐπομένως καὶ ἐπὶ συνταξιούχων, ἐπιβάλλων τὰς ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῆς κειμένης νομοθεσίας ποινάς (ἄρθρον 11 τοῦ Ν. 5383/1932) τηρουμένης τῆς προβλεπομένης διαδικασίας».

15. Τὸ ἄρθρο αὐτὸ μᾶς ὑπενθύμισε ὁ φίλος τ. ἀντιπρόεδρος τοῦ Σ.τ.Ε. κ. Τάσος Μαζίνος.

ράγρ. 1 θέτει ὑπὸ τὴν προστασία του τὴν οἰκογένεια καὶ τὸ γῆρας, λέγοντας: «ἡ οἰκογένεια, ὡς θεμέλιο τῆς συντήρησης καὶ προαγωγῆς τοῦ ἔθνους... καθὼς καί... τελοῦν ὑπὸ τὴν προστασία τοῦ κράτους», καὶ στὴν παράγρ. 3 εἰδικώτερα ὀρίζει, ὅτι «τὸ κράτος μεριμνᾷ... καὶ παίρνει εἰδικὰ μέτρα γιὰ τὴν προστασία τῆς νεότητος, τοῦ γῆρατος, κ.τ.λ.».

Βάσει τοῦ προηγούμενου γεγονότος μποροῦμε νὰ κρίνουμε καὶ τὴν ὀρθότητα τῶν προτεινομένων γιὰ τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ κληρικοὺς μέτρων καὶ τῆς ἐν γένει ἀντιμετωπίσεώς τους ἀπὸ τὰ ὄργανα τῆς ἐκκλησιαστικῆς δικαιοσύνης. Καὶ συγκεκριμένως ὑποστηρίζουμε, ὅτι ὁ μισθὸς τῶν κληρικῶν δὲν μπορεῖ νὰ περικόπτεται ἢ νὰ ἀφαιρεθῆται ἀπὸ τὰ ἐκκλησιαστικὰ ὄργανα. Ὁ μισθὸς σήμερα πλέον δὲν ἀνήκει στὰ λεγόμενα φιλότιμα, τὰ τυχερά, ποὺ δίνονται στὸν ἱερέα γιὰ μία π.χ. ἰδιωτικὴ ἱεροπραξία, ἀλλὰ εἶναι ἀμοιβὴ μιᾶς θέσεως ποὺ κατέχει αὐτὸς καὶ βάσει διατάξεων τῆς Πολιτείας. Ἐπὶ πλέον μπορεῖ τὸ ὕψος τοῦ μισθοῦ νὰ εἶναι καὶ ἀποτέλεσμα πολλοῦ χρόνου θητείας του σ' αὐτὴ τὴ θέση ποὺ εἶναι ἀναγνωρισμένη καὶ ἀπὸ τὴν Πολιτεία.

Ἐδῶ δὲν παρέλκει νὰ ἀναφέρουμε καὶ τὸ ἑξῆς: Γιατί ἀπὸ τὸ Ν. 5383/1932 νὰ ἐπιβάλλεται ποινὴ στέρσεως τοῦ μισθοῦ ἀπὸ τὰ ἐκκλησιαστικὰ δικαστήρια (γράφε προτιμώτερο κριτήρια) μόνον στοὺς πρεσβυτέρους - διακόνους, ἀκόμη καὶ στοὺς οἰκογενειάρχους καὶ νὰ μὴν ἐπιβάλλεται καὶ στοὺς ἐπισκόπους, ποὺ εἶναι μάλιστα καὶ ἄγαμοι; Γιατί στοὺς ἐπισκόπους ἀρκεῖ ἡ στέρηση τῆς ιδιότητάς τους ἢ τῆς θέσεώς τους (τὸ ἐπιτίμιο αὐτό) καὶ νὰ μὴν ἐπιβάλλεται καὶ ἡ ποινὴ τῆς στέρσεως τοῦ μισθοῦ τους; Βεβαίως, ἡ ἀντιμετώπιση αὐτὴ εἶναι ὀρθὴ καὶ σύμφωνη μὲ τὴν ἀρχὴ ποὺ ὀρίζει: «Οὐκ ἐκδικήσεις δις ἐπὶ τὸ αὐτό» (κε' ἀποστολικὸς κανόνας, γ' καὶ λβ' καν. Μ. Βασιλείου). Ἀλλὰ αὐτὴ ἡ τακτικὴ, γιατί νὰ μὴν ἰσχύει γιὰ ὅλους τοὺς κληρικούς;

Στὸ ἄρθρο 146, 1 τοῦ ὑπ' ὄψη νομοσχεδίου ἀναφέρεται καὶ ὁ στρατιωτικὸς ἱερέας. Αὐτὸς λαμβάνει μισθὸ ἀνάλογα καὶ πρὸς τὸν στρατιωτικὸ του βαθμὸ. Ἐρωτᾶται: Ἡ περικοπὴ τοῦ μισθοῦ του θὰ ἀποφασίζεται ἀπὸ ἐπισκοπικὸ ἢ συνοδικὸ δικαστήριον ἢ καὶ ἀπὸ τὴν ἀρμοδιὰ στρατιωτικὴ του ὑπηρεσία; Ἐὰν ναί, θὰ ἔχουμε διαφορετικὴ μεταχείριση μεταξὺ τῶν

στρατιωτικῶν ἱερέων καὶ τῶν ἐνοριακῶν ἐφημερίων;
Δὲν θὰ ὑπάρχει ἀνισότης¹⁶;

16. Ἐνδεικτικῶς ἀναφέρουμε καὶ ἄλλες ἀνισότητες ἢ ἀντικανονικότητες τοῦ ἐν λόγῳ Νομοσχεδίου:

1. Στὸ ἄρθρο 3, 2-6 γράφεται: «2. Τὸ Ἐπισκοπικὸ Δικαστήριον... συγκροτεῖται ἀπὸ τὸν ἐπιχώριον Μητροπολίτη, ὡς πρόεδρο καὶ ἀπὸ δύο ἐν ἐνεργείᾳ ἐφημερίους τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, ὡς τακτικὰ μέλη», καὶ «6. Ὅλα τὰ μέλη τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου ἔχουν ἀποφασιστικὴ ψήφο».

Καὶ τίθεται τὸ ἐρώτημα: Εἶναι δυνατὸν καὶ ἀπὸ κανονικῆς ἀπόψεως οἱ ἐφημέριοι - μέλη τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου, οἱ ὁποῖοι εἶναι κατώτεροι σὲ βαθμὸ ἱερωσύνης ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπο, νὰ ἔχουν ἰσοδύναμη ἀποφασιστικὴ ψήφο; Ἐπὶ πλέον εἶναι δυνατὸν νὰ μένουν ἀνεξάρτητοι καὶ ἀνεπηρέαστοι, ἢ καὶ μόνῃ ἡ παρουσία τοῦ Ἐπισκόπου θὰ ἀσκεῖ ἐπίδραση ἐπὶ τῆς θελήσεώς τους καὶ τῆς ἀντικειμενικῆς κρίσεώς τους; Συνεδριάζουν, δικάζουν καὶ ἀποφασίζουν στὰ πολιτικὰ δικαστήρια ἕνας ἐφέτης καὶ δύο πρωτοδίκες καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποφασίζουν οἱ πρωτοδίκες ἰσοδυνάμως καὶ ἀνεπηρέαστως;

Ἴσως, ἐὰν χρειάζεται νὰ διατηρηθεῖ τὸ ὀνομαζόμενο ἐπισκοπικὸ δικαστήριον, νὰ ἦταν καὶ κανονικώτερο νὰ ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸν οἰκεῖο ἐπίσκοπο καὶ ἀπὸ δύο πλησιοχώρους ἢ γεινιῶντες ἐπισκόπους (Πρβλ. καὶ τοὺς κανόνες ἰβ' Ἀντιοχείας, ἰδ' Ἱ. Σαρδικῆς, ια' καὶ κη' /λστ' Καρθαγένης καὶ «Πηδάλιον», σελ. 409-410 ὑποσ. 2). Ἔτσι θὰ εἶναι καὶ πράγματι ἐπισκοπικὸ, τ.ἔ. ἀποτελούμενο ἀπὸ ἐπισκόπους.

2. Περαιτέρω, γὰρ τὸ ἄρθρο 4,1 θὰ εἶχαμε νὰ παρατηρήσουμε: Τὸ πρωτοβάθμιον συνοδικὸν γὰρ ἱερεῖς δικαστήριον ἀντὶ νὰ συγκροτεῖται ἀπὸ πέντε μέλη, κανονικώτερο εἶναι νὰ συγκροτεῖται ἀπὸ ἕξι - ἑπτὰ μέλη ἰδίως στὶς περιπτώσεις καθαιρέσεως τοῦ ἱερέως. Πρβλ. ἰβ' καν. Καρθαγένης.

3. Πιὰ τὸ ἄρθρο 41: Θὰ μποροῦσε νὰ καταργηθεῖ ὁ ὄρκος στὸ ἱερὸ Εὐαγγέλιον καὶ νὰ ἀντικατασταθεῖ «μὲ τὴν ἐπίκληση μόνου τῆς τιμῆς καὶ τῆς ὑπόληψης» τοῦ μάρτυρος γὰρ ὅλες τὶς περιπτώσεις καὶ ὄχι μόνον γὰρ μερικῆς.

Ἄρθρο 74,2: Γιατί στὸ ἄρθρο αὐτὸ εἰσάγεται ἐμμέσως καὶ ἡ «καταγγελία κατὰ κληρικοῦ... ποὺ στηρίζεται στὸ νόμον» καὶ δὲν ἀρκούμαστε μόνον στοὺς Ἱεροὺς κανόνες; Δὲν ἔρχεται σὲ κάποιαν ἀντίθεση μὲ τὸ ἄρθρο 1,1, ποὺ μιλάει μόνον γὰρ κανονικὰ παραπτώματα;

4. Ἄρθρα 75, 2 καὶ 76, 2: Εἶναι ὀρθὸ καὶ κανονικὸ νὰ θέτει μία καταγγελία ὁ πρωτεύδικος ἢ ὁ ἐκδικὸς στὸ ἀρχεῖον χωρὶς προηγουμένη συνεννόησίν του μὲ τὴν Δ. Ἱ. Σύνοδο ἢ τὸν οἰκεῖον Μητροπολίτη; Μήπως ἔτσι εἰσάγονται δύο ἐκκλησιαστικὲς δικαστικῆς ἐξουσίες σὲ μία τοπικὴ Ἐκκλησία ἢ σὲ μία καὶ τὴν αὐτὴ Μητρόπολη; Ἄς ἀφήσουμε τὸ γεγονός, ὅτι ἡ ἀποστολὴ τοῦ ἐκδικικοῦ κατὰ τοὺς ἰ. κανόνες εἶναι διαφοροετικῆ. Πρβλ. σε' /πγ', ζζ' /ρζ' καὶ ρη' καν. Καρθαγένης καὶ «Πηδάλιον», σελ. 504, ὑποσ. 2.

5. Ἄρθρο 78, 3: Μήπως μὲ τὴν παράγραφο τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ εἰσάγεται ἡ ἀντικανονικὴ διάταξις τοῦ νόμου (πρβλ. ἄρθρο 34,8 στὸ Ν. 590/1977) ποὺ ψηφίστηκε ἐπὶ ὑπουργοῦ κ. Ἀπ. Κακλαμάνη;

Πάντως, ὅτι κατὰ τοὺς πατέρες ποὺ θέσπισαν τοὺς κανόνες καὶ ἡ περιοριστὴ ἢ ἡ στέρησις τοῦ μισθοῦ θεωρεῖται ποινὴ καὶ ὄχι ἐπιτίμιον καθίσταται φανερὸ ἀπὸ τὴν ἐξῆς ὑπόμνησις - αἴτησις¹⁷ τῶν πατέρων τῆς Καρθαγένης Συνόδου πρὸς τὸν βασιλέα, ἢ ὁποῖα καταγράφεται ὡς ξβ' (οα') κανόνας στὶς κανονικῆς συλλογῆς. Ὁ κανόνας αὐτὸς περιλαμβάνει - ἐπεξηγητὴ τὴν πρότασιν «ποινῆς ἐπὶ τούτῳ παρεντιθείσης, ζημίας χρημάτων τε καί...». Ὁ ὅλος κανόνας «κατὰ ἐρμηνείαν» τοῦ Ἁγ. Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτη ἔχει ὡς ἐξῆς: «Ζητεῖ μὲ τὸν Κανόνα τοῦτον ἡ Σύνοδος, ἵνα προστάξωσιν οἱ Βασιλεῖς νὰ μὴ ἔχη ἄδειαν νὰ διαφεντεύῃ οὔτε ἡ Ἐκκλησία του, οὔτε ἄλλος τις ἄνθρωπος δυνάστης τυχόν, τὸν οἰονδήποτε Κληρικὸν ὁποῦ ἤθελε καταδικασθῆ ἀπὸ τοὺς Ἐπισκόπους διὰ κἀνένα του ἔγκλημα ἄξιον καταδίκης, καὶ ὅτι ὅποιος τοῦτο ἤθελε κάμει, νὰ λαμβάνῃ ποινὴν, ζημίαν χρημάτων, καὶ ἔκπτωσιν τῆς τιμῆς καὶ τοῦ ἀξιώματός του, καὶ νὰ μὴ ἔχη ἀπολογία, ἤτοι νὰ μὴ ὠφεληθῆι μήτε ἀπὸ τὴν ἡλικίαν του, ὅτι εἶναι τυχὸν γέροντος ἢ νέου, μήτε ἀπὸ τὴν φύσιν, ὅτι εἶναι τυχὸν ἄνδρος ἢ γυνῆ, ἢ ὑγιῆς, ἢ κατὰ φύσιν ἀσθενῆς»¹⁸.

5. Τελικὴ διάκρισις ἐπιτιμίων καὶ ποινῶν

Μετὰ τὶς ἀνωτέρω ἐπισημάνσεις, θέσεις καὶ διακρίσεις καὶ οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων μεταξὺ τῆς στέρησεως μισθοῦ καὶ τῆς ἱερατικῆς ἀργίας ἢ καθαιρέσεως, νομίζουμε, εἶναι εὐκόλο, νὰ συμφωνήσουμε στὸν ἐκκλησιαστικὸν καὶ θεολογικὸν χῶρον καὶ στὸ θέμα τῆς διακρίσεως ποινῆς καὶ ἐπιτιμίου. Πρὸς τούτους θὰ θέλαμε νὰ προσθέσουμε καὶ τὰ ἐξῆς σημαντικὰ, τὰ ὁποῖα ἐνισχύουν τὶς ἀνωτέρω θέσεις:

α) Ὁ γνωστὸς μας κανονολόγος Βαλσαμῶν γράφει: «Ἐγὼ δὲ εἰδὼς μηδένα κανόνα ἐπιτρέψαι ποτὲ τιμωρίαν, ὅτι μηδὲ οἶδεν ὁ ἐκκλησιαστικὸς νόμος σωματικὰς ποινὰς, ἀλλ' ὁ πολιτικὸς, καὶ ἔτι θαυμάζω πῶς τοιαύτην διάγνωσιν τότε ἡ σύνοδος ἐξέθετο· ἐκκόπτειν γὰρ τοῦ σώματος τῶν Χριστιανῶν τοὺς αἰρετικοὺς δεδιδάγμεθα, τιμωρεῖν δὲ αὐτοὺς οὐκ ἐμάθομεν, ἀλλ' ἀμεταθέτους ὄντας παραδιδόναι τῷ

17. Πρβλ. Ἐρμηνεία Βαλσαμῶνος, στὸ Ράλλη - Ποτλῆ, τόμ. Γ' σελ. 468.

18. Πηδάλιον, σελ. 499.

πολιτικῶ νόμῳ, καὶ παρὰ τῶν ἀρχόντων τὰς κατὰ τούτων ἀποφάσεις ἐκφέρεσθαι»¹⁹.

β) Ὁ βυζαντινὸς κανονολόγος Ματθαῖος Βλάσταρης, κωδικοποιώντας καὶ τὴν πρὸ αὐτοῦ κανονικὴ καὶ νομικὴ παράδοση, γράφει: «Εἰ δὲ οἱ πολιτικοὶ νομοὶ οὕτω μεταποιοῦνται φιλανθρωπίας, πολλῶ μᾶλλον οἱ τῆς Ἐκκλησίας· ἐκκόπτειν γὰρ τοῦ σώματος τῶν Χριστιανῶν τοὺς αἰρετικούς δεδιδάγμεθα, πρὸς δὲ καὶ τοὺς ἀτόποις ἐνεχομένους ἐγκλήμασι, τιμωρεῖσθαι δὲ οὐ μεμαθήκαμεν, ἀλλ' ἀμεταθέτως ἔχοντας (τούτους) τῷ πολιτικῷ νόμῳ παραδιδόναι, ὡς πρὸς τῶν ἀρχόντων τὰς κατ' αὐτῶν ἀποφάσεις ἐκφέρεσθαι»²⁰.

γ) Σαφέστερα δὲ κατωτέρω ἐπαναλαμβάνει: «Ἐπιτιμᾶν γὰρ μόνον ἐφεῖται (=ἐπιτρέπεται) τοῖς ἐπισκόποις, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τιμωρεῖσθαι τοὺς πταίοντας· μὴ πειθόμενους δέ, τοῖς ἄρχουσι πρὸς σωφρονισμόν ἐκδιδόναι»²¹.

Σύμφωνα, λοιπόν, μὲ τὰ ἀνωτέρω:

1) Ὁφείλουμε νὰ κάνουμε διάκριση μεταξὺ πνευματικῶν ἐπιτιμιῶν καὶ ὕλικῶν –σωματικῶν ποινῶν– πόνων. Καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἐπιβάλλονται ἀπὸ τὰ ἀρμόδια πρόσωπα (φυσικά - ἱερατικά ἢ νομικά - συνοδικά) τῆς Ἐκκλησίας, τὰ δὲ δεύτερα, πρέπει, ὅταν χρειασθεῖ, νὰ ἐπιβάλλονται ἀπὸ τὰ ἀρμόδια ὄργανα τῆς πολιτείας.

2) Ἄλλιῶς τίθεται καὶ τὸ ἐρώτημα: Ἐὰν τὰ ἐκκλησιαστικά ἢ πνευματικά ἐπιτίμια τὰ θεωρήσουμε ποινές, μήπως θὰ πρέπει ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ ἕνας ἀφορισμὸς ἢ μία ἀργία καὶ καθάρωση νὰ καταγράφεται καὶ στὸ ποινικὸ μητρώο τοῦ κάθε ἕνα Ἑλληνα πολίτη;

3) Προτοῦ κλείσουμε ὁμως τὴ μελέτη μας αὐτὴ κρίνουμε λυσιτελὲς νὰ μεταφέρουμε ἐδῶ καὶ μία σχετικὴ παρατήρηση τοῦ καθηγητοῦ Παν. Τρεμπέλα, ὁ ὁποῖος λέει, ὅτι τὰ μέτρα αὐτὰ «ἐπιβαλλόμενα μετὰ στοργῆς καὶ μετὰ πατρικῆς ὀδύνης δέον νὰ μὴ παρέχουν ἀφορμὴν σκληρύνσεως τοῦ ἐπιτιμωμένου (ἐμόν: ἢ, τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του) εἰς τρόπον ὥστε, ἐὰν

οὗτος δὲν ὠφελήθη, ἀλλὰ βλαβῆ ἔξ αὐτῶν νὰ ὑπέχη μόνος ἀκεραΐαν τὴν εὐθύνην τῆς σκληρύνσεως καὶ πεισμονῆς του»²².

4) Τέλος θὰ θέλαμε νὰ προσθέσουμε καὶ τὰ ἑξῆς: Ἐὰν γιὰ τοὺς ἀνθρώπους γενικῶς «πέρας πάσης ἀντιλογίας εἰς βεβαίωσιν ὁ ὄρκος» (Ἐβρ. 6,16), στὴν προκειμένη περίπτωση γιὰ τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας «Πέρασ πάσης ἀμφιβολίας ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω θέσεων ὁ β' καν. τῆς Πενθέκτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου», ἢ ὁποῖα αὐθεντικῶς κωδικοποίησε κατὰ κάποιον τρόπον τὴν προηγούμενη κανονικὴ παράδοση. Ἡ Πενθέκτη Οἰκουμ. Σύνοδος στὸν κανόνα αὐτὸν ὀρίζει: «Εἰ δὲ τις ἄλῳ (=συλληφθεῖ) κανόνα τινὰ τῶν εἰρημένων καινοτομῶν, ἢ ἀνατρέπειν ἐπιχειρῶν, ὑπεύθυνος ἔσται κατὰ τὸν τοιοῦτον κανόνα ὡς αὐτὸς διαγορεύει, τὴν ἐπιτιμίαν δεχόμενος, καὶ δι' αὐτοῦ ἐν ᾧπερ πταίει θεραπευόμενος»²³. Ἐπ' αὐτοῦ παρατηροῦμε:

α) Ὅτι ὁ κανόνας αὐτὸς συλλήβδην ὄλα τὰ μέτρα τῶν κανόνων κατὰ τῶν ἀτακτούντων κληρικῶν ἢ λαϊκῶν τὰ χαρακτηρίζει «ἐπιτιμία» (ἐπιτίμια) καὶ ὄχι τιμωρίες, ποινές, κυρώσεις κ.τ.τ.

β) Ὅτι ἡ ἐπιτιμία αὐτὴ σκοπὸν ἔχει τὴν θεραπεία τοῦ παρεκτρεπομένου καὶ ὄχι τὴν τιμωρία του μὲ σκοπὸ τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ αἰσθήματος δικαιοσύνης τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, ἢ ἀκόμη καὶ τοῦ Θεοῦ²⁴.

22. Ὅπ. παρ.

23. Γ. Ράλλη - Ποτλῆ, *Σύνταγμα*, τόμ. Β', σελ. 310. Ὁ Ἅγ. Νικόδημος ὁ Ἄγιορείτης ἐρμηνεύει τὸ τμήμα αὐτὸ ὡς ἑξῆς: «Εἰ δέ τις ἤθελε φανῆ ὅτι ἐπιχειρεῖ νὰ παραφθεῖρη, ἢ νὰ ἀναιρεῖ κανένα Κανόνα ἀπὸ αὐτούς, οὗτος νὰ λαμβάνῃ τὸ ἐπιτίμιον ὁποῦ περιέχει ὁ Κανὼν ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον παραφθεῖρει, ἢ ἀναιρεῖ. Ἦτοι ἂν ὁ Κανὼν περιέχῃ καὶ ὀρίξῃ ἀφορισμόν, ἢ καθάρωσιν, ἢ ἀνάθεμα, ταῦτα νὰ λαμβάνῃ καὶ ὁ τοῦτον διαφθεῖρων καὶ ἀναιρῶν, ἵνα θεραπεύῃ τὸ σφάλμα του ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν ἴδιον Κανόνα, εἰς τὸν ὁποῖον ἔσφαλε» (*Πηδάλιον*, σελ. 221). Καὶ ἐδῶ ὁ Ἅγ. Νικόδημος χαρακτηρίζει καὶ τὴν καθάρωσιν ὡς ἐπιτίμιο.

24. Πρέπει ἐπίσης νὰ διευκρινισθεῖ, ὅτι τὰ ἐπιτίμια δὲν εἶναι ἐξυμνηστικὸ μέσο ἢ μέσο ἐξευμενισμοῦ ἢ ἱκανοποιήσεως τοῦ Θεοῦ γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας, γιὰ τὴν ἀνυπακοή μας πρὸς τὸ θέλημα Του καὶ τὴ δῆθεν προσβολὴ τοῦ ὀνόματός Του. Ὑπενθυμίζουμε σχετικῶς καὶ τὸ γεγονός ὅτι ἡ Πενθέκτη Οἰκουμ. Σύνοδος δὲν ἐπικύρωσε μὲ τὸν β' καν. τοὺς κανόνες τοῦ Ἅγ. Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ ἐκτὸς τῶν ἄλλων προφανῶς καὶ ἐπειδὴ κάνουν λόγο γιὰ ἐξευμενισμό τοῦ θεοῦ διὰ μέσου γονυκλισιῶν, νηστειῶν κ.τ.τ. «Ἰλασμός περὶ τῶν ἁμαρτιῶν» μας ἔγινε ὁ Ἰησοῦς Χριστός, σαφῶς μαρτυροῦν τὰ χωρία Ρωμ. 3,24-25, Ἐβρ. 2,17, Α' Ἰω. 2,2 καὶ 4,10.

19. Γ. Ράλλη - Ποτλῆ, τόμ. Α', σελ. 191.

20. *Σύνταγμα κατὰ στοιχείον Μ*, κεφ. Θ', στὸ Γ. Ράλλη - Μ. Ποτλῆ, *Σύνταγμα*, τόμ. ΣΤ', σελ. 372.

21. *Σύνταγμα κατὰ στοιχείον Σ*, κεφ. ΙΒ' στὸ Γ. Ράλλη - Ποτλῆ, *Σύνταγμα*, τόμ. ΣΤ', σελ. 451.

γ) Εἶναι πασιφανές, ὅτι τὰ ἐπιτίμια πού ἐπιβάλλονται ἀπό τὰ ἐκκλησιαστικά ὄργανα στους πιστούς δὲν ἀποβλέπουν στήν προσωπική ἢ τήν κοινωνική ἐκδί- κηση καί ἱκανοποίηση, ἀλλά ἀποσκοποῦν στή σωτη- ρία, καί τοῦ παρεκτραπέντος μέλους τῆς Ἐκκλησίας (κληρικοῦ ἢ λαϊκοῦ) καί τοῦ πληρώματος Αὐτῆς.

Ἐπιλεγόμενα

Ἀναφέραμε στήν ἀρχή τῆς μελέτης αὐτῆς τὸ χωρίο τοῦ Δευτερονομίου πού ὑποδεικνύει: «Δικαίως τὸ δί- καιον διώξη, ἵνα ζητε». Καί τίθεται ὡς ἐν ἐπιλόγῳ καί μετὰ τὰ ἀνωτέρω παρατεθέντα τὸ ἐξῆς ἐρώτημα: Πῶς θὰ ἐπιδιώξει καί πῶς θὰ πραγματοποιήσει κάποιος τὸ δίκαιον, ἢ πῶς θὰ ἀποφασίζει σὲ μία περίπτωση δικαίως, μὲ δικαιοσύνη, πῶς θὰ ἀποδίδει τὴ δικαιο- σύνη, ὅταν ὁ νόμος, βάσει τοῦ ὁποίου θὰ κρίνει καί θὰ δικάζει, ἢ θὰ πράττει, εἶναι ἄδικος; Καί πῶς θὰ ἀπονέμει τὸ δίκαιο, πού σημαίνει τὸ σὲ κάθε περι- πτωση ὀρθό, ὅταν εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ τηρεῖ αὐτὸν τὸν ἄδικο νόμο χωρὶς καμμία παρέκκλιση, χωρὶς καμ- μία ἐπιείκεια, ὅταν εἶναι αὐτὸς νόμος, νόμος τ.ἔ. ὑπο- χρεωτικός; Δὲν θὰ φθάνουμε τότε στήν ἔννομη ἀδι- κία;

Ἐδῶ θὰ πρέπει νὰ ἐπιμείνουμε λίγο ἀκόμη, νὰ διευ- κρινίσουμε καί νὰ τονίσουμε, ὅτι ἕνας νόμος εἶναι ἄδι- κος καί στήν περίπτωση πού ἔρχεται σὲ ἀντίθεση μὲ τοὺς θεῖους καί ἱεροὺς κανόνες τῆς Ἐκκλησίας, οἱ ὁποῖοι γιὰ τὸ γεγονός, ὅτι δίδουν καί ὑποδεικνύουν τὸ ὀρθὸ ὡς θεῖοι, ὡς θεσπισθέντες μὲ τὴν ἐπιστασία τοῦ Ἁγ. Πνεύματος ἀπὸ τὶς Οἰκουμενικὲς Συνόδους, εἶναι πράγματι δίκαιοι, ὅτι πράγματι ἀντιπροσωπεύουν τὸ δίκαιο. Ἐξ ἄλλου μὲ τὸ ὅτι δίνουν τὸ δικαίωμα στὸν ἐπίσκοπο καί στή Σύνοδο νὰ ἐφαρμόζουν τὴν ἐπιεί- κεια καί τὴν οἰκονομία, πράγματι εἶναι δίκαιοι, γιατί τοὺς δίνουν τὴ δυνατότητα νὰ ἐφαρμόζουν καί νὰ ἀποδίδουν καί στήν κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, προσωπική ἢ ὁμαδική, τὸ ὀρθό, τὸ ἐνδεδειγμένο, τὸ πρόσφορο καί λυσιτελές. Καί αὐτὰ ὑποδεικνύονται ἀπὸ τοὺς ἱ. κανόνες, ἀπὸ τὸ Κανονικὸ Δίκαιο, ἀπὸ τὸ ὁποῖο καί ὀρίζονται καί συστηματοποιοῦνται.

Δὲν εἶναι ἄλλωστε ἄσχετο ἢ τυχαῖο τὸ γεγονός ὅτι τὸ δίκαιο τῆς Ἐκκλησίας προσδιορίζεται καί ὀνομάζεται κανονικὸ ἀπὸ τὸ γεγονός, ὅτι βασιίζεται σ' αὐτοὺς τοὺς ἱεροὺς καί θεῖους καί ἀλάθητους κανόνες.

Ἀντιθέτως τὰ ἄλλα δίκαια, τὰ κοσμικά, π.χ. τὸ ἀστι- κό, τὸ ἐμπορικό, τὸ ποινικὸ προσδιορίζονται ἀπὸ τὸ ἀντικείμενο στὸ ὁποῖο ἀναφέρονται καί ὄχι σὲ βά- σεις πού στηρίζονται. Γιὰ νὰ ἀναλογισθοῦμε ἢ νὰ φανταστοῦμε ἐὰν ἐλέγοντο νομικὸ δίκαιο, ἐπειδὴ στηρίζονται σὲ νόμους, σὲ νόμους πού ἔχουν θεσπι- σθεῖ ἀπὸ πολλοὺς πεπερασμένους ἀνθρώπους (π.χ. σὲ δημοκρατίες) ἢ ἀπὸ ἕνα παρανοϊκὸ πρόσωπο (π.χ. σὲ δικτατορίες), ποιὰ αὐθεντία καί ποιὸ κῦρος θὰ μπορούσαν νὰ ἀπαιτήσουν ἢ νὰ ἐξασφαλίσουν τὰ «δίκαια» αὐτά; Γι' αὐτὸ καί ἀποφεύγουν τὸ χαρακτη- ρισμὸ αὐτό, τ.ἔ. νομικὸ δίκαιο. Ἄλλωστε καί τὸ γε- γονὸς ὅτι ἐναλλάσσονται καί ἀναθεωροῦνται διαρκῶς αὐτοὶ οἱ ἀνθρώπινοι νόμοι ἀποδεικνύει τὴ σχετικότητά τους καί τὴν ἀδυναμία τους νὰ κερδί- σουν καί νὰ ἀπαιτήσουν τὴν ἐμπιστοσύνη τῶν ἀνθρώ- πων καί τὴν βεβαιότητα ὅτι παρέχουν πάντοτε τὸ δί- καιο καί τὸ ὀρθό.

Ἔτσι καί ὁ νόμος, ὁ ὁποῖος θέλει νὰ ἐπιβάλλει ποινὲς καί κυρώσεις στους πιστούς, κληρικοὺς καί λαϊκοὺς, διαποτισμένες καί ἀπὸ κάποια ἴσως σκληρό- τητα καί ἀκαμψία, ποιὰ ἀποδοχὴ μπορεῖ νὰ ἀπαιτή- σει ὡς πρὸς τὴν ἀπονομή τῆς δικαιοσύνης ἢ τὸν χα- ρακτηρισμὸ ὡς δικαίου; Καί τοῦτο πολὺ περισσότερο μάλιστα τὴ στιγμή πού οἱ καθολικοί, διαχρονικοί, ἀλάθητοι καί θεῖοι κανόνες, οἱ ὁποῖοι εἶναι διαποτι- σμένοι μὲ τὴ θεία καί χριστιανικὴ ἀγάπη καί ἐπιεί- κεια μιλοῦν μόνο γιὰ ἐπιτίμια καί ἀποδοκιμάζουν τοὺς ὄρους ποινὲς καί κυρώσεις;

Καί μόνο τὸ γεγονός ὅτι ἐμμέσως διὰ τοῦ ὄρου *ποι- νή* ἢ *κύρωση* χαρακτηρίζονται οἱ παρεκτραπέντες κληρικοὶ ἢ λαϊκοὶ ὡς ἐγκληματίες ἢ ὡς ἔνοχοι τοῦ κοινοῦ ποινικοῦ δικαίου, καί αὐτὸ εἶναι μία ἐπίσημη καί κατάφωρη ἀδικία.

Ἐπομένως καί μόνο ἡ χρησιμοποίησι τοῦ ὄρου *ποι- νή* - *κύρωση* χαρακτηρίζει καί ἀποδεικνύει τὸν τέτοιο νόμο ὡς ἄδικο καί τὸν καθιστᾷ, τὸν κάνει, ἀποκρου- στικὸ καί ἀντιχριστιανικὸ. Ἄς ἀφήσουμε τὸ γεγονός, ὅτι κάθε νόμος καί κάθε «Πρᾶξις» πού ἐπιβάλλει στήν Ἐκκλησία ἀντικανονικοὺς νομικοὺς τύπους, ἐπειδὴ ἀκριβῶς εἶναι ἀντικανονικὸς εἶναι καί ἀντισυ- νταγματικὸς βάσει καί δυνάμει τοῦ 3ου ἄρθρου τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος στήν Πολιτεία τῆς Ἑλλάδος.

Καὶ ἐν τέλει:

Τὰ ἐπιτίμια τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ παιδαγωγικά καὶ θεραπευτικά γιὰ τὸν ἄνθρωπο μέσα τὰ μετατρέπουμε σὲ τραυματικά καὶ ἀπάνθρωπα μέτρα.

Καὶ ἐρωτᾶται:

Τόσο πολὺ πᾶμε νὰ κοσμικοποιήσουμε τὸ δίκαιο τῆς Ἐκκλησίας τῆ στιγμῆ πού καὶ τὸ κοσμικὸ δίκαιο μὲ τὴν ἐπίδραση τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας ἔχει ἀρχίσει νὰ ὀμιλεῖ γιὰ σωφρονιστικά μέσα;

Πορίσματα

Μερικὲς βασικὲς γραμμὲς γιὰ τὴ διόρθωση τοῦ προσφάτου νομοσχεδίου «Περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων» καὶ τὴν ἀναθεώρηση τοῦ νόμου 5383/1932 σύμφωνα μὲ τοὺς ἰ. κανόνες καὶ τὶς νεώτερες ἀπαιτήσεις:

1) Ἕνας νόμος πὸν ἀφορᾷ στὴν τοπικὴ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ τὰ μέλη αὐτῆς, γιὰ νὰ εἶναι δίκαιος καὶ ὄχι ἄδικος, ὀφείλει νὰ εἶναι σύμφωνος μὲ τοὺς θείους καὶ ἱερούς κανόνες τῆς καθόλου Ἐκκλησίας.

2) Ἐφ' ὅσον ἓνας πιστός - λαϊκὸς μόνος του θέλει νὰ γίνῃ κληρικὸς ἢ μοναχός, εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἐκπληρῶνῃ τὶς κανονικὲς προϋποθέσεις καὶ νὰ τηρεῖ τοὺς σχετικoὺς μὲ τὴν ιδιότητά του αὐτῆ κανόνες τῆς Ἐκκλησίας.

3) Ἡ παράβαση αὐτῶν συνεπάγεται τὴν ἐπιβολὴ ἐπιτιμίων. Χρησιμοποιοῦμε τὸν ὄρο *ἐπιτίμια* καὶ ὄχι *ποινὲς ἢ κυρώσεις*, γιὰτὶ αὐτὸν τὸν ὄρο χρησιμοποιοῦν καὶ οἱ κανόνες τῆς Ἐκκλησίας ἀκόμη καὶ γιὰ τὴν καθαίρεση.

4) Ἀλλιῶς παρεκκλίνουμε ἀπὸ τὴν κανονικὴ τάξη καὶ ἀδικοῦνται a priori οἱ παρεκτρεπόμενοι καὶ μόνο ἀπὸ τὴ θέσπιση αὐτοῦ τοῦ νόμου καὶ τὴν ἀντικανο-

νικὴ ὀρολογία του, ἢ ὁποία ἀντίκειται στὸ πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ.

5) Γιὰ τὴν ἐπιβολὴ τῶν ἐπιτιμίων, ὅπως ἡ στέρηση τῆς Θ. Κοινωνίας, ἢ ἡ ἀπομάκρυνση ἀπὸ τὸ θ. θυσιαστήριο, ἀρμόδιοι εἶναι οἱ ἐπίσκοποι, καθὼς καὶ οἱ σύνοδοι μὲ τὰ συγκροτούμενα ἀπ' αὐτοὺς σχετικὰ δικαστικά σώματα.

6) Γιὰ τὴν ἐπιβολὴ ποινῶν - κυρώσεων, ὅπως ἡ στέρηση μισθοῦ, προσωπικὴ κράτηση κ.τ.τ. ἀρμόδια πρέπει νὰ εἶναι τὰ πολιτικὰ ὄργανα.

7) Προκειμένης ἐπιβολῆς ἐπιτιμίων γιὰ τὸν κατηγορούμενο καὶ κρινόμενο ἀρκεῖ ὡς συνήγορός του ἓνας ἱκανὸς καὶ μορφωμένος κληρικὸς.

8) Προκειμένης ἐπιβολῆς ποινῆς ἔχει τὸ δικαίωμα ὁ κατηγορούμενος νὰ ζητεῖ καὶ λαϊκὸ χριστιανὸ συνήγορο.

9) Δημοσιότητα τῆς ἐκκλησιαστικῆς δίκης πρέπει νὰ ἐπιτρέπεται, μόνον ὅταν τὸ ἐπιθυμεῖ καὶ ζητεῖ ὁ κατηγορούμενος.

10) Ὁ ἐπίσκοπος πὸν ἐγκαλεῖ ἓνα κληρικὸ ἐξαιρεῖ τὸν ἑαυτό του ἀπὸ τὴ διαδικασία κρίσεως καὶ ἐπιβολῆς ἐπιτιμίου σ' αὐτόν.

11) Τὰ ἀνωτέρω, νομίζω, συμφωνοῦν καὶ μὲ τοὺς ἰ. κανόνες καὶ μὲ τὶς νεώτερες ἀπαιτήσεις περὶ ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης, οἱ ὁποῖες εἶναι διαποτισμένες ἀπὸ τὸ χριστιανικὸ πνεῦμα.

12) Καὶ ἐν τέλει τίθεται τὸ ἐρώτημα: Πῶς θὰ ἐπιτυγχάνουμε τὴν ἀπονομὴ τῆς δικαιοσύνης μὲ ἓνα ἐξ ὑπαρχῆς ἀντικανονικὸ διὰ τοῦτο δὲ ἀντισυνταγματικὸ καὶ ἄδικο νόμο; «Δικαίως τὸ δίκαιον διώξῃ, ἵνα ζῆτε», καὶ «Πᾶς ὁ μὴ ποιῶν δικαιοσύνην οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ Θεοῦ», προτρέπει καὶ προειδοποιεῖ ἡ Ἁγ. Γραφή.

**Ἡ κοινή γνώμη ἀπορρίπτει
τὸ βιβλίο Ἱστορίας τῆς ΣΤ΄
Δημοτικῷ**

**Ἡ Διαβαλκανικὴ Ὁμο-
σπονδία Ὁρθοδόξων Νεο-
λαιῶν ἐπεσκέφθη τὸν Μα-
καριώτατο**

**Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου
γιὰ τὴν Παιδεία**

**Ἐξω ἢ Ἐξομολόγηση,
μέσα ἢ Βία**

Ἡ κοινή γνώμη ἀπορρίπτει τὸ βιβλίο Ἱστορίας τῆς ΣΤ΄ Δημοτικῷ

Τὸ νέο σχολικὸ ἐγχειρίδιο Ἱστορίας τῆς Στ΄ Δημοτικῷ εὐρίσκεται στὸ ἐπίκεντρο τῶν συζητήσεων καὶ προκαλεῖ τὴν ἀρνητικὴ ἀντίδραση τῆς μεγάλης πλειοψηφίας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἦδη ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐξέδωσε ἀναλυτικὸ κείμενο, μὲ τὸ ὁποῖο ἐπικρίνει τὰ κενά, τὶς παραλείψεις, τὶς διαστρεβλώσεις καὶ τὶς ἀνακρίβειες τοῦ βιβλίου. Πολὺ σημαντικὴ θεωρεῖται καὶ ἡ γνωμοδότηση τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ἡ ὁποία παρεδόθη στὴν κ. Ὑπουργὸ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων. Ἀπὸ δημοσιεύματα τοῦ Τύπου πληροφοροῦμεθα ὅτι ἡ Ἀκαδημία ἐντοπίζει πολλὰ καὶ σοβαρὰ ἀρνητικὰ σημεῖα στὸ ἐπίμαχο βιβλίο. Ἐπειδὴ οἱ συγγραφεῖς καὶ οἱ ὑποστηρικτὲς τοῦ βιβλίου προβάλλουν τὸ ἐπιχείρημα ὅτι οἱ ἀντιδρῶντες εἶναι λίγοι καὶ «ἐθνικιστές», κρίνουμε σκόπιμο νὰ δημοσιεύσουμε τὰ στοιχεῖα μιᾶς σχετικῆς δημοσκοπήσεως πού δημοσίευσε ἡ ἑβδομαδιαία ἐφημερίδα ΤΟ ΠΑΡΟΝ μὲ ἡμερομηνία Πάσχα 8 Ἀπριλίου 2007. Ἡ δημοσκόπηση διεξήχθη ἀπὸ τὴν ἐταιρεία RASS μὲ τηλεφωνικὴ μέθοδο σὲ δείγμα 803 ἀτόμων. Συγκεκριμένα στὸ ἐρώτημα «τί πιστεύετε ὅτι πρέπει νὰ γίνει μὲ τὸ βιβλίο;» τὸ 45,1% τῶν ἐρωτηθέντων ἀπαντᾷ ὅτι πρέπει νὰ ἀποσυρθεῖ, τὸ 35,9% ὅτι πρέπει νὰ διορθωθεῖ καὶ τὸ 7,2% ὅτι πρέπει νὰ μείνει ὡς ἔχει. Στὴν ἐρώτηση: «Ἐχει διατυπωθεῖ ἡ ἄποψη ὅτι ὅσοι πιστεύουν πὼς τὸ βιβλίο τῆς Ἱστορίας ἔχει ἱστορικὲς ἀνακρίβειες εἶναι ἐθνικιστές. Ἐσεῖς συμφωνεῖτε ἢ διαφωνεῖτε μὲ τὴν ἄποψη αὐτή;» τὸ 16,1% τῶν ἐρωτηθέντων δηλώνει ὅτι συμφωνεῖ, τὸ 72,9% δηλώνει ὅτι διαφωνεῖ καὶ τὸ 11% ἀπαντᾷ ὅτι δὲν γνωρίζει ἢ δὲν ἀπαντᾷ. Βλέπουμε, λοιπόν, ὅτι μόνον ἓνα πολὺ μικρὸ ποσοστὸ τῆς Κοινῆς Γνώμης συμφωνεῖ μὲ τοὺς ὑποστηρικτὲς τοῦ βιβλίου καὶ στὰ δύο καίρια ἐρωτήματα, τὰ ὁποῖα ἐτέθησαν. Ἡ μεγάλη πλειοψηφία τῶν Ἑλλήνων θεωρεῖ λογικὴ καὶ ὄχι ἐθνικιστικὴ στάση τὴν ἀντίδραση κατὰ τοῦ ἐν λόγῳ προβληματικοῦ βιβλίου. Ὅμως ὑπάρχει καὶ μία ἄλλη σοβαρὴ παράμετρος, τὴν ὁποία ὑπενθυμίζει ἡ Ἱερὰ Σύνοδος καὶ τὴν ὁποία ὀρισμένοι λησμονοῦν. Ὅλη ἡ διαδικασία ἐγκρίσεως, ἐποπτείας καὶ συγγραφῆς τῶν σχολικῶν βιβλίων πρέπει νὰ σέβεται τὴν συνταγματικὴ διάταξη (ἄρθρο 16, παράγραφος 2) πού ὀρίζει ὅτι ἡ Παιδεία ἔχει σκοπὸ τὴν ἀνάπτυξη ἐθνικῆς καὶ θρησκευτικῆς συνειδήσεως τῶν ἑλληνοπαίδων.

K.X.

Ἡ Διαβαλκανικὴ Ὁμοσπονδία Ὁρθοδόξων Νεολαιῶν ἐπεσκέφθη τὸν Μακαριώτατο

Ἀπὸ τὶς 3 ἕως καὶ 5 Φεβρουαρίου συνεδρίασε στὴν Ἀθήνα τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τῆς Διαβαλκανικῆς Ὁμοσπονδίας Ὁρθοδόξων Νεολαιῶν. Στὸ πλαίσιο αὐτῆς τῆς συναντήσεως τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. καὶ τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπεσκέφθησαν τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο στὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Ὁ Πρόεδρος τῆς Ὁμοσπονδίας Ντίμιταρ Τάσιτς ἀπὸ τὴν Σερβία

καὶ ὁ Γραμματεὺς τῆς Ὁμοσπονδίας Γιάννης Ζερβὸς ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ἐνημέρωσαν τὸν Μακαριώτατο γιὰ τὶς προγραμματιζόμενες δραστηριότητες καὶ τὸν εὐχαρίστησαν γιὰ τὴν παρουσία τοῦ Γραφείου Νεότητος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν στὴν Γενικὴ Συνέλευση τοῦ Τρέμπινιε καὶ τὴν ἐν γένει ὑποστήριξή του στὸ ἔργο τῆς Ὁμοσπονδίας. Ὁ Μακαριώτατος ἐξέφρασε τὴν χαρὰ του γιὰ τὴν παρουσία τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἀναφέρθηκε μεταξὺ ἄλλων στὶς διάφορες πτυχές τῆς εὐρωπαϊκῆς ὀλοκληρώσεως καὶ προέτρεψε τὰ μέλη τῆς Διαβαλκανικῆς νὰ ἀγωνισθοῦν γιὰ νὰ μὴν ἐπικρατήσουν οἱ τάσεις περιθωριοποιήσεως τῆς Ἐκκλησίας. Ὅπως πληροφοροῦμεθα ἡ Διαβαλκανικὴ Ὁμοσπονδία Ὁρθοδόξων Νεολαίων ἔχει ὀριστικοποιήσει τὸν προγραμματισμὸ δράσεως γιὰ τὸ 2007. Ἀναφέρουμε χαρακτηριστικὰ ὅτι προγραμματίζεται Συνέδριο μὲ θέμα «Νεολαία καὶ ἀναβίωση τῆς Λειτουργικῆς ζωῆς» ποὺ θὰ γίνῃ τὸν Αὐγούστο στὸ Σρέμσκι Κάρλοβιτς τῆς βορείου Σερβίας, ἑβδομάδα Βιβλίου στὴν Βάρνα τῆς Βουλγαρίας, φιλοξενία Ὁρθοδόξων γυναικῶν στὴν Ἱερὰ Μονὴ Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου Μαρκοπούλου κ.ἄ. Ἡ ἀξιέπαινη δραστηριότητα τῆς Ὁμοσπονδίας καταδεικνύει ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία μπορεῖ νὰ ἀποτελέσει ἐνοποιητικὸ στοιχεῖο τῶν λαῶν τῆς Βαλκανικῆς καὶ ἰδιαίτερος γιὰ τοὺς νέους ποὺ ἀναζητοῦν ἓνα μέλλον πῶς εἰρηνικὸ καὶ δημιουργικὸ.

K.X.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου γιὰ τὴν Παιδεία

Ἀπὸ τὶς 29 Ἀπριλίου μέχρι τὶς 6 Μαΐου τ.ἔ. ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος θὰ πραγματοποιήσει τὴν ἐπίσημη εἰρηνικὴ ἐπίσκεψή του στὴν Ἀγιωτάτη Ἐκκλησία τῆς Κύπρου. Ἡ ἐπίσκεψη αὐτὴ εἶχε προγραμματισθεῖ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, ἀνεβλήθη ὁμως λόγω τῆς μακροχρονίου ἀσθενείας τοῦ Ἀρχιεπισκόπου πρώην Κύπρου κ. Χρυσόστομου. Σήμερα ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Μεγαλονήσου Κύπρου ἔχει ἐκλέξει ὡς νέο Προκαθήμενο τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο κ. Χρυσόστομο Β' τὸν ἀπὸ Πάφου. Μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἐπισήμου ἐπισκέψεως τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ τῆς συνοδείας του παραθέτουμε

ὀρισμένες σκέψεις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου περὶ Παιδείας, ὅπως τὶς ἐξέφρασε κατὰ τὸν ἐνθρονιστήριό λόγο του στὶς 12 Νοεμβρίου 2006: «Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ὑπῆρξε ὁ προστάτης τῆς ἐθνικῆς παιδείας σ' ὅλον τὸν ὑπόδουλο Ἑλληνισμό. Καὶ στὴν Κύπρο, μέχρι τὴν ἴδρυση τῶν πρώτων σχολείων –καὶ αὐτῶν ἰδρυθέντων ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία– ἱερεῖς ὑπῆρξαν οἱ θεματοφύλακες τῆς ἐλληνικῆς παιδείας. Διατήρησαν, σὰν ἄλλες ἐστιάδες παρθένοι, ἄσβεστο τὸ φῶς τῆς μάθησης, ὅσο ἀμυδρὸ κι ἂν ἦταν αὐτό, προφυλάσσαν τὸ ἀπὸ τοὺς ἀνέμους τῶν κατακτητῶν ποὺ βυσοδομοῦσαν νὰ σβήσουν καὶ τὴν τελευταία ἀναλαμπή του... Οἱ συνθήκες βέβαια σήμερα ἄλλαξαν. Ἡ Κύπρος εἶναι μέλος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως καὶ ὅλοι μας εἴμαστε μάρτυρες τοῦ πολυπολιτισμικοῦ χαρακτῆρα τῆς κοινωνίας μας. Δὲν διαφωνοῦμε στὸ ὅτι ἡ παιδεία μας σήμερα πρέπει νὰ ὀδηγεῖ στὴν πνευματικὴ εὐθύνη καὶ στὸν παγκόσμιο πολίτη. Δὲν μπορεῖ, ὁμως, ἡ παιδεία μας νὰ ὑποβαθμίζει τὴν ταυτότητα τοῦ μέγιστου τμήματος τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ ποὺ εἶναι ἐλληνικὴ. Ἡ καλλιέργεια καὶ ἀνάπτυξη τῆς οἰκείας ταυτότητας δὲν σημαίνει ἐθνικισμό, οὔτε καὶ ἐθνικὸ ναρκισσισμό. Σημαίνει καλλιέργεια τῶν ἀξιῶν τῆς παράδοσης, στέρεη γνώση τῆς ἱστορίας καὶ γενικὰ αὐτογνωσία. Κατανοοῦμε πλήρως τοὺς κινδύνους ποὺ ἐλλοχεύουν στὴ σύγχρονη συνάντηση τῶν ἐθνῶν. Ἀπολυτοποίηση τοῦ Ἔθνους ὀδηγεῖ στὸν ἐθνικισμό. Ἀπολυτοποίηση τῆς οἰκουμένης ὀδηγεῖ στὸν ἰσοπεδωτισμό. Ἡ Ἐκκλησία, ἀκόμα καὶ σὲ καιροὺς δύσκολους καὶ ζώντας κάτω ἀπὸ ξενὴ κυριαρχία, ἔχοντας ὑπ' ὄψιν τὶς βασικὲς ἀρχές τοῦ Εὐαγγελίου, δὲν περιέπεσε στὸν ἐθνικισμό. Εἶδε καὶ τὸν ἀλλόφυλο ὡς πλησίον καὶ ἀδελφὸ, καὶ ὑπερασπίστηκε τὰ δικαιώματα ἀκόμη καὶ τῶν διωκτῶν της. Πιστεύουμε, ὁμως, πῶς ἂν ὀδηγηθοῦμε στὸν ἰσοπεδωτισμό, θὰ ὀδηγηθοῦμε ἀναπόφευκτα καὶ στὴν δημιουργία ἀνθρώπων καὶ λαῶν χωρὶς ταυτότητα, στὴ μαζοποίηση καὶ στὴν παράδοσή τους, χωρὶς ἀντίσταση, στὸν πολιτισμικὸ ἰμπεριαλισμό». Εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρουσες οἱ ἐπισημάνσεις τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ. Χρυσόστομο Β' θεμελιωμένες σὲ θεολογικὴ τεκμηρίωση καὶ σὲ πραγματιστικὴ προσέγγιση τῶν συγχρόνων δεδομένων.

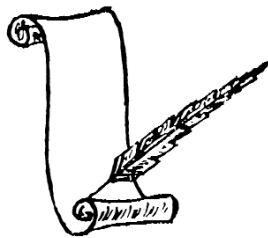
K.X

Ἔξω ἢ Ἐξομολόγηση, μέσα ἢ Βία

Πολιτεία, γονεῖς, ἀθλητικοὶ παράγοντες καὶ δημοσιογράφοι ἐκφράζουν τὴν ὀδύνη τους καὶ τὴν δυσάρεστη ἔκπληξή τους γιὰ τὴν αὐξηση τῶν περιστατικῶν βίας μεταξὺ νέων ἀτόμων, ἰδίως δὲ μεταξὺ ὀπαδῶν ἀθλητικῶν σωματείων. Πολλὰ μέτρα προτείνονται καὶ λαμβάνονται, φοβούμεθα ὅμως ὅτι οὐδεὶς μέχρι σήμερα ἐνετόπισε τὴν οὐσία τοῦ προβλήματος. Οἱ ἔφηβοί μας ὠθοῦνται πρὸς τὴν βία ἔνεκα πολλῶν αἰτίων (ἀνεργία, διαλυμένες οἰκογένειες κ.ἄ.), πρωτίστως δὲ ἐπειδὴ στεροῦνται προτύπων, ἀξιῶν καὶ ἀρχῶν. Γιὰ νὰ μὴ μένουμε στὰ ἡμίμετρα εἶναι καιρὸς νὰ ἐπαναξιολογήσουμε ἐκ βάθρων τὸν προσανατολισμὸ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος καὶ νὰ προβληματισθοῦμε ὡς πρὸς τὴν ἀξία ὀρισμένων νέων παιδαγωγικῶν ἀντιλήψεων πού ἔχουν εἰσαχθεῖ. Ἄραγε πῶς εἶναι λογικὸ ἀπὸ τὴ μία πλευρὰ νὰ ὀδύρομεθα γιὰ τὴ νεανικὴ βία καὶ παραβατικότητα καὶ

ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ νὰ καταργοῦμε τὴν παρουσία ἐξομολόγου στὰ σχολεῖα, νὰ συρρικνώσουμε τὸν ἠθοπλαστικὸ χαρακτήρα τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν, νὰ διαγράψουμε τὰ ἠρωικά καὶ ἀγωνιστικὰ πρότυπα ἀπὸ τὰ βιβλία τῆς Ἱστορίας, νὰ λησμονοῦμε τὸν ἀνθρωποπλαστικὸ χαρακτήρα τῆς πραγματικῆς Παιδείας; Ἀπὸ τίς στήλες αὐτὲς κάνουμε ἔκκληση στὸ Ὑπουργεῖο Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων νὰ ἐπανεξετάσει τὴν ἀπόφαση, διὰ τῆς ὁποίας ἀπηγορεύθη ἡ Ἐξομολόγηση στὰ Σχολεῖα τίς παραμονές τῶν μεγάλων ἑορτῶν. Φέρετε καὶ πάλι τὸν πνευματικὸ στὰ σχολεῖα γιὰ νὰ ἔχουν οἱ νέοι καὶ οἱ νέες μας ἓνα ἀποκούμπι, ἓνα στήριγμα, ἓναν σύμβουλο πού θὰ ἀκούσει ὅλα τὰ προβλήματα καὶ τίς ἀγωνίες τους. Δὲν θὰ εἶναι ἡ πανάκεια γιὰ τὸ ζήτημα τῆς νεανικῆς βίας, θὰ εἶναι, ὅμως, ἓνα πρῶτο βῆμα πρὸς τὴν σωστὴ κατεύθυνση. Ἡ ἀπομάκρυνση τοῦ ἐξομολόγου δὲν ἀδικεῖ τὴν Ἐκκλησία, ἀδικεῖ τοὺς νέους μας.

K.X.

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Οι Ἔργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. ἀπὸ 27 ἕως καὶ 29.3.2007

Συνήλθε στὶς 27,28 καὶ 29 Μαρτίου ἐ.ἔ. ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 150ῆς Συνοδικῆς Περιόδου. Κατὰ τὴν διάρκειά τῶν ἐργασιῶν:

Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Μ.Κ.Ο. «Ἀλληλεγγύη»

Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ἱεραὶ Μητροπόλεις
Φθιώτιδος

Αὐτοκέφαλος Ἐκκλησία τῆς Ἀλβανίας

Α. Ὁ Μακαριώτατος ἐνημέρωσε τὸ Σῶμα γιὰ τὴν τελευταία ἔκθεση τοῦ Στέιτ Ντιπάρτμεντ, ὅπου ἀναφέρονται σημεῖα τὰ ὁποῖα, κατὰ τὴν γνώμη τῶν συντακτῶν τῆς ἐκθέσεως, ἀποδεικνύουν ἔλλειμα θρησκευτικῆς ἐλευθερίας στὴν Ἑλλάδα. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἀπέστειλε τὸ κείμενο στὴν Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων, ὥστε νὰ στοιχειοθετηθεῖ ἐμπεριστατωμένη ἀπάντηση ὅπου θὰ ἀναιροῦνται ὅσα λαθεμένα περιλαμβάνονται στὴν ὡς ἄνω Ἔκθεση.

Β. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἐνημερώθηκε:

–Γιὰ τὴν ἐπιστολὴ τοῦ Μακαριωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου σχετικὰ μὲ τὸν Μαθητικὸ Διαγωνισμὸ σὲ πανευρωπαϊκὸ ἐπίπεδο περὶ τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἑθνῶν Παύλου καὶ τοῦ Διάπλου ποὺ θὰ ἀκολουθήσει. Ἡ Δ.Ι.Σ. μετὰ ἀπὸ διεξοδικὴ συζήτηση περὶ ὄλων τῶν θεμάτων ποὺ διαλαμβάνονται στὸ Πατριαρχικὸ Γράμμα, ἐκφράζει τὴν χαρὰ τῆς γιὰ τὴν ἔστω καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων ἐπευλογία τῆς ὄλης προσπάθειας ἀπὸ τὸν Παναγιώτατο, τὸν ὁποῖο ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος πρότεινε καὶ ἡ Δ.Ι.Σ. ὁμόφωνα ἀπεδέχθη νὰ προσκληθεῖ καὶ νὰ ἠγηθεῖ τοῦ Διάπλου, ὁ ὁποῖος θὰ πραγματοποιηθεῖ τὸν ἐρχόμενο Ἰούλιο.

Ἀπὸ εἰδικὴ εἰσήγηση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σισανίου κ. Παύλου περὶ τῶν ὄσων διαλαμβάνονται στὸ σχολικὸ βιβλίο ἱστορίας τῆς ΣΤ΄ Δημοτικοῦ. Ἐπειδὴ σπουδαῖα καὶ ἀδιαμφισβήτητα ἱστορικὰ γεγονότα παραδίδονται στὴ λήθη, καταδικάζοντας τὴ νεώτερη γενιὰ σὲ μιὰ θολὴ καὶ ἀσπασματικὴ εἰκόνα τῆς πραγματικῆς ἱστορίας τοῦ τόπου μας, καὶ ἐπιπλέον ἐπειδὴ παρασιωπᾶται ἡ συμβολὴ τῆς Ἐκκλησίας μας τόσο στοὺς ἀπελευθερωτικούς ὅσο καὶ στοὺς κοινωνικοὺς ἀγῶνες τοῦ λαοῦ μας, ἡ Δ.Ι.Σ. ἀποφάσισε νὰ ἐκδώσει ἐπίσημο κείμενο, μὲ βάση μελέτες Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς Ἱστορικῶν Ἐπιστημόνων, ὅπου θὰ ἀποδεικνύεται ὅτι τὸ συγκεκριμένο βιβλίον ἀπάδει πρὸς τὸ Ἑλληνικὸ Σύνταγμα καὶ προσπαθεῖ ὡς μηχανισμὸς χειραγωγήσεως νὰ ἐλέγξει τὶς συνειδήσεις τῶν Νεοελλήνων μαθητῶν.

–Ἀπὸ τὴν ἐπιστολὴ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Γουμενίσσης κ. Δημητρίου, γιὰ τὴν ἀπάλειψη τῶν ἐπιμάχων Ἀγιογραφῶν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Παναγίας «Ἐξ Ἄξιόν Ἔστιν» Ἀξιοπόλεως.

–Ἀπὸ τὸν κ. Εὐάγγελο Μπίκα, Νομικὸ Σύμβουλο τοῦ Ταμεῖου Προνοίας τοῦ Ὁρθόδοξου Ἐφημερικοῦ Κλήρου Ἑλλάδος (Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε.), σχετικὰ μὲ τὸ νομοθετικὸ καθεστῶς ποὺ θὰ διέπει τὸ ὡς ἄνω Ταμεῖο καθὼς αὐτό, ὡς ἰδιαιτέρος κλάδος παροχῆς τοῦ «ἐφ ἄπαξ», θὰ ἐνσωματωθεῖ στὸ Ταμεῖο Προνοίας τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων μαζὶ μὲ μέρος τῆς ἀκίνητης περιουσίας του. Ἡ ὑπόλοιπη ἀκίνητη περιουσία ὡς καὶ οἱ κινητὲς ἀξίες θὰ περιέλθουν

στό Ἑλληνικὸ Δημόσιο. Τὰ Παρεκκλήσια θὰ περιέλθουν στὴν δικαιοδοσία τῶν οἰκεῖων Ἐκκλησιαστικῶν Ἀρχῶν.

Γ. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἐνεκρίνε:

–Τὸ ὑποβλήθην ὑπὸ τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως Πρόγραμμα τοῦ Θ' Πανελληνίου Λειτουργικοῦ Συμποσίου Στελεχῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων μὲ κεντρικὸ θέμα: «*Τὸ Μυστήριο τοῦ θανάτου στὴ Λατρεία τῆς Ἐκκλησίας*», τὸ ὁποῖο θὰ πραγματοποιηθεῖ ἀπὸ 5 ἕως 7 Νοεμβρίου 2007, στὸ Συνεδριακὸ Κέντρο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος.

–Τὴν πρόταση τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Θείας καὶ Πολιτικῆς Οἰκονομίας καὶ Οἰκολογίας γιὰ τὴν ἀποστολὴ τῶν ἐκδοθέντων Πρακτικῶν τῆς διοργανωθεῖσης Ἡμερίδος μὲ θέμα: «Προβλήματα τοῦ τρόπου ζωῆς τῶν κατοίκων τῶν μεγαλοπόλεων», στὶς Ἱερᾶς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ στὰ ἀρμόδια Ὑπουργεῖα.

–Τὸ ὄρισμὸ τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου κ. Τιμοθέου Ἐπιτρου, Προέδρου τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Μεταναστῶν, Προσφύγων καὶ Παλιννοστούντων, ὡς ἐκπροσώπου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιὰ τὴν συνεργασία μὲ τὸ Ἰνστιτοῦτο Μεταναστευτικῆς Πολιτικῆς (Ι.ΜΕ.ΠΟ.) στὴ διοργάνωση Συνεδρίου μὲ θέμα «Συμβολὴ τῆς Θρησκείας στὴν ὁμαλὴ ἔνταξη τῶν Μεταναστῶν στὶς Κοινωνίες Ὑποδοχῆς».

–Τὴν πρόταση τῆς Ὑποεπιτροπῆς Καλλιτεχνικῶν Ἐκδηλώσεων τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεότητος, γιὰ τὴν διοργάνωση ἐκδηλώσεων μὲ τὸν τίτλο: «ΓΕΦΥΡΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ 2007-2008».

Δ. Ἡ Δ.Ι.Σ.:

Προχώρησε στὴν ὀριστικοποίησιν τοῦ τελικοῦ κειμένου τῆς Εἰσηγήσεως τῆς μὲ τὶς ἐπισημάνσεις σχετικὰ μὲ τὸ σχολικὸ βιβλίον ἱστορίας τῆς ΣΤ' Δημοτικοῦ. Τὸ κείμενο αὐτὸ ἐπιδώθηκε στὴν Ὑπουργὸ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Γιαννάκου, ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Παῦλο.

–Μελέτησε καὶ συζήτησε τὰ Πορίσματα τῆς Διημερίδος, ἡ ὁποία πραγματοποιήθηκε τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 2006 μὲ θέμα τὴν ἱερατικὴ οἰκογένεια στὴ σύγχρονη κοινωνία μας.

Ε. Τὴν 28.3.2007, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ διαλείματος τῆς Συνεδρίας, ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος παρουσία τῶν Σεβασμιωτάτων Συνοδικῶν Μητροπολιτῶν Σταγῶν καὶ Μετεώρων κ. Σεραφεῖμ καὶ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Βαρνάβα, δέχθηκε στὸ Γραφεῖο του τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιον τοῦ Ἱεροῦ Συνδέσμου Κληρικῶν Ἑλλάδος (Ι.Σ.Κ.Ε.). Κατὰ τὴ συνάντησιν αὐτὴ συνεζητήθησαν διάφορα θέματα, καθὼς ἐπίσης τὸ θέμα τῆς ὑπαγωγῆς τοῦ Ταμείου Προνοίας τῶν Κληρικῶν Ἑλλάδος στὸ Ταμεῖο Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων.

Τέλος ἡ Δ.Ι.Σ. συζήτησε καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

Ἐνημερωτικὸ σημεῖωμα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου περὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ προσκυνηματικοῦ Τουρισμοῦ

Σὲ ἀπάντησιν τῶν ὄσων ἔχουν γραφεῖ καὶ ληχθεῖ σχετικά μὲ τὴν συνεργασίαν μεταξὺ τῶν Συνοδικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ τῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Τουριστικῆς Ἀναπτύξεως καὶ ΕΟΤ στὴν ἀπὸ κοινοῦ προβολὴ τοῦ Ἑλληνορθόδοξου πολιτισμοῦ καὶ τῶν Βυζαντινῶν καὶ Μεταβυζαντινῶν Μνημείων, στὰ πλαίσια μάλιστα τῆς διαδρομῆς ποὺ ἀκολούθησε ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν Παῦλος, ἡ ὁποία κατὰ δήλωσιν τῆς κας Ὑπουργοῦ Τουριστικῆς Ἀνάπτυξης (30.9.2006) στοχεύει καὶ «στὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Θρησκευτικοῦ Τουρισμοῦ ὡς τῆς πλέον ἀνερχόμενης ἐναλλακτικῆς μορφῆς τουρισμοῦ γιὰ 12μηνν ἐπιμήκυσιν τῆς τουριστικῆς περιόδου μὲ αὔξησιν τοῦ ΑΕΠ στὸ 18%, δίνοντας ἀπασχόλησιν σὲ 800.000 συμπολίτες μας», διευκρινίζονται τὰ ἑξῆς:

1. Γιὰ τὸν σχεδιασμὸν καὶ τὴν ἀπαιτούμενη προεργασία γιὰ τὴν ἀνάδειξιν τῶν προσκυνηματικῶν Μνημείων καὶ προορισμῶν, ἀπὸ πλευρᾶς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἶχε ἤδη συσταθεῖ τὸ ἔτος 2001, Συνοδικὸν Γραφεῖον Ἀναπτύξεως Προσκυνηματικῶν Περιηγήσεων. (Κατόπιν ὑποδείξεως τοῦ τότε Ὑπουργείου Τουρισμοῦ καὶ τοῦ ΕΟΤ καὶ ἔτυχε τῆς εὐρείας ἀποδοχῆς ὄλων τῶν Τουριστικῶν φορέων).

2. Πρωταρχικὸς στόχος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἦταν ἡ διὰ τῆς δημιουργικῆς ἀπασχόλησιν τῶν μαθητῶν, ἐκμάθησιν τῶν θησαυρῶν τοῦ Ἑλληνορθόδοξου πολιτισμοῦ καὶ ἡ

έντρύφηση στην ζωή και τὸ ἔργο τοῦ μεγάλου Ἀποστόλου Παύλου. Γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ διοργάνωσε, κατὰ τὸ σχολικὸ ἔτος 2005-2006, τὸν πρῶτο Πανελληνίου Μαθητικὸ Διαγωνισμό «Ἀπόστολος Παῦλος - Ἀπόστολος τῆς Ἑλλάδος - Ἀπόστολος τῆς Εὐρώπης», ὁ ὁποῖος κατόπιν προτάσεως τῆς Ἱ.Συνόδου τέθηκε στὶς 25.10.2005 ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων. Ὁ ἐν λόγῳ διαγωνισμὸς στὴν συνέχεια, στὶς 10.1.2006, τέθηκε καὶ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Ὑπουργείου Τουριστικῆς Ἀνάπτυξης. Τὸ ἐν λόγῳ Ὑπουργεῖο, ὑλοποιοῦσε ἤδη στὸ πρόγραμμα (ΕΠΑΝ) δράση μὲ τίτλο «Στὰ βήματα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου» μὲ στόχο τὴν ἀνάδειξη τῶν τόπων ποὺ πέρασε καὶ δίδαξε ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στὴν Ἑλλάδα, ὥστε νὰ καταρτισεῖ προσκυνηματικὴ διαδρομὴ, τὴν ὁποία συνεχίζει καὶ σήμερα νὰ ὑλοποιεῖ. Τὸ ὄλο ἐγχείρημα τοῦ Πανελληνίου Μαθητικοῦ Διαγωνισμοῦ ἀποσκοποῦσε στὸ νὰ ἀναδείξει ὡς κεντρικὸ πυρῆνα τὴ γνώση γιὰ τὸ βίο καὶ τὸ ἔργο τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, καὶ ἐκ παραλήλητου τοὺς τόπους ποὺ πέρασε καὶ δίδαξε ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν στὴν Ἑλλάδα, ἔτσι ὥστε νὰ προβληθεῖ καὶ αὐτὴ ἡ προσκυνηματικὴ διαδρομὴ, τὴν ὁποία θὰ ἐγκαινιάζαν οἱ ἀριστεύσαντες, στὸν Μαθητικὸ Σχολικὸ Διαγωνισμό, μαθητῆς.

3. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος γιὰ τὴν ἀρτιότερα διεξαγωγὴ τοῦ ὡς ἄνω Πρῶτου Πανελληνίου Μαθητικοῦ Διαγωνισμοῦ, ἐνέκρινε τὴν σύσταση τῆς Εἰδικῆς πολυμελοῦς ἐκ μέρους ὄλων τῶν ἐμπλεκομένων φορέων, Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς. Σὲ ἀλληλεπλήρητες συναντήσεις τους, κατόπιν τῆς ἰδιαίτερης ἐπιτυχίας καὶ αὐξημένης συμμετοχῆς μαθητῶν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα (6.000), ἀξιολόγησαν τὶς ἐργασίες καὶ παρουσίασαν τὰ ἀποτελέσματα στὴν Ἱερὰ Σύνοδο, ἡ ὁποία καὶ βράβευσε τὴν ἀξιόπαινη προσπάθεια ἀπὸ κοινῶν μὲ τὰ Ὑπουργεῖα Παιδείας καὶ Τουριστικῆς Ἀνάπτυξης.

4. Στὴ συνέχεια μὲ τὴν συνδρομὴ τοῦ ΕΟΤ πραγματοποιήθηκε ὁ πρῶτος Προσκυνηματικὸς Διάπλου ἀπὸ 29.9.06 -1.10.06, σὲ Πάρο, Κύθηρα καὶ Τήνο καὶ τὸ ἐν πλῶ συνέδριο, μὲ θέμα: «Τὴν Ἀξία καὶ τὴν ἀνάδειξη τοῦ Προσκυνηματικοῦ Τουρισμοῦ, ὡς ἐναλλακτικῆς μορφῆς τουρισμοῦ». Τὴν ἐπιτυχεῖ διοργάνωση καὶ προσπάθεια ἐπισφράγισαν μὲ τὴν παρουσία τους, ἡ Ὑπουργὸς Τουριστικῆς Ἀνάπτυξης καὶ Πετραλιᾶ, ἡ ὁποία ἐγκαινιάσε τὴν ἔκθεση τῶν βραβευθέν-

των μαθητικῶν ἔργων, καὶ προήδρευσε τοῦ ἐν πλῶ συνεδρίου, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, ἐκπρόσωποι τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, ἐξέχουσες προσωπικότητες, δημοσιογράφοι καὶ καθηγητῆς πρωτοβάθμιας καὶ δευτεροβάθμιας ἐκπαίδευσης, μαθητῆς καὶ γονεῖς.

5. Γιὰ τὴν διεξαγωγὴ τοῦ Διάπλου αὐτοῦ, ὅπως ἀναφέρεται καὶ στὸ Δελτίο Τύπου τῆς Ὑπουργοῦ Τουριστικῆς Ἀνάπτυξης καὶ Πετραλιᾶ, στὶς 12.4.2007 τὸ ὡς ἄνω Ὑπουργεῖο πραγματοποιεῖ ἔρευνα ἀγορᾶς καὶ ἐπέλεξε μεταξὺ τῶν τριῶν ναυτιλιακῶν ἐταιριῶν τὴν ἐταιρεία «Louis» γιὰ τὴν πραγματοποίηση τοῦ πρῶτου αὐτοῦ Προσκυνηματικοῦ Διάπλου μὲ χρηματοδότηση τοῦ ΕΟΤ.

6. Δεδομένης τῆς διάθεσης τῆς Ἐκκλησίας νὰ συνεισφέρει περαιτέρω στὸ παιδαγωγικὸ ἔργο καὶ τὴν προβολὴ τοῦ ἔργου τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, καὶ νὰ συνδράμει τὴν Πολιτεία στὴν προσπάθειά της νὰ ἐνισχύσει τὸν Θρησκευτικὸ καὶ Προσκυνηματικὸ Τουρισμὸ στὴν χώρα μας, ἀλλὰ καὶ λόγῳ τῆς ἐπιτυχίας τῆς πρῶτης διοργάνωσης τοῦ Πανελληνίου Μαθητικοῦ Διαγωνισμοῦ καὶ τοῦ Διάπλου αὐτοῦ, ἡ Διοικήσις Ἱερὰ Σύνοδος, τὸ Νοέμβριο τοῦ 2006, κατόπιν εισηγήσεως τοῦ Συνοδικοῦ Γραφείου Προσκυνηματικῶν Περιηγήσεων, ἐνέκρινε τὴ διοργάνωση καὶ δεύτερου Μαθητικοῦ Διαγωνισμοῦ γιὰ τὸν Ἀπόστολο τῶν Ἐθνῶν Παῦλο, ὁ ὁποῖος διεξάγεται μεταξὺ τῶν μαθητῶν ποὺ φοιτοῦν στὰ Ἑλληνικὰ Σχολεῖα εὐθύνης τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων στὴν Εὐρώπη. Γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτὸ συγκρότησε νέα Ἐπιστημονικὴ Ἐπιτροπὴ γιὰ τὴν ἀξιολόγηση καὶ ὑλοποίησή του.

7. Λόγῳ τοῦ Πανευρωπαϊκοῦ χαρακτῆρα τοῦ Διαγωνισμοῦ - ἀφοῦ σὲ αὐτὸν συμμετέχουν μαθητῆς ποὺ φοιτοῦν στὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα τοῦ Ἐξωτερικοῦ - ζητήθηκε ἡ συνδρομὴ τῶν Ὑπουργείων Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, Ἐξωτερικῶν, Τουριστικῆς Ἀναπτύξεως καὶ τοῦ Γραφείου τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου στὴν Ἑλλάδα καὶ ὁ διαγωνισμὸς ἐτέθη ὑπὸ τὴν αἰγίδα τους. Ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνηση ἐπιθυμώντας νὰ λάβει μέρος στὸν διαγωνισμὸ αὐτὸ, ἐξεφράσθη θετικῶς γιὰ τὴν συμμετοχὴ ἱκανοῦ ἀριθμοῦ σχολείων καὶ μαθητῶν της, καθότι ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐπισκέφθηκε τὴν Κύπρο καὶ ἴδρυσε καὶ τὴν

ἐκεῖ Ἐκκλησία καὶ ἔθεσε καὶ αὐτὴ τὸν διαγωνισμό ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῶν συναρμοδίων Ὑπουργείων τῆς.

8. Στὸ στάδιο τῶν προπαρασκευαστικῶν ἐπαφῶν, γιὰ τὶς ἐκδηλώσεις ποὺ πρόκειται νὰ γίνουν, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, σὲ προηγούμενη συνεδρίασή τῆς ἐνημερώθηκε, ὅτι: α) Στὸ νέο Εὐρωπαϊκὸ Μαθητικὸ Διαγωνισμό ἔχουν ἤδη ἐκδηλώσει ἐνδιαφέρον 17 χῶρες καὶ περίπου 1.700 Ὁμογενεῖς μαθητὲς ἀπὸ σχολεῖα εὐθύνης τῶν Ὑπουργείων Παιδείας Ἑλλάδος καὶ Κύπρου, καὶ β) γιὰ τὸ ὑποβληθὲν σὲ Αὐτὴν προσχέδιο Προγράμματος Προσκυνηματικοῦ Διάπλου, μὲ σκοπὸ νὰ γνωρίσουν οἱ μαθητὲς τὴν Ἱστορία καὶ τοὺς τόπους ὅπου διήλθε ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καὶ νὰ ἔλθουν σὲ ἐπαφὴ μὲ τὴν Πολιτιστικὴ Ταυτότητα τῆς κάθε περιοχῆς. Γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ, μέλη τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν ἐκπροσώπων τῶν ἐμπλεκόμενων ὑπουργικῶν φορέων καὶ τοῦ Συνοδικοῦ Γραφείου, προχώρησαν σὲ μία κατ' ἀρχὴν διερεύνηση τῆς δυνατότητας ὑλοποίησης τοῦ ὡς ἄνω Διάπλου καὶ ζήτησαν ἀπὸ τὶς ὑπάρχουσες ναυτιλιακὲς ἐταιρίες νὰ ὑποβάλουν ἀρχικὲς προσφορές. Ἡ διερεύνηση ἔγινε μὲ σκοπὸ νὰ ἐξεταστοῦν: α) ποιοὺς τόπους θὰ ἦταν ἐφικτὸ νὰ ἐπισκεφθοῦν οἱ συμμετέχοντες μαθητὲς, οἱ καθηγητὲς τους καὶ ὁ συνοδεύων γονέας, β) σὲ ποιά κατάλληλη χρονικὴ περίοδο καὶ διάρκεια καὶ γ) τὸ ὕψος τοῦ κόστους τοῦ Διάπλου καὶ ἡ ἀξιολόγηση τῆς ἀποτελεσματικότητας καὶ τῆς ἀναγκαιότητάς του.

9. Ἡ ἐταιρεία «Louis» μὲ τὴν ὁποία ὁ ΕΟΤ, εἶχε ἤδη πραγματοποιήσει τὸν πρῶτο Διάπλου, ἀπέστειλε στὸ Συνοδικὸ Γραφεῖο Προσκυνηματικῶν Περιηγήσεων τὴν ἀπὸ 1.3.2007 ἐνδεικτικὴ προσφορά τῆς, ὕψους 1.250.000 εὐρώ, γιὰ τὴν πραγματοποίηση τοῦ Διάπλου, ἀναφέροντας ὁμως ρητὰ σὲ αὐτὴν, τὰ ἀκόλουθα: «Ἡ παροῦσα ἐπιστολὴ εἶναι ἐνδεικτικὸς προϋπολογισμὸς καὶ ὄχι ἐπίσημη προσφορά. Γιὰ τὴν ἐπίσημη προσφορά μας θὰ ἀναμένουμε τὴν ἐπικοινωνία μὲ τοὺς ἀρμόδιους ἐμπλεκόμενους φορεῖς οἱ ὁποῖοι καὶ θὰ ἀναλάβουν τὴν σύναψη σχετικῆς συμφωνίας. Ἀναμένουμε τὴν σχετικὴ αἴτηση τῶν ἀπαιτουμένων ὑπηρεσιῶν ἐγγράφως».

10. Βάσει τῆς οικονομικῆς ἀρχικῆς “ἐνδεικτικῆς” αὐτῆς προσφορᾶς καὶ ἐκείνων ποὺ τυχὸν ἀκολουθήσουν, ἀλλὰ καὶ τῆς συνεκτίμησης ἀπὸ πλευρᾶς τῶν ἐμπλεκόμενων φορέων ὀλων τῶν παραμέτρων, θὰ

καταρτισθεῖ τὸ τελικὸ σχέδιο τῶν ἐκδηλώσεων καὶ τοῦ Διάπλου, τὸ ὁποῖο καὶ θὰ ὑποβάλει τὸ ἀρμόδιο Συνοδικὸ Γραφεῖο Προσκυνηματικῶν Περιηγήσεων πρὸς ἔγκρισιν τόσο στὴν Ἱερὰ Σύνοδο ὅσο καὶ στὰ Ὑπουργεῖα Τουριστικῆς Ἀνάπτυξης, Παιδείας καὶ Ἐξωτερικῶν. Ἦδη μέχρι σήμερα δὲν ὑπάρχει τὸ ὀριστικὸ σχέδιο καὶ ἀνάλογη ἀπόφαση.

11. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω, καθίσταται σαφές, πῶς, δεδομένης καὶ τῆς μὴ ἀρμοδιότητος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τόσο στὴν χρηματοδότηση τοῦ νέου Διάπλου, ὅσο καὶ στὴν τελικὴ ἐπιλογὴ τοῦ φορέα ὑλοποίησής του, μόνον σὲ σύγκυση θὰ μπορούσε, καὶ ἰδιαίτερα καλοπίστα μᾶλλον νὰ ἀποδοθεῖ, ἡ ἐμπλοκὴ ἀπὸ μερίδα τῶν ΜΜΕ, τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου τῆς Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδοῦλου.

Μ.Κ.Ο. «Ἀλληλεγγύη»

«Δρομολόγιο» ἀγάπης καὶ προσφορᾶς

Μήνυμα ἀλληλεγγύης καὶ προσφορᾶς γιὰ τὰ τετραπληγικὰ παιδιὰ ἀπέστειλαν ἑκατοντάδες πολῖτες κατὰ τὴν περιοδεία τοῦ λεωφορείου τῆς Μ.Κ.Ο. τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ».

Τὸ δεκάημερο «δρομολόγιο» ἀγάπης ξεκίνησε στὶς 23 Μαρτίου μὲ τὸ κατάλληλα διαμορφωμένο διώροφο λεωφορεῖο τῆς ΕΘΕΛ, τὸ ὁποῖο εὐγενῶς παραχώρησε στὴν «ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ» τὸ Ὑπουργεῖο Μεταφορῶν καὶ Ἐπικοινωνιῶν, καὶ «τερμάτισε» τὴν Κυριακὴ 1 Ἀπριλίου στὸ Ζάππειο.

Ἡ ἐκστρατεία ἐνημερώσεως γιὰ τὴν διεξαγωγὴ τοῦ ἐράνου μὲ sms, μὲ σκοπὸ τὴ συγκέντρωση τῶν ἀπαιτήτων οικονομικῶν πόρων γιὰ τὴν ἀποπεράτωση τοῦ ξενώνα φιλοξενίας τετραπληγικῶν παιδιῶν, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν πενταετῆ προσφορὰ τῆς Μ.Κ.Ο. «ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ» στὴν Ἑλλάδα καὶ σὲ ὅλο τὸν κόσμον, πραγματοποιήθηκε μὲ ἰδιαίτερη ἐπιτυχία χάρη στὴν ἀμέριστη συμπαράσταση καὶ συνεργασία τῶν Δήμων Ἁγίας Παρασκευῆς, Αἰγάλλεω, Πειραιᾶ, Καλλιθέας, Περιστερίου καὶ Ἀθηναίων.

Τὸ λεωφορεῖο ἔκανε μία «στάση», ἀλλὰ ἡ προσπάθεια συνεχίζεται! Ἀποστέλλοντας τὴ λέξη «ΑΓΑΠΗ» στὸ 1616 ἀπὸ κινητὸ ἢ καλώντας στὸ 9019023737 ἀπὸ σταθερὸ τηλέφωνο, οἱ πολῖτες μποροῦν νὰ ἐνι-

σχύσουν τὴν προσπάθεια τῆς «ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ» γιὰ τὴν ὁλοκλήρωση τοῦ ξενώνα γιὰ τὰ τετραπληγικά παιδιά.

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Ἀνακοίνωση τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς γιὰ τὸ σοχολικὸ Βιβλίο Ἱστορίας

15 Μαρτίου 2007

Σχετικὰ μὲ τὴ συνεχιζόμενη συζήτηση γιὰ τὸ βιβλίο τῆς ἱστορίας τῆς Στ' Δημοτικοῦ ὁ ἐκπρόσωπος Τύπου τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, Πανοσ. Ἀρχιμ. π. Τιμόθεος Ἐκθης, δήλωσε τὰ ἀκόλουθα:

«Οἱ λαοὶ ποὺ ξεχνοῦν τὶς ρίζες τους καὶ δέχονται τὴν παραχάραξη τῆς ἱστορίας τους τί μέλλον μποροῦν νὰ ἔχουν; Ποιὰ ἄραγε εἶναι ἡ προοπτικὴ τους, Ὁ ἐλληνικὸς λαός, πάντως, γνωρίζει ἄριστα τὸ ρόλο ποὺ διαδραμάτισε καὶ διαδραματίζει ἡ Ἐκκλησία γιὰ τὸ καλῶς νοούμενο συμφέρον αὐτῆς τῆς χώρας ποὺ ὅλοι ἀνεξαιρέτως ἀγαποῦμε καὶ ὑπηρετοῦμε. Γνωρίζει ἄριστα ὅτι ὅταν οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας ὀμιλοῦν γιὰ τέτοια ζητήματα, δὲν ὀμιλοῦν γιὰ νὰ θίξουν πρόσωπα, ἀλλὰ γιὰ νὰ καυτηριάσουν καταστάσεις γιὰ τὶς ὁποῖες, αὔριο, μπορεῖ ὅλοι νὰ μετανιώσουμε πικρά. Ὅσο μάλιστα καὶ ἂν αὐτοὶ στοχοποιοῦνται, δὲν θὰ ἀπεμπολήσουν τὴν ὑποχρέωσή τους νὰ ἀπευθύνονται στὸ λαὸ γιὰ ζητήματα ποὺ ἀφοροῦν στὴν ἴδια τὴν ὑπαρξή του, στὴν ἴδια τὴν ταυτότητά του».

Ἐτήσια Γενικὴ Συνέλευση τῶν προέδρων τῶν Ἐνοριακῶν Φιλοπτώχων Ταμείων τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν

Μὲ τὴν παρουσία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, τοῦ Πρωτοσυγκέλλου τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν Αἰδεσιμολογιωτάτου Πρωτ. π. Θωμᾶ Συνοδινοῦ, τοῦ Γενικοῦ Διευθυντῆ τῆς Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης Αἰδεσιμολογιωτάτου Πρωτ. π. Θεμιστοκλῆ Χριστοδούλου καὶ τῶν Προέδρων τῶν Ἐνοριακῶν Φιλοπτώχων Ταμείων τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, πραγματοποιήθηκε στὶς 20.3.2007 στὸν Ἱερὸ Ναὸ Μεταμορφώσεως Σωτῆρος στὴν Πλά-

κα ἡ ἐτήσια Γενικὴ Συνέλευση τῶν 154 Ἐνοριακῶν Φιλοπτώχων Ταμείων καὶ τοῦ Γενικοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν μὲ θέμα τὸν ἀπολογισμὸ τῶν πεπραγμένων τοῦ Γ.Φ.Τ. καὶ τῶν Ε.Φ.Τ. τοῦ ἔτους 2006.

Σύμφωνα μὲ τὸν ἀπολογισμὸ, κατὰ τὸ περασμένο ἔτος τὸ Γενικὸ Φιλόπτωχο Ταμεῖο προσέφερε σὲ 1.231 συνανθρώπους μας εἶδη πρώτης ἀνάγκης καὶ μνησιὰ καὶ ἐφάπαξ χρηματικὰ βοηθήματα, φροντίζοντας παράλληλα, διὰ τῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης, γιὰ τὴν ψυχολογικὴ καὶ ἠθικὴ ὑποστήριξη τῶν ἐμπερίστατων ἀδελφῶν μας, γιὰ τὴν εἰσαγωγή τους σὲ νοσοκομεῖα, εὐαγῆ ἰδρύματα, κέντρα ἀποτοξίνωσης κ.ἄ., ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν προώθηση ζητημάτων τους σὲ ὑπηρεσίες ἀλλοδαπῶν, ὑπηρεσίες προσφύγων, Νομαρχίες, Δήμους καὶ ἄλλες ὑπηρεσίες. Ἐπιπρόσθετα, ὅπως ἀνέφερε ὁ π. Θεμιστοκλῆς Χριστοδούλου, στὴν περιφέρεια τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν δραστηριοποιοῦνται, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ 154 Ἐνοριακὰ Φιλόπτωχα Ταμεῖα, ποὺ κατὰ τὸ περασμένο ἔτος προσέφεραν εἶδη πρώτης ἀνάγκης, χρηματικὰ βοηθήματα καὶ δέματα ἀγάπης σὲ δεκάδες χιλιάδες συνανθρώπους μας ποὺ δοκιμάζονται, 72 Κέντρα Ἐνοριακῆς Ἀγάπης ποὺ σιτίζουν ἡμερησίως μὲ περίπου 6.000 μερίδες φαγητοῦ ἀπόρους, ἀστέγους, ἠλικιωμένους καὶ ἀνῆμπορους ἀδελφούς μας, ἀνεξαρτήτως φυλῆς, χρώματος ἢ θρησκευάματος, 18 Στέγες Προνοίας Γερόντων ποὺ φιλοξενοῦν περίπου 400 ἄτομα, στὰ ὁποῖα προσφέρεται, μεταξύ ἄλλων, καὶ ὑψηλοῦ ἐπιπέδου ἰατροφαρμακευτικὴ περίθαλψη καὶ φροντίδα, Στέγη Κατακοίτων Γερόντων ποὺ φιλοξενεῖ 45 ἄτομα, 2 Βρεφονηπιακοὶ Σταθμοὶ ποὺ φιλοξενοῦν 190 βρέφη καὶ νήπια, τὸ Κέντρο Ἀποκατάστασης Δυσπροσαρμοστών Ἀτόμων «Δάμαρις» ποὺ φιλοξενεῖ 24 ἄτομα, τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Ὀρφανοτροφεῖο «Βουλιαγμένους» ποὺ φιλοξενεῖ 20 παιδιά, καὶ 3 Στέγες Φιλοξενίας γιὰ ἀπόρους, ἀστέγους καὶ ἐμπερίστατους συνανθρώπους μας, στὶς ὁποῖες διαμένουν καὶ σιτίζονται περισσότερα ἀπὸ 100 ἄτομα. Ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ ὅτι ὅλα τὰ ἱδρύματα τῆς Ι.Α.Α. στελεχώνονται ἀπὸ ἐμπειρο καὶ ἐξειδικευμένο ἐπιστημονικὸ προσωπικό, ἔμμισθο καὶ ἐθελοντικό.

Τὸ περασμένο ἔτος ἐγκαινιάσθηκε καὶ τὸ Ἴδρυμα Μαρίας Κόκκορη στὴν περιοχὴ τῆς Ἐνω Γλυφάδας,

τὸ ὁποῖο μάλιστα τέθηκε σὲ λειτουργία στὶς ἀρχὲς τοῦ 2007. Πρόκειται γιὰ μία ὑπερσύγχρονη μονάδα φιλοξενίας, κλειστοῦ καὶ ἀνοικτοῦ τύπου, μὲ δυνατότητα ἐξυπηρέτησης 60 κοριτσιῶν μὲ νοτική ὑστέρηση καὶ σύνδρομο DOWN.

Σὲ σχέση μὲ τὰ λοιπὰ προγράμματα τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης, ὁ π. Θεμιστοκλῆς Χριστοδούλου σημείωσε ὅτι:

- στὸ πλῆθισ τοῦ ἐτησίου Ἐράνου τῆς Ἀγάπης συγκεντρώθηκε ποσὸ ὕψους 1.002.736,00 εὐρώ

- στὸ πλῆθισ τοῦ προγράμματος Ἐνοριακῆς Αἱμοδοσίας ἀπὸ τὶς 159 αἰμοληψίες ποὺ πραγματοποιήθηκαν πέρυσι στὶς Ἐνορίες τῆς Ι.Α.Α. συγκεντρώθηκαν συνολικὰ 6.305 μονάδες αἵματος.

Ἐπίσης, στὴ Γενικὴ Συνέλευση παρουσιάστηκαν λεπτομερῶς στοιχεῖα ποὺ ἀφοροῦν στὰ ἄλλα προγράμματα ποὺ ἀναπτύσσει ἡ Γενικὴ Διεύθυνση Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης:

- Ἡ «Κιβωτὸς τῆς Ἀγάπης». Ἡ «Κιβωτός», τῆς ὁποίας ἡ λειτουργία ἔχει ξεκινήσει ἀπὸ τὸν Νοέμβριο τοῦ 2003, χρησιμοποιεῖ ἓνα εἰδικὰ διαμορφωμένο φορτηγό, προσφορὰ τοῦ Ἐνοριακοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγίου Λουκᾶ Πατησίων, ποὺ διανέμει, μὲ τὴ συνδρομὴ δεκάδων ἐθελοντῶν, καθημερινά, ἀπὸ τὶς 7 ἕως τὶς 11 τὸ βράδυ, τροφίμα, ποὺ ἐτοιμάζονται στὸν Ἱ. Ναὸ Προφήτου Ἡλιοῦ Ριζουπόλεως, σὲ ἀστέγους καὶ ἀπόρους σὲ ὑποβαθμισμένες περιοχὲς τῆς περιφέρειας τῆς Ι.Α.Α. (πλητεία Κουμουνδούρου, πλητεία Κοραή, πλητεία Κοτζιά, πλητεία Ὀμονοίας κ.ἄ.). Καθημερινὰ υπολογίζεται ὅτι σιτίζονται περίπου 100-150 ἄστεγοι.

- Ἡ «Ταβιθά». Ἡ «Ταβιθά», τὸ φιλοanthρωπικὸ κατάστημα ἀγάπης ποὺ ἐδρεύει σὲ χώρο ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀκομινάτου 23 στὸ κέντρο τῆς Ἀθήνας (πλητεία Καραϊσκάκη) καὶ λειτουργεῖ, μὲ τὴ συνδρομὴ ἐθελοντῶν, ἀπὸ τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 2004, καθημερινά, ἐκτὸς μεγάλων ἑορτῶν καὶ ἀργιῶν, διανέμει δωρεὰν εἶδη ἱματισμοῦ καὶ ὑπόδησης (ἄλλα καὶ κουβέρτες, σάκους ὕπνου κ.λπ.), τὰ ὁποῖα προέρχονται ἀπὸ δωρεὰς πολιτῶν σὲ Ἱεροῦς Ναοὺς, σὲ ἀστέγους, ἀπόρους, ἄτομα ποὺ βιώνουν τὸν κοινωνικὸ ἀποκλεισμὸ ἢ ἀπειλοῦνται ἀπὸ αὐτὸν καὶ μέλη πολύτεκνων οικογενειῶν, ἐνῶ ταυτόχρονα ἀποστέλλει «πακέτα ἀγάπης» σὲ ἐμπερίστατους ἀδελφούς μας σὲ Σωφρονιστικὰ

Καταστήματα τῆς χώρας καὶ στὸ Κέντρο Παλληνοστούντων καὶ Προσφύγων στὸ Λαύριο. Ἀπὸ τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 2004 μέχρι καὶ τὸν Φεβρουάριο τοῦ 2007 ἡ «Ταβιθά» ἔχει διαθέσει σὲ 19.000 ἄτομα 320.000 εἶδη ἱματισμοῦ, ὑπόδησης κ.λπ.

- Τὸ πρόγραμμα ἐνίσχυσης τῶν οικογενειῶν τῆς θρησκευτικῶς καὶ ἐθνικῶς εὐαίσθητης περιοχῆς τῆς Θράκης γιὰ τὴν ἀπόκτηση τρίτου παιδιοῦ. Στὸ πρόγραμμα συμμετεῖχαν κατὰ τὸ περασμένο ἔτος 100 Ἐνοριακὰ Φιλόπτωχα Ταμεία τῆς Ι.Α.Α., τὰ ὁποῖα, ἀναλαμβάνοντας 100 οικογένειες τῆς Θράκης ποὺ ἀπέκτησαν τρίτο παιδί, προσέφεραν ποσὸ συνολικοῦ ὕψους 144.000 εὐρώ.

- Τὸ πρόγραμμα Διακονίας Κρατουμένων. Τὰ ἐξειδικευμένα στελέχη τοῦ ἐν λόγω προγράμματος, συνεικουρούμενα ἀπὸ ἐθελοντές, ἀσχολοῦνται μὲ θέματα ἀπόρων κρατουμένων, καὶ δὴ μπτέρων καὶ ἀνήλικων κοριτσιῶν, ἀποστέλλουν σὲ αὐτοὺς «πακέτα ἀγάπης» μὲ εἶδη ἱματισμοῦ, ὑπόδησης κ.λπ., τοὺς προσφέρουν χρηματικὰ βοηθήματα καὶ ἐπισκέπτονται τακτικὰ τόσο αὐτοὺς στὰ Σωφρονιστικὰ Καταστήματα, ὅσο καὶ τὶς οικογένειές τους, προκειμένου νὰ τοὺς στηρίξουν πνευματικὰ. Κατὰ τὸ περασμένο ἔτος ἐξυπηρετήθηκαν 3.890 ἐγκλειστοὶ ἀδελφοί μας.

- Τὸ πρόγραμμα τῶν Θερινῶν Διακοπῶν Ὑπερηλίκων. Ἡλικιωμένες, ποὺ φιλοξενοῦνται σὲ Στέγες Προνοίας Γερόντων τῆς Ι.Α.Α., περνοῦν εὐχάριστες ἡμέρες ἀναψυχῆς, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς θερινῆς περιόδου, στὶς ἐγκαταστάσεις τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὀρφανοτροφείου Βουηλιαγμένων.

- Τὸ πρόγραμμα τακτικῶν ἐπισκέψεων τῶν μελῶν τῶν Ε.Φ.Τ. στὴ Στέγη Κατακοίτων Γερόντων καὶ στὸ Κ.Α.Δ.Α. «Δάμαρις», βάσει προγράμματος ποὺ συντάσσει ἡ Γενικὴ Διεύθυνση Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης, μὲ σκοπὸ τὴν ἠθικὴ καὶ οικονομικὴ ἐνίσχυση τῶν φιλοξενουμένων στὰ Ἰδρύματα.

- Τὸ πρόγραμμα ἐπισκέψεων, κατὰ τὶς ἑορτὲς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα, τῶν στελεχῶν τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης καὶ τῶν πολυάριθμων ἐθελοντῶν σὲ νοσοκομεῖα καὶ εὐαγγῆ ἰδρύματα.

- Τὸ πρόγραμμα ἐνημέρωσης γιὰ τὶς δραστηριότητες τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης. Ἡ Γενικὴ Διεύθυνση Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης ἐκδίδει εἰδικὸ ἔντυπο σὲ 12.000 ἀντίτυπα, τὸ

ὁποῖο διανέμεται δωρεάν, μεταξύ ἁλλήλων, σὲ ὄλους τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς, τὰ Ἰδρύματα καὶ τὶς Ὑπηρεσίες τῆς Ι.Α.Α., Ὑπουργεῖα, Νομαρχίες, Δήμους, Μ.Μ.Ε., κ.τ.λ.

Συνοδικὰ τὸ Γ.Φ.Τ. καὶ τὸ Ε.Φ.Τ. τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν δαπάνησαν τὸ προηγούμενο ἔτος, στὸ πλαίσιο τῆς κοινωνικῆς δράσης καὶ τῆς φιλανθρωπικῆς διακονίας τους, ποσὸ ὕψους 8.863.775,65 εὐρώ.

Ἡ Γενικὴ Συνέλευση ὁλοκληρώθηκε μὲ ὁμιλία τοῦ Μακαριωτάτου, ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ συνεχάρη τὸν Γενικὸ Διευθυντὴ τῆς Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης, ὄλους ὅσοι μετέχουν στὴν προσπάθειά της (κοινωνικὲς λειτουργοὺς καὶ ἐθειλοντές) καὶ τοὺς Προέδρους τῶν Ε.Φ.Τ. γιὰ τὸ ἀξιολόγο καὶ πολὺπληυρο κοινωνικὸ καὶ προνοιακὸ ἔργο ποὺ ἀνιδιοτελῶς ἐπιτελοῦν, ἀναφέρθηκε διεξοδικὰ στὴν ἀνάγκη περαιτέρω ἀνάπτυξης τοῦ δικτύου ἀλληλεγγύης τῆς Ι.Α.Α. καὶ τῆς ἀνάληψης νέων πρωτοβουλιῶν, ἰδιαίτερα γιὰ τὴν ἀρωγὴ τῶν ἀστέγων, ὅπως εἶναι τὸ σὲ ἐξέλιξη πρόγραμμα γιὰ τὴ δημιουργία λουτρῶν σὲ οἶκημα στὸ κέντρο τῆς Ἀθήνας. Ὅπως εἶπε, *οἱ συνάνθρωποί μας ἐπιζητοῦν, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν παρηγορία, καὶ τὴν πρακτικὴ καὶ ἀποτελεσματικὴ ὑποστήριξη τῆς Ἐκκλησίας μας, ἡ ὁποία ἔρχεται ἀρωγὸς σὲ ὄλους ὅσοι ζητοῦν τὴ βοήθειά Της, ἀνεξαρτήτως φυλῆς, χρώματος ἢ θρησκευμάτος. Ὁφείλουμε, κατέληξε ὁ Μακαριώτατος, νὰ δώσουμε ὄλοι τὸν καλύτερο ἑαυτὸ μας καὶ νὰ ἐντείνουμε τὶς προσπάθειές μας πρὸς τὴν κατεύθυνση τῆς ἐνίσχυσης τοῦ κοινωνικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας μας, ποὺ ἀποτελεῖ τὸν μεγαλύτερο ὀργανισμό κοινωνικῆς πρόνοιας στὴν πατρίδα μας μετὰ τὸ Κράτος.*

Ὁ Μίκης Θεοδωράκης γιὰ τὸν ρόλο τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ γιὰ τὴν διδασκαλία τῆς Ἱστορίας

Ἡ μουσικὴ σύνθεση τοῦ Μίκη Θεοδωράκη γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκνοῦ «Ἀκολουθία εἰς Κεκοιμημένους», ποὺ παρουσιάστηκε στὶς 30.3.2007 στὸν Καθεδρικὸ Ἱ. Ναὸ Ἀθηνῶν, ἀπέτελεσε τὸ σχετικὸ θέμα συνέντευξης Τύπου ποὺ δόθηκε στὶς 29.3.2007 τὸ μεσημέρι στὸ Ἀρχιεπισκοπικὸ Μέγαρο.

Στὸ πλαίσιο τῆς συνέντευξης Τύπου τῆς 29.3, ὁ Αἰδεσιμ. Πρωτοπρεσβύτερος π. Θωμᾶς Συνοδινός,

Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ὑπογράμμισε ὅτι ἡ ὄλη ἰδέα ἀνήκει στὸν ἐγνωσμένον ἀξίας καὶ παγκόσμιας φήμης συνθέτη Μίκη Θεοδωράκη, ὁ ὁποῖος σὲ πρόσφατη συνάντησή του μὲ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο ἔκανε τὴν σχετικὴ πρόταση, ποὺ ἔγινε δεκτὴ μὲ προθυμία καὶ χαρὰ. Ὁ π. Θωμᾶς ἐπισήμανε τὴν ἰδιαίτερη σημειολογία ποὺ ἔχει ἡ ἐκτέλεση τοῦ ἔργου τόσο ὡς πρὸς τὸν χρόνο, στὸ τέλος τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς καὶ πρὶν ἀπὸ τὸ Πάσχα, ὅσο καὶ ὡς πρὸς τὸν χώρο, στὸν πρῶτο Ναὸ τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ ἐλληνικοῦ κράτους. *«Αὐτό», εἶπε, «ἀποτελεῖ ἓνα παραδειγματικὸ ἄνοιγμα τῆς Ἐκκλησίας, χωρὶς βέβαια νὰ ὑποκαθιστᾷ τὴν Θεία Λατρεία, μία υἱοθέτηση καὶ νέων μορφῶν ποὺ συμβάλλουν στὴν πνευματικὴ καλλιέργεια τῶν Χριστιανῶν».* Καταλήγοντας, ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ι.Α.Α. ἔκανε λόγους γιὰ ἓνα ἐξαιρετὸ ἔργο μὲ ὁμορφες εὐρωπαϊκὲς πολυφωνικὲς γραμμὲς, μὲ λιτὸ καὶ σοβαρὸ ὕψος, ποὺ ἀρμόζει στὴν συγκεκριμένη Ἀκολουθία καὶ τὸ ὁποῖο ἐπιλέχθηκε νὰ ἐκτελεστεῖ χορωδιακὰ καὶ ὄχι ὀρχηστρικὰ, μὲ σεβασμὸ στὸ Ὁρθόδοξο ἥθος.

Ἀπὸ τὴν πλευρά του, ὁ Μίκης Θεοδωράκης ὑπογράμμισε ὅτι *«συνάντησε τὴν ἐλληνικὴ γλῶσσα καὶ τὸ βυζαντινὸ μέλος στὰ κηρύγματα τοῦ Χριστιανισμοῦ ποὺ περιεῖχαν μνηύματα ἀγάπης, ἀλληλεγγύης ἀλλῆλὰ καὶ θυσίας, σὲ μιὰ ἐποχὴ ποὺ ζούσαμε κάτω ἀπὸ τὸ ζυγὸ τῆς κατοχῆς».* *«Ἦμουν ἀντιστασιακός, κομμουνιστὴς καὶ παράλληλα Χριστιανός, ἄνθρωπος ποὺ πίστευε στὴν Ὁρθοδοξία»* εἶπε χαρακτηριστικά. Καὶ συνέχισε: *«Τὸ Βυζάντιο ἦταν μεγάλος σταθμὸς καὶ διατήρησε τὸ βυζαντινὸ μέλος, περνώντας το στὰ δημοτικὰ μας τραγούδια, συμβάλλοντας ἔτσι στὴ διατήρηση τῆς ἐθνικῆς μας ταυτότητας. Ἦθελα νὰ ἀποδείξω, ὡς συνθέτης τῆς ἐλληνικῆς μουσικῆς, ὅτι τὴ λατρεία ποὺ εἶχα πρὸς τὴν ἐλληνικὴ τέχνη δὲν τὴν ἀντιμετώπιζα ὡς ἀρχαιοπληηκτος. Ἦθελα νὰ ἀποδείξω ὅτι, μὲ ὄπλο αὐτὴν τὴν παρακαταθήκη, θὰ πῆγαινα τὴν πατρίδα μου πιὸ μπροστά».*

«Πιστεύω ὅτι ἡ αὐριανὴ ἐκτέλεση», πρόσθεσε, *«θὰ εἶναι ἀκόμη πιὸ ὠριμὴ καὶ πιὸ ὁμορφὴ ἀπὸ τὴν πρώτη, χάριν στὸν κ. Ἀντώνη Κοντογεωργίου, τὴ χορωδία καὶ τοὺς σοῦιστ».* *«Θὰ εἶναι»,* τόνισε, *«μία εὐλογία γιὰ τὴ μουσικὴ μου ἀλλῆλὰ καὶ γιὰ τὴν ἐλληνικὴ*

μουσική, αὐτὸ τὸ ἔργο νὰ μὴν ἀκουσεῖ μόνο μέσα στὴ Μητρόπολη, ἀλλὰ καὶ εὐρύτερα ἀπὸ τὸν ἐλλη- νικὸ λαὸ καὶ σὲ ἄλλες ἐκτελέσεις».

Ὁ Μίκης Θεοδωράκης ὁμως ἀναφέρθηκε καὶ σὲ ζητήματα τῆς ἐπικαιρότητας. «Ἔχει ἐπικρατήσει ἡ ἀντίληψη», εἶπε, «ὅτι ἀφοῦ τελείωσαν μὲ ἐμᾶς τοὺς ζωντανούς, ἀσχολοῦνται τώρα καὶ μὲ τοὺς πεθαμέ- νους». Καὶ συνέχισε: «Τελειώσαμε μὲ τὸν Κολλοκο- τρώνη, τὸν Καραϊσκάκη, τὸν Ρήγα Φεραῖο, μὲ τὸ Ἄρκαδι, τὸ Μεσολόγγι, μὲ τὰ σύμβολα. Τοὺς πειρά- ζει ἡ 25η Μαρτίου. Γιατί ὁμως; Γιατί οἱ ἐλευθερωτές μας ἦταν οἱ φουσανελάδες, τοὺς ὁποίους κατηγο- ροῦν ὡς ἀγράμματος. Αὐτοὶ ὁμως μᾶς ἀπελευθέ- ρωσαν. Εἶναι μῦθος, λένε, ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερ- μανός. Δὲν κρατοῦσε, ὑποστηρίζουν, μὲ τὸ ἓνα χέρι ὁ Κολλοκοτρώνης τὴν ἐλληνικὴ σημαία καὶ μὲ τὸ ἄλλο τὸν Σταυρὸ καὶ δὲν εὐλογοῦσε ἡ Ἐκκλησία τὴ σημαία. Αὐτὰ εἶναι γι' αὐτοὺς ἀντιδραστικά. Καὶ δὲν πρέπει νὰ τὰ ξέρουν τὰ παιδιά μας. Γι' αὐτὸ πρέπει, κατ' αὐτούς, νὰ φύγει ἀπὸ τὴν ἐθνικὴ μας μνήμη ἡ 25η Μαρτίου [...] Ἀκόμη καὶ ὁ Βελουχιώτης ἔβαζε στὴ σειρὰ τοὺς ἀγωνιστὲς καὶ ἔμπαιναν στὰ χωριά μὲ τὴν ἐλληνικὴ σημαία, καὶ ἀφοῦ τοὺς μιλοῦσε γιὰ τὸν ἀγῶνα, τοὺς καλοῦσε ὅλους νὰ μποῦν μέσα στὴν Ἐκκλησία. Καὶ μπροστὰ σὲ ὅλους τοὺς κατοίκους τοῦ χωριοῦ καὶ τοὺς ἀντάρτες, παρακαλοῦσε τὸν παπὰ νὰ εὐλογήσει τὴ σημαία καὶ τὸν ἀγῶνα τους. Αὐτοὶ ἦταν ἐπαναστάτες. Ποιοὶ εἶναι αὐτοὶ οἱ σημερι- νοὶ ποὺ λένε ὅτι εἶναι προοδευτικοί; Τί σχέση ἔχουν αὐτοὶ μὲ ὅλα αὐτά; Βρίσκομαι ἐδῶ ἐνσυνείδητα. Αὐτὴ ἦταν ἡ φυσιολογικὴ πορεία τῆς Ἑλλάδας. Ἔτσι ἔπρεπε νὰ γίνει. Ἔχει συνέχεια ὁ ἐλληνισμός. Μόνο μὲ τὴν ἀνανέωση τῆς μνήμης καὶ τῆς πίστης μπο- ροῦμε νὰ γίνουμε κάτι. Πρέπει νὰ ἔχουμε βάσεις καὶ ρίζες, νὰ εἴμαστε περήφανοι γιὰ τὴ γενιά μας, γιὰ τὴν πατρίδα καὶ τὸ ἔθνος. Γι' αὐτὸ τὸ καταπληκτικὸ πάν- τρεμα τῆς οὐσίας τῆς ἐλληνικότητας μὲ τὴν οὐσία τοῦ Χριστιανισμοῦ. Δὲν ξέρουν ὁμως ὅλοι αὐτοὶ τί ση- μαίνει Ὁρθοδοξία. Λένε ὅτι δὲν ὑπῆρχε Κρυφὸ Σχο- λειό. Μέσα ὁμως στὶς ἐκκλησίες οἱ παπάδες διάβα- ζαν τὰ Εὐαγγέλια, τὰ ὁποῖα ἦταν γραμμένα στὰ ἐλλη- νικά».

Καὶ πρόσθεσε: «Βέβαια, ἀν κάνει μία δήλωση ὁ Μακαριώτατος βγαίνουν καὶ τὸν χτυποῦν, ἀμφισβη- τώντας τὸ δικαίωμά του νὰ ἔχει γνώμη, ὅπως ἔχει ὁ

κάθε πολίτης. Καὶ ἀν διαφωνοῦν μὲ τὴ γνώμη του, νὰ τὴν ἀντιμετωπίσουν μὲ ἐπιχειρήματα. Ἔτσι μὲ κραυγὲς καὶ ἀναθέματα λήσσης... Μὲ στεναχωρεῖ τὸ ὅτι ἐμεῖς παλέψαμε, ἡ γενιὰ ἡ δική μου, γιὰ νὰ ἔρθει αὐτὴ ἡ δημοκρατία ποὺ ζοῦμε σήμερα. Καὶ ἔτσι ἄς μοῦ ἐπιτραπεῖ νὰ ἔχω τὴν εὐθύνη γιὰ ὅ,τι ἔγινε σή- μερα, γιατί εἶμαι περήφανος... Πρέπει νὰ σεβόμαστε τὸ Σύνταγμα, εἶναι ἀσυγχώρητο γιὰ κάποιον νὰ λῆει ὅτι δὲν ἐφαρμόζεται. Εἶναι φασιστικὴ ἄποψη. Καὶ πρέπει νὰ σεβόμαστε τοὺς θεσμούς. Ἔχουμε δυὸ μεγάλους θεσμούς στὴν Ἑλλάδα. Τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ἑλληδικῆς Ἐκκλησίας. Ἐπαναστατῶ, ὅταν βλέπω ὅτι ὑπάρχουν ἀνθρωποὶ, οἱ ὁποῖοι δὲν σέβονται αὐτοὺς τοὺς θε- σμούς. Ὅταν μιᾶς γιὰ τὸν Πρόεδρο τῆς Δημοκρα- τίας ἢ τὸν ἀρχηγὸ τῆς Ἐκκλησίας, πρέπει πρῶτα νὰ πλῆνεις τὸ στόμα σου. Πρέπει νὰ σέβεσαι τοὺς θε- σμούς γιὰ τοὺς ὁποίους πεθάναμε ἐμεῖς. Αὐτοὶ σήμε- ρα ποὺ δὲν σέβονται, ἀπολαμβάνουν τοὺς καρποὺς τῶν δικῶν μας θυσιῶν. Ἐγὼ δὲν εἶμαι κάποιος ἀγνω- στος καὶ ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ κάνω τέτοια κριτικὴ. Ἄς ἔρθει ὁ ὁποιοσδήποτε νὰ μὲ ἀντικρούσει. Ἔχω μι- λήσει γι' αὐτά, ἀλλὰ δὲν τοῖμα κανεῖς νὰ μιλήσει σὲ ἐμένα. Τί νὰ μοῦ ποῦν ἐμένα; Ὅτι δὲν πάλεψα; Ὅτι δὲν εἶμαι προοδευτικός; Ὅτι δὲν ἔπιασα τὸ σφυγγὸ τοῦ λαοῦ; Ὅτι δὲν ἔδωσα καλὴ τροφὴ στὸν λαό;».

Στὴ συνέντευξη Τύπου μίλησαν ἀκόμη ὁ Πρόεδρος τῆς Ε.Ρ.Τ. κ. Χρ. Παναγόπουλος καὶ ὁ κ. Ἄντ. Κοντο- γεωργίου ποὺ θὰ διευθύνει, κατὰ τὴν ἐκτέλεση τῆς μουσικῆς σύνθεσης, τὴν Χορωδία τῆς Ε.Ρ.Τ. καὶ τὴν Παιδικὴ Χορωδία τοῦ Γ΄ Προγράμματος. Παρόντες στὴ συνέντευξη ἦταν καὶ ἡ ὑψίφωνος Μάτα Κατσού- λη, ἡ μεσόφωνος Βικτώρια Μαϊφότοβα καὶ ὁ βαθύ- φωνος Χριστόφορος Σταμπόγλης ποὺ θὰ συμμετά- σχουν ὡς σολίστ.

Ὁ Μακαριώτατος κοντὰ στοὺς ἀσθενεῖς καὶ τοὺς γέροντες

Κοντὰ στοὺς ἀσθενεῖς ποὺ νοσηλεύονται στὸ Νο- σοκομεῖο «Ἀλεξάνδρα» βρέθηκε στὶς 4.4.2007 ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, ὁ ὁποῖος τοὺς προσέφε- ρε πασχαλινὰ δῶρα καὶ τοὺς εὐχέθηκε «Καλὴ Ἀνά- σταση», ταχεῖα ἀνάρρωση καὶ σύντομη ἐπιστροφή στὰ σπιτία τους.

Σὲ δηλώσεις του πρὸς τοὺς ἐκπροσώπους τῶν Μ.Μ.Ε., λίγο πρὶν ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψή του στὸ Νοσοκομεῖο, ὁ Μακαριώτατος ἐπισήμανε τὰ ἀκόλουθα:

«Οἱ πάσχοντες ἄνθρωποι αὐτὲς τὶς ἅγιες ἡμέρες αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκη τῆς συμπαράστασης καὶ τῆς παρουσίας μας. Χαίρομαι, γιατί κάθε φορὰ πού ἐπισκέπτομαι τὰ νοσοκομεῖα τῶν Ἀθηνῶν διαπιστώνω ὅτι οἱ ὑπηρεσίες πού προσφέρουν βρίσκονται σὲ πολὺ ὑψηλὸ ἐπίπεδο καὶ ὅτι οἱ ἄνθρωποι πού ἔχουν τὴν εὐθύνη γιὰ τὴν καλὴ λειτουργία τους διακατέχονται ἀπὸ ὑψηλὴ αἴσθηση καθήκοντος. Γι' αὐτὸ αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκη καὶ νὰ τοὺς ἐπαινέσω καὶ νὰ τοὺς συγχαρῶ καὶ νὰ τοὺς εὐχαριστήσω».

Στὴ συνέχεια, ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλληδικῆς Ἐκκλησίας ἐπισκέφθηκε τοὺς ἀνθρώπους τῆς τρίτης ἡλικίας, πού φιλοξενοῦνται στὴ Στέγη Γερόντων Ἀγ. Θεράποντος Ζωγράφου.

Ἀπευθυνόμενος στοὺς παρευρισκόμενους ἱερεῖς, τὶς ἐθελόντριες καὶ τοὺς ἡλικιωμένους, ὁ Μακαριώτατος ὑπογράμμισε ὅτι «αὐτὲς τὶς ἡμέρες οἱ ἄνθρωποι πού πονοῦν ἔχουν περισσότερο ἀνάγκη τῆς στοργῆς μας». «Ὅπως εἶναι γνωστό», εἶπε, «ἡ Ἑνορία τοῦ Ἁγίου Θεράποντος βρίσκεται στὴν πρωτοπορία τῆς φιλικότητας καὶ τοῦ κοινωνικοῦ ἔργου». Καὶ πρόσθεσε: «Τὰ ἰδρύματά μας θέλουμε νὰ ἔχουν ὑψηλὲς προδιαγραφές. Πρέπει νὰ ἐξασφαλίσουμε ὑψηλὴ ποιότητα στὸ ἐπίπεδο τῆς ὑλικοτεχνικῆς ὑποδομῆς, ἀλλὰ καὶ σὲ αὐτὸ τῆς προσφορᾶς στὸν συνάνθρωπο. Ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ δίνει τὸ σύνθημα ὅτι βρίσκεται στὴν πρωτοπορία τῆς ποιότητας. Τὰ οἰκήματα σήμερα εἶναι καλὰ συντηρημένα μὲ κατάλληλο ἐξοπλισμό, ὥστε ἡ διαμονὴ σὲ αὐτὰ νὰ εἶναι εὐχάριστη». «Ἐπιπλέον», σημείωσε, «δὲν πρέπει νὰ περιοριζόμαστε ἀπλὰ στὸ νὰ ἐξασφαλίζουμε στέγη καὶ τροφὴ στοὺς ἀδελφούς μας». «Θέλουμε», συνέχισε, «οἱ φιλοξενοῦμενοί μας νὰ νιώθουν τὴν παρουσία τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀνθρωπιᾶς». «Καὶ ὅλοι», εἶπε, «θὰ πρέπει νὰ προσφέρουμε τὶς ὑπηρεσίες μας μὲ χριστιανικὲς ἀρχές, στοργὴ καὶ ἀγάπη γιατί θέλουμε ἡ προσφορὰ μας νὰ ἔχει τὸ ἄρωμα τῆς χριστιανικότητας».

Ὁ Μακαριώτατος ἀναφέρθηκε καὶ στὴν ἐθελοντικὴ προσφορὰ, ἐπισημαίνοντας ὅτι «οἱ ἐθελόντριες στέκονται στὸ προσκέφαλο τῶν ἀσθενῶν σὰν ἄλλοι φύλακες ἀγγελιοὶ καὶ τοὺς στηρίζουν». «Καὶ στὰ ἰδρύμα-

τα ἐπίσης», πρόσθεσε, «οἱ κυρίες τοῦ Φιλόπτωχου προσφέρουν ὑπηρεσίες, πού ὑπὸ ἄλλης συνθήκης δὲν θὰ προσέφεραν». «Εἶναι ἐνδεικτικὸ τοῦ πόσο πηλατιὰ εἶναι ἡ ἀγάπη καὶ μᾶς πείθει ὅτι δὲν ἔχουν ὅλα ξεφτίσει καὶ πὼς ὑπάρχουν ἄνθρωποι πού πιστεύουν στὸ Θεό» εἶπε χαρακτηριστικά. «Στὴν πατρίδα μας», ὑπογράμμισε, «ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὁ πρῶτος φορέας κοινωνικῆς προσφορᾶς μετὰ τὸ κράτος». «Σὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα», τόνισε, «μὲ πρωτοστατοῦσα τὴν Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ δίνει τὸ παρὸν στὰ προβλήματα πού δημιουργεῖ κυρίως ἡ φτώχεια».

Ὁ Μακαριώτατος ἔκανε μάλιστα ἀναφορὰ σὲ ὄλο το κοινωνικὸ καὶ φιλικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ στὴν προσφορὰ τῆς Μ.Κ.Ο. τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Ἀλληλεγγύη», ἐνῶ εἶπε ὅτι ἐνημερωτικὰ φυλλάδια θὰ διανεμηθοῦν στὰ διόδια γιὰ τὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας. «Θέλουμε», ἐπισήμανε, «νὰ δώσουμε ἀπάντηση στοὺς κακόπιστους γιὰ τὸ ἔργο μας».

Ὁ Μακαριώτατος ἐξέφρασε τὴ χαρὰ του καὶ γιὰ τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ ἱερεῖς καλύπτουν ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ὑλικὲς καὶ τὶς πνευματικὲς ἀνάγκες τῶν ἀνθρώπων καί, ἰδιαίτερα, τῶν νέων. «Οἱ νέοι ἔχουν ἀνάγκη τὰ πνευματικὰ ἀγαθὰ. Τοὺς λείπουν τὰ ἰδανικά, τὸ νόημα τῆς ζωῆς, ἡ ὑποστήριξη. Ἡ Ἐκκλησία ὅλα αὐτὰ τὰ προσφέρει. Χαίρομαι ὅταν ἀκούω ὅτι οἱ ἱερεῖς ἀγωνίζονται νὰ δώσουν τὸ παρὸν καὶ ἀντιμετωπίζουν προβλήματα τῶν ἐνοριτῶν τους» σημείωσε.

Ἐξερχόμενος ἀπὸ τὴ Στέγη Γερόντων, ὁ Μακαριώτατος ἀπάντησε σὲ ἐρωτήσεις δημοσιογράφων.

Σχετικὰ μὲ τὶς ποιμαντικὲς τοῦ ἐπισκέψεις αὐτῶν τῶν ἡμερῶν ἀνέφερε ὅτι «εἶναι καθῆκον, τὸ ὁποῖο ἐξασκοῦμε ὅλη τὴ χρονιά». Καὶ συνέχισε: «Τὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας στὸν κοινωνικὸ καὶ φιλικὸ τομέα εἶναι πρωτοποριακὸ καὶ ἀγκαλιάζει τοὺς ἀνθρώπους πού ἔχουν ἀνάγκη. Αὐτὲς τὶς ἡμέρες αἰσθανόμαστε καὶ ἐμεῖς καὶ ἐκεῖνοι τὴν ἀνάγκη νὰ βρεθοῦμε πιὸ κοντὰ ὁ ἓνας μὲ τὸν ἄλλο γιὰ νὰ ἀλληλοενισχυθοῦμε στὴν ἄρση τῶν σταυρῶν, πού ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ ἔχει ἐπιθέσει στοὺς ὧμους μας».

Κληθεὶς νὰ σχολιάσει τὴν «πίεση πού ἀσκεῖ ὁ Πρωθυπουργὸς γιὰ τὴν ἀλληλαγὴ τοῦ βιβλίου τῆς Ἱστορίας τῆς Στ' Δημοτικοῦ», ὁ Μακαριώτατος σημείωσε: «Ὅλοι περιμένουμε ἀπὸ τὸν Πρωθυπουργό, μὲ τὶς εὐαισθησίες πού ἔχει ὡς Ἑλληνας καὶ ὡς Μακεδό-

vas, να δώσει το μήνυμα για την ἀλλαγὴ πού πρέπει νὰ γίνει στὸ βιβλίο πρὶν νὰ εἶναι πολὺ ἀργά».

Ἐπισκέψεις τοῦ Μακαριώτατου στὸ Ἴδρυμα «Μ. Κόκκορη» τῆς Ι.Α.Α. καὶ στὶς Φυλακὲς Αὐλῶνος

Τὸ Ἴδρυμα «Μ. Κόκκορη» τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, τὸ ὁποῖο ἔχει ὡς ἔργο τὴν περίθαλψη θηλέων ἀτόμων μὲ νοσηρὴ ὑστέρηση ἢ μὲ σύνδρομο DOWN, ἐπισκέφθηκε στὶς 5.4.2007 ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, ὁ ὁποῖος προσέφερε στὰ παιδιά καὶ τοὺς ἐργαζόμενους τοῦ ιδρύματος πασχαλινὰ δῶρα καὶ τοὺς εὐχήθηκε «Καλὴ Ἀνάσταση».

Ὁ Μακαριώτατος, ἀφοῦ ἐνημερώθηκε γιὰ τὴ λειτουργία τοῦ ιδρύματος ἐπισήμανε ὅτι «σήμερα υπάρχουν πολλὰ παιδιά πού ἔχουν ἀνάγκη αὐτοῦ τοῦ εἶδους τὴν προστασία». «Ἐμεῖς», εἶπε, «ἔχουμε ὅλη τὴν καλὴ διάθεση νὰ προσφέρουμε σὲ αὐτὰ τὰ παιδιά τὴ δυνατότητα νὰ περνοῦν εὐχάριστα καὶ νὰ μποροῦν νὰ μαθαίνουν νὰ αὐτοεξυπηρετοῦνται καὶ νὰ δημιουργοῦν, ἀναπτύσσοντας τὶς δυνατότητές τους». «Θέλουμε νὰ περιβάλλουμε τὰ παιδιά αὐτὰ μὲ πολλὴ ἀγάπη, νὰ αἰσθάνονται ὅτι εἶναι στὸ σπίτι τους καὶ ὅτι δὲν τοὺς λείπει τίποτα» ἀνέφερε χαρακτηριστικά. Καὶ πρόσθεσε: «Θέλω νὰ πιστεῦω ὅτι θὰ ἔχουμε πληρότητα στὴν προστασία πού προσφέρουμε, ὥστε τὸ καινούργιο αὐτὸ κτήριο νὰ ἐκπληρώσει τὸ σκοπὸ γιὰ τὸν ὁποῖο ἐγίνε, δηλαδὴ νὰ προσφέρει ἄνεση καὶ ποιοτικὴ ζωὴ, ὅπως ἀρμόζει σὲ κάθε ἄνθρωπο».

Στὴ συνέχεια ὁ Μακαριώτατος ἐπισκέφθηκε τὶς Φυλακὲς Αὐλῶνος, ὅπου μοίρασε στοὺς περίπου 300 τροφίμους τῶν Φυλακῶν πασχαλινὰ δῶρα καὶ τοὺς εὐχήθηκε «Καλὴ Ἀνάσταση». «Σήμερα ἔχω τὴν εὐκαιρία νὰ σᾶς ἐπισκεφθῶ, κάτι πού ὑπαγορεύει ἡ συνείδηση καὶ ἀγάπη γιὰ τὸν κόσμον καὶ γιὰ ἐσᾶς» τόνισε ὁ Μακαριώτατος ἀπευθυνόμενος στοὺς τροφίμους τῶν Φυλακῶν. Καὶ σημείωσε: «Δὲν εἶναι εὐχάριστο ὅτι βρίσκεστε ἐδῶ. Ὁ καθένας ἔχει τὴν προσωπικὴ του ἱστορία καὶ δὲν θέλω νὰ ἐξετάσω ποιὸς φταίει, ποιὸς ἔχει δίκιο ἢ ἄδικο. Ὅλοι ἔχουμε ὑποχρεώσεις ἀπέναντι σὲ μία συντεταγμένη πολιτεία καὶ δὲν μπορεῖ νὰ κάνει ὁ καθένας ὅ,τι θέλει». «Δὲν ἦρθα ἐδῶ», εἶπε ὁ Μακαριώτατος, «οὔτε νὰ σᾶς ἐπικρίνω οὔτε νὰ σᾶς μαλώσω, ἀλλὰ γιὰ νὰ σᾶς πῶ ὅτι

σας ἀγαπᾶμε καὶ ἐσᾶς τοὺς Χριστιανοὺς Ἕλληνας καὶ ξένους, ἀλλὰ καὶ τοὺς πιστοὺς τῶν ἄλλων θρησκειῶν». Ὁ Μακαριώτατος διηγήθηκε στοὺς τροφίμους τῶν Φυλακῶν τὴν παραβολὴ τοῦ Ἀσώτου καὶ τοὺς εἶπε ὅτι τὸ δίδαγμα τῆς εἶναι ὅτι ὁ Θεὸς συγχωρεῖ ἐκείνους πού μετανοοῦν. «Ὅταν κάποιος μετανοήσῃ ὁ Θεὸς τὸν ξαναδέχεται ἀρκεῖ νὰ ζητήσῃ συγγνώμη» εἶπε χαρακτηριστικά.

«Ἀνεξάρτητα μὲ τὸ τί θὰ γίνει μὲ τὴ δικαιοσύνη καὶ τὶς ὑποθέσεις σας πού ἐκκρεμοῦν», σημείωσε, «μεγάλῃ σημασία ἔχει νὰ πάρετε τὴν ἀπόφαση νὰ πεῖτε ἴσως ἢ «Θεέ μου, συγχώρεσε μέ». Καὶ Ἐκεῖνος θὰ σᾶς δεχθεῖ πίσω». Καὶ κατέληξε: «Ὅλοι ἔχουμε στρέψει τὴν πλάτη στὸν Θεό, ὅμως Ἐκεῖνος περιμένει νὰ πάρουμε τὴν ἀπόφαση τῆς ἐπιστροφῆς. Ποτὲ δὲν εἶναι ἀργὰ νὰ μετανοήσετε, ἀρκεῖ νὰ δώσουμε ἀπὸ δείγματα ἐμπρακτοῦς μεταμέλειας».

Ὁ Μακαριώτατος ἐτίμησε τὴν μνήμη τοῦ ἐθνομάρτυρος Γρηγορίου Ε΄

Στὴν προσφορὰ τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Γρηγορίου τοῦ Ε΄ στὸν ἀγῶνα τῶν Ἑλλήνων γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση ἀναφέρθηκε στὶς 15/4/2007 ἀπὸ τὸν Καθεδρικὸ Ἱ. Ναὸ Ἀθηνῶν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος μὲ ἀφορμὴ τὴν ἐκδήλωση πού διοργάνωσε πρὸς τιμὴν τοῦ Πατριάρχου ἡ ἀδελφότητα Δημοκρατικῶν «Γρηγόριος ὁ Ε΄».

«Ὁ Γρηγόριος ὁ Ε΄», εἶπε ὁ Μακαριώτατος, «σῆκωσε τοὺς ὤμους του τὴν μεγάλη εὐθύνη γιὰ τὸν ξεσηκωμὸ τῶν Ἑλλήνων». «Κατὰ τὴν 10ῃ Ἀπριλίου 1821 πλήρωσε βαρὺ τίμημα μὲ τὸν ἀπαγχονισμό του στὴν κεντρικὴ πύλη τῶν Πατριαρχείων στὴν Κωνσταντινούπολη, ὡς ὑπεύθυνος γιὰ τὴν ἐπανάσταση» ἀνέφερε. Καὶ συνέχισε: «Τὸ σκοινὶ μὲ τὸ ὁποῖο τὸν κρέμασαν ἐγίνε σύμβολο ἀντίστασης τῶν Ἑλλήνων ἀπέναντι σὲ κάθε κατακτητὴ. Γιατὶ συμβόλησε ἔκτοτε τὴν ἐσωτερικὴ ψυχικὴ δύναμή μας».

«Εἴμαστε», πρόσθεσε ὁ Μακαριώτατος, «ἀπὸ τὰ ἐλάχιστα ἔθνη, τὰ ὁποῖα ἔχουν μάθει νὰ ἀγωνίζονται ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος». «Αὐτὲς οἱ τελετὲς ὅπως ἡ σημερινή», ὑπογράμμισε, «χρειάζονται προκειμένου νὰ ὑπενθυμίζουσαν σὲ ἐμᾶς τοὺς νεώτερους Ἕλληνας τὸ καθῆκον μας ἀπέναντι στοὺς πατέρες μας πού θυσιάσαν τὴν ζωὴ τους καὶ ἔχυσαν τὸ αἷμα τους γιὰ

νὰ ἐξασφαλίζουν τὴν θρησκευτικὴ μας ἐλευθερία καὶ τὴν ἐλευθερία τῆς πατρίδος».

«Ὁ Γρηγόριος ὁ Ε΄», τόνισε, «ξεκίνησε ἀπὸ τὸ χωριὸ τῆς Δημητσάνας ποὺ ἔκτοτε ἔγινε τὸ λίκνο τοῦ Ἑλληνισμοῦ στὴν Ἀρκαδία». «Ἰεκίνησε», συνέχισε, «ὡς πτωχὸ παιδί καὶ ἐξελίχθηκε διὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ μέσα ἀπὸ Αὐτὴν καὶ ἔφθασε νὰ γίνῃ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως». «Τὰ χρόνια ἦταν δύσκολα, ἀλλὰ οἱ Ἕλληνες, χάρη στὴν Ἐκκλησία, ὅπως αὐτὸ τὸ ἀναγνωρίζουν οἱ ἱστορικοί, κατάφεραν νὰ διατηρήσουν ἄσβεστη τὴ φλόγα τῆς ἐλευθερίας. Ἡ Ἐκκλησία ἦταν ἡ μοναδικὴ ὀργανωμένη δύναμη, ἡ ὁποία κατάφερε νὰ διαφυλάξῃ τὴν γλῶσσα, τὴν παράδοση, τὴν ἐθνικὴ αὐτοσυνειδησία καὶ τὴν ἱστορία μέσα στὰ στήθη τῶν ὑπόδουλων ραγιάδων» παρατήρησε.

«Γίνεται πολλὰς φορὰς λόγος», εἶπε ὁ Μακαριώτατος, «γιὰ τὸ ἐὰν ὑπῆρξε ἢ ὄχι τὸ Κρυφὸ Σχολεῖο μέσα στὸ ὁποῖο μάθαιναν γράμματα τὰ παιδιά». Καὶ συνέχισε: «Ὅπως ἐλέχθη τὸ Κρυφὸ Σχολεῖο δὲν ἦταν θεσμικὸ σχολεῖο. Καὶ μόνον ὅτι ὑπῆρχαν ἀνοικτὲς οἱ ἐκκλησίες, στὶς ὁποῖες ἐκκλησιάζονταν οἱ ραγιάδες καὶ μέσα σὲ αὐτὲς ἄκουγαν τὴν γλῶσσα τῶν πατέρων τους, ποὺ δὲν ἦταν εὐκόλο νὰ διδαχθοῦν, ἔφτανε γιὰ νὰ μὴν τὴν ξεχάσουν». Ὅπως σημείωσε, «τὸ 1821 ἦταν ἡ αὐγὴ τῆς ἐθνικῆς μας παλιγγενεσίας στὴν ὁποία φτάσαμε προετοιμασμένοι καὶ ὄριμοι γιὰ νὰ ἀναλάβουμε μία τόσο σημαντικὴ πρωτοβουλία ποὺ ἀπαιτοῦσε πολλὰς θυσίες τόσο ἀπὸ ἐκείνους ποὺ εἶχαν τὴν πρώτη θέση στὸ ἔθνος, ὅσο καὶ ἀπὸ τὸν λαὸ ποὺ πλήρωνε τὰ κακουργήματα τῶν τυράννων τοῦ Γένους τῶν Ἑλλήνων». «Αὐτὲς εἶναι ἀλήθειες τὶς ὁποῖες μπορεῖ κάποιος νὰ ἀμφισβητοῦν, ἀλλὰ ὅταν κανεὶς τὶς συνειδητοποιήσει αἰσθάνεται τὴν εὐθύνη ποὺ εἶχαν κυρίως οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ἄνδρες καὶ ἰδιαίτερα ὁ Πατριάρχης ποὺ ἦταν υπεύθυνος ἀπέναντι στὸ Σουλτάνο γιὰ τὴν νομιμοφροσύνη τῶν ραγιάδων» ὑπογράμμισε. «Σήμερα κλίνουμε τὸ γόνυ ἐνώπιον τοῦ Ἐθνοϊερομάρτυρος Γρηγορίου τοῦ Ε΄. Δὲν εἶναι μόνον οἱ Δημητσανίτες ποὺ τιμοῦν τὸν συμπολίτη τους, ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρο τὸ ἔθνος» ἀνέφερε χαρακτηριστικά.

«Ὁ ὑπέροχος Λαὸς μας», εἶπε σὲ ἄλλο σημεῖο τῆς ὁμιλίας του ὁ Μακαριώτατος, «ἔχει πολλὰ προτερήματα, ἀλλὰ καὶ ἐλλείμματα καὶ στὴ διάρκεια τοῦ ἀγῶνα ἐμφανίστηκαν καὶ τὰ δύο». «Ἐνα μεγάλο

ἐλλείμμά μας», τόνισε, «εἶναι ὁ διχασμὸς, ὁ ὁποῖος ἔρχεται πολλὰς φορὰς νὰ διαλύσει τὶς δυνάμεις τοῦ ἔθνους καὶ νὰ παρουσιάσει τοὺς Ἕλληνες νὰ ἀλληλοτρώγονται». «Ἀπὸ τὸν ἀγῶνα ἀρυόμεθα τὴν ἠθικὴ καὶ πνευματικὴ δύναμή μας καὶ σ' αὐτοὺς τοὺς καιροὺς, κατὰ τοὺς ὁποίους ὑπερισχύει ἡ λεγόμενη παγκοσμιοποίηση ποὺ δὲν ἀνέχεται ἐθνικὲς ἐξάρσεις, οὔτε κὰν καὶ τὴν ὑπαρξὴ τοῦ ὅρου ἔθνος. Γιατὶ δῆθεν αὐτὰ ἐμποδίζουν τοὺς λαοὺς νὰ ἔρθουν σὲ ἐπικοινωνία, νὰ ἀδελφοποιηθοῦν, νὰ γίνουν μία οἰκογένεια. Ἐμεῖς ξέρουμε πὼς γιὰ κάθε θέμα ὑπάρχει ἡ φυσιολογικὴ καὶ ἡ παθολογικὴ κατάσταση. Ἐπειδὴ ὑπάρχουν κάποιοι, οἱ ὁποῖοι κάτω ἀπὸ τὴ σημαία τοῦ ἔθνους τους ἔρχονται νὰ ταλαιπωροῦν τοὺς ἄλλους λαοὺς, φαινόμενο ποὺ γνώρισε ἡ ἀνθρωπότητα κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ 20οῦ αἰῶνα, αὐτὸ δὲν εἶναι λόγος ποὺ νὰ δικαιολογεῖ τὴν ἀπάληψη ἀπὸ τὸ λεξιλόγιό μας καὶ κυρίως ἀπὸ τὶς καρδιές μας τοῦ ὅρου ἔθνους ποὺ ἀποτελεῖ συνθετικὸ στοιχεῖο γιὰ ὅλο τὸν λαό» ἀνέφερε. «Αὐτὴ τὴν αὐτοσυνειδησία ἔχουμε καὶ σὲ αὐτὴν ὑπολογίζουμε, γιὰ τὸ λαὸς πρέπει νὰ διατηρήσει τὴν ὁμοιογένειά του, τοὺς συνεκτικὸς δεσμούς του καὶ κυρίως τὴν κοινωνικὴ συνοχὴ του» κατέληξε.

Ὁμιλίαι τοῦ Μακαριωτάτου γιὰ τὶς Μυροφόρες καὶ τὸν Εὐαγόρα Παλληγκαρίδην

Στὸ ρόλο τῶν γυναικῶν στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας ἀναφέρθηκε, μεταξὺ ἄλλων, στὶς 22.4.2007 ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ κηρύγματος του ἀπὸ τὸν Ἱ. Ναὸ Ἀποστόλου Παύλου (Σταθμοῦ Λαρίσης).

Ὁ Μακαριώτατος ἔκανε ἰδιαίτερη ἀναφορὰ στὶς μυροφόρες γυναῖκες. «Οἱ μυροφόρες γυναῖκες», εἶπε, «δὲν ἐγκατέλειψαν τὸν Ἰησοῦ οὔτε στὸ Πάθος Του, οὔτε κατὰ τὴν ὥρα τῆς Σταύρωσης. Ἀντίθετα, τὸ πρωὶ τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα τοῦ προσέφεραν τὴ λατρεία καὶ τὴν ἀφοσίωσή τους». Καὶ πρόσθεσε: «Ἡ σημερινὴ Κυριακὴ εἶναι ἀφιερωμένη σὲ ὅλες τὶς γυναῖκες ποὺ ἀγάπησαν τὸ Χριστὸ καὶ ἀφιερώθηκαν ὁλοκληρωτικὰ σὲ Αὐτὸν ἢ προσέφεραν καὶ προσφέρουν τὶς ὑπηρεσίες τους στὴν Ἁγία Ἐκκλησία Του».

Ὅπως σημείωσε ὁ Μακαριώτατος, «ἡ Ἐκκλησία διακήρυξε πρώτη ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀξιολογικὴ δια-

φορὰ ἀνάμεσα στὰ δύο φύλα, κάτι πού, μετὰ ἀπὸ πολλοὺς αἰῶνες, καθιερώθηκε καὶ στὶς νομοθεσίες τῶν κρατῶν». «Ἡ Ἐκκλησία», ὑπογράμμισε, «αὐτὴ τὴν ἰσοτιμία τὴν ἐφήρμοσε στοὺς κόλπους Της, ὄχι μόνο γιὰ τὶς γυναῖκες, ἀλλὰ καὶ γιὰ ἄλλα θέματα τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. Ἐκτίμησε ἐξίσου ἄνδρες καὶ γυναῖκες, γι' αὐτὸ καὶ μετὰ τῶν Ἀγίων Της κατέταξε ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια καὶ γυναῖκες Ἀγίες, Μάρτυρες, Ὅσιες ἢ ἀκόμα καλῆς καὶ γνήσιες Χριστιανές, χωρὶς νὰ κάνει καμία διάκριση». «Προοδευτικὴ κατὰ τὴ φύση Της», συνέχισε, «ἡ Ἐκκλησία διακήρυξε πὼς ἡ γυναίκα εἶναι ἰσότιμη πρὸς τὸν ἄνδρα». «Βεβαίως ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἔχουν εἰδικοὺς ρόλους νὰ ἐπιτελέσουν στὴ ζωὴ. Ἡ Ἐκκλησία δὲν ἐξισώνει τὰ πάντα, ἀλλὰ ἀναγνωρίζει καθενὸς τὸ ἔργο» ἀνέφερε χαρακτηριστικά.

«Τὰ φεμινιστικὰ κινήματα», ὑπογράμμισε ὁ Μακαριώτατος, «τὰ ὁποῖα ἔχουν μόλις 200 χρόνια ἰσχύ, ἔκαναν λάθος ὅταν φόρτωσαν στὴν Ἐκκλησία τὶς διακρίσεις σὲ βάρος τῶν γυναικῶν. Ἡ Ἐκκλησία ἐπιφύλαξε γιὰ τὶς γυναῖκες ἰδιαίτερη θέση, ὄχι μόνο ἐπειδὴ τὶς κατέταξε μετὰ τῶν Ἀγίων, ἀλλὰ καὶ διότι τὶς δέχθηκε ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια ὡς διακόνισσες, δηλαδὴ λειτουργοὺς, βοηθοὺς τοῦ ἱερέα. Τὶς ἐπιφύλαξε ἔργα ἱεραποστολικὰ, τὶς ἀναγόρευσε σὲ κατηχήτριες, ἱεραποστόλους καὶ γυναῖκες ἡρώιδες τῆς ἀγάπης». «Χάρη σὲ αὐτές», συμπλήρωσε, «λειτουργοῦν σήμερα τὰ φιλόπτωχα ταμεῖα, τὰ ἰδρύματα κοινωφελοῦς σκοποῦ καὶ οἱ ἐθελοντικὲς ὑπηρεσίες τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπιπλέον, οἱ γυναῖκες ἀναδεικνύονται καὶ ὡς μετέχουσες στὴ διοίκηση τῶν Ἐνοριῶν καὶ μέλη τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐνοριακῶν συμβουλῶν». «Χάρη στὶς σύγχρονες μυροφόρες - ἐθελόντριες, ὁ θεσμὸς τῶν ἐθελοντῶν ἔχει σήμερα ἀνοδικὴ πορεία» εἶπε χαρακτηριστικά.

«Υπάρχει ἡ ἐνσταση ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἀπέκλεισε ἀπὸ τὴν ἱεροσύνη τὶς γυναῖκες, κάτι πὸ συζητεῖται ἰδιαίτερα στὴν ἐτερόδοξη Χριστιανοσύνη καὶ τὸν Προτεσταντισμὸ» ἀνέφερε ὁ Μακαριώτατος. «Τόσο ἡ Ὀρθόδοξη, ὅσο καὶ ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία, ἀκοιλοῦν τὴν παράδοση τοῦ Κυρίου, ὁ ὁποῖος μόνο στοὺς ἄνδρες μαθητὲς μετέδωσε τὴ χάρι τῆς ἱεροσύνης. Ἡ Χριστιανοσύνη δὲν ἀνήκει σὲ ἐμᾶς, ἀλλὰ στὸν Θεό, στὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό, ὁ ὁποῖος ἴδρυσε τὴν Ἐκκλησία καὶ ἔθεσε τοὺς ἱεροὺς κανόνες».

Μετὰ τὸ πέρας τῆς θ. Λειτουργίας ὁ Μακαριώτατος τέλεσε τὰ ἐγκαίνια τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου τῆς Ἐνοριακῆς Νεανικῆς Ἑστίας τοῦ ἱ. Ναοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ὁμιλίας του ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλληδικῆς Ἐκκλησίας ἐπισήμανε ὅτι ἡ Ἐκκλησία δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ ἀποκλείσει τὰ παιδιὰ ἀπὸ τὴν κοινωνία, ἀλλὰ θέλει νὰ ἀναπτύξουν τὶς ἀντιστάσεις πὸς τὸν ἄνθρωπο, ὥστε ὅταν συναντηθοῦν μὲ τὸ κακὸ νὰ πολεμήσουν, νὰ ἀγωνιστοῦν καὶ νὰ ἐξέλθουν νικητές. «Συκοφαντοῦν τὴν Ἐκκλησία», πρόσθεσε, «ὄσοι ὑποστηρίζουν ὅτι δῆθεν θέλει οἱ νέοι νὰ φοροῦν παρωπίδες». «Θέλουμε ἀξιόμαχα στελέχη τῆς κοινωνίας, νέους πὸς τὰ ἔχουν ἐφόδια, πνευματικὸ ἔργον, περιεχόμενο, ἰδανικά, ἀρχὲς καὶ ἀξίες στὴ σημερινὴ κοινωνικὴ πραγματικότητα» ὑπογράμμισε. «Ἡ Ἐκκλησία», συνέχισε, «θέλει ἐλεύθερους ἀνθρώπους καὶ χαρακτηριστὴς γι' αὐτὸ καὶ ἐνισχύει τὶς ἐσωτερικὲς ἀντιστάσεις, ὥστε ὁ ἄνθρωπος νὰ εἶναι ἰσορροπημένος, νὰ ξέρει γιὰ ποιὸ σκοπὸ βρίσκεται στὴ γῆ, ποιὸ σκοπὸ ἔχει νὰ ἐπιτελέσει καὶ πὼς μπορεῖ αὐτὸν νὰ τὸν ἐπιτύχει».

Στὴ συνέχεια ὁ Μακαριώτατος παρέστη στὴν ἐκδήλωση μνήμης πὸς διοργάνωσαν ἡ Ἐνοριακὴ Νεανικὴ Ἑστία τοῦ ἱ. Ναοῦ Ἀγίου Δημητρίου Ἀμπελοκήπων καὶ τὸ Νεανικὸ Κέντρο τοῦ ἱ. Ναοῦ Ἀγ. Βασιλείου Μετσόβου μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς συμπλήρωσης πενήντα ἐτῶν ἀπὸ τὸν ἀπαχονισμό τοῦ Κύπριου ἥρωα Εὐαγόρα Παλληκαρίδου. Ὁ Μακαριώτατος ἀναφέρθηκε στὴ μεγάλη αὐτὴ μορφή τῆς σύγχρονης ἱστορίας τῆς Κύπρου καὶ τῆς Ἑλλάδος. «Ἐκπλήσσειται κανεὶς μὲ τὸν ἥρωισμό αὐτοῦ τοῦ παιδιοῦ, τὸ ὁποῖο, στὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας του, εἶχε τέτοια ὠριμότητα, ἰδανικά καὶ πίστη, πὸς τὸν ἔκαναν ἀτρόμητο, ἀλύγιστο καὶ ἀνυποχώρητο». «Σκέφτομαι τὰ σημερινὰ παιδιὰ πὸς ἀναζητοῦν πρότυπα γιὰ τὴ ζωὴ τους. Γιατί νὰ ἀνατρέχουμε ἔξω ἀπὸ τὴν πατρίδα γιὰ νὰ βροῦν τὰ παιδιὰ μας πρότυπα ἡρωισμού; Ὁ Εὐαγόρας Παλληκαρίδης καὶ ὄλοι οἱ ἄλλοι ἥρωες δὲν ἀρκοῦν γιὰ νὰ ἐμπνέουν στοὺς νέους, δρόμους χρέους ἀπέναντι στὸ Θεό, στὴν ἱστορία καὶ τοὺς ἑαυτοὺς μας;» ἀναρωτήθηκε. Καὶ πρόσθεσε: «Ἀπὸ τὰ παιδιὰ τῆς Ε.Ο.Κ.Α. μποροῦμε νὰ ἀντλήσουμε διδάγματα καὶ νὰ κρατηθοῦμε ἐλεύθεροι [...] Ἐλεύθερος εἶναι αὐτὸς πὸς μπορεῖ μέσα του νὰ διασώζει τὰ ζώπυρα

τῆς ἐλευθερίας καὶ δὲν ἔχει ὑποδοῦλωθεῖ πουθενά, οὔτε σὲ ξένους δυνάστες, οὔτε καὶ στὰ ἴδια του τὰ πάθη». «Σήμερα ὑπάρχει ὁ κίνδυνος», ἐπισήμανε, «τὰ παιδιά μας νὰ πειστοῦν νὰ ἐγκαταλείψουν αὐτὰ τὰ ἰδανικά, γιὰ τὰ ὁποῖα ὁ Εὐαγόρας Παλληκαρίδης ἀγωνίστηκε καὶ ἔφτασε στὸ θάνατο. Ἄπὸ αὐτὸν τὸν θάνατο, ποὺ θεωρεῖται ἀτιμωτικός, προέκυψε ἡ μεγάλη τιμὴ τῆς Ἑλλάδας, τοῦ Χριστιανοῦ, τοῦ Ἑλληνα ποὺ δὲ λογαριάζει τίποτα καὶ ἔχει μέσα στὴν ψυχὴ του περιεχόμενο».

«Ἡ νεολαία θὰ πρέπει νὰ δείξει παρουσία ποὺ θὰ ἐμπνέεται ἀπὸ ἰδανικά, ἐσωτερικὲς ἀντιστάσεις, γιατί ἡ ἰσοπέδωση τῆς παγκοσμιοποίησης θὰ περάσει καὶ δὲν θὰ ἀφήσει τίποτα ὄρθιο. Ἐκτὸς ἀν διασώσουμε μέσα μας αὐτὰ ποὺ στὴν καρδιὰ τοῦ Εὐαγόρα καὶ τῶν ἀλλῶν ἠρώων τῆς Ε.Ο.Κ.Α. ὑπῆρχαν γιὰ νὰ στηρίζουν τὴν ἀντίσταση, νὰ ὀδηγοῦν καὶ νὰ ἐμπνέουν τὰ νέα παιδιά στοὺς Ἀγῶνες γιὰ τὴν πατρίδα, τὴν πνευματικὴ ἰσορροπία καὶ ἐλευθερία» κατέληξε.

ΙΕΡΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΣ

Ἱερά Μητρόπολις Φθιώτιδος

Βάπτισμα ἐνηλίκου

Λαμία, 28 Μαρτίου 2007

Τὶς βαπτίσεις 11 ἐνηλίκων Κατηχουμένων ἐτέλεσε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Νικόλαος, τὴν Πέμπτη 28 Μαρτίου στὶς 9 π.μ., στὸ Βαπτιστήριο Ἐνηλίκων, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μας.

Τὸ Βαπτιστήριο βρίσκεται ἐντὸς τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου τοῦ Ἐνοριακοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίας Παρασκευῆς Νέας Ἑμφυλίου Λαμίας καὶ οἱ βαπτίσεις τῶν ἐνηλίκων τελοῦνται ὅπως ἀρμόζει στὴν ἱερότητα καὶ σοβαρότητα τοῦ Μυστηρίου.

Ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ ὅτι οἱ Νεοφώτιστοι Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί, προέρχονται ἀπὸ διάφορα μέρη τῆς Φθιώτιδος, ὅπως ἀπὸ Λαμία, Καραβόμυλο, Καμμένα Βούρλα, Φτέρη καὶ Καστανιά.

Μέχρι σήμερα ἔχουν βαπτισθεῖ στὸ Βαπτιστήριο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως περίπου 200 Κατηχούμενοι.

Τὸ Ἱερό Μυστήριον, τὸ ὁποῖο παρακολούθησαν πολλοὶ συγγενεῖς καὶ φίλοι τῶν Νεοφωτιστῶν τελήστηκε μὲ πρωτοχριστιανικὴ τάξη καὶ κατάνυξη.

Στὸ τέλος τοῦ Μυστηρίου ὁ Σεβασμιώτατος ἔδωσε συμβουλὲς καὶ ὀδηγίες στοὺς βαπτισθέντες γιὰ τὴν καινούργια τους ζωὴ μέσα στὸ Σῶμα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Μάλιστα μετὰ τὸ ἰ. Μυστήριον τῆς Βαπτίσεως ὅλοι οἱ νεοφώτιστοι πορεύθηκαν ἐν πομπῇ στὸν κυρίως ναὸ τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς Νέας Ἑμφυλίου, ὅπου τελοῦνταν Προηγιασμένη Θεία Λειτουργία καὶ ὅπου ὁ Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας κ.κ. Νικόλαος τοὺς μετέδωσε γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωὴ τους τὴν Θεία Κοινωνία, τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Κυρίου μας.

Τόσο οἱ Νεοφώτιστοι Χριστιανοὶ ὅσο καὶ οἱ Ἀνάδοχοί τους ἐξέφρασαν τὴν εὐγνωμοσύνη καὶ τὴν θερμὴν εὐχαριστίαν τοὺς πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον γιὰ τὴν πρωτόγνωρη αὐτῆ, πνευματικὴ ἐμπειρία, καὶ τὰ χαμόγελα χαρᾶς διαδέχονταν τὰ δάκρυα τῆς κατανύξεως.

Ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ ὅτι οἱ Νεοφώτιστοι Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί, εἶχαν προηγουμένως παρακολουθήσει τὸν 1ο Κύκλον Μαθημάτων τῆς Σχολεῖας Κατηχήσεως Λαμίας, ἡ ὁποία ἔχει συσταθεῖ μὲ ἀπόφαση τοῦ Σεβασμιωτάτου ἀπὸ τὸ ἔτος 2001. Μάλιστα κατὰ τὴν βάπτισή τους συνοδεύονταν ἀπὸ τὸν Ἐφημέριον τῆς ἐνορίας, στὴν ὁποία διαμένουν καὶ ἀπὸ πολλοὺς φίλους καὶ συγχωριανούς τους.

Μετὰ τὴν βάπτισμα δημιουργήθηκε ἀτμόσφαιρα μεγάλης χαρᾶς καὶ οἱ συγγενεῖς τῶν βαπτισθέντων προσέφεραν στοὺς προσκεκλημένους μαρτυρικά, κουφέτα καὶ γλυκίσματα.

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως)

ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

ΠΑΣΧΑ 2007 Η ΝΙΚΗ

«Καὶ ἀνέστης ὡς Νικητής, Χριστὲ ὁ Θεός»

1. Μὲ τὸν πιὸ εὐφρόσυνο τρόπο, πανηγυρίζουμε σήμερα τὴν κατεξοχὴν νίκη, τὸν τριπλὸν θρίαμβο τοῦ Κυρίου μας: Τὴ νίκη τῆς δικαιοσύνης, τὴ νίκη τῆς ἀγάπης, τὴ νίκη τῆς ζωῆς. Τὸ κήρυγμα γιὰ τὸν Σταυρὸ καὶ τὴν Ἀνάσταση συμπυκνώνει τὸ χριστιανικὸ μήνυμα καὶ παραμένει ὀδηγὸς καὶ ἐμπνευστὴς τῆς Ὁρθόδοξης πνευματικότητας «Ἐορτῶν ἑορτῆ καὶ πανηγυριῶν πανηγύρεων» ἡ Ἀνάσταση διαβεβαιώνει διαχρονικὰ ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ αἰώνιος Νικητής.

Οἱ ἐχθροὶ Του εἶχαν πιστέψει ὅτι ξεσηκώνοντας δημαγωγικὰ τὸ πλῆθος, μὲ τὴν παράνομη δίκη ποὺ πέτυχαν, καὶ τελικὰ μὲ τὴν σταύρωση, τὸν ἐξουθένωσαν ὀριστικά. Ἄλλῃ Ἐκεῖνος μετὰ τρεῖς μόνο ἡμέρες ἠγέρθη, γιὰ νὰ γίνῃ τὸ κύριο πρόσωπο μέσα στὸν χρόνο καὶ τὸν χώρο. «Ὁ Θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσε καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πάντων ὄνομα, ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πάντων γόνου κάμψῃ» (Φιλιπ. 2:9-10).

Παρηγοριὰ καὶ ἐλπίδα τὸ Γεγονὸς αὐτὸ καὶ γιὰ μᾶς, ποὺ συχνὰ μᾶς πιάνει τὸ παράπονο γιὰ τὴ δοσιότητα καὶ τὴν κακία ποῦ μᾶς περιτριγυρίζουν καὶ συχνὰ ζητοῦν νὰ μᾶς πνίξουν. Γιὰ τὴν κάθε εἶδος ἀπειρῆ ἀπὸ τὴν «συστροφὴ πονηρευομένων» στὸν κοινωνικὸ βίον, ἀπὸ τὶς διάφορες ὁμάδες, ποὺ βλέπουμε νὰ καταπατοῦν, ἐπίσημα ἢ μυστικά, τὸ δίκαιο, γιὰ νὰ ἐξυπηρετήσουν τὰ ἄνομα σχέδιά τους. Γιὰ τὴν ἀδικία ποὺ συχνὰ ἐπικρατεῖ στὸ περιβάλλον μας, ἐπεκτείνεται στὴν κοινωνία μας καὶ στὰ διεθνῆ δρώμενα. Ὁ σταυρωθεὶς καὶ ἀναστὰς Χριστὸς ἐπιμένει καὶ διακηρύσσει ὅτι «ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔξετε, ἀλλὰ θαρσεῖτε· ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον» (Ἰω. 16:33). Ἡ τελικὴ νίκη θὰ εἶναι ἡ νίκη τῆς δικαιοσύνης.

2. «Καὶ ἀνέστης ὡς Νικητής, Χριστὲ ὁ Θεός» καὶ διατράνωσες τὴ νίκη τῆς ἀγάπης· ἐπάνω στὸ μίσος, τὸν φόβο, τὸν ἐγωϊσμό. Νίκη εἰρηνικὴ, χωρὶς τύμπανα καὶ σάλπιγγες, γεμάτη γαλήνη καὶ φῶς. Στὴν κάθε στιγμή τοῦ ἐπίγειου βίου Του ὁ Ἰησοῦς ἀποκάλυπτε «τὸ πλάτος, καὶ μήκος καὶ βάθος καὶ ὕψος» τῆς ἀγάπης ποὺ ἔφερε στὸν κόσμον μὲ τὸν λόγον, τὸ ἔργον, τὴν παρουσία Του. Ἡ Ἀνάστασή Του ἔθεσε τὴ σφραγίδα γιὰ τὸν τελικὸ θρίαμβον τῆς ἀγάπης.

«Μείνατε, λοιπόν, ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ», μᾶς ζήτησε. Καὶ γιὰ νὰ μὴν χανόμαστε σὲ γενικότητες, ἐξήγησε: «Ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτάς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου, καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν» (Ἰω. 14:21).

Ὅσοι συνδέονται ὀργανικὰ μὲ τὸν Χριστό, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ ἐνυπόστατη Ἀγάπη, ἀναδεικνύονται στὸ τέλος νικητὲς τῆς ζωῆς. «Ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει (Α΄ Κορ. 13:8). Γιὰ νὰ γιορτάσουμε οὐσιαστικὰ τὴν Ἀνάστασιν, ὀφείλουμε νὰ γινόμαστε ὄλο καὶ περισσότερο ἄνθρωποι εἰλικρινοῦς καὶ ἔμπρακτες ἀγάπης· συγχωρώντας φίλους καὶ ἐχθρούς, δικούς μας καὶ ξένους. «Εἶπωμεν ἀδελφοὶ καὶ τοῖς μι-

σοῦσιν ἡμᾶς, συγχωρήσωμεν πάντα τῇ Ἀναστάσει. Καὶ οὕτω βοήσωμεν· Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν».

3. Πρωτίστως ὁμως ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ τὴ νίκη τῆς ζωῆς. Πάνω στὸν ἀδυσώπητο θάνατον καὶ σὲ ὅ,τι σχετίζεται καὶ μοιάζει μαζί του. Ἡ Ἐκκλησία μας ἐπιμένει νὰ ψάλλῃ αὐτὴ τὴν ἀλήθεια: «Νίκην ἔχων, Χριστὲ τὴν κατὰ τοῦ Ἄδου, ἐν τῷ σταυρῷ ἀνῆλθες, ἵνα τοὺς ἐν σκοτεινότητι θανάτου καθημένους συναναστήσῃς σεαυτῷ, ὁ ἐν νεκροῖς ἐλεύθερος, ὁ πηγάζων ζωὴν ἐξ οἰκείου φωτός». Τὴ λαχτάρω γιὰ πληρότητα ζωῆς δὲν τὴν ἔπνιξε ὁ Χριστός. Ἀντίθετα, δήλωσε ὅτι ἦλθε «ἵνα ζωὴν ἔχωσι καὶ περισσὸν ἔχωσιν» (Ἰω. 10:10). Μὲ τὴν Ἀνάστασή Του βεβαίωσε ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι τελικὰ πιὸ ἰσχυρὴ ἀπὸ τὸ θάνατον. Ὅτι στὸ πρόσωπόν Του συνοψίζεται ἡ οὐσία τῆς. «Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ» (Ἰω. 11:25).

Ὅσοι λοιπὸν τὸν ἀκολουθοῦμε, ὠριμοὶ, νέοι, παιδιά, ἂς μὴ φοβηθοῦμε ὅτι μᾶς ὀδηγεῖ σὲ ἓνα σύστημα κλειστό, περιορισμένο, ποὺ ἀρνεῖται τὴ χαρὰ τῆς ζωῆς. Ἀντίθετα, μᾶς ἐγγυᾶται μιὰ ζωὴ φωτεινὴ, δυναμικὴ, στὴν ὁποία καλοῦμεθα νὰ ἀναπτύξουμε δημιουργικὰ ὅλες τὶς δυνατότητες ποὺ μᾶς χάρισε. Καὶ ἀκόμη, μιὰ ζωὴ ποὺ προεκτείνεται στὴν αἰωνιότητα. Ἡ δική Του νίκη ἔχει ἐπιπτώσεις σὲ κάθε ἓναν ποὺ τὸν ἀκολουθεῖ καὶ πιστεύει σ' Αὐτόν. «Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ κἂν ἀποθάνῃ ζήσεται» (Ἰω. 11:25). Ἀλλὰ καὶ γενικότερα, οἱ ἐπιπτώσεις τῆς Ἀναστάσεως εἶναι εὐεργετικὲς γιὰ ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα. Ἔστω καὶ ἂν πολλοὶ φορὲς δὲν εἶναι ὀρατὲς μὲ γυμνὸ ὀφθαλμό.

4. «Καὶ ἀνέστης ὡς Νικητής, Χριστὲ ὁ Θεός». Ἡ πίστις στὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ αἰῶνες κρατῦνει τὴν Ἐκκλησίαν του. Αὐτὴν διακήρυξαν ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή οἱ Ἀπόστολοι. Αὐτὴ συνεχίζει νὰ ἀναποτελεῖ τὴ δύναμή της. Δὲν ἔλειψαν βεβαίως κι ἐκεῖνοι ποὺ θεώρησαν τὸ κήρυγμα γιὰ τὸ Σταυρὸ καὶ τὴν Ἀνάστασιν «μωρία» ἢ σκάνδαλον». Γιὰ μᾶς ὁμως τοὺς πιστοὺς παραμένει Θεοῦ σοφία καὶ δύναμη, βεβαιότητα νίκης. «Ὅτι πάντες τὸ γεγεννημένο ἐκ τοῦ Θεοῦ νικᾷ τὸν κόσμον· καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν» (Α΄ Ἰω. 4).

Αὐτὴ τὴν ἀλήθεια, μᾶς καλεῖ νὰ οἰκειοποιηθῶμε ἢ ὀλόκληρη σημερινὴ γιορτή. Δυναμώνοντας συνεχῶς τὴν πίστη μας μὲ προσήλωση στὴ διαβεβαίωση τῆς Ἀποκαλύψεως. «Τάδε λέγει ὁ πρῶτος, ὃς ἐγένετο νεκρὸς καὶ ἔζησεν ... γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου,

καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς... Ὁ νικῶν οὐ μὴ ἀδικηθῆ ἔκ τοῦ θανάτου τοῦ δευτέρου» (Ἀποκ. 2:8, 10-11). Τὴ μοναδικὴ καὶ αἰώνια νίκη, τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀγάπης, τῆς ζωῆς, ποὺ πραγματοποιήθηκε μὲ τὸν θρίαμβο τοῦ ἀναστάντος Κυρίου μας, ἃς ἐορτάσουμε εὐφρόσυνα. Καὶ ἃς ἐντείνουμε τὶς προσπάθειές μας γιὰ νὰ γινόμεστε ὄλο καὶ περισσότερο

ἄνθρωποι Ἀναστάσεως, ποὺ σταθερὰ ἀγωνίζονται, στὸ μέτρο τῶν δυνατοτήτων τους, γιὰ τὴν τελικὴ νίκη τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ζωῆς. Χριστὸς Ἀνέστη!

† Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Τιράνων καὶ πάσης Ἀλβανίας
Ἀναστάσιος

ΧΡΙΣΤΟΣ ἈΝΕΣΤΗ

Κανονισμὸς περὶ συστά-
σεως καὶ λειτουργίας Τε-
χνικῆς Ὑπηρεσίας τῆς
Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πε-
ριστερίου

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ

ΠΡΑΞΙΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Τὸ περὶ ἡμᾶς Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Περι-
στερίου κατὰ τὴν Συνεδρίαν αὐτοῦ τῆς 21ης Μαρτίου 2007,

ἔχον ὑπ' ὄψει:

α. Τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος»·

β. Τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 8/1977 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνό-
δου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐνοριῶν».

γ. Τὴν ἀνάγκην ὀργανώσεως Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας παρὰ τῇ Ἱερᾷ Μητροπό-
λει, διὰ ἐκτέλεσιν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἔργων.

δ. Τὴν ἀνάγκην Καθορισμοῦ τῶν Ὀργάνων Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας, ὅπως
προβλέπονται ἀπὸ τὸν Νόμον 1418/1984, τὸ Π.Δ. 609/1985 καὶ τὸ Π.Δ.
23/1993 διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων τῆς Ἱερᾶς Μητρο-
πόλεως, τὰ ὁποῖα χρηματοδοτοῦνται ἀπὸ τὰς Δημόσιαις Ἐπενδύσεις, καθὼς
καὶ ἀπὸ τὰς ἐπενδύσεις τῶν «Κανονικῶν Πηλασίων Στήριξης» ἢ ἐξ ἐτέρας νο-
μίμου πηγῆς.

Ἀποφασίζει

Τὴν σύστασιν Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Περιστερίου καὶ
ὀρίζει τὰ κάτωθι:

1. Ὡς Ἀναθέτουσα Ἀρχὴ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Π.Δ. 23/1993, ὀρίζεται ἐπί-
σης τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Περιστερίου.

2. Ὡς Προϊσταμένη Ἀρχή, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Νόμου 1418/1984 καὶ τοῦ
Π.Δ. 609/1985, ὀρίζεται ὁμοίως τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον τῆς Ἱερᾶς
Μητροπόλεως Περιστερίου.

3. Ὡς Διευθύνουσα Ὑπηρεσία, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Νόμου 1418/1984 καὶ
τοῦ Π.Δ. 609/1985, ὀρίζεται ἡ Τεχνικὴ Ὑπηρεσία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πε-
ριστερίου.

4. Ὡς Ἐπιβλέπουσα Ὑπηρεσία, ὀρίζονται τὰ μέλη τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας,
τὰ ὁποῖα ἀσκοῦν τὰ καθήκοντα ἐπιβλέποντος Μηχανικοῦ κατ' ἀνάθεσιν. Ἐπι-
πλέον καθήκοντα ἐπιβλέποντος Μηχανικοῦ δύνανται νὰ ἀνατεθοῦν καὶ εἰς
ἕτερα πρόσωπα, ιδιώτας Μηχανικούς, οἵτινες δύνανται νὰ προσληφθοῦν ἐκ
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, διὰ συμβάσεως ὀρισμένου ἔργου ἢ ὀρισμένου χρό-
νου, πρὸς κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν τῶν ἐργολαβιῶν, αἱ ὁποῖαι δὲν δύνανται νὰ
καλυφθῶσιν ὑπὸ τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας.

5. Ὡς Τεχνικὸν Συμβούλιον, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Νόμου 1418/1984 καὶ
τοῦ Π.Δ. 609/1985, ὀρίζεται τὸ Τεχνικὸν Συμβούλιον τῆς οἰκείας Νομαρχίας,
ἢ ὁποῖα γνωματεύει, εἰσηγεῖται καὶ ἐποπτεύει ἐπὶ τῶν ὑπὸ ἐκτέλεσιν ἔργων
καὶ τῶν τυχόν ἀνακυψάντων διαφορῶν καὶ προβλημάτων ἐπ' αὐτῶν.

6. Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ θεσμικοῦ πλαισίου ἐκτελέσεως τῶν Δημοσίων ἔργων
διέπει τὰς καταρτισθσομένης Συμβάσεις ἐκτελέσεως ἔργων τῆς Ἱερᾶς Μη-
τροπόλεως, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ἰσχύος τῶν διατάξεων του, ὡς συμβατικῶν ρη-
τρῶν.

7. Διαφωνίαι, αἵτινες τυχὸν προκύψουν, ἐπιλύονται εἰς τὰ ἀρμόδια Δικαστήρια, μετὰ βᾶσιν τὴν καθ' ἑλπίην καὶ τόπον ἀρμοδιότητα, ὅπως αὕτη ὀρίζεται ἀπὸ τὸ Κ.Π.Α., μετὰ τὴν ἐξάντησιν τῆς Προδικασίας, ὅπως αὕτη προβλέπεται διὰ τοῦ Νόμου 1418/1984 καὶ τοῦ Π.Δ. 609/1985, ἀποφαινομένου ἐπὶ τῶν αἰτήσεων θεραπείας, τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

8. Ἡ σύνταξις μελετῶν τῶν πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων, πραγματοποιεῖται ὑπὸ τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας, ἡ δὲ θεώρησις αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Προϊσταμένου αὐτῆς.

9. Διὰ τὴν δημοπράτησιν τῶν ἔργων αἱ συνταχθεῖσαι μελέται ἐγκρίνονται ὑπὸ τῆς Προϊσταμένης Ἀρχῆς, δηλαδή, τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον ἐγκρίνει καὶ τὴν σχετικὴν Διακήρυξιν.

10. Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ Τεχνικὴ Ὑπηρεσία ἀδυνατεῖ νὰ συντάξῃ καὶ νὰ ἐκπονήσῃ τὰς σχετικὰς Μελέτας, δύναται νὰ ἀνατεθῇ ἡ ἐκπόνησις αὐτῶν εἰς εἰδικὸν ἔμπειρον ἐπὶ τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργου Μηχανικόν, κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Προϊσταμένης Ἀρχῆς, καὶ μετὰ εἰσήγησιν τοῦ Τεχνικοῦ Συμβουλίου. Αἱ μελέται, αἱ ὁποῖαι συντάσσονται ὑπὸ τρίτων, θεωροῦνται ὑπὸ τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας καὶ ἐγκρίνονται ἀπὸ τὴν Προϊσταμένην Ἀρχήν.

Κατὰ ταῦτα ἡ ὀργάνωσις τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν Ἐκκλησιαστικῶν Ἔργων εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Περιστερίου καθορίζεται ὡς κάτωθι:

1. Ἡ Προϊσταμένη Ἀρχὴ καὶ ἡ Ἀναθέτουσα Ἀρχὴ εἶναι τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Περιστερίου.

2. Ἡ Διευθύνουσα Ὑπηρεσία, εἶναι ἡ Τεχνικὴ Ὑπηρεσία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ἡ ὁποία στελεχώνεται ἐκ δύο (2) Μηχανικῶν, ὀριζομένων ὑπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου τῶν Μηχανικῶν.

α. Βασιλείου Τζούμα, Τοπογράφου Μηχανικοῦ,

β. Ἀριστοτέλους Μαλιτέζου, Πολιτικοῦ Μηχανικοῦ, τοῦ πρώτου ὀριζομένου ὡς Προϊσταμένου τῆς Ὑπηρεσίας, ἡ ὁποία ἐνεργεῖ.

3. Τὸ Τεχνικὸν Συμβούλιον ἀποτελούμενον ἐκ πέντε μελῶν ὀρίζεται μετὰ ἀπόφασιν τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου ἐκ τῶν:

α. Ἰωάννου Τασούλα, Πολιτικοῦ Μηχανικοῦ

β. Δημητρίου Σκαλούμπακα, Πολιτικοῦ Μηχανικοῦ

γ. Εἰρήνης - Εὐαγγελίας Τσακιροπούλου, Ἀρχιτέκτονος

δ. Γεωργίου Τσιριλιάκη, Πολιτικοῦ Μηχανικοῦ

4. Ἡ θητεία τῶν ὡς ἄνω μελῶν τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας καὶ τοῦ Τεχνικοῦ Συμβουλίου ὀρίζεται τριετὴς δυναμένη νὰ ἀνανεωθῇ.

5. Ἡ παροῦσα Πράξις νὰ δημοσιευθῇ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Περιστερίῳ τῇ 21ῃ Μαρτίου 2007

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

† Ο ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Προκηρύξεις

Ἱερῶν Μητροπόλεων:

Κεφαλληνίας

Καλαβρύτων
καὶ Αἰγιαλείας

Ἰγδρας

Ἄρτης

Μεσσηνίας

Παροναξίας

Ἱερὰ Μητρόπολις Κεφαλληνίας

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, Γ) τοῦ Ν. 673/1977, καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ

Ἁγίου Νικολάου Λειβαθινάτων Ληξουρίου,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἑφημεριῶν», προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἀργοστολίῳ τῇ 12ῃ Μαρτίου 2007

† Ὁ Κεφαλληνίας ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ἱερὰ Μητρόπολις Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας

Ἀπόφασις Ὑπ' ἀριθμ. 207

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν:

α) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 1398/73 Ν.Δ. περὶ συστάσεως ὀργανικῶν θέσεων διακόνων κ.λπ. β) τὰς διατάξεις τῶν παραγράφων 1 ἐδάφ. α' καὶ 3 τοῦ Νόμου 673/1977/ΦΕΚ 238 τ. Α' τῆς 30.9.1977, γ) τὴν διάταξιν τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ Νόμου 817/1978/ΦΕΚ 170 τ. Α' τῆς 5.10.1978, δ) τὰς ὑφισταμένας σήμερον λειτουργικὰς ἀνάγκας τῆς Ἐπαρχίας ἡμῶν.

ἀποφασίζομεν

Τροποιοῦμεν τὴν ὑπ' ἀριθμ. 201/31.7.06 Ἀπόφασιν Ἡμῶν καὶ ἀνακαταθέμομεν τὰς ὀργανικὰς θέσεις τῶν διακόνων εἰς τοὺς Ἑνοριακοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς τῆς Θεοσώστου Ἐπαρχίας ἡμῶν ὡς ἀκολουθῶν:

Α' Ἐν Αἰγίῳ

1. Ἱερὸς Μητροπολιτικὸς Ναὸς Κοιμήσεως Θεοτόκου (Φανερωμένης) - θέσις 1 (μία).
2. Ἱερὸς Ναὸς Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν - θέσις 1 (μία).
3. Ἱερὸς Ναὸς Ἁγίου Ἰωάννου - θέσις 1 (μία).

Β' Ἐν Καλαβρύταις

1. Ἱερὸς Μητροπολιτικὸς Ναὸς Κοιμήσεως Θεοτόκου - θέσις 1 (μία).

Ἐν Αἰγίῳ τῇ 21ῃ Μαρτίου 2007

† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἰγδρας

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν κατ' ἐξαίρεσιν δι' ἐπιλογῆς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5/1978 Κανονισμοῦ «Περὶ Κώδικος Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων» πλήρωσιν μιᾶς (1) θέσεως Κηλάδου ΔΕ Γραφῆως τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ

ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων καὶ Κανονισμῶν προσόντα καὶ δὴ Ἐκκλησιαστικὸν ἥθος καὶ γνώσιν Λογιστικῶν, Ταμειακῆς Διαχειρίσεως καὶ συγχρόνων Δακτυλογραφικῶν μέσων (κομπούτερς κ.ἄ) ὅπως ἐντὸς εἰκοσαήμερου (20) ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ εἰς τὴν Τοπικὴν Ἐφημερίδα «Αἰγινήτικα Νέα», ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Ἡμῶν Μητροπόλεως, διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω θέσεως.

Ἐν Ὑδρα τῆ 21ῆς Μαρτίου 2007

† Ὁ Ὑδρας Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης ΕΦΡΑΙΜ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἄρτης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 "Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος" καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων", προκειμένου, νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἁγίου Ἀναργύρων Βελεντζικοῦ Ἄρτης,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Ἄρτῃ τῆ 30ῆς Μαρτίου 2007

† Ὁ Ἄρτης ΙΓΝΑΤΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 "Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος" καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων", προκειμένου, νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κάτω Μελλεΐας,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Καλαμάτῃ τῆ 11ῆς Ἀπριλίου 2007

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977, καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ

Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Καλαμάτας,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Καλαμάτῃ τῆ 11ῆς Ἀπριλίου 2007

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Παροναξίας

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν κατ' ἐξαίρεσιν δι' ἐπιλογῆς κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 14, 15 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 5/1978 Κανονισμοῦ «Περὶ Κώδικος Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων», πλήρωσιν μίας (1) θέσεως Κλήδου ΠΕ Διοικητικοῦ - Οἰκονομικοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱ. Μητροπόλεως Παροναξίας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων καὶ Κανονισμῶν προσόντων καὶ ἀνάλογον προϋπηρεσίαν εἰς ἀντίστοιχον θέσιν, ὅπως ἐντὸς εἰκοσαήμερου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως.

Ἐν Νάξῳ τῆ 25ῆς Ἀπριλίου 2007

† Ὁ Παροναξίας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

